

Yasemin Çidem, Tilman Grammes (Hg.)

Politische Bildung in der Türkei

- Türkiye’de vatandaşlık dersi

Hamburger Studentexte Didaktik Sozialwissenschaften, Bd. 6

Universität Hamburg, Fakultät für Erziehungswissenschaft, 2015

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyet dediğin tek dişi kalmış canavar? *

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlâhî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerâhamdan İlâhî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'şım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Akif Ersoy

Inhalt

1. Normierende Dokumente

1.1 Die Schulstufen im türkischen Bildungssystem	10
1.2 <i>Yasemin Çidem</i> Übersicht über die Lehrpläne für Fächer in den Bereichen Politik, Gesellschaft, Geschichte, Soziales	11
1.3 <i>Milli Eğitim Bakanlığı</i> Lehrplan Staatsbürger- und Demokratieerziehung	13
1.4 <i>Yasemin Çidem</i> Allgemeines und Erläuterungen zum Bildungsplan	60
1.5 <i>Mustafa Safran</i> Fachdidaktische Theorie – Sozialkundeunterricht	66
1.6 <i>Banu Can, Fatma Gök, Soner Şimşek</i> The Role of Teachers in Building Societal Peace. How is the Kurdish Issue Projected onto School?	68

2. Ders Planları - Unterrichtsplanungen

2.1 Beispiel: Unterrichtsplanung aus der Praxis	86
2.2 <i>Milli Eğitim Bakanlığı</i> Veröffentlichte Unterrichtsplanung	89

3. MEB

Ders Kitabı - Schulbuch „Staatsbürgerschafts- und Demokratieerziehung“ (Primarstufe Klasse 8)

3.1 Verschiedenheit und Gesellschaft	98
3.2 Gesellschaftliche Geschlechtergleichheit	99
3.3 Die demokratische Lösung unserer Probleme	100
3.4 Unsere Bürgerpflichten- und verantwortungen	103

4. Bilder und Fotos

4.1 <i>Hasan Ali Yücel</i> Schule in der Türkei	106
4.2 <i>Irem Kab</i> Atatürk Imam Hatip Mittelschule für Jungen	109

4.3 Arbeiten im Werteunterricht zum Thema Vaterlandsliebe	143
5. Unterrichtstranskripte	
5.1 <i>Güneş Kılınç & Hüseyin Çalışkan</i>	
Questioning Skills of Social Studies Teachers During Teaching: A Case Study	136
5.1.1 Unterrichtstranskript Englisch	137
5.1.2 Unterrichtstranskript Türkisch	148
5.1.3 Observation Form Regarding the Skills of Teachers for Asking Questions	160
5.1.4 Öğretmenlerin Soru Sorma Becerilerine İlişkin Gözlem Formu	162
5.2 <i>Sevgi Coşkun-Keskin</i>	
Lesson Transcript “Children’s Rights”	164
5.2.1 Ders Transkripsyonu “Çocuk Hakları”	173
5.2.2 Group Work	
5.2.2.1 Group Work - Letter to a head of state (Group <i>Friends</i>)	181
5. 2.2.2 Group Work - Letter to a head of state (Group <i>Tree</i>)	182
5. 2.2.3 Group Work - Emergency Plan (Group <i>Tree</i>)	184
5. 2.2.4 Group Work - Emergency Plan (<i>Perfect Group</i>)	186
5. 2.2.5 Group Work – Declaration (Group <i>Friends</i>)	187
5. 2.2.6 Group Work – Declaration (Group <i>Moonlight</i>)	189
5.3 <i>Mehmet Açıkalın</i>	
A Social Studies Education Lesson from Turkey: Human Rights	192
6. Ahlak Dersi - Moralerziehung	
6.1 Schulbuch Soziologie für Mittelstufen	238
6.2 Schulbuch Islamische Ethik für Imam Hatip Lyzeen	241
6.3 Nasreddin Hoca-Geschichten	243
7. Historisches Beispiel	
7.1 Dorfinstitute	246

7.1.1 <i>Hasan Ali Yücel</i>	
Dorfinstitutsfotos aus <i>Education in Turkey</i>	247
7.1.2 <i>İsmail Hakkı Tonguç</i>	
Dorfinstitutsfotos aus dem Fotoarchiv Tonguç	249
8. Schülermitbestimmung	254
9. Unterrichtsmethoden	
9.1 Leitfaden zum Rehberlik und	
Psychologischen Beratungsservice an Schulen	258
9.2 Beispiele für Rehberlik-Aktivitäten	262
10. Yasemin Çidem	
Erziehungsfilme	266
11. Lehrerzeitschriften – ASSE – Association of Social Studies Educators / SBEB –	
Sosyal Bilgiler Eğitimcileri Birliği	270
12. Glossar	272

Kapitel 1

Normierende Dokumente

1.1 Schulstufen im türkischen Bildungssystem

	bis 1997	1997 bis 2012	ab 2012/13 (Einführung des 4+4+4 Systems im Jahr 2012)
İlköğretim (Primarstufe)	5 Jahre (Schulpflicht 5 Jahre)	8 Jahre (Schulpflicht 8 Jahre) (Wechsel in eine religiöse İmam-Hatip-Schule nach der 8. Klasse möglich)	4 Jahre (Einschulungsalter auf fünf Jahre herabgesetzt; später wurde das Einschulungsalter auf 6 Jahre geändert)
Ortaokul (Mittelstufe)	3 Jahre	3 Jahre	4 Jahre (Wechsel in eine religiöse İmam-Hatip-Schule nach der 5. Klasse möglich)
Lise (Oberstufe)	3 Jahre	4 Jahre (seit 2005)	4 Jahre (Schulpflicht 12 Jahre)

u.a. herangezogene Quelle:

www.auswaertiges-amt.de/DE/Aussenpolitik/Laender/Laenderinfos/Tuerkei/Kultur-UndBildungspolitik_node.html

Mit Dank an Mehmet Açıkalın für Sichtung

1.2 Yasemin Çidem

Übersicht über die Lehrpläne für Fächer in den Bereichen Politik, Gesellschaft, Geschichte, Soziales

Das neue 4+4+4-Schulsystem, das 2012 in der Türkei eingeführt wurde, hat auch Auswirkungen auf die Lehrpläne, die nun dem neuen System entsprechend gestaltet werden müssen. Dadurch, dass die Grundschulzeit nun nur noch 4 Jahre beträgt, die Mittelstufe nun 4 Jahre dauert und die Oberstufenzeit ebenfalls auf 4 Jahre erhöht worden ist, entspringen andere Anforderungen an die Lehrpläne. So wurden 2012 mit den Aktualisierungsarbeiten der Lehrpläne begonnen. Bislang wurden die Lehrpläne der Kernfächer, wie z.B. Mathematik und Naturwissenschaften, überarbeitet und herausgegeben. Weitere Lehrpläne sind in Überarbeitung.

herangezogene Quelle: <http://ttkb.meb.gov.tr/www/ogretim-programlarinin-guncellenmesine-yonelik-calismalar/icerik/160>

Schulstufe	Lehrplan	Klassenstufe(n)	Zeitungsfang/ Woche
İlköğretim Programı Primarstufen- lehrplan	Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı ve Klavuzu Sozialkunde (2009)	4.-5.	3 Std. (insg. 108 Std.)
	Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı ve Klavuzu Sozialkunde (2009)	6.-7.	6. Kl.: 3 Std. 7. Kl.: 4 Std. (insg. 108 Std.)
	T.C İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programı ve Klavuzu Reformgeschichte der Republik Türkei und Kemalismus (2010)	8.	3 Std. (insg. 108 Std.)
	Vatandaşlık ve Demokrasi Eğitimi Dersi Öğretim Programı Staatsbürger- und Demokratieerziehung¹ (2010)	8.	1 Std. (insg. 36 Std.)
Ortaöğretim Programı Mittelstufenlehrplan	Sosyoloji Dersi Öğretim Programı Soziologie (2009)	(keine Angabe; Beispiele im Lehrplan für 11. Klasse)	2 Std. (insg. 72 Std.)

¹ ab 2011/12 Pflichtfach

	T. C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programı Reformgeschichte der Republik Türkei und Kemalismus (2012)	(keine Angabe)	2 Std. (insg. 72 Std.)
	Uluslararası İlişkiler Dersi Öğretim Programı Internationale Beziehungen (2012)	Wahlfach	2 Std. (insg. 72 Std.)
	Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı Sozialwissenschaften (2006)	Vorbereitungsklassen 9 & 10	6 Std.
	Sosyal Bilim Çalışmaları Dersi Öğretim Programı Arbeiten im Bereich der Sozialwissenschaften (2006)	9., 10., 11.	2 Std.
	Ortaokul ve İmam Hatip Ortaokulu Hukuk ve Adalet Dersi Öğretim Programı Rechtswesen und Gerechtigkeit (an der Mittelstufe und den İmam Hatip Schulen) (2013)	Wahlfach	(keine Angabe)
	Demokrasi ve İnsan Hakları Dersi Öğretim Programı Demokratie und Menschenrechte (2013)	(keine Angabe)	(keine Angabe)

Zur Erstellung dieser Tabelle herangezogene Quelle:
<http://ttkb.meb.gov.tr/www/ogretim-programlari/icerik/72>

1.3 MEB

Lehrplan Staatsb rger- und Demokratieerziehung

**T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
TALİM VE TERBİYE KURULU BAŞKANLIĞI**

**DAS NATIONALE BILDUNGSMINISTERIUM
DER REPUBLIK T RKEI
AMT F R UNTERRICHT UND BILDUNG**

** LK ĖRETİM
VATANDAŞLIK VE DEMOKRASİ EğİTİMİ DERSİ
(8. SINIF)
 ĖRETİM PROGRAMI**

**LEHRPLAN F R DAS FACH  ,STAATSB RGER- UND
DEMOKRATIEERZIEHUNG  AN DER PRIMARSTUFE (8. KLASSE)**

ANKARA 2010

Öğretim programının hazırlanmasında görev alan komisyon üyeleri:

Fadime Pelin ALDEMİR	Tarih/Sosyal Bilgiler Öğretmeni
Hüseyin SEZER	Felsefe Grubu Öğretmeni
Mehmet Akif SÜTCÜ	Program Geliştirme Uzmanı
Mehmet ÜLGER	Sınıf Öğretmeni
Seçil Buket HARUT	Tarih/Sosyal Bilgiler Öğretmeni
Dr. Sevim CAN	Tarih/Sosyal Bilgiler Öğretmeni
Yusuf TOPRAK	Felsefe Grubu Öğretmeni

Öğretim programının hazırlanmasına katkı sağlayanlar:

Betül BUDAK KORKMAZ	Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni
Elif SEYLİM	Ölçme ve Değerlendirme Uzmanı
Himmet GÜVEN	Felsefe Grubu Öğretmeni
Şevki IŞIKLI	Felsefe Grubu Öğretmeni

Vatandaşlık ve Demokrasi Eğitimi Dersi Öğretim Programı, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nda yer alan ve aşağıda belirtilen Türk Millî Eğitiminin Amaçları ve Temel İlkeleri doğrultusunda hazırlanmıştır:

TÜRK MİLLÎ EĞİTİMİNİN AMAÇLARI **DIE ZIELE DER TÜRKISCHEN NATIONALEN BILDUNG**

I. Genel Amaçlar

I. Allgemeine Ziele

Madde 2. Türk millî eğitiminin genel amacı, Türk milletinin bütün fertlerini;

1. Atatürk inkılâp ve ilkelerine ve Anayasa'da ifadesini bulan Atatürk milliyetçiliğine bağlı; Türk milletinin millî, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren; ailesini, vatanını, milletini seven ve daima yüceltmeye çalışan; insan haklarına ve Anayasa'nın başlangıcındaki temel ilkelere dayanan demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış hâline getirmiş yurttaşlar olarak yetiştirmek,

Artikel 2. Das allgemeine Ziel der türkischen nationalen Bildung ist es, jeden Angehörigen des türkischen Volkes

1. als einen Bürger heranzubilden, der der Atatürk-Reform, seinen Grundsätzen und dem Atatürk-Nationalismus, welcher in der Verfassung niedergeschrieben ist, verbunden ist; der die nationalen, sittlichen, menschlichen, geistigen und kulturellen Werte des türkischen Volkes verinnerlicht, schützt und entwickelt; der seine Familie, sein Heimatland, seine Nation liebt und stets versucht zu erhöhen [glorifizieren, aufzuwerten, zu erheben]; der seine Pflichten und Verantwortungen gegenüber den Menschenrechten und der Türkischen Republik, die auf den zu Anfang der Verfassung genannten Grundsätzen basierend ein demokratischer, laizistischer und sozialer Rechtsstaat ist, weiß und diese zu seiner Haltung macht.

2. Beden, zihin, ahlak, ruh ve duygu bakımından dengeli ve sağlıklı şekilde gelişmiş bir kişiliğe ve karaktere, hür ve bilimsel düşünme gücüne, geniş bir dünya görüşüne sahip; insan haklarına saygılı; kişilik ve teşebbüse değer veren, topluma karşı sorumluluk duyan; yapıcı, yaratıcı ve verimli kişiler olarak yetiştirmek,

2. zu konstruktiven, kreativen und erfolgreichen Bürgern heranzubilden, die hinsichtlich Körper, Intellekt, Moral, Geist und Emotion eine ausgeglichene und gesunde Persönlichkeit und einen ausgeglichenen und gesunden Charakter entwickelt haben, die frei sind, über eine wissenschaftliche Denkkraft und eine weitreichende Weltanschauung verfügen, die den Menschenrechten gegenüber respektvoll sind, Persönlichkeiten und Initiative schätzen, die ein Verantwortungsgefühl gegenüber der Gesellschaft besitzen.

3. İlgî, istidat ve kabiliyetlerini geliştirerek gerekli bilgi, beceri, davranış ve birlikte iş görme alışkanlığı kazandırmak suretiyle hayata hazırlamak ve onların, kendilerini mutlu kılacak ve toplumun mutluluğuna katkıda bulunacak bir meslek sahibi olmalarını sağlamak;

Böylece, bir yandan Türk vatandaşlarının ve Türk toplumunun refah ve mutluluğunu artırmak; öte yandan millî birlik ve bütünlük içinde iktisadi, sosyal ve kültürel kalkınmayı desteklemek ve hızlandırmak ve nihayet Türk milletini çağdaş uygarlığın yapıcı, yaratıcı, seçkin bir ortağı yapmaktır.

3. auf das Leben vorzubereiten und sicherzustellen, dass jede/r einen Beruf erlangt, der sie/ihn glücklich macht und zum Glück des Volkes beiträgt, indem das Interesse, die Begabung und die Fähigkeiten von jedem/jeder, unter der Voraussetzung, dass Wissen, Können, Verhaltensweisen und Teamarbeit vermittelt werden, entwickelt wird;

Somit [ist es das Ziel], einerseits den Wohlstand und das Glück der türkischen Staatsbürger und des türkischen Volkes zu steigern; und andererseits in der nationalen Einheit und Integrität die wirtschaftliche, soziale und kulturelle Aufwärtsentwicklung zu unterstützen und voranzutreiben und letztendlich das türkische Volk einen konstruktiven, kreativen, eminenten Beteiligten der modernen Zivilisation zu machen.

VIII – Demokrasi Eğitimi

VIII - Demokratieerziehung

Madde 11 – (Değişik: 16/6/1983 - 2842/3 md.)

Artikel 11

Güçlü ve istikrarlı, hür ve demokratik bir toplum düzeninin gerçekleşmesi ve devamı için yurttaşların sahip olmaları gereken demokrasi bilincinin, yurt yönetimine ait bilgi, anlayış ve davranışlarla sorumluluk duygusunun ve manevi değerlere saygının, her türlü eğitim çalışmalarında öğrencilere kazandırılıp geliştirilmesine çalışılır; ancak, eğitim kurumlarında Anayasada ifadesini bulan Atatürk milliyetçiliğine aykırı siyasi ve ideolojik telkinler yapılmasına ve bu nitelikteki günlük siyasi olay ve tartışmalara karışılmasına hiçbir şekilde meydan verilmez.

GİRİŞ EINLEITUNG

NEDEN VATANDAŞLIK VE DEMOKRASİ EĞİTİMİ DERSİ? WARUM DAS FACH „STAATSBÜRGER- UND DEMOKRATIEERZIEHUNG“?

Dünyayı a

nlama ve anlamlandırmada eğitim programlarının sürekli geliş tirilmesi, gelecek nesillere daha iyi imkânlar sunmak ve öğrencilerin bilinçli vatandaşlar olarak yetiştirilmelerini sağlamak açısından son derece önemlidir. İletişim ve ulaşım olanaklarının son derece geliştiği, dünyanın farklı bölgelerinde gelişen olayların bir ülkede yaş ayan insanları yakından etkilediği günümüzde eğitimin amacı sadece ülkesindeki değil dünyadaki toplumsal gelişmelere ve değişime uyum sağlayan bireyler yetiştirmek haline gelmiştir.

In der heutigen Zeit [...] ist das Ziel von Bildung, Individuen heranzuziehen, die sich nicht nur den gesellschaftlichen Entwicklungen im eigenen Land anpassen können, sondern auch den Entwicklungen auf der Welt.

Eğitimdeki son gelişmelere baktığımızda vatandaşlık eğitiminin demokratik bir toplumun oluşabilmesi için öğrencileri gerekli bilgi, beceri ve değerlerle donatmayı hedeflediği görülmektedir. Öğrencilerden konulara eleştirel bakabilen, kendi düşüncelerini ifade edebilen, başkalarının düşüncelerine saygılı, barış içinde bir arada yaşama kültürüne sahip, topluma duyarlı, toplumun iyiliği için harekete geçebilen bireyler olmaları hedeflenmektedir. Böylece öğrenciler haklarını, sorumluluklarını ve özgürlüklerini öğrenirlerken kanunları, eşitliği, adaleti, ayrımcılık yapmamayı, demokrasiyi de öğrenmektedirler. Demokratik vatandaşlık eğitimi farklı din, kültür, inanç ve düşünüş şekillerine saygıyı desteklemekte, böylece içinde yaşadığı toplumun çeşitli değerlerini anlamayı ve paylaşmayı sağlamaktadır.

Es wird darauf hingezielt, dass die Schülerinnen und Schüler zu Individuen heranwachsen, die eine kritische Sichtweise auf Themen haben, eigene Gedanken äußern können, respektvoll gegenüber Meinungen anderer sind, [...].

Während die Schülerinnen und Schüler ihre Rechte, Verantwortungen und Freiheiten lernen, lernen sie auch die Gesetze, die Gleichheit, die Gerechtigkeit, Antidiskriminierung und Demokratie.

Vatandaşlık eğitiminin Türk eğitim sisteminde planlı bir biçimde yer alması Tanzimat Dönemi'yle başlar. Devleti ve yurttaşlarını bir arada tutan bağları güçlendirmek amacıyla vatandaşlık eğitime önem vermek bu dönemde gerçekleştirilen eğitimdeki yenileşme hareketlerinin bir parçası olmuştur. Cumhuriyet döneminde ise yurdunu seven, vatandaşlık sorumluluklarını bilen bireyler yetiştirmek Türk milli eğitiminin genel amaçları arasında yer almıştır. Ülkemizde insan hakları ve demokrasi eğitimi daha önce *Yurttaşlık Bilgileri*, *Sosyal Bilgiler*, *Vatandaşlık Bilgileri* ve son olarak *Vatandaşlık ve İnsan Hakları Eğitimi* gibi dersler içinde verilmiştir.

In der Republikszeit hingegen war es das allgemeine Ziel der türkischen Bildung, Individuen heranzubilden, die ihre Heimat lieben und ihre Verantwortungen als Staatsbürger kennen. In unserem Land ist die Menschenrechts- und Demokratiebildung innerhalb der Fächer *Staatsbürgerwissen*, *Sozialkunde*, *Staatsbürgerkunde* und als letztes *Staatsbürger- und Menschenrechtserziehung* unterrichtet worden.

Yirminci yüzyılda yaşanan teknoloji ve bilişim sektöründeki gelişmelerin beraberinde

getirdiği küreselleşme, bir yandan uygarlığı yeni bir aşamaya taş ıyacak derecede yeni imkânlar sunmakta, di ğer yandan geleneksel olanın sınırlarını daraltmakta, onu etkisizleştirmekte ve buna bağlı olarak toplumları birey -birey, birey-toplum ve birey-devlet ilişkilerinde yeni değerlerin arayışına zorlamaktadır. Bu yüzyıldan önce birey-toplum ilişkisi, toplum ve toplumsal gereksinimler etrafında şekillenmekteydi. Bugün ise birey ve bireysel gereksinimler ön plana çıkmaya başlamıştır. Birey-toplum iliş kisinde bireyi önceleyen yaklaşım, geri kalmış toplumlardan gelişmiş toplumlara doğru gidildikçe bireysel önceliklerin daha önemli hâle geldiğini kabul eder. Yaşanan gelişmeler de yaşadığımız çağın, insan hakları çağı olduğu vurgusunu güçlendirmektedir. Öyle ki insan haklarını benimsemek, korumak ve hakların kullanılması bilincine varmak günümüz insanı için zorunluluk hâline gelmiştir. İnsan haklarına verdikleri önem, devletlerin gelişmişlik ölçütlerinden biri olarak görölmeye başlanmıştır. Demokratik sistemlerde insanı yaşatma ve onu mutlu kılma temel amaç olarak görölmektedir. İnsanı merkeze almayan, onu birinci ve en büyük amaç olarak belirlemeyen sistemlerin meşruluğu da sorgulanmaktadır.

Demokrasi, küresel ölçekte bazı toplumsal sorunların çözümüne gözlenebilir katkılar sunmaktadır. Örneğin etnik çatışmalar, ırkçılık, terör ve suç oranlarındaki artışa bağlı olarak ortaya çıkan güvenlik sorunlarının çözümünde, küresel ısınma ve insan eliyle meydana gelen çevre sorunlarına karşı toplumsal duyarlılığın kazanılmasında, demokratik tutum ve yaklaşımlar yardımcı olmaktadır. Çünkü demokrasi bilinci, toplumsal sorunlara çözüm arayışında herkesi sürece dâhil etmeyi gerektirmektedir.

Demokratie leistet im globalen Maß ersichtlich einen Beitrag zur Löung gewisser gesellschaftlicher Probleme. Demokratische Haltungen und Herangehensweisen helfen beispielsweise bei der Lösung von Sicherheitsproblemen, die bedingt durch ethnische Auseinandersetzungen, Rassismus und Terror auftreten, sie helfen bei der Gewinnung von sozialem Einfühlungsvermögen für globale Erwärmung und durch die Menschen verursachte Umweltprobleme. Denn Demokratiebewusstheit erfordert es, dass jeder in den Prozess der Lösungsfindung von gesellschaftlichen Problemen einbezogen wird.

Demokrasi, genellikle insan hak ve özgürlüklerinin en etkili bir biçimde kullanıldığı, korunduğu ve geliştirildiği bir çoğunluk yönetimi olarak tanımlanmaktadır. Demokrasinin merkezine yerleştirilen hak ve özgürlük kavramlarından, birlikte yaşamak için gerekli olan diğer kavramlar türetilmektedir. Hakların tanınması, korunması ve kullanılması, modern demokrasi anlayışında temel argümandır. Demokratik toplumlarda hak, özgürlük, eşitlik, görev ve sorumluk gibi demokrasinin temel kavramlarını içselleştirmiş, düşünen, sorgulayan, toplumsal yaşama etkin ve sorumlu bir şekilde katılan birey amaçlanmaktadır. Bu birey, demokratik devlet örgütlenmesine ulaşmış bir toplum içinde tanımlandığında “demokratik vatandaş” olarak adlandırılmaktadır. Bununla birlikte vatandaşlık, demokrasi ve insan hakları kavramları, vatandaşlık ve demokrasi eğitimi birbirinden ayrı düşünülemez, bu anlamda bu kavramların birbiriyle iç içe geçmiş kavramlar olduğu söylenebilir.

Demokratie wird generell definiert als eine Mehrheitsregierung, in der Menschenrechte und –freiheiten auf effektivste Weise genutzt, geschützt und ausgebaut werden. Aus den in das Zentrum der Demokratie gesetzten Rechts- und Freiheitsbegriffen werden andere Begriffe für das Zusammenleben abgeleitet. Im modernen Demokratieverständnis sind die Anerkennung, der Schutz und die Nutzung von Rechten die Grundbedingung. Es wird auf ein Individuum in demokratischen Gesellschaften hingezielt, das die grundlegenden Begriffe der Demokratie wie Recht, Freiheit, Gleichheit, Pflicht und Verantwortung internalisiert hat, denkt, hinterfragt, im sozialen Leben aktiv und verantwortlich mitwirkt.

Bir hakkın, hak olarak varlığının ortaya konulması, hakkın kullanılması ile mümkündür. Hak, tahakkuk etmediği sürece, bir ideal olarak kalır. Bireyler, hak ve özgürlüklerini kullandıkları sorumluluklarını yerine getirdikleri ölçüde verilen demokrasi eğitimi amacına ulaşmış olur. Hakların kullanılması için hak sahibi olan birey, etkin bir vatandaş olarak kendini ortaya koymalıdır. Demokratik vatandaşlık eğitiminin temelinde var olan bakış açısı da budur: “Talep eden, etkin ve sorumlu vatandaş.”

[...] Damit Rechte genutzt werden, muss derjenige, der das Recht hat, sich als aktiver Bürger präsentieren. Der Erziehung zur demokratischen Staatsbürgerschaft liegt auch diese Perspektive zugrunde: „Derjenige, der einfordert, ist ein aktiver und verantwortungsvoller Bürger.“

Bireylerin sırf insan olmaları nedeniyle sahip oldukları haklarının farkında olmaları, onları kullanma ve korumayı içtenlikle istemeleri, bu hakların neden korunması gerektiğinin bilincine varmaları, neyi, niçin, nasıl koruyabileceklerini bilmeleri, ancak eğitim ve öğretim süreçlerine etkin olarak katılacakları bir eğitimle gerçekleşebilir. Bu açıdan bakıldığında “insan hakları eğitimi” de demokrasi eğitimi içinde yer almaktadır.

Bu dersin eğitim ve öğretiminde; öğrencilere vatandaşlık, demokrasi ve insan haklarıyla ilgili bazı temel kavramların tanıtılmasının yanı sıra insan haklarının korunup uygulanmasıyla ilgili farkındalık, duyarlılık, bilinç, düşünce, tutum ve davranış kazandırma amaçlanmaktadır. Bu bağlamda öğretim programında vatandaşlık ve demokrasi eğitimi, demokratik vatandaşlık bağlamında ele alınmıştır.

TEMALAR

THEMEN

Vatandaşlık ve Demokrasi Eğitimi Dersi Öğretim Programı tematik yaklaşımla hazırlanmıştır. Programda dört tema yer almaktadır.

Der Lehrplan für Staatsbürger- und Demokratieerziehung ist thematisch aufbereitet worden. Es sind vier Themen im Lehrplan vertreten.

Her İnsan Değerlidir adlı birinci temada, insan haklarıyla ilgili uluslar arası belgelerde yer alan insanın değeri ve onurunun korunması, insani değerlerin korunması ve geliştirilmesi, bireysel farklılıklar ve bu farklılıkların birlikte yaşamak için gerekliliğine yer verilmektedir. Bu kavramlar, birlikte yaşama düşüncesinin temelinde “insan”ın olduğunu vurgular. İnsan, tüm kültürel etkinliklerin kökenidir, baş langıç koşuludur. Bununla birlikte insanın çevresiyle bir bütün olduğu anlayışıyla ekolojik açıdan diğer canlılarla birlikte yaşama zorunluluğu ele alınmıştır.

[Themenbereich „Jeder Mensch ist wertvoll“]

Demokrasi Kültürü temasında, demokrasi ve demokratik tutumlar vurgulanmaktadır. Demokrasinin “insan”a yaptığı vurgunun yanı sıra demokratik vatandaşlığın gerekleri, her türlü ayrımcılığın fark edilmesi ve ayrımcılıkla mücadele, diyalog ve etkili iletişimin birlikte yaşama için gerekliliği, farklılıkların toplumsal zenginlik olduğu, önyargının olumsuzluğu, toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanmasında rol alma, işbirliği ve iş bölümü gibi beceriler ön plana çıkarılmıştır. Böylece demokrasi bilincinin oluşturulması, demokratik tutum geliştirilmesi, demokrasinin bir yaşam biçimi olarak benimsenmesi hedeflenmektedir.

[Themenbereich „Demokratiekultur“]

Hak ve Özgürlüklerimiz temasında, insan hak ve özgürlükleri vurgulanmaktadır. Hak ve özgürlükleri koruma ve geliştirme, bu konuda sivil toplum kuruluşlarının rolü ve önemi kavrama,

demokrasi ile hak ve özgürlüklerin kullanılması arasındaki ilişkiyi fark edebilme, demokratik hak arama yollarını kullanma, hak ve özgürlüklerin ihlallerinde demokratik çözüm önerileri getirme gibi beceriler hedeflenmiştir.

[Themenbereich „Unsere Rechte und Freiheiten“]

Görev ve Sorumluluklarımız adlı son temada ise birlikte yaşam alanlarının demokratikleşmesinde bireylere düşen görev ve sorumluluklar ön plana çıkarılmıştır. Belirtilen görev ve sorumluluklarla, insan yaşam ve onuruna saygı duyulması ile ülkenin birlik ve bütünlüğünün korunup geliştirilmesi hedeflenmiştir. Öğrencilerin karar verme süreçlerine katılım, devlete, topluma ve bireylerin birbirlerine karşı sorumluluklarının farkına varma, kamu mallarını bilinçli kullanma, toplumsal yaşamı düzenleyen kurallara uyma, adaletçi ve eşitlikçi uygulamaları destekleme gibi becerileri geliştirerek ulaşılabileceği varsayılmaktadır.

[Themenbereich „Unsere Pflichten und Verantwortungen“]

GENEL AMAÇLAR

ALLGEMEINE ZIELE

Bu program ile öğrencilerin;

Mit diesem Lehrplan wird darauf hingezielt, dass die Schülerinnen und Schüler

- Özgür, bağımsız, hoşgörülü, barıştan yana ve kendine güvenen bir birey olarak demokratik ve adaletli bir toplumun oluşmasına katkı sağlamaları,
als freie, unabhängige, tolerante, friedvolle und selbstbewusste Individuen zur Entstehung einer demokratischen und gerechten Gesellschaft beitragen.
- Paylaşılan ortak değerlerin korunması ve geliştirilmesinin önemini benimsemeleri,
- Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olarak temel hak ve özgürlüklerini kullanarak sorumluluklarını yerine getirmeleri,
- Etkin, sorumlu ve demokratik bir vatandaş olarak toplumsal yaşamın geliştirilmesi ve güçlenmesinde rol almaları,
als aktive, verantwortungsbewusste und demokratische Bürger zur Entwicklung und Stärkung des gesellschaftlichen Lebens beitragen.
- Demokratik katılımın ve demokratik yaşamın önemine inanarak kişisel ve toplumsal sorunların çözümüne katkı sunmaları,
im Glauben an demokratische Teilnahme und das demokratische Leben zur Lösung persönlicher und gesellschaftlicher Probleme beitragen.
- Demokrasi bilincine sahip bir birey olarak, demokratik tutum ve davranışlar geliştirerek demokrasiyi bir yaşam biçimi olarak benimsemeleri,
als Individuen, die über eine Demokratiebewusstheit verfügen, die Demokratie als Lebenshaltung annehmen, indem sie demokratische Haltungen und Verhaltensweisen entwickeln
- Atatürk ilke ve inkılaplarının önemini kavrayarak demokratik bir Türkiye Cumhuriyeti Devletinin oluşmasına katkı sağlamaları,
- İnsanlığın bir parçası olduğu bilinci ile ülkesini ve dünyayı ilgilendiren konularda duyarlılık göstermeleri amaçlanmaktadır.

PROGRAMIN TEMEL YAKLAŞIMI

DER GRUNDLEGENDE ANSATZ DES LEHRPLANS

Bu dersin eğitim ve öğretiminde; öğ rencilere vatandaşlık, demokrasi ve insan haklarıyla ilgili bazı temel kavramların yanı sıra insan haklarının korunup uygulanmasıyla ilgili farkındalık,

duyarlılık, bilinç, düşünce, tutum ve davranış kazandırmak amaçlanmaktadır. Bu bağlamda öğretim programında vatandaşlık ve demokrasi eğitimi, demokratik vatandaşlık bağlamında ele alınmıştır.

Kalkınma planları ve millî eğitim şûralarında sıklıkla öğrencilerin bilgiye ulaşma yollarını öğrenmelerine, sorun çözme ve karar verme becerilerini geliştirmelerine olanak sağlayacak şekilde öğretim programlarının yeniden düzenlenmesine ihtiyaç duyulduğu dile getirilmektedir. Tüm bu ihtiyaçlar doğrultusunda dünyada yaşanan gelişmelere paralel olarak öğretim programlarında yeni yaklaşımlar dikkat çeker duruma gelmiştir. Vatandaşlık ve Demokrasi Eğitimi Dersi Öğretim Programı, bilginin taşıdığı değeri ve bireyin var olan deneyimlerini dikkate alan bir yaklaşımla hazırlanmıştır. Böylelikle etkinlik merkezli, öğrencinin kendi yaşantısını ve bireysel farklılıklarını dikkate alan, çevresiyle etkileşimine olanak sağlayan bir anlayış yaşama geçirilmeye çalışılmaktadır.

Bu anlayış doğrultusunda Vatandaşlık ve Demokrasi Eğitimi Dersi Öğretim Programı yapısal olarak;

1. Öğrencilerin bilgi, beceri ve değerlerinin gelişmesini sağlayarak öğrenmeyi öğrenmenin gerçekleşmesini ön planda tutar.
2. Öğrencileri gözlem, inceleme ve araştırma yapmaya özendirir.
3. Öğrencilerin fiziksel ve duygusal açıdan sağlıklı ve mutlu bireyler olarak yetiştirmelerini amaçlar.

3. Das Fach zielt darauf ab, dass die Schülerinnen und Schüler physisch und emotional zu gesunden und glücklichen Individuen heranwachsen.

4. Öğrencilerin sahip oldukları hakları ve kültürel zenginliği görmelerini hedefler.
5. Öğrencilerin öğrenme sürecinde deneyimlerini kullanmalarına ve çevreleriyle etkileşim kurmalarına imkân tanır.
6. Her öğrenciye ulaşabilmek için öğrenme, öğretme yöntem ve tekniklerindeki çeşitliliği dikkate alır.

PROGRAMIN YAPISI

DIE KONSTITUTION DES LEHRPLANS

Vatandaşlık ve Demokrasi Eğitimi Dersi Öğretim Programı öğrenci merkezli, etkinlik temelli ve çoklu zekâ kuramını da içine alan bir yaklaşımla hazırlanmıştır. Doğrudan bilgi aktarmak yerine öğrencinin bilgiyi bizzat kendisinin yapılandığı bu yaklaşım aynı zamanda öğrencinin, uzak ya da yakın geçmişte bilgiye dönüş türdüğü verilerle bu derste edindiklerini ilişkilendirmesine ve böylelikle yeni beceri ve değerlere ulaşmasına da katkı sağlayacaktır.

Programda, genel amaçlar ve kazanımların yanı sıra çeşitli temel beceri ve değerlerin verilmesi, öğrencilerin kazanımlar ve etkinlikler yoluyla bu beceri ve değerleri elde etmeleri amaçlanmıştır. Program, ilköğretim düzeyindeki diğer derslerde öğrencilere kazandırılması tasarlanan 8 becerinin yanında, kendine özgü bazı becerileri de kazandırmayı amaçlamaktadır.

[im Folgenden werden Kompetenzen aufgelistet, die erreicht werden sollen]

Bu becerileri şöyle sıralayabiliriz:

1. Araştırma Recherche	9. Gözlem yapma Beobachten
2. Eleştirel düşünme Kritisches Denken	10. Değişim ve sürekliliği algılama becerisi Wahrnehmungsfähigkeit von Veränderung und Dauerhaftigkeit
3. Yaratıcı düşünme Kreatives Denken	11. Sosyal ve kültürel katılım becerisi Soziale und kulturelle Teilhabefähigkeit
4. İletişim Kommunikation	12. Empati Empathie
5. Problem çözme Problemlösung	13. Özyönetim Selbstverwaltung
6. Bilgi teknolojilerini kullanma Nutzung von Informationstechnologie	14. Kaynakları etkili kullanma die effektive Nutzung von Quellen
7. Girişimcilik Unternehmungsgeist	15. Sosyal uyum Soziale Anpasstheit
8. Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanma der richtige, schöne und effektive Gebrauch des Türkischen	16. Ayrımcılığa duyarlılık Wahrnehmung von

Diskriminierung
17. Birlikte yaşam

Zusammenleben

Vatandaşlık ve Demokrasi Eğitimi Dersi Öğretim Programı ile öğrencilere kazandırılmak istenen değerler şunlardır:

Die Werte, die den Schülerinnen und Schülern durch den Lehrplan für Staatsbürgerschafts- und Demokratieerziehung vermittelt werden sollen, sind folgende:

1. Dayanışma Zusammenhalt	12. Paylaşma Teilen
2. Hoşgörü Toleranz	13. Vatanseverlik
Vaterlandsliebe
3. Sorumluluk Verantwortung	14. Özgürlük Freiheit
4. Sevgi Liebe	15. Uzlaşma Annäherung
5. Saygı Respekt	16. Eşitlik Gleichheit
6. Yardımseverlik
Hilfsbereitschaft	17. Farklılıklara saygı duyma
7. Diğerkâmlık Uneigennützigkeit	18. Kültürel mirası yaşatmaya
Duyarlılık
Bemühen zum Erhalt von
kulturellem Erbe
8. Barış Frieden	19. Millî, manevi ve evrensel
değerlere duyarlı olma
Sensibilität gegenüber
nationalen, geistigen und
universellen Werten
9. Onur Ehre	
10. Adil olma Gerechtsein	
11. Özsaygı Selbstachtung	

**VATANDAŞLIK VE DEMOKRASİ EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMINDA
KULLANILAN SEMBOLLER
DIE SYMBOLE, DIE IM LEHRPLAN FÜR STAATSBÜRGERSCHAFTS- UND
DEMOKRATIEERZIEHUNG GENUTZT WERDEN**

Sınıf-okul içi etkinlik	Bu sembol, ilgili etkinliklerin (çalışma kâğıdı doldurma, film izleme, görsel materyal okuma, grup çalışması, mektup yazma, sanal alan gezisi, yaratıcı drama vb.) sınıf içinde yapılacağını gösterir.
Okul dışı etkinlik	Bu sembol, ilgili etkinliklerin tümünün, bir kısmının ya da bazı aşamalarının ev, kütüphane, konuyla ilgili kurum ve kuruluşlarda yapılabileceğini, kaynak kişilerle yapılacak görüşmeleri ifade eder.
[!] Uyarı	Bu sembol, ilgili temada verilecek beceri ve değer ifadelerini, işlenecek konuların sınırlarını, kullanılması önerilen araç ve gereçlerle dikkat edilmesi gereken noktaları ifade eder.
_ Ders içi ilişkilendirme	Bu sembol, ilgili temayla ilişkilendirilebilecek diğer temaların adını, ilgili kazanımlarını ve konularını gösterir.
Diğer derslerle ilişkilendirme	Bu sembol, ilgili temayla ilişkilendirilebilecek diğer dersleri gösterir.

**PROGRAM'IN UYGULANMASI İLE İLGİLİ AÇIKLAMALAR
ERLÄUTERUNGEN ZUR UMSETZUNG DES LEHRPLANS**

Vatandaşlık ve Demokrasi Eğitimi Dersi Öğretim Programı 8. sınıflarda haftada 1 (bir) ders saati olmak üzere toplam 36 saatlik bir süre öngörülerek hazırlanmıştır.
Der Lehrplan für das Fach „Staatsbürgerschafts- und Demokratieerziehung“ wurde so aufbereitet, dass es eine Stunde in der Woche und insgesamt 36 Stunden in den achten Klassen unterrichtet wird.

- Vatandaşlık ve demokrasi eğitimi kuramsal, yani sadece bilgi düzeyinde gerçekleşmemektedir. Çünkü bu eğitim, doğrudan yaşam pratiği ile ilgilidir ve çoklu zekâ yaklaşımını gerektirir. Bu nedenle yaşama daha fazla nüfuz eden öğrenci merkezli, yapılandırmacı yöntem ve teknikler kullanılmalıdır. Soru-cevap, tartışma, örnek olay incelemesi, grup etkinlikleri, rol yapma, beyin fırtınası, münazara, altı şapkalı düşünme, turnuva/istasyon, afiş hazırlama, drama gibi öğretim yöntem ve teknikleri kullanılabilir.
[das Fach geht einher mit Lebenspraxis; somit kann man nicht einfach durch Wissensaneignung Lernerträge erzielen] Deshalb sollten alltagsnahe, schülerorientierte, konstruktivistische Methoden und Techniken angewandt werden. Methoden und Techniken wie Frage-Antwort, Debatten, die Analyse von Fallbeispielen, Gruppenaktivitäten, Rollenspiele, Brainstorming, Diskussionen, Denkhüte, Turniere/Stationen, Postererstellung, Theater können genutzt werden.
- Dersin öğretmeninin bizzat kendisinin, insan hak ve özgürlüklerine duyarlı biri olması, kazanımların gerçekleştirilmesinde hayati önemdedir. Bu nedenle öğretmen, sorunların

barışçıl çözümüne yönelik kararlılık gösterme, eleştirilere katlanabilme, etkili iletişim, yönetim, ihtilaflı konularda soğukkanlılık ve yansızlık gibi demokratik tutumlar konusunda azamî dikkat göstermelidir.

2. Für den Lernertrag ist es von lebensnotwendiger/existenzieller Bedeutung, dass die Lehrkraft persönlich empfänglich für Menschenrechte und –freiheiten ist. Deshalb muss die Lehrkraft bezüglich demokratischer Haltungen alleräußerste Vorsicht zeigen, d.h. bei der friedvollen Lösung von Problemen Entschlossenheit zeigen, Kritik hinnehmen können, effektiv kommunizieren, bei umstrittenen Themen Nüchternheit und Neutralität beweisen.

3. Eğitim öğretim sürecinin her aşamasında önyargısızlık, hoşgörü, tolerans, diğerkâmlık, eleştirilere açık olma, başarıyı takdir edebilme gibi duygu ve tutumlar öne çıkarılmalıdır. In jeder Stufe der Bildungsphase sollten Emotionen und Haltungen wie Unvoreingenommenheit, Nachsicht, Toleranz, Uneigennützigkeit, das Offensein für Kritik, das Würdigen von Erfolg betont werden.
4. Vatandaşlık; görev ve sorumluluklar olarak değil, hak ve özgürlükler bağlamında ele alınmalıdır.
5. Kişi hak ve özgürlükleri, hukuk kurallarının okunarak veya anlatılarak öğretilmesi şeklinde değil kazanıma uygun olarak kurgulanmış etkinliklerle kazandırılmalıdır.
6. Demokratik tutumlar, bir sosyalleşme biçimi olarak görülmeli ve ortak demokratik değerler bilincinin oluşturulmasına dikkat edilmelidir.

7. Etkinlikler tasarlanırken okulun bulunduğu yerleşim biriminin sosyo-ekonomik ve sosyo-kültürel özelliklerinin yanı sıra dersin genel amaçları ve kazanımlarıyla farklı zekâ türlerine sahip öğrencilerin öğrenme stilleri, ilgi ve ihtiyaçları da göz önüne alınmalıdır.
8. Etkinliklerin tasarlanması ve uygulanmasında pedagojik esaslar ve öğrencilerin gelişim düzeyleri göz ardı edilmemeli, öğretmen bu konuda gerekli hassasiyeti göstermelidir.
9. Öğrencilerin gözlem, inceleme ve araştırma yapmalarına, bulgular arasında anlam ilişkisi kurmalarına yardımcı olunmalıdır.
10. Programdaki değerler, temaya konu olan insan hakları, özgürlükleri, vatandaşlık hak ve sorumlulukları ile demokrasi kültürünün konu alanı içinde ortaya çıkan uygulamalardan hareketle verilmelidir.
11. Dersin işlenişinde fotoğraf, film, CD-ROM, benzeşim (simülasyon) programları, çoklu ortam (multimedia) araçları, telekomünikasyon hizmetleri (internet vb.) dersin bir parçası olarak kabul edilmeli ve imkânlar ölçüsünde uygulanmalı; gezi düzenlenemeyen mekânlara, sanal alan gezileri düzenlenmelidir.
12. Dersin öğretiminde, öğretmen kılavuz kitabının yanı sıra ders kitabı adı altında "ders kitabı ile öğrenci çalışma kitabının kazanım bazlı ardışıklığı esas alacak şekilde birleştirilmesi sonucu oluşacak" 19,5x27,5 ölçülerinde ve 9-11 forma kitap kullanılacaktır.
13. Değerlendirme, öğrenmenin ayrılmaz bir parçasıdır. Öğretmen tarafından temanın yapısına uygun olan değerlendirme araç ve yöntemleri seçilmeli; seçilen araç ve yöntemler, sadece öğrenme ürününü değil, öğrenme sürecini de değerlendirmelidir.

ÖĞRETİM PROGRAMININ TEMALARINA AİT KAZANIM SAYILARI VE ORAN

DER LERNERTRAG UND IHR ANTEIL FÜR DIE LEHRPLANTHEMEN

ÜNİTELER EINHEITEN	KAZANIM SAYILARI LERNERTRAG	ORANI (%) ANTEIL	ÖNERİLEN DERS SAATİ SÜRESİ EMPFOHLENER ZEITLICHER UMFANG
Her İnsan Değerlidir Jeder Mensch ist wertvoll	6	19	6
Demokrasi Kültürü Demokratiekultur	9	28	11
Hak ve Özgürlüklerimiz Unsere Rechte und Freiheiten	7	22	9
Görev ve Sorumluluklarımız Unsere Pflichten und Verantwortungen	10	31	12
Toplam Gesamt	32	100	36

TEMA VE KAZANIMLAR

THEMEN UND LERNERTRÄGE

NOT:

Kazanım tablolarında verilen örnek etkinlikler, öneri niteliğindedir. Dersin öğretmeni verilen etkinlikleri aynen kullanabileceği gibi okulun donanımı, fiziki durumu, öğrencilerin ve çevrenin özelliklerine göre ilgili, “kazanımı gerçekleştirmek” koşuluyla farklı etkinlikler de düzenleyip uygulayabilir.

VATANDAŞLIK VE DEMOKRASİ EĞİTİMİ			8. SINIF
TEMA THEMA	KAZANIMLAR LERNERTRÄGE	ÖRNEK ETKİNLİKLER BEISPIELAKTIVITÄTEN	AÇIKLAMALAR ERLÄUTERUNGEN
1. THEMA JEDER MENSCH IST WERTVOLL	Bu temanın sonunda öğrenciler; 1. Her insanın değerli ve onurlu olduğunu kabul eder. Am Ende dieses Themas erkennen die Schülerinnen und Schüler an, dass 1. jeder Mensch wertvoll und ehrhaft ist. 2. Her bireyin kendine has özelliklerinin olduğunu kabul eder.	BEN İNSANIM: Örnek metinlerden yola çıkarak metin analizi yöntemiyle insanın değerli ve onurlu olması ile ilgili kendi yaşantısından örneklerin de yer aldığı sunum hazırlanır. ICH BIN EIN MENSCH: Es wird auf Basis von Beispieltexten mit der Textanalysemethode ein Referat vorbereitet, in dem es darum geht, dass der Mensch wertvoll und ehrenhaft ist. Dabei werden Beispiele aus dem eigenen Leben gegeben. HER BİREY ÖZELDİR: Her öğrenci kendini fiziksel ve duygusal özellikleri açısından anlatan bir sunu hazırlar.	[!] Kendi varlığından hareketle insan olmanın değeri vurgulanır. [!] Kendisinin ve başkalarının yaşamına ve onuruna saygı duymanın önemi üzerinde durulur.[!] Veda Hutbesi, Mesnevi, Makalât vb. kültürümüze ait metinlerden, düzeye uygun ve konuyu destekleyen örnekler verilir. [!] Begonnen bei sich selbst wird der Wert des Menschseins betont. [!] Es wird die Bedeutung des Respekts gegenüber des eigenen und fremden Lebens und der eigenen und fremden Ehre betont. [!] Es werden aus Texten unserer Kultur dem Niveau entsprechende, das Thema erläuternde Beispiele gegeben, wie aus der Abschiedspredigt, dem Mesnevi, dem Makalât u.Ä. [!] Öğrencilerin, kendi özelliklerini fark etmelerinin önemi üzerinde durulur. [!] Kendisinin ve diğer insanların farklı özelliklere sahip olmasının

			doğal olduğu ve bu farklılıklara saygı duyulması gerektiği vurgulanır. [!] İnsanların seçme şansına sahip olmayıp doğuştan hazır buldukları ya da sonradan kontrol dışı oluşan bazı fizikî özellikleri (adı, soyadı, ailesinin sosyo-ekonomik durumu, boyu, kilosu, engellilik vb.) ile ilgili önyargı, dışlama ve aşağılamanın yanlışlığı üzerinde önemle durulur.
	3. Kendi bireysel farklarının topluma neler katabileceğine ilişkin çıkarımlarda bulunur.	FARKLILIKLARIMIZLA ÖZELİZ: Öğrencilerin kendilerine has özelliklerini ve topluma yapabilecekleri katkıları drama tekniğini kullanarak ifade etmeleri sağlanır.	[!] Kişisel özelliklerin ve farklılıkların, insanların birbirini tamamlamalarına ve birlikte yaşamalarına yardımcı olduğu vurgulanır.

1. THEMA JEDER MENSCH IST WERTVOLL	4. Kendisine ve çevresindeki kişilere değer verir.	31 İNSAN DEĞERLİDİR: Öğrenciler ikişerli gruplara ayrılır. Öğrencilerden grup arkadaşının olumlu özelliklerini listelemeleri ve sınıfla paylaşmaları istenir.	[!] Her insanın özünde bir değer taşıdığı ve bu anlamda kendimizden, çevremizdeki insanlardan hareketle tüm insanların değerli olduğu vurgusu yapılır.
	5. İnsanlığın insanî değerlerle korunup geliştirileceğini kabul eder.	DEĞERLER KARTI: Özgürlük, eşitlik, kardeşlik, adalet, sevgi, saygı, hoşgörü, dostluk, dayanışma kavramları için birer kart oluşturulur. Her öğrenci kendi kartındaki kavramı farklı yöntemler (drama, resim, afiş vb.) kullanarak anlatır.	[!] Özgürlük, eşitlik, kardeşlik, adalet, sevgi, saygı, hoşgörü, dostluk, dayanışma vb. değerlerin önemi vurgulanır. İnsan olmanın bu değerlere sahip olmak, onları içselleştirmek ve onlar için çaba göstermekle mümkün olacağına değinilir.
	6. İnsanın varlığının ve onurunun korunmasında insan haklarının ve demokrasinin önemini fark eder.	ZAMAN İÇİNDE İNSAN HAKLARI: İnsan haklarının insan varlığının ve onurunun korunması açısından nasıl bir gelişim izlediğine ilişkin zaman şeridi hazırlanır.	[!] Atatürk'ün insan hak ve özgürlüklerine verdiği önem üzerinde durulur.
[!] Bu temada verilecek temel beceriler: Gözlem, araştırma, yaratıcı düşünme, empati, iletişim, eleştirel düşünme, ayrımcılığa duyarlılık, bilgi teknolojilerini kullanma, girişimcilik, Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanma, sosyal ve kültürel katılım, sosyal uyum. [!] Bu temada verilecek temel değerler: Saygı, sevgi, eşitlik, özsaygı, barış, onur, farklılıklara saygı, ırkçılık karşıtlığı.			

VATANDAŞLIK VE DEMOKRASİ EĞİTİMİ				8. SINIF
TEMA THEMA	KAZANIMLAR LERNERTRÄGE	ÖRNEK ETKİNLİKLER BEISPIELAKTIVITÄTEN	AÇIKLAMALAR ERLÄUTERUNGEN	
2. THEMA DEMOKRATIE- KULTUR	Bu temanın sonunda öğrenciler; 1.Farklı tanım kavram, beceri ve değerlerden yola çıkarak demokrasinin temel özelliklerini kavrar. Am Ende dieses Themas verstehen die SuS, ausgehend von verschiedenen Definitionen, Fähigkeiten und Werten, die grundlegenden Eigenschaften der Demokratie.	DEMOKRASİYİ TANIMLIYORUZ: Beyin fırtınası yöntemi ile her öğrencinin demokrasiyi tanımlayan bir kelime söylemesi istenir. Bunlar tahtaya yazılır, birleştirilir ve ortak bir tanıma ulaşılır. WIR DEFINIEREN DIE DEMOKRATIE: Man benutzt die Methode des Brainstorming und fordert alle Schüler dazu auf, ein Wort, das Demokratie definiert, zu nennen. Diese Wörter werden an der Tafel festgehalten und zu einer gemeinsamen Definition zusammengeführt.	[!] Hukukun üstünlüğü, insan haklarına saygı, eşitlik, özgürlük, katılım, sosyal adalet, sivil toplum örgütlenmesi, çoğulculuk, farklılıklara saygı, uzlaşma, eleştirel düşünme, vb. kavram değer ve beceriler demokrasi kültürü ile ilişkilendirilir. Die Überlegenheit des Rechtswesens, der Respekt gegenüber Menschenrechten, Gleichheit, Freiheit, Teilhabe, soziale Gerechtigkeit, gemeinnützige Organisationen, Pluralismus, Respekt gegenüber Andersartigem, Kompromissbereitschaft, kritisches Denken und ähnliche Werte und Kompetenze werden mit der Demokratiekultur in Beziehung gesetzt.	

	2. Demokrasinin insana ve insan iradesine verdiği önemi fark ederek onu bir yaşam biçimi olarak benimser.	“CUMHURİYET FAZİLETTİR.”: Bir yönetim biçimi olarak cumhuriyet, milli egemenlik ve demokrasi arasın-daki ilişkiye yönelik kompozisyon yazılır. HAYATIN İÇİNDEN DEMOKRASİ: Öğrencilerden hayatından içinden demokratik tavır ve davranışlara örnekler vermeleri istenir. Bu örnekler üzerinden tartışma yapılarak demokrasinin bir yaşam biçimi olduğu vurgulanır.	[!] Demokrasi, hayatın her alanında; ailede, okulda ve toplumsal çevrede demokratik ve insan haklarının özündeki değerlere uygun davranışlar sergilenmesi çerçevesinde ele alınır. [!] Cumhuriyetin demokrasinin yaşam biçimine dönüştürülebileceği en iyi yönetim biçimi olduğu vurgusu yapılır. [!] Milli egemenliğin anlamı ve önemi konusunda Atatürk’ün sözlerinden örnekler verilir.
	3. Demokratik bir vatandaş olmanın gereklerini örneklerle açıklar.	DEMOKRASİNİN ÖNCÜLERİ: Demokratik ortamların oluşması ve yerleşmesi amacıyla çeşitli faaliyetlerde bulunan bireylerle ilgili biyografi çalışması yapılır.	[!] Demokratik bir vatandaşın, etkin ve sorumlu; eşitlik ve sosyal adalet yanlısı, hak ve özgürlüklere saygılı, katılımcı, demokratik davranış biçimini içselleştirmiş vb. özellikleri vurgulanır.

VATANDAŞLIK VE DEMOKRASİ EĞİTİMİ			8. SINIF
TEMA THEMA	KAZANIMLAR LERNERTRÄGE	ÖRNEK ETKİNLİKLER BEISPIELAKTIVITÄTEN	AÇIKLAMALAR ERLÄUTERUNGEN
	4. Farklı görüş, düşünce, inanç, anlayış ve kültürel değerlerin toplumsal yaşamı zenginleştirdiğini kavrar.	BİZİM SINIFIMIZ: Sınıf gruplara ayrılır. Her grubun sınıfı tanımlayan resim yapmaları istenir. Resimler birleştirilerek bütününde kullanılan renk, desen, figürü kapsayacak bir hikâye yazmaları istenir.	[!] Toplumdaki farklılıkların doğal olduğunun kabulüne ve bunun korunmasının önemine dikkat çekilir. [!] Farklılıkların toplumun birlik ve beraberliğine katkı sağlaması gerektiğinin önemi vurgulanır.
	5. Ayrımcılığın çeşitli biçimlerini sorgulayarak ayrımcılık yapmama konusunda duyarlılık gösterir.	ARAŞTIR-YORUMLA: Ayrımcılıkla ilgili duyarlılık geliştiren yazılı ve görsel materyaller incelenerek, konuyla ilgili rapor hazırlanır.	[!] Irk, din, dil, milliyet, mezhep, bölge, cinsiyet, sosyal sınıf/tabaka vb. unsurlara dayalı ayrımcılık ve toplumsal dışlama evrensel boyutta ele alınır. [!] Ayrımcılığı önlemenin hukuksal düzenleme ve önlemlerin yanında bireysel çabalar da gerektirdiği vurgulanır. [!] Önyargı, dışlama, aşağılama gibi davranışların insan hakları ile bağdaşmadığı vurgulanır.

2. THEMA DEMOKRATIE- KULTUR	6. Toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanmasında kendi konumuna uygun sorumluluklar üstlenir.	EŞİTLİK GÜÇLENDİRİR: Kadın ve erkekleri fiziksel ve duygusal vb. özellikleri açısından tanımlamaları istenir. Bu özellikler cinsiyetçi bakış ve kalıplaşmış roller açısından tartışılır. NASIL BAŞARDILAR: Yakın çevredeki meslek sahibi başarılı kadınlarla eğitimleri, mesleğe başlamaları, iş ve ev hayatında yaşadıkları zorluklar, başarı hikâyeleri vb. konuları kapsayan sözlü tarih çalışması yapılır.	[!] Toplumsal cinsiyet eşitsizliklerinin insan haklarına aykırı olduğu üzerinde durulur. [!] Atatürk'ün kadın haklarına verdiği önemi belirten örnekler verilir.
	7. Karşılaştığı sorunların çözümünde demokratik tutum ve davranışları benimser.	ÖNERİYORUM: Öğrencilerin çevrelerinde yaşanan bir sorunla ilgili demokratik çözüm önerileri geliştirmeleri, bu önerilerini sınıf ortamında paylaşarak tartışmaları ve ilgili yerlere sunmaları veya göndermeleri sağlanır.	[!] Sorunların çözümünde şiddete başvurmayı ve hukuk dışı yolları reddeden yöntemlerin gereğine ve önemine vurgu yapılır.

	8. Birlikte yaşama kültürü için diyalog ve etkili iletişimin önemini fark eder.	BİRLİKTE YAŞAM İÇİN DİYALOG: Mevlana, Yunus Emre, H. Bektaşî Veli vb. kişilerden konuyla ilgili özlü sözler sınıf ortamında birlikte yaşama açısından değerlendirilir. KONUŞUYORUZ: Öğrencilerin araştırmaları sonucu elde ettikleri olumlu/olumsuz iletişim örnekleri sınıf ortamında drama yöntemi ile canlandırılır.	[!] Herkesin fikirlerini ifade etmesine olanak sağlamanın önemi vurgulanır.
--	---	---	---

	9. İşbölümü ve işbirliğinin, demokratik toplum yaşamı için taşıdığı önemi örneklerle açıklar.	EL ELE BERABERCE: Deprem, sel, yangın, salgın hastalık vb. olaylarda toplumların birlikte hareket etmelerine ilişkin kampanya hazırlanır. EĞER İSTERSEN: Öğrencilerin birlikte çalışma süreçlerinde karşılaştıkları sorunları nasıl çözdüklerini sorgulamaları sağlanır.	[!] Paylaşma, yardımseverlik, işbirliği, işbölümü, dayanışma vb. kavramlara vurgu yapılır.
[!] Bu temada verilecek temel beceriler: Gözlem yapma, araştırma, eleştirel düşünme, problem çözme, yaratıcı düşünme, girişimcilik, iletişim, ayrımcılığa duyarlılık, birlikte yaşama, empati, Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanma. [!] Bu temada verilecek temel değerler: Saygı, sevgi, dayanışma, paylaşma, adil olma, hoşgörü, sorumluluk, eşitlik, diğerkâmlık, farklılıklara saygı, ırkçılık karşıtlığı.			

VATANDAŞLIK VE DEMOKRASİ EĞİTİMİ				8. SINIF
TEMA THEMA	KAZANIMLAR LERNERTRÄGE	ÖRNEK ETKİNLİKLER BEISPIELAKTIVITÄTEN	AÇIKLAMALAR ERLÄUTERUNGEN	
3. THEMA UNSERE RECHTE UND FREIHEITEN	Bu temanın sonunda öğrenciler; 1. Hak, özgürlük ve sorumluluk arasındaki ilişkiyi fark eder.	HAKLARIM, ÖZGÜRLÜKLERİM VE SORUMLULUKLARIM: Öğrencilerden bir gün içerisinde hangi hak ve özgürlüklerini kullanabildiklerini, hangi sorumluluklarını yerine getirdiklerini; hangi hak ve özgürlüklerini kullanamadıklarını, hangi sorumluluklarını yerine getiremediklerini listelemeleri ve bunları birbirleriyle ilişkilendirmeleri istenir.	[!] Öğrencilerin haklarını ve özgürlüklerini kendi çevrelerinden örneklendirmeleri ve sorumluluklarıyla ilişkilendirmeleri sağlanır. [!] Kişinin hak ve özgürlüklerini kullanırken başkalarının hak ve özgürlüklerine saygı duyması gerektiği vurgulanacaktır.	
	2. İnsan haklarının ve özgürlüklerinin herkes için doğuştan ve vazgeçilmez olduğunu kavrar.	BENCE ÇOCUK HAKLARI: Çocuk Hakları Sözleşmesinin maddeleri fişlere yazılarak öğrencilere dağıtılır. Öğrencilerden bu hakları farklı yöntemlerle (resim, afiş, fotoğraf, drama vb.) anlatmaları istenir.	[!] Kişi dokunulmazlığı/özgürlüğü ve güvenliği, düşünce, inanç ve ifade özgürlüğü, yaşama, çalışma, sağlık, eğitim, vb. haklar üzerinde durulur. [!] Temel hakların uluslararası belgelerle ve Anayasamızla güvence altına alındığına vurgu yapılır. [!] İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi, Çocuk Hakları Sözleşmesi gibi uluslar arası belgelerden örnekler verilir.	

	3.Hak ve özgürlüklerin ihlâl edildiği durumlara ilişkin demokratik çözüm önerileri geliştirir.	HAKLAR PANOSU: Bir pano oluşturulur. Bu panoya öğrencilerin haklarıyla ilgili sorunlarını ve önerilerini yazmaları istenir. SİZ OLSAYDINIZ: Çocukların, yaşam ve onurunu tehdit eden sorunlardan özellikle dışlanma, ayrımcılık, şiddete maruz kalma, çocuk işçiliği, eğitim hakkından yoksun bırakılma gibi sorunlar ele alınır. Sınıf ortamında tartışılır. Bu konuda bireye, topluma ve devlete düşen görevler ile ilgili üç ayrı broşür hazırlanır.	[!] Adaletle kolay ve hızlı erişim ve koruyucu hukuk uygulamalarına değinilir. [!] Kamuoyu oluşturma, dilekçe verme, kolluk kuvvetleri, idari ve yargı mercilerine başvurma konuları öğrenci düzeyine uygun olarak verilir.
--	--	---	---

Sınıf-okul içi etkinlik

Okul dışı etkinlik

[!] Uyarı

Ders içi ilişkilendirme

Diğer derslerle ilişkilendirme Sayfa 16

3. THEMA UNSERE RECHTE UND FREIHEITEN	4. Hak ve özgürlüklerin demokratik bir ortamda gerçekleşebileceğini fark eder.	MÜNAZARA: Öğrencilere belirlenen bir konuda münazara yaptırılır. Münazara sırasında öğrencilerin demokratik bir ortamda fikirlerini özgürce ifade etmeleri sağlanır. ÖZGÜRLÜĞÜN OLDUĞU YERDE ÖZGÜRSÜN: Öğrencilere demokratik olan ve olmayan iki ortamın karşılaştırıldığı drama/skeç çalışması yaptırılır.	[!] Düşüncenin üretilmesinde ve özgürce ifade edilmesinde demokratik ortamın önemi üzerinde durulur. [!]Özgür ve bağımsız kararlar alabilen birey olma açısından demokratik ortamın önemi vurgulanır.
--	--	---	---

	5. Demokratik toplumlarda sivil toplum kuruluşlarına katılımın önemini kavrar.	HABER YAPIYORUM: Öğrencilerin çocuk haklarıyla ilgili çalışmalar yapan STK'ları araştırarak bunlarla ilgili görsel ve yazılı haberleri sınıfta paylaşımları istenir. STK OLUŞTURUYORUZ: Öğrencilere kendilerinin belirleyeceği bir konuda faaliyet gösteren Sivil Toplum Kuruluşu kurdurulur.	[!] Hak ve özgürlüklerin korunup geliştirilmesinde sivil toplum kuruluşlarının önemi üzerinde durulur. [!] Eğitim, sağlık, çevre, kadın ve çocuk hakları vb. konularda faaliyet gösteren STK'lara vurgu yapılır.
--	--	---	--

3. THEMA UNSERE RECHTE UND FREIHEITEN	6. İnsan hakları ile ilgili gelişmeleri takip etmeye istekli olur.	NE VAR NE YOK? Öğrencilerin insan hakları ile ilgili gelişmelerle hakkında gazete, dergi, internet, TV. vb. haberler bularak sınıfta paylaşımları istenir. KİM NE YAPAR? Öğrencilerin insan hakları konusunda çalışma yapan kurum ve kuruluşlara ait bilgi toplamaları ve sınıfta paylaşımları istenir.	[!] İnsan hakları ile ilgili çalışmalara gönüllü katılmanın önemi vurgulanır. [!] İnsan haklarına ilişkin gelişmelere örnekler verilir. [!] İnsan hakları ile ilgili gelişmeleri izlemede kitle iletişim araçlarının rolleri farklı boyutlarıyla değerlendirilir.
	7. Hukukun üstünlüğünü kabul eder.	HERKES İÇİN HUKUK: Gazete ve internet haberleri, film gibi örnekler üzerinden tartışma yapılarak hukukun üstünlüğü vurgusu yapılır.	[!] Toplumda demokrasinin, adaletin ve güven duygusunun tesisi için hukukun üstünlüğüne ve yargı bağımsızlığının önemine vurgu yapılır.
[!] Bu temada verilecek temel beceriler: Gözlem yapma, araştırma, eleştirel düşünme, girişimcilik, iletişim, sosyal ve kültürel katılım, problem çözme, yaratıcı düşünme, değişim ve sürekliliği algılama, bilgi teknolojilerini kullanma, Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanma. [!] Bu temada verilecek temel değerler: Özgürlük, adil olma, sorumluluk, dayanışma, uzlaşma, kültürel mirası yaşatmaya duyarlılık, millî, manevi ve evrensel değerlere duyarlı olma.			

VATANDAŞLIK VE DEMOKRASİ EĞİTİMİ			8. SINIF
TEMA THEMA	KAZANIMLAR LERNERTRÄGE	ÖRNEK ETKİNLİKLER BEISPIELAKTIVITÄTEN	AÇIKLAMALAR ERLÄUTERUNGEN
4. THEMA UNSERE PFLICHTEN UND VERANTWORTUNGEN	Bu temanın sonunda öğrenciler; 1. Kendisinin ve toplumun yaşam kalitesinin yükseltilmesi için sorumluluk üstlenmenin önemini fark eder.	TOPLAM KALİTE YÖNETİMİ: Öğrenciler okullarında eğitim kalitesinin artırılması için TKY grubu oluştururlar. Yapılacak çalışmalar demokratik bir şekilde planlanır ve bu doğrultuda gerçekleştirilir. KATILIMCI DEMOKRASİ GRUBU: Öğrenciler kendilerini ilgilendiren konularda görüşlerinin alınması ve paydaş olarak kabul edilmeleri için bir grup oluştururlar. Öneriler geliştirir, önerilerini ilgili yerlere sunarlar.	[!] Yaşam kalitesinin yükseltilmesinde demokratik ve insan haklarına saygılı sosyal ve fiziki çevrenin önemine vurgu yapılır. [!] Konuyla ilgili Atatürk'ün uygulama, görüş ya da sözlerinden örnekler verilir.
	2. İçinde yaşadığı topluma ve insanlığa karşı sorumluluklarını yerine getirmek için çaba harcar.	YARDIMLAŞIYORUZ: Öğrencilerin daha küçük sınıflardaki öğrencilere ders çalıştırma ya da engelli ve ihtiyaç sahibi arkadaşlarına yardım etme vb. konularda görev almaları sağlanır.	[!] Çalışmak, üretmek, yardımlaşmak, toplumun ve insanlığın refah, barış ve huzurunu sağlamak, toplumsal eşitliği gerçekleştirmek konularına değinilir. [!] Ailesine, okuluna ve çevresine karşı görev ve sorumluluklar ve bunların önemi örneklendirilir. [!] Atatürk'ün yurttan ve dünyada barışa verdiği öneme örnekler verilir.

3. Toplum yaşamını düzenleyen kurallara uymanın sorumluluğunu üstlenir.	KURALLAR OLMASAYDI: Sınıf gruplara ayrılır, her grup toplum yaşamını düzenleyen bir kuralın gerekçelerini farklı tekniklerle sunar. (Drama, hikâye yazma, afiş, film vb.)	[!] Toplum yaşamını düzenleyen (hukuk, ahlak, örf ve adetler vb).kurallara örnekler verilir. [!]Örnekler günlük hayattan (trafik kuralları, okul kuralları, işyeri kuralları vb.) seçilir.
4. Karar verme süreçlerine katılmanın önemini bilir ve kendi konumuna uygun sorumluluklar üstlenir.	BEN DE VARIM: Aile, okul, arkadaş grubu içerisinde alınan karar verme süreçlerinde etkin ve sorumlu olmanın önemine ilişkin örnekler sınıfta paylaşılır/tartışılır.	[!]Ailede, okulda, çevrede ve toplumda karar verme süreçlerine katılım örneklendirilir. [!] Katılımcılık ve etkin vatandaşlık vb. kavramlar ilişkilendirilir.
5. Devletin vatandaşlarına karşı görev ve sorumluluklarına örnekler verir.	VATANDAŞ BÜLTENİ: Devletin görevlerinden, ailenin korunması, şiddetin önlenmesi, konut dokunulmazlığı, özel hayatın gizliliği gibi konularla ilgili bülten hazırlanır.	[!] Devletin hak ve özgürlükleri korumak, insan haklarına saygılı olmak ve vatandaşlara karşı sorumluluklarını yerine getirmek vb. yükümlülükleri belirtilir.

4. THEMA UNSERE PFLICHTEN UND VERANTWOR- TUNGEN	6. Vatandaşlık görevlerini yerine getirmenin önemini kavrar. <i>Am Ende dieses Themas verstehen die SuS die Bedeutung der Erfüllung der Bürgerpflicht.</i>	GÖREVLERİMİZ: Öğrencilere vatandaşlık görevlerinin önemini anlatan sunu, afiş, broşür hazırlama gibi çalışmalar yaptırılır.	[!] Vatandaşlık görevlerine (vergi vermek, ülkeye bağlılık vb.) öğrencilerin yakın çevresinden örnekler verilir. <i>Anhand von Bezügen zur Schülerumwelt werden Beispiele für Bürgerpflichten (Steuerabgaben, die Verbundenheit zum Land etc.) gegeben.</i> [!] Vatandaşlık görevleriyle ilgili Atatürk'ün sözlerinden veya uygulamalarından örnek/örnekler verilir.
	7. Toplumun birlik ve beraberliğini sağlayan değerleri koruma ve geliştirme konusunda sorumluluk üstlenir.	ÖDÜLLÜ YARIŞMA: Toplumsal değerlere ilişkin hikâye, resim, afiş, film vb. konularda ödüllü bir yarışma düzenlenir. GÖRÜŞME: Toplumun birlik ve beraberliğine dönük değerler hakkında öğrencilerin ailesinden, yakın çevresinden, ilgili kurum kuruluşlardan kişilerle görüşmeler yapmaları sağlanır.	[!] Toplumsal birlikteliğimizi sağlayan öğelere örnekler verilir.(Bir toplumun/milletin birlik ve bütünlüğünü sağlayan, dil, din, tarih, kültürel ve ahlaki değerler, vatanseverlik vb. vurgulanabilir.) [!] Milli birlik ve beraberliğin önemine ilişkin Atatürk'ün sözlerinden örnek verilir.

	8. Kamu mallarının ve ortak yaşam alanlarının korunmasında sorumluluk üstlenir.	OKULUMU GÜZELLEŞTİRİYORUM: Öğrencilere okullarını/çevrelerini güzelleştirecek, kendileri için daha yararlı hale getirebilecek bir proje/etkinlik çalışması yaptırılır.	[!] Kamu mallarının ve ortak yaşam alanlarının dikkatli kullanılması ve bunlara zarar vermekten kaçınılmasının gerekliliği üzerinde durulur.
	9. Engelli, yaşlı vb. bireylerle empati yaparak onların rahat bir yaşam sürdürebilmeleri için sorumluluk üstlenir.	SİZ OLSAYDINIZ? Sınıf gruplara ayrılarak, her grup engelli, yaşlı, kimsesiz çocuklar vb. kişilerin hayatını kolaylaştıracak çalışmalar planlanır ve sınıfta sunulur. NE HİSSEDİYORSUN: Öğrencilerin bir yaşlı ya da engelli olduklarını hayal ederek kendilerini ifade eden bir yazı yazmaları sağlanır.	[!] Bu kazanıma yönelik hazırlanan etkinlikler öğrenciyi yaşlı ve/veya engelliler ile iletişim kurmayı gerektirecek şekilde tasarlanmalıdır.

	10. Toplumsal sorunların farkına varır ve bunlar hakkında konumuna uygun çözüm önerileri geliştirir.	ÇÖZÜM PANOSU: Belirlenen bir sorun ile ilgili çözüm panosu oluşturulur.	[!] Açlık, yoksulluk, trafik, işsizlik, göç, çevre kirliliği, israf, insanlığı tehdit eden hastalıklar, kaynakların azalması vb. sorunlara değinilir. [!] Birey olarak sorumluluk almanın sorunların çözümüne katkıda bulunduğu vurgulanır.
[!] Bu temada verilecek temel beceriler: Gözlem yapma, araştırma, eleştirel düşünme, girişimcilik, empati, sosyal ve kültürel katılım, problem çözme, yaratıcı düşünme, bilgi teknolojilerini kullanma, kaynakları etkili kullanma, değişim ve sürekliliği algılama, özyönetim, sosyal uyum, birlikte yaşama [!] Bu temada verilecek temel değerler: Adil olma, eşitlik, millî, manevî ve evrensel değerlere duyarlı olma, dayanışma, hoşgörü, farklılıklara saygı duyma, sorumluluk, yardımseverlik, özsaygı, onur, kültürel mirası yaşatmaya duyarlılık, barış, sevgi, vatanseverlik			

Sınıf-okul içi etkinlik Okul dışı etkinlik [!] Uyarı Ders içi ilişkilendirme Diğer derslerle ilişkilendirme Sayfa 22

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME MESSEN UND BEWERTEN

Ölçme ve değerlendirme; öğrenme, öğretme sürecinde öğrencilerin başarılarını saptamak, eksikliklerini belirlemek, süreç içerisindeki gelişimine ilişkin geri bildirim sağlamak amacıyla yapılır. Bu programda değerlendirme, öğrenme sürecine önem vererek öğrencinin gelişimini izlemeyi amaçlar.

Vatandaşlık ve Demokrasi Eğitimi dersi, ilköğretim okulları haftalık ders çizelgesinde 8. sınıflarda haftada bir saat okutulacak seçmeli dersler arasında yer almıştır. 2010-2011 öğretim yılında ders notla değerlendirilmeyecek, karnede öğrencinin bu dersi aldığı belirtililecektir. 2011-2012 yılından itibaren ise zorunlu ders olarak okutulacaktır. Vatandaşlık ve Demokrasi Eğitimi Öğretim Programının temaları, kazanımları ve kendine özgü beceri ve değerleri nedeniyle ölçme ve değerlendirmesinin de kendine özgü bir yapı taşıması gerekmektedir. Öğretim programlarının öğrencilere kazandırılmasını öngördüğü üst düzey bilgi, beceri ve tutumların sadece geleneksel ölçme ve değerlendirme araç veya yöntemleri olarak bilinen çoktan seçmeli, doğru yanlış, eşleştirme, boşluk doldurma, uzun veya kısa cevaplı sorulardan oluşan yazılı sınavlar ya da testler kullanılarak ölçülmesi mümkün ve yeterli değildir. Öğrenmede bireysel farklılıkları dikkate alan, bireyin kendine özgü özelliklerini ön plana çıkararak herkesin sahip olduğu bilgilerle yeni aldığı bilgileri kendine özgü biçimde yapılandırıldığını kabul eden ve bu nedenle de öğretim yöntem ve tekniklerinin mümkün olduğunca çeşitlendirilmesi gerektiğini vurgulayan öğrenme yaklaşımlarına göre ölçme ve değerlendirmede de öğrencilere bilgi, beceri ve tutumlarını sergileyebilecekleri çoklu değerlendirme fırsatları sunulmalıdır. Öğrencilerin kazandığı bilgi, beceri ve tutumlara ilişkin doğrudan veri toplayabilmek için alternatif ölçme değerlendirme araç veya yöntemlerinin kullanılması gerekmektedir. Ancak, alternatif ölçme değerlendirme araç veya yöntemlerinin kullanılması geleneksel ölçme değerlendirme araç veya yöntemlerinin kullanılmayacağı anlamına gelmemektedir. Her iki ölçme ve değerlendirme araç veya yöntemlerinin birlikte ve dengeli bir şekilde kullanılması önerilmektedir.

Das Fach „Staatsbürgerschafts- und Demokratieerziehung“ hat in der Primarstufe als Wahlfach, das eine Stunde in der Woche unterrichtet wird, Eingang im Stundenplan der achten Klassen gefunden. Im Schuljahr 2010-2011 wird das Fach nicht mit einer Note bewertet, es wird im Zeugnis die Teilnahme vermerkt. Ab 2011-2012 wird das Fach als Pflichtfach unterrichtet. [...]

Aşağıda Vatandaşlık ve Demokrasi Eğitimi dersinde kullanılabilecek bazı ölçme araçları ve yöntemleri ile ilgili kısa bilgiler verilmiştir:

Kısa Cevaplı Sorular: Bir kelime, bir sembol ya da en çok birkaç kelime ile cevaplanabilen soru türüdür. Kısa cevaplı sorular; soru cümlesi ve eksik cümle olmak üzere iki türdür.

Açık Uçlu Sorular: Bu tip sorularda cevabın içeriği, niteliği ve uzunluğu açısından cevaplayıcı serbest bırakılır. Yaratıcı düşünme, eleştirel düşünme, problem çözme, karar verme, analiz sentez ve değerlendirme becerilerinin ölçülmesinde kullanılabilir.

Çoktan Seçmeli Sorular: Daha çok bilgi, zihinsel beceri ve yeteneklerin ölçülmesinde kullanılır. Bir soru, soru cümlesi ve seçeneklerden oluşur. Soru cümlesi, kazanımın ifade edildiği veya sorunun sorulduğu kısımdır. Seçenekler de öğrencinin önüne konulan muhtemel cevaplardır.

Grup Değerlendirme: Öğrencilerin, arkadaşlarının hazırladığı ödevler, araştırmalar,

projeler, raporlar vb. çalışmalarını değerlendirmesidir. Öğrenciler, grupların çalışmalar ındaki yeterlik düzeylerini değerlendirirken kendilerinin eleştirel düşünme becerileri gelişir. Grup değerlendirme, öğretmene öğrencilerin gelişim ve yeterlik düzeyleri hakkında geri bildirim sağlar. Grup değerlendirmede, öğrencilerin yanlış davranışlarını önlemek için ölçütlerin öğrencilere verilmesi yararlı olur.

Gözlem: Öğrenci performanslarının görülebildiği bazı alanlarda bu yöntem kullanılabilir. Uygulamada hız ve zaman önemlidir. Gözlem, öğrenciler hakkında doğru ve çabuk bilgi sağlar. Öğretmen; öğrencilerin:

- Soru ve önerilere verdikleri cevapları,
- Sınıf içi tartışmalara katılımlarını,
- Grup çalışmalarına ve tartışmalarına katılımlarını,

Kontrol Listesi: Kontrol listeleri, gözlenmesi istenen bilgi, beceri ve tutumların listesidir. Bunlar öğrencinin hedeflenen düzeye gelip gelmediğini belirlemek için kullanılır. Kontrol listelerinin dersin işlenişi ya da ilgili etkinliğin gerçekleştirilmesi sırasında doldurulması daha yararlı olacaktır. Listeler sıklıkla kullanılacak şekilde tasarlanmalıdır. Kontrol listeleri gözlemlerin kaydı için kullanılmalı, not verme amaçlı kullanılmamalıdır.

Proje: Öğrencilerin grup hâlinde veya bireysel olarak, istedikleri bir alanda/konuda inceleme, araştırma ve yorum yapma, görüş geliştirme, yeni bilgilere ulaşma, özgün düşünce üretme ve çıkarımlarda bulunma amacıyla ders öğretmeni rehberliğinde yapacakları çalışmalardır. Proje konuları zümre öğretmenleri tarafından belirlenebileceği gibi öğrenciler de kendi ilgi duydukları alanlara göre bireysel ya da grup hâlinde proje konusu belirleyebilirler. Verilen proje konuları öğrencilerin düzeyine uygun ve yerel imkânlarla yapılabilecek nitelikte olmalıdır.

Görüşme (Mülakat): Öğrencilerle yapılan görüşmeler, öğrencilerin çalışmaları hakkında ve konuları nasıl anladıkları konusunda anlama düzeylerinin daha iyi değerlendirilmesine yardım eder.

Aşağıda bazı örnek görüşme soruları verilmiştir:

- _ Bir olayı (konuyu, yöntemi, fikri) değişik yolla açıklayabilir misin? _ Bu etkinliği tekrar yapsaydın aynı sonuçları bulur muydun?
- _ Bu etkinliği daha kolay yapmanın başka bir yolu var mı?
- _ Bu konuyla ilgili “gerçek yaşamından” bir örnek verebilir misin?

Sözlü Sunum: Sözlü sunum, konumsa, dil eğitimi, dil sanatları gibi birçok alanda kullanılabilir. Öğrencilerin eleştirel düşünme becerileri hakkında iyi bilgi sağlarlar. Kontrol listeleri, dereceli puanlama anahtarı ya da akran değerlendirme ölçekleri ile değerlendirme yapılabilir. Sözlü sunumlar öğrencilerin hatırlama, kavrama ve hitap düzeyleri hakkında bilgi toplamak için uygun araçlardır. Aynı zamanda problem çözme becerileri de bu yöntemle ölçülebilir.

Öz Değerlendirme: Belli bir konuda bireyin kendi kendisini değerlendirmesine öz değerlendirme denir. Öz değerlendirme, bireyin kendi yeteneklerini kendilerinin keşfetmelerine yardımcı bir yaklaşımdır. Öz değerlendirme öğrencilerin okulda yaptıkları çalışmaları, nasıl düşündüğünü ve nasıl yaptığını değerlendirmelerini gerektirir.

- Kendini değerlendirme, öğrencilerin kendi güçlü ve zayıf yönlerini tanımalarına yardım eder.
- Performansının düzeyi hakkında karar vermek için kişisel ya da kişiler arası kıstas koymada ve öğrencinin motivasyonunun yükselmesinde öğrencilere fırsat verir.
- Öğrencilerin değişik durumlarda davranışlarını kontrol altına almalarını sağlar.
- Kendini değerlendirme ile öğrenci sürecin bir parçası olduğunu hisseder.
- Kendilerine dışarıdan bakma yetisi gelişir.

Bu tür değerlendirmenin olumsuz yönleri de vardır. Genellikle kendi performanslarını değerlendirirken yanlılığın varlığı göz ardı edilmemelidir. Başlangıçta kendini değerlendirme, öğrencilerin deneyimsizliği nedeniyle yanlılıklara neden olabilir. Yine de öğrenciler daha fazla

deneyim kazandıkça aldıkları kararlar daha doğru olacaktır.

Dereceli Puanlama Anahtarı (Rubric): Dereceli puanlama anahtarı, performansı tanımlayan ölçütleri içeren puanlama rehberidir. Herhangi bir çalışmanın puanlanması için geliştirilmiş ölçütleri içeren bir araçtır. En faydalı dereceli puanlama anahtarı, kendi yaptıklarınızdır.

Öğrenci Urun Dosyası (Portfolyo): Öğrenci urun dosyası, öğrencilerin bir ya da birkaç alandaki çalışmalarını, harcadığı çabayı, geçirdiği evreleri gösteren başarılarının koleksiyonudur. Öğrencinin gelişimini, velisinin ve öğretmenlerinin izleyebilmesine olanak sağlayan bir çalışmadır. Sınıf içi etkinliklerin öğrencinin secimi sonucunda bir araya getirilip, yansıtılmasıyla oluşan öğrenci urun dosyası, aynı zamanda hem öğretmen hem de öğrenci için bir değerlendirme yöntemidir.

Performans Değerlendirme: Performans değerlendirme, öğrencilerin, öğrenme türleri gibi bireysel özellikleri dikkate alınarak, bunları eyleme dönüştürmelerini sağlayacak durum ve ödevler olarak tanımlanabilir.

- Performans değerlendirme, öğrencinin günlük yaşamındaki problemleri nasıl çözeceğini ve problem çözmek için sahip olduğu bilgi ve becerileri nasıl kullanacağını göstermesini ister.
- Performans değerlendirme süreç içine yayılmıştır, zamana bağlı değildir.
- Gözlenebilen bir performans veya somut bir ürünle sonuçlanmaktadır.
- Performans değerlendirmeyle öğrenciler, sınav saatleriyle sınırlandırılmaksızın geniş bir zaman diliminde çalışma ve tekrar yapma, oluşturulan ölçütlere göre yeterli derecelerini ortaya koyma olanaklarına sahip olurlar.
- Performans değerlendirme, öğrencinin yeni bilgiyi yapılandırmasını gerektirir.
- Performans ödevlerinde, tek bir cevap yoktur. Ödevi tamamlamak için değişik yollar bulunmaktadır. Bu nedenle iyi tanımlanmış bir ölçütle değerlendirmelidir.
- Başarılı bir değerlendirme yapmak için her bir performans ödevi bir dereceli puanlama anahtarı (rubric) ile eşleştirilmelidir.
- Öğrenciler performans ödeviyle dereceli puanlama anahtarının bir örneğini alırlar. Böylece değerlendirme sürecinde, öğrenciler kendilerinden ne beklediğini bilerek çalışmalarını ona göre yönlendirirler.
- Dereceli puanlama anahtarı, öğrencinin başarısı için bir yol haritasına dönüşür.

Belirtilen çok sayıda ölçme değerlendirme araç veya yöntemlerinin uygun ve etkili bir şekilde kullanılması sayesinde öğretmenlerimiz;

- Öğrencilerinin öğrenme eksikliklerini zamanında ve yerinde tespit edebilecekler ve bu sayede sınıf içi öğretim uygulamalarıyla ilgili planlama yaparken öğrenme eksikliklerinin oluşumuna yol açan etkenleri belirleyerek bunların giderilmesi için gerekli önlemleri alabilecekler,
- Öğrencilerinin öğrenme düzeylerini arttırabilecekler,
- Öğretim yöntem ve tekniklerinin ne derece etkili olduğunu değerlendirebilecekler,
- Öğrencilerinin sahip oldukları yeterli alanlarını belirleyerek onları özellikle mesleki, eğitsel ve kişisel yönden daha iyi yönlendirebilecekler,
- Öğrencilerine başarılarının karşılığı olarak daha güvenilir notlar verebileceklerdir.

Ölçme ve değerlendirme uygulamalarının eğitim sistemi içerisindeki kullanış amaçlarının geniş bakış açısı içinde ele alınması bu uygulamalardan elde edilecek faydanın en üst düzeye çıkmasını sağlayacaktır. Bu noktada sorumluluğun çok büyük kısmı uygulamalardan birinci derecede sorumlu olan öğretmenlerdir.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME FORM ÖRNEKLERİ

**BEISPIELMUSTER ZUM MESSEN UND
BEWERTEN**

ÖĞRENCİ GÖZLEM FORMU
SCHÜLERBEOBACHTUNGSBOGEN

Tema adı:

Adı ve soyadı :

Nu. :

Sınıfı :

AÇIKLAMA: Bu form, etkinlik süresince öğrencilerin, yapılan çalışmalara katılma düzeylerini gözlemeniz amacıyla hazırlanmıştır.

BECERİLER	DERECELER				
	Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sıklıkla	Her zaman
	1	2	3	4	5
I. DERSE HAZIRLIK					
1. Bilgi kaynaklarına nasıl ulaşacağını bilir.					
2. Ulaştığı kaynaklardan etkin bir biçimde yararlanır.					
3. Derse değişik yardımcı kaynaklarla gelir.					
4. Derse hazırlıklı gelir.					
Toplam					
II. ETKİNLİKLERE KATILMA					
2. Görüşü sorulduğunda söyler.					
3. Yeni ve özgün sorular sorar.					
4. Belirttiği görüşler ve verdiği örnekler özgündür.					
5. Dersi iyi dinlediği izlenimi veren sorular sorar.					
Toplam					
III. İNCELEME, ARAŞTIRMA, GÖZLEM					
1. Bilgi toplamak için çeşitli kaynaklara başvurur.					
2. Kendisine verilen kaynaklarla yetinmeyip başka kaynaklar araştırır.					
3. İnceleme ve araştırma ödevlerini özenerek yapar.					
4. Gözlemlerini dikkatli bir şekilde yapar.					
5. Gözlemleri sonucunda mantıksal çıkarımlarda bulunur.					
6. Araştırma ve inceleme sonucunda genellemeler yapar.					
Toplam					
GENEL TOPLAM					

PROJE ÇALIŞMASI PROJEKTARBEIT

Seçilebilecek konular

- 1.
- 2.

Not: Bu konular dışında ilgi duyduğunuz bir konuyu da belirleyebilirsiniz.

Süre: İki ay

Çalışma içeriğinde yer alması gereken konu başlıkları

1. Projenin adı (1–15 sözcük arası olmalıdır.)
2. Projenin konusu (Konu açık ve net bir biçimde ifade edilmiş olmalıdır.)
3. Proje çalışması içinde belirlenen durumun ya da sorunun ayrıntılı biçimde tanımlanması (Bu kısımda projenin amacı belirtilmekle birlikte durum ya da sorun net biçimde açıklanmalı ve açıklama 2, 3 sayfayı geçmemelidir.)
4. Geliştirme sürecinin açıklanması (Bu aşamada toplanan bilgilerden yola çıkılarak bir ürün ortaya koymaya yönelik ya da öneriler geliştirmeye dönük yapılanlar 2, 3 sayfayı geçmeyecek şekilde anlatılmalıdır.)
5. Sonuç ve öneriler
6. Kaynakça

Proje hazırlanırken izlenecek basamaklar

1. **basamak:** Bu aşamada, seçmeyi düşündüğünüz konuyu araştırıp araştıramayacağınıza, konuyla ilgili kaynaklara ne düzeyde ulaşacağınıza ilişkin inceleme yaparak konu seçimine hazırlık yapınız. Öğretmeniniz ile araştırmayı düşündüğünüz konuyu paylaşarak konu belirlemede ondan yardım alınız.
2. **basamak:** Bir önceki basamakta yaptığınız incelemeler sonucunda belirlediğiniz konunun önemini, neden bu konuyu seçtiğinizi, hazırlayacağınız proje sonucunda neye ulaşmak istediğinizi belirleyiniz.
3. **basamak:** Seçtiğiniz konu ile ilgili yeterli bilgiye ulaşmak amacıyla gerekli kaynaklara ulaşınız. Bu kaynaklar; kütüphane, internet, TV, radyo ve konuyla ilgili kaynak kişiler olabilir.
4. **basamak:** Bir önceki basamakta ulaştığınız tüm kaynaklardan elde ettiğiniz bilgilerden faydalanarak oluşturduğunuz bilgileri metne dönüştürünüz (Oluşturacağınız metin 2, 3 sayfayı geçmeyecek biçimde olmalıdır.).
5. **basamak:** Ulaştığınız kaynaklardan elde ettiğiniz bilgileri değerlendirerek çözüm önerileri üretiniz. Bu çözüm önerilerini belirleme nedenlerinizi ortaya koyunuz.
6. **basamak:** Çalışmalarınızı rapor hâline dönüştürünüz.
7. **basamak:** Raporu resim, gazete haberi, tablo, grafik, istatistik ve çizimlerinize destekleyerek poster hâline dönüştürünüz.
8. **basamak:** Çalışmalarınızın sunumunu yapınız.

Bu etkinlik sırasında en iyi yaptığım şeyler ve yorumlarım:

YORUMLAR

**ÖĞRETİM PROGRAMININ HAZIRLANMASINDA YARARLANILAN VE DERSİN
UYGULANMASINDA YARARLANILABİLECEK KAYNAKLAR**
**DIE ZUR ERSTELLUNG DES LEHRPLANES GENUTZTEN UND IN DER
UNTERRICHTSPRAXIS NUTZBAREN QUELLEN**

- Ataman, Hakan, **Eğitim Hakkı ve İnsan Hakları Eğitimi**, İnsan Hakları Gündemi Derneği, İzmir 2008.
- Beetham David, **Demokrasi ve İnsan Hakları** (Çev: Bilal CANATAN), Liberte Yayınları, Ankara, 2007.
- Behn Robert D., **Demokratik Hesap Verme Sorumluluğu** (Çev: Paradigma Tercüme Ltd. Şti), Arı Yayınları, İstanbul, Tarihsiz.
- Bilgen Nihat, **Çağdaş ve Demokratik Eğitim**, Milli Eğitim Basımevi, Ankara 1993
- Büyükkaragöz, Savaş, **Demokrasi Eğitimi**, Türk Demokrasi Yayınları, Ankara 1990.
- Cüceloğlu, Doğan, **‘Keşke’siz Bir Yaşam İçin İletişim**, Remzi Kitabevi, İstanbul 2002.
-, **İnsan İnsana**, Remzi Kitabevi, İstanbul 1991.
- Çeçen, Anıl, **İnsan Hakları**, Gündoğan, İstanbul 1995.
- Çiftçi, Ahmet, **Vatandaşlık Bilgisi, Demokrasi ve İnsan Hakları**, Gündüz Eğitim ve Yayıncılık, Ankara 2006.
- Dağı, İhsan ve Polat Necati, **Herkes İçin Demokrasi ve İnsan Hakları**, Liberte Yayınları, Ankara 2004.
- Doğan, İsmail, **Modern Toplumda Vatandaşlık, Demokrasi ve İnsan Hakları**, PEGEM, Ankara 2007.
- Eğitim Hakkı ve Eğitimde Haklar Uluslararası İnsan Hakları Belgeleri Işığında Ulusal Mevzuatın Değerlendirilmesi**, ERG, İstanbul 2009.
- Erdoğan Mustafa, **İnsan Hakları Teorisi ve Hukuku**, Orion Kitabevi, Ankara, 2007.
- Etienne Balibar, **Dersimiz Yurttaşlık**, Kesit Yayıncılık, İstanbul 1998.
- Freeman Michael, **Human Rights An Interdisciplinary Approach**, Polity Pres UK, 2008.
- Giritli İsmet ve Güngör Hasan Atilla, **Günümüzde İnsan Hakları**, Der Yayınları, İstanbul, 2002.
- Gollob Rolf ve Peter Krapf (Ed.), **Exploring Children Rights**, Council of Europe Publishing, Volume V, Council of Europe 2007.
- Gollob Rolf ve Peter Krapf (Ed.), **Living in Democracy**, Council of Europe Publishing, Volume III, Council of Europe 2008.
- Gollob Rolf ve Peter Krapf (Ed.), **Teaching Democracy**, Council of Europe Publishing, Volume VI, Council of Europe 2008.
- Gülmez, Mesut, **İnsan Hakları ve Demokrasi Eğitimi, Egemenlik İnsanındır**, TODAİE Yayını, No 303, Ankara 2001.
-, **Tüm İnsanlar... İnsan Hakları Eğitimi İçin Elkitabı**, Türkiye İnsan Hakları Kurumu Vakfı Yayını, Ankara 2000.
- Gündoğan Gülsun ve Günay Mustafa, **İnsan Hakları ve Eğitimi**, İlyas Yayınevi, İzmir, 2004.
- Habermas, Jürgen, **Öteki Olmak Öteki ile Yaşamak**, çev. İlknur Aka, YKY, İstanbul 2010
- Heater, Derek, **Yurttaşlığın Kısa Tarihi**, İmge, Ankara 2007.
- Human Rights Education in the School System of Europe, Central Asia and North America: A Compendium of Good Practice**, Council of Europe, OSCE/ODIHR, UNESCO, OHCHR 2009.
- Kabapınar, Yücel, “Sosyal Empati”, **Yaşadıkça Eğitim Dergisi**, Sayı 76, İstanbul 2002.
- Kartal, Filiz, **Yurttaşlık Tartışmaları: Yeni Yaklaşımlar**, TODAİE, Ankara 2010.
- Kepenekçi, Yasemin, **Eğitimciler İçin İnsan Hakları ve Vatandaşlık**, Ekinoks Yayınevi, Ankara 2008.

Kıncal, Remzi, **Vatandaşlık Bilgisi**, Nobel, Ankara 2007.

Korkut, Levent, **Ayrımcılık Karşıtı Hukuk**, İnsan Hakları Gündemi Derneği, Ankara 2009.

Kuçuradi, İonna- Peker, Bülent, **Elli Yıllık Deneyimlerim Işığında Türkiye’de ve Dünyada İnsan Hakları**, Hacettepe Ü. İnsan Hakları ve Felsefesi Uygulama ve Araştırma Merkezi, Ankara 1999.

İnsan Haklarının Gelişimi, Türkiye Bilimler Akademisi, Tübitak, Ankara 1999.

....., **İnsan Hakları Kavramları Sorunları**, Türkiye Felsefe Kurumu, Ankara 2007.

Mengüşoğlu, Takiyettin, **İnsan Felsefesi**, Remzi Kitabevi, İstanbul 1988.

Özpolat, Vahap, **Demokratik Vatandaşlık**, HEGEM, Ankara 2009.

Pogge Thomas, **Küresel Yoksulluk ve İnsan Hakları**, çev.G.Kömürcüler, Bilgi Üniversitesi Y. Ankara 2006.

Pusulula, Gençlerle İnsan Hakları Eğitimi Kılavuzu, Bilgi Üniversitesi Yayınları, Ankara 2001.

Pusulacak, Çocuklar İçin İnsan Hakları Eğitimi Kılavuzu, Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul 2010.

Raif Kamil B. ve Mollaoğlu B. Julide, **TDV/DİHEP Demokrasi Dosyası**, Türk Demokrasi Vakfı, Ankara 2000.

Raif Kamil B., **Türkiye’de İnsan Hakları**, TDV Demokrasi ve İnsan Hakları Serisi, Ankara, 1998.

Solak, Adem, **Bilge Köyü Olayı**, HEGEM Mardin Raporu, Ankara 2009.

Sönmez, Veysel, **Öğretmen El Kitabı**, Anı, Ankara 2009.

Tezgel, Recep, **Demokrasi Eğitimi ve Okul Meclisleri**, TBMM Yayınları Ankara 2006. Tezgel,

Recep, **Yeni İlköğretim Programlarında İnsan Hakları**, Vatandaşlık ve Kentlilik Eğitimi.

Türk, Hikmet Sami, **Türkiye’de ve Dünyada İnsan Hakları**, İnsan Hakları Koordinatör Üst Kurulu Yayınları, Ankara 1999.

Tüzün, Gürel, **Ders Kitaplarında İnsan Hakları II Tarama Sonuçları**, Tarih Vakfı, İstanbul 2009.

Uluslararası Demokrasi Eğitimi Sempozyumu Bildiriler, 18 Mart Üniversitesi, Çanakkale 2004.

Uygun Oktay, **Türkiye’de Demokrasi ve İnsan Hakları**, TODAİE İnsan Hakları Araştırma ve Derleme Merkezi, Ankara, 1996.

Üstel, Füsun, **Makbul Vatandaşın Peşinde, İletişim**, İstanbul 2004. Üstel,

Füsun, **Yurttaşlık ve Demokrasi**, Dost Kitabevi, Ankara 1999.

Yeşil, Rüştü, **Okul ve Ailede İnsan Hakları ve Demokrasi Eğitimi**, Nobel Ankara 2002. Yeşil,

Rüştü-Aydın, Davut, **Demokratik Değerlerin Eğitiminde Yöntem ve Zamanlama**,

TSA / Yıl: 11, S: 2, Ağustos 2007.

Yurttaş Olmak İçin Eğitici El Kitabı, Umut Vakfı Yayınları, İstanbul 1998.

1.4 Yasemin Çidem

Allgemeines und Erläuterungen zum Bildungsplan

Das türkische Bildungsministerium *Milli Eğitim Bakanlığı* [MEB]

Das Bildungsministerium der Türkei ist die zentrale, staatliche Zuständigkeitsinstanz für die Planung, Durchführung und Überwachung von Bildungsangelegenheiten. Auch Sachverhalte, die die Bildung von türkischen Staatsbürgern im Ausland betreffen, werden vom Bildungsministerium geregelt. Die Unterkunft, Versorgung und finanzielle Unterstützung von Studenten gehören ebenfalls zu den Aufgaben des Ministeriums. Die Eröffnung jeglicher Bildungseinrichtungen erfolgt mit der Erlaubnis des MEB.

Quellen: www.meb.gov.tr/meb/tarihce.html (offizielle Webseite des türkischen Bildungsministeriums)
www.turkiye.gov.tr/milli-egitim-bakanligi (diese Webseite gibt u.a. kurze Informationen über jegliche Ministerien und Institutionen in der Türkei und stellt weiterführende Links zu diesen zur Verfügung.)

Das Amt für Unterricht und Erziehung *Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı* [TTKB]

Das Amt für Unterricht und Erziehung ist dafür zuständig, die Lehrpläne, Lehrbücher und Lehrerhandbücher vorbereiten zu lassen, sie zu überprüfen oder überprüfen zu lassen, zu entwickeln und schließlich die Implementierung dieser dem Minister zur Bestätigung vorzulegen. Das Amt ist zudem dafür zuständig, seine Entscheidungen hinsichtlich der Gleichwertigkeit im Ausland erworbener Primar- und Sekundarabschlüsse dem Minister vorzulegen. Es beteiligt sich auch an der Entwicklung der Bildungspolitik.

Quelle: www.turkiye.gov.tr/talim-ve-terbiye-kurulu-baskanligi

Wie oft wird der Lehrplan bewertet / überarbeitet? Wie?

Datum der letzten Revision des Lehrplans für Staatsbürgerschafts- und Demokratieerziehung:
 03.08.2011

Datum der vorletzten Revision des Lehrplans: 14.09.2010

Bezeichnung des Faches

VATANDAŞLIK VE DEMOKRASİ EĞİTİMİ

- Staatsbürgerschafts- und Demokratieerziehung

Zeitlicher Umfang

Nur in Klasse 8 (der ehemaligen Primarstufe)

1 Stunde wöchentlich, insgesamt 36 Stunden

Ab dem Schuljahr 2011-12 gilt das Fach als Pflichtfach.

Innerhalb des Faches werden thematische Schwerpunkte in folgendem zeitlichen Umfang unterrichtet:

THEMATISCHE EINHEITEN	EMPFOHLENER ZEITLICHER UMFANG in Stunden
Jeder Mensch ist wertvoll	6
Demokratiekultur	11
Unsere Rechte und Freiheiten	9
Unsere Pflichten und Verantwortungen	12
Gesamt	36

Gesellschafts- und Erziehungsideal

Siehe Bürgermodell

Siehe Lehrplan: “allgemeine Ziele der türkischen Bildung”

Bürgermodell(e)

Das allgemeine Ziel der türkischen [nationalen] Bildung ist es, jeden Angehörigen des türkischen Volkes als einen Bürger heranzubilden, der seine Pflichten und Verantwortungen gegenüber den Menschenrechten und der Türkischen Republik [...] weiß und diese zu seiner Haltung macht.

Es wird auf ein Individuum in demokratischen Gesellschaften hingezielt, das die grundlegenden Begriffe der Demokratie wie Recht, Freiheit, Gleichheit, Pflicht und Verantwortung internalisiert hat, denkt, hinterfragt, im sozialen Leben aktiv und verantwortlich mitwirkt.

Mit diesem Lehrplan wird darauf hingezielt, dass die Schülerinnen und Schüler

- als freie, unabhängige, tolerante, friedvolle und selbstbewusste Individuen zur Entstehung einer demokratischen und gerechten Gesellschaft beitragen.*
- als aktive, verantwortungsbewusste und demokratische Bürger zur Entwicklung und Stärkung des gesellschaftlichen Lebens beitragen.*
- im Glauben an demokratische Teilnahme und das demokratische Leben zur Lösung persönlicher und gesellschaftlicher Probleme beitragen.*

Didaktische Prinzipien

[...] Deshalb sollten alltagsnahe, schülerorientierte, konstruktivistische Methoden und Techniken angewandt werden.

Unterrichtsmethoden

Methoden und Techniken wie Frage-Antwort, Debatten, die Analyse von Fallbeispielen, Gruppenaktivitäten, Rollenspiele, Brainstorming, Diskussionen, Denkhüte, Turniere/Stationen, Postererstellung, Theater können genutzt werden.

Patriotismus

Das allgemeine Ziel der türkischen [nationalen] Bildung ist es, jeden Angehörigen des türkischen Volkes als einen Bürger heranzubilden, der Familie, sein Heimatland, seine Nation liebt und stets erhöht [glorifiziert, aufwertet, erhebt].

In der Republikszeit hingegen war es das allgemeine Ziel der türkischen Bildung, Individuen heranzubilden, die ihre Heimat lieben und ihre Verantwortungen als Staatsbürger kennen.

Zu vermittelnder Wert: Vaterlandsliebe (türk.: vatanseverlik)

Demokratie

Demokratie wird generell definiert als eine Mehrheitsregierung, in der Menschenrechte und –freiheiten auf effektivste Weise genutzt, geschützt und ausgebaut werden. Aus den in das Zentrum der

Demokratie gesetzten Rechts- und Freiheitsbegriffen werden andere Begriffe für das Zusammenleben abgeleitet. Im modernen Demokratieverständnis sind die Anerkennung, der Schutz und die Nutzung von Rechten die Grundbedingung.

Überregionale Organisationen als Lernziel → NEIN

UN/United Nations → NEIN

Rituale, Symbole, Hymnen etc. → NEIN (kommt in den Lehrplänen nicht vor; in Schulbüchern gibt es jedoch nach wie vor z.B. Atatürks Ansprache an die Jugend oder auch sein Foto auf der Eingangsseite des Buches)

Wissensbereiche

Politik → NEIN (in anderen Lehrplänen JA; z.B. insb. im Lehrplan für Internationale Beziehungen)

Wirtschaft → NEIN (in anderen Lehrplänen JA; z.B. insb. im Lehrplan für Internationale Beziehungen)

Gesellschaft → JA

Mit diesem Lehrplan wird darauf hingezielt, dass die Schülerinnen und Schüler

- *als aktive, verantwortungsbewusste und demokratische Bürger zur Entwicklung und Stärkung des gesellschaftlichen Lebens beitragen*
- *im Glauben an demokratische Teilnahme und das demokratische Leben zur Lösung persönlicher und gesellschaftlicher Probleme beitragen.*

Gesetz → JA

Während die Schülerinnen und Schüler ihre Rechte, Verantwortungen und Freiheiten lernen, lernen sie auch die Gesetze, die Gleichheit, die Gerechtigkeit, Antidiskriminierung und Demokratie.

Kenntnisse, Urteilsbildung und/oder Handlungsorientierung

Kompetenzen: kritisches Denken, Problemlösen

Es wird darauf hingezielt, dass die Schülerinnen und Schüler zu Individuen heranwachsen, die eine kritische Sichtweise auf Themen haben, eigene Gedanken äußern können, respektvoll gegenüber Meinungen anderer sind, [...].

Grundwissen definiert? → NEIN

Aber: Formulierung von Grundbegriffen: Staatsbürgerschaft, Demokratie und Menschenrechte als grundlegende zu erlernende Begriffe.

Konflikt und Konsens

Es wird auf Konflikte hingewiesen und wie man mit diesen umgehen sollte. Doch konkrete Beispiele werden nicht angesprochen. Die Bedeutung des Faches bei der Lösung von gesellschaftlichen Problemen wird hervorgehoben.

Demokratie wird als Lösung für zahlreiche gesellschaftliche Probleme, wie z.B. ethnische Auseinandersetzungen oder Diskriminierung angesehen.

Beispiel: Mit diesem Lehrplan wird darauf gezielt, dass die Schülerinnen und Schüler im Glauben an demokratische Teilnahme und das demokratische Leben zur Lösung persönlicher und gesellschaftlicher Probleme beitragen.

Pluralismus und Toleranz

Die Überlegenheit des Rechtswesens, der Respekt gegenüber Menschenrechten, Gleichheit, Freiheit, Teilhabe, soziale Gerechtigkeit, gemeinnützige Organisationen, Pluralismus, Respekt gegenüber Andersartigem, Kompromissbereitschaft, kritisches Denken und ähnliche Werte und Kompetenzen werden mit der Demokratiekultur in Beziehung gesetzt.

Mit diesem Lehrplan wird darauf hingezielt, dass die Schülerinnen und Schüler als freie, unabhängige, tolerante, friedvolle und selbstbewusste Individuen zur Entstehung einer demokratischen und gerechten Gesellschaft beitragen.

In jeder Stufe der Bildungsphase sollten Emotionen und Haltungen wie Unvoreingenommenheit, Nachsicht, Toleranz, Uneigennützigkeit, das Offensein für Kritik, das Würdigen von Erfolg betont werden.

Zu vermittelnde Werte: Toleranz, Respekt gegenüber Andersartigem, Gleichheit

Ablehnung anderer “**Weltanschauung**” → NEIN; Betonung einer offenen Haltung gegenüber verschiedenen Weltanschauungen

Vorurteile gegen Minderheiten → NEIN; eher Förderung von Toleranz

Laizismus → NEIN (außer der Bezeichnung der Türkei als „laizistisch“;

im Lehrplan für Soziologie wird näher auf den Begriff eingegangen → Unterrichtsvorschläge, in denen es um Atatürks Ansichten hinsichtlich Laizismus und Religion gehen soll; auch im Lehrplan für die Türkische Reformgeschichte und Kemalismus → die SuS sollen die Prinzipien des Laizismus lernen)

Kriterien für Leistungsmessung → JA

verschiedene Möglichkeiten zur Leistungseinschätzung (z.B. Selbstbewertung, Beobachtung, Gruppenbewertung)

Beutelsbacher Konsens

Für den Lernertrag ist es von lebensnotwendiger/existenzieller Bedeutung, dass die Lehrkraft persönlich empfänglich für Menschenrechte und –freiheiten ist. Deshalb muss die Lehrkraft bezüglich demokratischer Haltungen alleräußerste Vorsicht zeigen, d.h. bei der friedvollen Lösung von Problemen Entschlossenheit zeigen, Kritik hinnehmen können, effektiv kommunizieren, bei umstrittenen Themen Nüchternheit und Neutralität beweisen.

1.5 Mustafa Safran

Fachdidaktische Theorie - Sozialkundeunterricht

Übersetzungen aus dem Buch *Sozialkundeunterricht* von Mustafa Safran

Safran, Mustafa: *Sosyal bilgiler öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi, 2012.

Sozialkundeunterricht als Vermittler von Staatsbürgerschaft (Seite 6)

Ist der älteste Ansatz in der Sozialkunde. Bei diesem Ansatz ist das grundlegende Ziel der Sozialkunde sicherzustellen, dass die Schülerinnen und Schüler, indem das Kulturerbe vermittelt wird, zu guten Bürgern werden. Dabei werden den Schülerinnen und Schülern Wissen und Fakten zur Vergangenheit, grundlegende gesellschaftliche Institutionen, Werte und Überzeugungen vermittelt (Erden, ohne Erscheinungsjahr; 7). Dem Programm zur Vermittlung von Staatsbürgerschaft liegen diese Inhalte als die wichtigsten Inhalte zugrunde: das Aneignen von Wissen über die Vergangenheit, das Stolzsein auf die Vergangenheit und die Traditionen, das Übernehmen von Verantwortung, das Zeigen angemessener Haltungen und die Verbundenheit zur Autorität. Werte und Vorstellungen, die sich auf Staatsbürgerschaft beziehen, sollten durch einen lehrerzentrierten Ansatz vermittelt werden. Die Lehrkraft ist das Beispiel für einen idealen Bürger und erklärt, dass die Eigenschaften eines idealen Bürgers ohne diese zu hinterfragen angeeignet werden sollten. Kurz gefasst handelt es sich bei dieser Methode um Suggestopädie (Doğanay, 2002; 20).

Sozialkundeunterricht als Sozialwissenschaft

Der Sozialkundeunterricht als Sozialwissenschaft stützt sich auf die These, dass die beste Vorbereitung für eine effektive Bürgerschaft das Erlangen von zu den Sozialwissenschaften gehörendem Wissen, Fähigkeiten und Werten ist. Nach diesem Ansatz sollten die Schülerinnen und Schüler die Beschaffenheit der Sozialwissenschaften (grundlegende Termini, Verallgemeinerungen und Theorien), die Wissensaneignung sowie Deutungsprozesse lernen. Aus diesem Grund formieren wichtige Erkenntnisse, Perspektiven und Problemstellungen von Sozialwissenschaftlern den Inhalt von Sozialwissenschaftsprogrammen (Öztürk, 2007; 25).

Beim Sozialkundeunterricht als Sozialwissenschaft ist die Methode die der Forschung und Untersuchung. Es wird neben der Vermittlung von Wissen, das sich auf Bereiche der Sozialwissenschaft bezieht, besonders dem Lernprozess eine Bedeutung beigemessen (Doğanay, 2002; 21).

Die persönlichen Kompetenzen/Fähigkeiten der Lehrkraft (Seite 59)

Bildung sollte vor allen Dingen Individuen erziehen, die geistlich gesund sind, moralische Verantwortung tragen und nationale wie auch geistige Werte besitzen. Bei der Verwirklichung dieses Zieles kommen zunächst den Familien und den Lehrern die bedeutendsten Rollen zu. [...]

[Beschreibung des „idealen Lehrers“]

Eine Lehrkraft sollte vor allen Dingen liebevoll sein, ihren Beruf und ihre Schüler lieben. [...] Eine Lehrkraft ist ein sich stets weiterbildender, fleißiger Mensch, dessen Wissensdurst nie endet. [...] Sie zeigt die zur Erschaffung einer demokratischen Klassenatmosphäre notwendige Toleranz und Geduld. [...] Sie schützt unsere kulturellen Werte, besitzt soziales Einfühlungsvermögen, ist offen für Neuheiten und Entwicklungen und ist idealistisch [...].

Das Lehrerverhalten (Seite 729)

[...]

Die Eigenschaften eines idealen Lehrers aus Perspektive der Menschenrechts- und Staatsbürgerschaftserziehung können so aufgelistet werden (Aydın, 2008, s.9):

- Eine Lehrkraft hält Distanz zu Vorurteilen, ist offen für Kritik und respektvoll gegenüber entgegengesetzten Meinungen.
- Eine Lehrkraft ist ein mit sich, der Gesellschaft und der Welt versöhnter Mensch.
- Eine Lehrkraft liebt den Menschen, die Natur und das Leben.
- Eine Lehrkraft ist konsequent, was Emotionen und Gedanken angeht.
- Sie ist sachlich in ihren Gedanken und Beobachtungen. Indem sie sich rationalistisch und flexibel verhält, bekennt sie, dass sie sich bei ihren Urteilen irren kann.
- Sie hält sich fern von Vereinigungen und Interessengruppen.
- Sie ist respektvoll gegenüber den Prinzipien des demokratischen Lebens und den Menschenrechten.

1.6 Banu Can, Fatma Gök, Soner Şimşek

The Role of Teachers in Building Societal Peace. How is the Kurdish Issue Projected onto School?

Quelle: www.hyd.org.tr/staticfiles/files/the_role_of_teachers....pdf

Seitenauswahl: 3, 23f., 31, 34, 54ff.

Zum Projekt: Dieser Bericht, u.a. angefertigt von Banu Can, Fatma Gök und Soner Şimşek, macht auf die Rolle von Lehrkräften als Friedens- und Demokratiemittler aufmerksam. Dabei wird speziell die Kurdenfrage beleuchtet und aufgezeigt, welche Schwierigkeiten im Schulalltag zwischen türkischen und kurdischen Schülerinnen und Schülern wie auch Lehrern auftauchen können. Das Projekt wurde vom Helsinki Citizens' Assembly, der Boğaziçi Universität, Muş Alparslan Universität und der Van 100. Yıl Universität gemeinsam von Februar 2012 bis September 2013 durchgeführt. Lehrer, Eltern und angehende Lehrer wurden interviewt; ihre Erfahrungen mit der Kurdenfrage sowie mit alltäglichen Problemen in der Schule wurden erfragt. Ihre Meinungen zu Verbesserungsvorschlägen wurden eingeholt. Besondere Aufmerksamkeit gilt Fragen wie „Wie spiegelt sich die Kurdenfrage in der Schule/ im Unterricht wider?“ oder „Wie gehen Lehrkräfte mit Problemen resultierend aus diesem Thema um?“ Im Rahmen des Projektes zur Unterstützung von Lehrkräften als Akteure im Friedensprozess „Encouraging & Empowering Teachers as an Actor in Peace-Building & Democratization“ werden auch Änderungsvorschläge für die Bildungspolitik gegeben. Es wird darauf aufmerksam gemacht, dass Lehrkräfte unterstützt werden müssen, was den Umgang mit konfliktreichen Situationen betrifft.

Index

Preface	1
Introduction	3
Projections of the Kurdish Issue onto the Field of Education and Teachers	15
Field Research	22
Policy Recommendations	36
Bibliography	44
A p p e n d i x e s	48
Author biographies	5

"It is harder to crack prejudice than an atom."

Einstein

Introduction

The Republic of Turkey has long been in a historical process of intense social and physical violence and conflict. It is possible to talk of a general situation of “problem” between the Kurds of Turkey and the Republic of Turkey, although this has been referred to with many different names. And when physical conflict is not in a state of “low intensity warfare”, in various platforms this problem reveals public demands of education in mother tongue, the freedom to use mother tongue in public domain, and equal citizen rights.

This report has been prepared within the framework of a project that had a specific objective of supporting the teaching skills of educators working at regions directly affected by the violence and conflict in the context of the Kurdish issue. The project, titled “Encouraging & Empowering Teachers as an Actor in Peace-Building & Democratization”, was initiated with the belief and hope that in

order to reach a resolution in the Kurdish-Turkish issue, in parallel to the government’s policy making

decisions, the education institutions that have an important role in the young people’s lives, as well

as the teachers who are one of the main components of these institutions, could contribute to the establishment of peace. Today, we see that Kurdish people—who have not really internalised the government schools and education throughout a certain period of the history of the republic—more and more believe in the power of education in improving things in their lives, and that they value education more and more. (Aktan H., 2012) Therefore, it is also important that this research was conducted in parallel to such a process.

Several education theories refer to “interrelations of school, education, culture, society, economy, and power”. Education and school cannot be understood and defined with only pedagogical practices; it is task of educational sciences to analyse the relation between education and social, as well as to reveal the unfair practices, bring them into view and work towards a solution. Consequently, this project did not only try to evaluate and portray the teaching skills of the teachers of children and young people living in conflict zones; throughout the project, workshops and activities have also been organised to empower them.

The issue at hand implicates the field of education; nevertheless the problematic is directly related to a wider socio-economical and socio-political field, as well as the experiences of in-school education and

pedagogy. This problematic could be analysed on a macro level with regard to social issues and the education system, as well as on a micro level with regard to inner-class practices. We have to find the answers of the following questions within this context:

- How is the Kurdish issue projected onto school?
- How and to what extent is the conflict projected onto the classroom environment?
- What kinds of situations do the teachers and other elements of school face at school?
- What kinds of situations do they face in the classroom?
- How do they cope with such problems, or why cannot they cope with them?

Appendix 7 (Questions for Teacher Interviews), Appendix 8 (Questions for Interviews with Headmasters and Vice Headmasters), and Appendix 9 (Questions for Parent Interviews).

In order to ensure a trustworthy environment and to eliminate possible drawbacks and concerns regarding expressing opinions on a delicate and contradictory issue, the participants were guaranteed that no voice recording or personal data would be shared with third parties and that all raw materials would be exterminated after the report was finished. The Information and Consent Form can be seen at Appendix 10.

In the beginning of the research, interviews with students were also planned, in order to better understand how the conflicted environment in Turkey is reflected on the students' everyday and school lives. Nevertheless, observing the drawbacks of parents, teachers and students alike, it was understood to be impossible to prevent these interviews to create worries. Therefore, the interviews were cancelled, with the hope that the necessary conditions for such a research could be achieved in the future.

During this research, we aimed at developing proposals for empowerment and encouragement of teachers in peace building depending on the experiences and opinions of teachers, and we wanted to achieve this together with the teachers, without constructing a hierarchical relation between researchers and participants. Due to the selected research methodology, the research does not claim to represent the mentioned towns or Turkey. None the less, we were specifically careful about including a diverse range of teachers from different backgrounds and experiences, who have

different opinions and approaches towards the issues that the research tackles.

Findings of the interviews with teachers

Othering, prejudices, standardisation, and the issue of language of instruction

The issues that the teachers underlined the most have showed us that the basic problems that were intensified by the conflict were othering, the lack of trust towards the "other", in addition to unequal representation and reputation of different identities, cultures, and languages on the level of society, and consequently, on the field of education.

The teachers told us about the challenges (and even traumas) that stem from ignoring the importance of the acceptance of the kids at school with their qualities inherited from their families, their sense of belonging, and the language that they express themselves. From time to time, the teachers have also mentioned their own experiences as students:

“The teacher is dealing with a tiny brain, sculpting it. When you oppress a student, when you break his confidence, he carries the effects with him all through his life... Kurdish kids out here lack confidence, they are submissive, have difficulties in expressing themselves, are unsuccessful... Sometimes they try to mimic, but it’s impossible, they cannot be similar. First of all, our language does not allow this. I’m speaking as someone who faced the same problems... The kids have these inscribed on their brains, on their hearts... Today they are spoken of as aggressive, like this, like that. But this is what lies beneath... There was an Azeri teacher at the school that I worked in Kars; he was clearly a militant nationalist. He placed Kurdish and Turkish students on different desks, never assigning responsibilities to the Kurdish kids.” (A teacher from Muş, who works in Istanbul in a neighbourhood that receives internal migration)

A teacher from Muş, who also works there, when asked about the Kurdish/Turkish issue and the reflections of the conflict on the field of education:

“I don’t think this is a Turkish-Kurdish conflict. I do not see it that way. Maybe from a certain perspective it may seem like that, but it is indeed **the conflict between the state and Kurds**; the conflict of Kurds with the impositions of the system. My son-in-law is Turkish; the father of my grandchild is Turkish. I try to teach my grandchild Kurdish. We have given away our daughters in marriage and welcomed their daughters in our homes. There is no conflict between Kurds and Turks. There is a resistance, an allergy that is caused by the impositions of the system. **Here now, one says ‘I am myself’. The other says ‘no, my friend, you are not yourself.’ Hey man! I am like this. Do you see me in front of you? They tell me ‘I do, but not as yourself’. All conflict arises from this.**” *(Emphasis added by editors)*

The same teacher, about his years as a student:

“As of the first grade and for eight years I have been a student at Muş Korkut Provincial Primary Boarding School. When I first enrolled in school, I did not know Turkish. My mother is Circassian and my father is Kurdish. I understood but could not answer. I survived through them cutting my hair, even to buzz cut (as punishment)... I was writing poetry in Kurdish. During the time of Tansu Çiller, I was scared and I hid them away. In 1976, I got beaten for

280 times on my hand just because I said I was Kurdish. I couldn’t count it, but my friends did. I was at sixth grade. I couldn’t face the man, I was filled with such a grudge, such an anger, that I ate up my lips.”

The same teacher (who is also the headmaster of the school that he works in), talking about the coexistence of Turks and Kurds in work life:

“There are numerous Turkish friends among our colleagues. There are Kurds, Turks, and teachers from other ethnicities. We never say ‘you are this, you are that’. I judge a man with how he does his job. But it’s not like that in the western provinces. We know what happened to our friends who went there. Unfortunately, people are knee-deep in racism in the western provinces, there is grudge and hatred especially towards the Kurds...”

The association of Kurdish people with negative qualities in textbooks and social life leads some students towards resentment, silence, while it provokes some students towards rebellion, and some towards denying the identity of their parents. Teachers and parents that we interviewed in Istanbul told us about Kurdish students who wanted to change their names, who spoke ill of Kurds and Kurdishness in hopes of being accepted, who thought they could achieve self respect only through identifying with the dominant identity:

“One of my students was continuously speaking ill of Kurdish people. He was like ‘They are killing our soldiers, they are bad like this, they are awful like that...’ Hateful expressions... Then I met with

his parents. His mother told me ‘I am an immigrant and my husband is Kurdish’. I was shell-shocked. I learned that he was yelling at his father when he spoke to his grandmother in Kurdish over the phone; he yelled ‘Why are you speaking in this language, stop it, I don’t want to hear!’ ... Is there any other community who have been turned against themselves to such extent? Whose brains, whose souls have been played with to such extent? He denies himself... Being a Kurd is a pain in the neck; it’s unsuccessfulness, ignorance, alienation, being an “other” ... Whatever negativity there is, it is associated with being a Kurd... The kid doesn’t understand history but he grows up with rage against his own people.” (A Kurdish teacher² in Istanbul)

² Formulierung der Autoren

“When my oldest kid was at 5th grade, his teacher wanted me to visit the school. It was the aftermath of an armed conflict, many soldiers have died and there were children of soldiers at the class. I learned that when the issue came up, a group of kids including mine have argued with a group of soldiers’ children. This was followed by a fight between the two groups.”

The same parent told us that following this tension, the teacher acted as a negotiator, soothing both of the groups.

The impact of armed conflict on children was an issue that was frequently pointed out by the parents. There were also some parents who told us that this impact was clearly seen especially on the following day of the conflict, and that the kids wanted to discuss these issues at school. Similarly, parents also stated that social demonstrations or incidents affect the school environment. This can be experienced as a demonstration such as a school boycott or parents keeping their children at home instead of sending them to school, with worries of psychological and physical harm.

Parents told us that teachers could adopt stereotypical judgements and act in a discriminative and othering manner, mostly because of the identities of the children:

“My children have Kurdish names. Of course the teachers are not the same. There are also democratic teachers, as well as those who don’t like these names. Sometimes our children face difficulties with such teachers.”

The othering and discrimination that the children experience at school is not only caused by the school system, curriculum, or the teacher; other students’ parents also can show such attitude. A mother from Tatvan (an Eastern province) tells us:

“My older daughter Selma was a 1st grade student in Bağcılar. One evening she came to me, crying, ‘Mom, are we Kurdish?’. And I said ‘Yes, we are Kurdish. Why, what happened?’ She had a classmate from Tokat (a Northern town), Tuğçe, whose mother told the teacher ‘Get my daughter away from Selma’s school desk, she’s Kurdish, they are Kurdish.’ My daughter was really crying. Then I went to the teacher, and I said ‘Why didn’t you say no? Why do you treat this child like that, just because we’re Kurdish? She was crying at home’. The teacher told me ‘The other parent came, so I changed your kid’s desk.’ Believe me she did...”

As seen above, even if teachers are not playing a direct role within the othering and discriminating mechanism, they can be actors who sharpen and sustain the impact of discrimination. Additionally, just like in this case with the teacher who does not take into account the trauma that may be experienced by the discriminated kid, education professionals most of the time are not equipped with the necessary skills to be aware of discrimination, let alone the skills to effectively fight with it.

Sometimes the othering and discriminating mechanisms that are put into work by teachers or other children cause a child to get in a conflict with his/her own identity. During a focus group meeting in Istanbul a mother from Bitlis told us:

“The kids understand it as well. They tell ‘Kurds are at school’. My son tells me: ‘Mother, do not come to the school wearing that white scarf around your head. Don’t let the teacher see you like this. When you speak with the teacher, speak in a proper Turkish’.”

A very striking point within the context of the teachers’ approach to conflict-based problems was a dichotomy pointed out by the parents: Westerner vs. “form around here” (Easterner) or Turkish vs. Kurdish. [...]

In general, the findings of the interviews with parents are parallel to those of the interviews with teachers. This similarity between two crucial elements of the school is positive and promising with regards to rising above the issue at the focus of this study, as well as overcoming the problems caused by this issue.

In place of conclusion

It is incontrovertible that attitudes of teachers are very important during development of social and individual awareness and consciousness. The fact that uniformity is not a prerequisite for equality and that differences should be recognised and valued, as well as the thought that equality could only be achieved with equal and democratic participation in society, never had the required weight in education. The “you have no differences” attitude is not realistic and examples from previous sections show that for small children, it is not convincing. How a child develops a relation with those who is similar and different from him is directly related about how these issues are handled in school.

It is important that both schools and teachers create an environment where they could get to know kids with their indigenous family culture, socio-economic, lingual and other differences and where kids could express themselves with self-confidence and respect. For this to happen it seems imperative to review present attitude and practices relating language, the most prominent aspect of cultural sense of belonging in Turkey. Furthermore, curriculum and other educational activities in schools should be shaped in such a way so as to be mindful of diversity in Turkey as well as of problems and demands. In order to do this, heterogeneous workshops, which would be attended by parents, students, teachers and related NGOs and researchers, should be held.

It is very important for teachers to act with confidence, without the fear from challenging topics, when nationalist elements of the curriculum, a current politic issue or a matter of conflict are brought to discussion; it is important for them to be open to listening and understanding the students, and to avoid any censoring, repressive or prohibitive attitudes. Behaving as if armed conflict or disagreements did not exist or thinking of school as a platform above these issues is not realistic. An education platform that is detached from social problems could trivialize the school and teachers for students. For teachers to facilitate open debate, their employer, which is the state, should be able to trust them on these issues. If the teachers encourage their students to build foundations for their arguments, to fully understand counter-arguments, and to make multi- dimensional, analytical evaluations, the kids would be empowered to come up with democratic solutions towards reconciliation of contradictory and challenging social issues, while still taking into account the bases of different opinions and approaches.

Teachers think the training they receive in teachers college does not prepare them for teaching, especially in conflict areas and multicultural settings. It would be beneficial to reform the curriculum of teachers colleges so as to enable teacher candidates to see Turkey’s multicultural and multilingual nature, recent history and up to date information on prevalent social problems.

Teachers who are natives of Western provinces and serving in Muş and Van said if Kurdish was offered as an elective course during their training they would have found it beneficial. It is a positive step that some universities now offer such courses. Learning a language through contact with the culture and literature that the language facilitates, lessen problems in communication and enriches a person. It would be positive in many levels for teachers to be encouraged to learn at least one more language being spoken by different communities in Turkey.

The fact that teachers assigned from western provinces to the East is mostly inexperienced and wants to leave as soon as possible have a negative impact on the education of children.

Appendix 7

Questions for teacher interviews

Occupational Background and Experience

- 1) What is your specialty?
- 2) Which school did you graduate from?
- 3) For how many years have you been a teacher?
- 4) Where did you teach?
- 5) Which school are you working in now?
- 6) For how many years have you been in this school?
- 7) Your labour union activities?

Personal Background

- 8) Where is your family from?
- 9) Where were you born and raised?
- 10) What is your ethnic identity? Social belonging?
- 11) Your mother tongue?
- 12) Which other languages do you speak?

Kurdish-Turkish conflict (explicates usage of conflict does not only refer to physical violence but to any issue that could arise from discord)

- 13) How do you see the environment of conflict in Turkey in connection with Kurdish/Turkish issue?

Projection of conflict onto everyday life and school environment, and proposals for a solution

- 14) Does this conflict reflect onto your life and how?
- 15) How does the Kurdish/Turkish issue and its eventualities project onto the school setting and education environment? What are your experiences in schools that you worked in?
- 16) How is the current school structure interacting with conflict and issues related with conflict?

17) What is your evaluation of curriculum and course materials with regard to Kurdish issue?

18) Could teachers deal with conflict-based problems? How do they deal with those problems?

What is your evaluation of their approach? How do you cope with it? What methods did you try? Do you think what has been done/you have done is sufficient?

19) From whom are you able to get support from when dealing with conflict-based problems?

20) Are you faced with obstacles or resistance when trying different methods? Could you elaborate?

21) Do you think teachers could have an important role in resolution of conflict-based problems and establishing peace? How?

22) Do teachers need special skills, abilities and instruction when teaching in conflict settings?

23) Does formative education that you received as a teacher candidate help you in this regard?

How? What is missing? How could it be supplemented?

24) As an educator what else would you have done to contribute to peace process?

25) Could those be done in the legal framework and workflow of Ministry of National Education?

26) What kind of support could be given to students and parents in schools where there is conflict so they don't have or could resolve their problems?

27) What could be done politically to resolve Kurdish/Turkish issue? Which groups could take part in the resolution and what roles could those groups play?

Appendix 8

Questions for interviews with headmasters and vice headmasters

- 1) Your specialty?
- 2) For how many years have you been teaching?
- 3) Where have you taught?
- 4) Your title as an administrator?
- 5) For how many years have you been on administration?
- 6) Which school did you graduate from?
- 7) Where were you born and raised?
- 8) What's your native language? Which languages do you speak? How did you learn them?
- 9) What are your labour union activities?
- 10) How would you define Turkish-Kurdish conflict?
- 11) How does the conflict environment in the city/region affect the school? How is conflict and Kurdish/Turkish issue projected onto the school?
- 12) How is the school trying to cope with this?
 - a) What are the experiences with the language problem?
 - b) How are you trying to resolve the problems, which are reflections of the Kurdish issue?
- 13) How do parents see the school?
 - a) Do you have problems with parents that stem from conflict around? What are these problems?
 - b) What could you do to resolve those problems?
 - c) Could you get support to resolve those problems? How and from where?
- 14) How do you think the problems that stem from conflict that are projected upon the school could be resolved?
 - At school:
 - Ministry of National Education:
 - Provincial Directorate of Education:
 - The state:
 - Parents:

Appendix 9

Questions for parent interviews

- 1) How many children do you have in school? Girl or boy? Which grade are they in?
- 2) How is communication with the school, teachers and administrators?
- 3) What do you think about the environment of conflict in the society?
- 4) Is this projected onto your child's education? Are there conflict-based problems? What are your experiences?
 - What kind of issues does your child bring back home from school?
- 5) Could you communicate with the school on those issues?
- 6) What do you think could be done to resolve the conflict-based problems?

Appendix 10

Information and Consent Form

Dear participant,

You are invited to participate in this research, conducted as part of the project titled “Supporting teachers as actors in the peace process”, jointly carried out by Boğaziçi University, Muş Alparslan University and Helsinki Citizens’ Assembly.

Your contribution involves an interview with the researchers, expected to take between 60 to 90 minutes. Your personal information will be kept strictly confidential and will not be included in the reports. The voice recording of the interview will only be accessible by the researchers and will be erased after a certain time.

There are no good or bad answers to the questions that will be directed to you. It is intended that interviewees convey their experience and opinions with no reservations in a secure setting. You may choose not to answer questions that you are not comfortable with and may withdraw from the interview at any point with no adverse consequences.

You may contact the researchers for your questions about the research by calling XXX or via the following email addresses: banu.can@gmail.com , gokf@boun.edu.tr or sonersimsek@gmail.com

If you agree to take part in the project with the information and conditions stated above, please fill the section below.

Thank you.

Participant’s signature:

Date:

Kapitel 2

Ders Planları - Unterrichtsplanungen

2.1 Beispiel: Unterrichtsplanung aus der Praxis

UNTERRICHTSPLANUNG – 2

Lehrkandidat	[anonym]	Thema:	Menschenrechte von der Vergangenheit bis heute
Lehrer A. Schulnummer:	3215090035	Datum/Tag:	08.05.2013
Klasse:	6/E ³	Uhrzeit:	9:10
Fach:	Sozialkunde	Unterrichtsdauer:	40 Minuten

LERNERTRÄGE:

- Ausgehend von historischen Dokumenten analysiert er/sie den Entwicklungsprozess der Menschenrechte.
- Er/sie ist gewillt, universelle Sachverhalte wie das Recht zum Leben, Religions- und Gewissensfreiheit, die Gesetzeshoheit zu verteidigen.
- Er/sie diskutiert die historische Entwicklung des demokratischen Regierungsverständnisses in verschiedenen Epochen und Kulturen, indem er/sie sich auf Dokumente stützt.
- Er/sie vergleicht Regierungsmodelle von der Vergangenheit bis heute.
- Er/sie erlangt Bewusstsein auf den Ebenen Menschenrechte und Schutz von Rechten.
- Er/sie kann chronologisch die Entwicklung der Menschenrechte auflisten.
- Er/sie stellt Verbindungen zwischen historischen Dokumenten und aktuellen Themen her.

MATERIALIEN

(als Liste)

- Tafel
- Lehrbuch
- PowerPoint-Präsentation

³ Es handelt sich um die 6. Klasse der Primarstufe des 8-jährigen Primarstufensystems.

STUNDENABLAUF

- Den Unterricht habe ich damit begonnen, indem ich auf die Themen, die ich unterrichten würde, eingegangen bin. Ich habe versucht, ihre Aufmerksamkeit zu steigern, indem ich gesagt habe, dass wir am Ende der Stunde eine Aufgabe bearbeiten werden, die mit diesen Themen zu tun hat.
- Ich habe die Fragen „Welche Ereignisse von der Vergangenheit bis zu unserem heutigen Tag haben zur Entwicklung der Menschenrechte beigetragen?“ und „Wie haben sich die Menschenrechte entwickelt?“ an die Klasse gerichtet. Nach den Antworten habe ich mich der Erläuterung des historischen Ablaufs gewendet.
- Ich habe einige Gesetzesbestimmungen per Powerpoint-Präsentation gezeigt, nachdem ich vom Inhalt des Codex Hammurabi⁴ und seiner Geschichte erzählt habe. Danach habe ich die Klasse gefragt, ob diese Gesetze kompatibel mit den Menschenrechten sind. Es gab einige, die der Meinung waren, dass sie kompatibel sind, da die Gesetze auf dem Qisās-Prinzip⁵ gründen. Ich habe betont, dass es nicht möglich ist, dass diese Gesetze mit unseren heutigen Menschenrechten vereinbar sind.
- Ich habe die Bedeutung und die Bestimmungen der Magna Carta erläutert.
- Nach einer kurzen Wiederholung der Dokumente, die wir behandelt haben, bin ich zur Aufgabe übergegangen.
- Dazu habe ich Hüte verteilt, die unterschiedliche Ansichten symbolisierten. Nachdem ich eine kurze Erklärung zur Aufgabe gegeben habe, habe ich je nach der Farbe der Hüte die Meinungen über die Magna Carta eingeholt.

MESSEN UND BEWERTEN

ERLÄUTERUNG: Es wird ein Arbeitsblatt erstellt und während des Unterrichts eingesetzt. Ein leeres Beispiel-Arbeitsblatt wird der Unterrichtsplanung angehängt.

QUELLEN

Neben den genutzten Lehrbüchern werden mindestens vier Quellen genutzt. Dies können Bücher, Zeitschriften, Zeitungen und das Internet sein. Doch mindestens zwei dieser Quellen müssen schriftliche Quellen wie Bücher oder Zeitschriften sein.

- Veysel Gültaş “Geçmişten günümüze insan hakları” Bilge Yay. 2004/Ankara
- Cemal Baki Akyol ve Ozan Erözden “İnsan Haklarının Tarihsel Gelişimi” Toplumsal Katılım ve Gelişim Vakfı/ İst. 2003
- www.aofanadolu.edu.tr/kitap/ioltp/1268
- www.egm.gov.tr/egitim/dergi/eskisayi/30/makaleler/FiratYildiz

⁴ Babylonische Gesetzessammlung aus dem 18. Jh. v. Chr.

⁵ Der Begriff *qisās* kommt aus dem Arabischen und ist ein Prinzip der Wiedervergeltung. D.h., ein Opfer darf dem Täter einen gleich schweren Schaden zukommen lassen; vergleichbar mit „Auge um Auge, Zahn um Zahn“.
<http://www.islaminstitut.de/uploads/media/Strafrecht.pdf> (Aufrufdatum: 14.07.15)

VORNAME-NACHNAME:

NR.:

FÜLLT DIE UNTENSTEHENDEN LÜCKEN, INDEM IHR DIE PASSENDEN BEGRIFFE EINSETZT.

- 1) Die vollständigste und älteste Verfassung, die bis zu unserem heutigen Tage gelangt ist, [heißt].....
- 2) Die letzte Rede, die der Prophet Mohammed vor seinem Tod hielt, heißt...
- 3) Die erste historische Verfassungsurkunde ist.....
- 4) Im Codex Hammurabi ist die -Regel gültig.

KREUZT BEI DEN UNTENSTEHENDEN SÄTZEN DIEJENIGEN, VON DENEN IHR DENKT, DASS SIE RICHTIG SIND, DAS R, UND DIEJENIGEN, VON DENEN IHR DENKT, DASS SIE FALSCH SIND, DAS F AN.

- 5) Der Codex Hammurabi ist mit den heutigen Menschenrechten kompatibel. R F
- 6) Die Abschiedspredigt gründet auf dem Gleichheitsprinzip. R F
- 7) Die Magna Carta beinhaltet keine Bestimmung bezüglich der Menschenrechte. R F
- 8) Die Hammurabi-Gesetze sichern Erbrechte ab. R F

- 9) Erklärt anhand von Beispielen inwieweit die Abschiedspredigt zu den heutigen Menschenrechten passt.

- 10) Welche Bestimmungen beinhaltet die Magna Carta hinsichtlich des Schutzes fundamentaler Rechte? Erläutert.

2.2 Milli Eğitim Bakanlığı Veröffentlichte Unterrichtsplanung

Diese Unterrichtsplanung ist eine Online-Veröffentlichung des Türkischen Bildungsministeriums MEB (Milli Eğitim Bakanlığı).

Quelle: <http://ttkb.meb.gov.tr/dosyalar/vatandaslik/3.tema%204.kazan%C4%B1m.pdf>

Die Übersetzung rechtlicher Termini wurde von Mehmet Latif Durlanık geprüft.

Staatsbürgerschafts- und Demokratieerziehung 8. Klasse

Zeitdauer	: 40 Minuten
Thema	: Unsere Rechte und Freiheiten
Lernerträge	: Er/sie beruft sich beim Schutz und der Entwicklung seiner/ihrer Rechte auf demokratische Wege.
Erläuterungen	: • Es wird Bezug genommen auf demokratische und friedvolle Wege, um von eigenen Rechten Gebrauch zu machen. • Es wird Bezug genommen auf einfache und schnelle Zugriffsmöglichkeiten auf die Justiz und gesetzliche Schutzmaßnahmen. • Themen wie eine Öffentlichkeit bilden, die Nutzung des Rechtes auf das Stellen von Anträgen, die Inanspruchnahme von Ordnungshütern, sich an behördliche und gerichtliche Instanzen wenden werden dem Niveau der Schülerinnen und Schüler entsprechend vermittelt.
Grundlegende Kompetenzen	: Recherche, Problemlösen, kreatives Denken, Initiative, Kommunikation, die effektive und schöne Nutzung des Türkischen, die Nutzung von Informations- technologie.
Grundlegende Werte	: Freiheit, Gerechtsein, Verantwortung, Zusammenhalt,
Kompromissbereitschaft.	
Materialien	: Arbeitsblatt

Ablauf

1. Teilen Sie die Klasse in Zweier-Gruppen ein und verteilen Sie die Arbeitsblätter. Lenken Sie ihre Aufmerksamkeit auf das Thema, indem Sie Ihren SuS die Karikatur auf der ersten Seite des Arbeitsblattes zeigen und sie fragen, was ihre Reaktion sein würde, wenn sie selbst solch ein Ereignis erlebt hätten. Stellen Sie, indem Sie ihre Antworten hinterfragen, sicher, dass die SuS verstehen, dass die beste Lösung rechtlich erreicht werden kann (5 Minuten).
2. Sichern Sie, dass die SuS Seiten 2 und 3 des Arbeitsblattes aufmerksam untersuchen. Übernehmen Sie bei Bedarf die erforderliche Steuerung und Instruktion. (15 Minuten).
3. Fordern Sie die SuS dazu auf, die Fallbeispiele auf dem Arbeitsblatt zu lesen und eines auszuwählen. Stellen Sie sicher, dass sie dann, dem ausgewählten Fallbeispiel entsprechend, eine Anfrageform (schriftlichen Antrag stellen, Klage erheben, Öffentlichkeitsbildung) und die jeweilige Stelle, an die sich die Anfrage richtet, (Amt, Ministerien, zuständiger Ausschuss u.Ä.) festlegen und mit der ausgesuchten Anfrageform einen Antrag stellen. Dabei sollen sie die in Anhang 1 und 2 aufgeführten Informationen über die Institutionen und Einrichtungen benutzen.
4. Wählen Sie die besten Beispiele aus und präsentieren diese an der Tafel.

ARBEITSBLATT 1

Ihr habt im Krankenhaus erfahren, dass anstatt eures ungesunden Zahnes ein gesunder Zahn gezogen wurde. Was würdet ihr tun?

A) Ich würde mich mit dem Zahnarzt streiten... (Hat eure Wut das Problem gelöst?)

B) "Ach je! Wenn ich doch nur Glück hätte!" sagend sich dem Schicksal fügen. (Wurde das Problem gelöst, indem ihr geschwiegen habt, nachdem ihr Ungerechtigkeit erfahren habt?)

C) Ich würde bei der zuständigen Dienststelle eine Beschwerde einreichen

Da mein falscher Zahn
gezogen worden ist, ...

Wie kann es sein, dass Sie
meinen falschen Zahn
ziehen?!

Ach je!
Ich Pechvogel...

ARBEITSBLATT 2

In manchen Situationen unseres Lebens erleben wir Probleme mit Menschen oder Institutionen. In demokratischen Gesellschaften ist es essenziell, Probleme in gegenseitigem Einvernehmen zu lösen. Doch manchmal können wir Probleme nicht durch eine Übereinkunft lösen.

In solchen Situationen suchen wir die Lösung in der Justiz.

DIE WEGE DER RECHTSFINDUNG IM RECHTSWESEN

RECHTSFINDUNG IN DER ORDENTLICHEN GERICHTSBARKEIT

In Situationen, in denen wir die Probleme, die wir mit Menschen erleben, nicht untereinander lösen können, wenden wir uns an das Gericht.

SCHADENERSATZ- KLAGEN

Kann zur Entschädigung des Nachteils, den die Menschen aufgrund ihrer Beziehungen erlitten haben, erhoben werden.

SCHADENERSATZ- KLAGEN

Wenn ein Mensch ein Verhalten zeigt, das in der Verfassung als Delikt festgelegt ist, wird ein Strafverfahren gegen ihn eingeleitet. Zum Beispiel wird gegen jemanden, der die Bildung in einer Schule verhindert, ein Strafprozess beschritten.

RECHTSHILFE

Wir fordern unser Recht mittels Rechtsanwälten beim Gericht. Anwälte helfen uns beim Erheben einer Anklage oder, wenn eine Anklage gegen uns erhoben wird, bei der Verteidigung. Wenn wir nicht genug Geld haben, um einen Anwalt zu bezahlen, wenden wir uns an die Anwaltskammer, die der Berufsverband der Anwälte ist. In dieser Situation beauftragt die Anwaltskammer einen Anwalt für uns. Der Staat bezahlt diesen Anwalt.

BEHÖRDLICHE RECHTSFINDUNG

Manchmal können wir Probleme mit staatlichen Einrichtungen und Institutionen erleben. Wenn die Entscheidungen, die administrative Instanzen wie Ministerien und Stadtverwaltungen getroffen haben, zu Rechtsverletzungen führen,

ANFRAGE AN DIE DIREKTION und RECHT AUF EINE ANTRAGSSTELLUNG

senden wir einen Antrag an die Institution, mit der wir Probleme haben, oder an andere zuständige Institutionen.

(Siehe Anhang-1)

VERWALTUNGS- KLAGEN

erheben wir beim Verwaltungsgericht eine Anklage.

AUFSUCHEN DER JUSTIZBEHÖRDE

In Situationen, in denen der Schutz unseres Lebens und Besitzes, der Frieden in der Gesellschaft und der Landfrieden gefährdet sind, können wir uns an die Justizbehörden wenden. Die Nummern 155 für die Polizei und 156 für die Gendarmerie sind kostenlos und 24 Stunden im gesamten Land erreichbar.

ARBEITSBLATT 3

Wenn ihr oder ein Freund/Bekannter von euch

- vernachlässigt oder missbraucht worden seid
- Gewalt erleidet
- die Bildung nicht fortsetzen könnt
- nicht mit den Eltern in Kontakt steht
- Opfer von Kinderarbeit seid
- unter physischem oder psychischem Missbrauch leidet
- unter schlechten Arbeitsbedingungen arbeitet
- trotz unangemessenen Alters zur Arbeit gezwungen werdet
- aufgrund von Sprache, Religion, Ethnie, Geschlecht diskriminiert werdet
- ein Problem mit dem Personenstandsregister habt
- aus irgendeinem Grund die Schule wechseln müsst
- in einem laufenden Gerichtsverfahren einen Anwalt braucht

Für eine rechtliche Hilfe oder Beratung kannst du die **Anwaltskammer** deiner Stadt oder den „Soziale Dienste und Kinderschutzbund“ anrufen. Diese Stellen bieten Sozialarbeiter und Anwälte, die sich deine Probleme anhören und dir helfen, indem sie dich an entsprechende Personen und Institutionen weiterleiten. Außerdem gibt es den Anschluss **183**. Diese Nummer kannst du aus der ganzen Türkei jederzeit anrufen und Hilfe erhalten, wenn dir oder einem/r Bekannten Schaden zugefügt wird.

Wenn wir daran glauben, dass manche Handlungen des Staates oder anderer Einrichtungen für die Gesellschaft oder die Umgebung, in der wir leben, schadenbringende Folgen haben werden, können wir, indem wir die Sensibilität des Volkes dafür steigern und eine Öffentlichkeit bilden, diese Handlungen verhindern.

Um eine Öffentlichkeit zu bilden, können wir Medien wie Radio, Fernsehen, Zeitung, Zeitschrift und Internet nutzen. Indem wir Anträge und Unterschriften des Volkes sammeln, können wir unser Recht einfordern. Manchmal können wir auch mit einer Genehmigung von entsprechenden Instanzen Protestdemonstrationen mit Plakaten machen. Dadurch würden wir die gesellschaftliche Sensibilität steigern.

Nutzt Anhang 2 und schreibt die Adresse und Telefonnummer der Anwaltskammer und des „Soziale Dienste und Kinderschutzbundes“ eures Wohnortes in die untenstehende Tabelle.

	ANWALTSKAMMER	SOZIALE DIENSTE UND KINDERSCHUTZBUND
TELEFON		
ADRESSE		

Wählt eines der unten aufgeführten Fallbeispiele aus und legt eine zum Fall passende Antragsform (schriftlichen Antrag stellen, Senden einer Email, Erheben einer Anklage, Bilden einer Öffentlichkeit u.Ä.) sowie die zu kontaktierende Instanz (zuständige Direktion, Präsidium, Ministerium, Ausschuss, Delegation u.Ä.) fest. Stellt einen Antrag mit der festgelegten Antragsform.

1. Fall: Ihr wurdet im Krankenhaus falsch behandelt, weil euer gesunder Zahn gezogen wurde.

2. Fall: Euer Nachbar zwingt sein Kind im Grundschulalter auf der Straße zu arbeiten.

3. Fall: Das von der Gemeindeverwaltung in eurer Straße geöffnete Bauloch ist seit Monaten schon nicht geschlossen worden und stellt eine Gefahr da, weil keine Sicherheitsmaßnahmen getroffen worden sind.

4. Fall: Die Fabrik in eurem Viertel unternimmt trotz zahlreicher Anfragen keine Maßnahmen gegen Umweltverschmutzung.

ANHANG - 1

AUSSCHÜSSE UND KOMMISSIONEN, AN DIE MAN SICH MIT ANTRÄGEN WENDEN KANN

AUFGABE DES AUSSCHUSSES / DER KOMMISSION	KONTAKTDATEN
Petitionsausschuss der Großen Türkischen Nationalversammlung Jeder Bürger der Republik Türkei kann einen Antrag an die Große Türkische Nationalversammlung für jede Art von Wunsch, Vorschlag oder Beschwerde einreichen. Der Petitionsausschuss muss dem Antragssteller spätestens innerhalb von 60 Tagen Informationen hinsichtlich des Antragsergebnisses und des Handlungsverfahrens zukommen lassen.	Petitionsausschuss der Großen Türkischen Nationalversammlung 06543Bakanlıklar/ANKARA Telefon : (0312) 420 62 96-97 Fax : (0312) 420 53 65 E-Mail : dilekkom@tbmm.gov.tr
Kommission der Großen Türkischen Nationalversammlung zur Prüfung der Menschenrechte Die Kommission, die viele Aufgaben innehat, die sich auf Menschenrechte beziehen, beschäftigt sich insbesondere mit Rechtsverletzungen. Wenn ihr denkt, dass eure fundamentalen Rechte und Freiheiten verletzt werden, könnt ihr euch mit einem Antrag an die Kommission wenden. Euer Antrag wird von der Kommission geprüft und an zuständige Instanzen weitergeleitet, wenn es als notwendig erachtet wird. Die Kommission muss dem Antragssteller spätestens innerhalb von 60 Tagen Informationen hinsichtlich des Antragsergebnisses und des Handlungsverfahrens zukommen lassen.	Kommission der Großen Türkischen Nationalversammlung zur Prüfung der Menschenrechte Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu 06543 Bakanlıklar/ANKARA Telefon: (0312) 420 54 06 Fax : (0312) 420 53 94 E-Mail : inshkkom@tbmm.gov.tr
Abteilung des Kanzleramtes für Menschenrechte Neben vielen anderen Aufgaben werden Anträge geprüft und bearbeitet, die sich auf Behauptungen zu Menschenrechtsverletzungen beziehen. Außerdem ist es die Aufgabe, Arbeiten zur Ergreifung von Präventivmaßnahmen zu koordinieren. Das Präsidium für Menschenrechte überprüft Behauptungen bezüglich Menschenrechtsverletzungen und stellt sicher, dass erforderliche Handlungen in die Wege geleitet werden, wenn eine Rechtsverletzung konstatiert wird, indem es Kontakt mit zuständigen Institutionen aufnimmt.	Abteilung des Kanzleramtes für Menschenrechte Yüksel Caddesi No: 23 Kat: 3 Yenışehir/ANKARA Telefon : (0312) 430 72 84 – 430 61 93 – 430 23 78 Fax : (0312) 430 43 97 E-Mail : ihb@basbakanlik.gov.tr
Gesundheitsministerium Generaldirektion für Behandlungsleistungen Abteilung für Patientenrechte Ist verantwortlich für die Prävention von Verletzungen der Patientenrechte.	Gesundheitsministerium Generaldirektion für Behandlungsleistungen Abteilung für Patientenrechte Adresse : Sağlık Bakanlığı Tedavi Hizmetleri Genel Müd. Hasta Hakları Şubesi B Blok Kat: 2 No: 8 Sıhhiye/ANKARA Telefon : 184 veya (0312) 585 14 79-80-81 Fax : (0312) 585 15 65 E-Mail : hastahaklari@saglik.gov.tr
Kommunikationszentrum des Kanzleramtes (BİMER Anschluss 150) In Bezirksämtern, Regierungspräsidien und Ministerien wurden „Auskunftsbüros für Öffentlichkeitsarbeit“ begründet. Man kann sich hier Informationen zu Themen hinsichtlich Rechtsverletzungen einholen, das Recht auf das Stellen von Anträgen geltend machen oder sich bezüglich Behördenvertretern wenden.	Kommunikationszentrum des Kanzleramtes (BİMER Anschluss 150) Adresse : Başbakanlık Halkla İlişkiler Daire Başkanlığı Merkez Bina B/19 06640 Kızılay/ANKARA Telefon : 150 veya (0312) 413 70 00 Fax : (0312) 425 13 75
Petitionsrat des Innenministeriums für die Prüfung von Menschenrechtsverletzungen Ihr könnt Anliegen und Beschwerden bezüglich Rechts- und Freiheitsverletzungen, die von der Strafverfolgungsbehörde begangen werden, diesem Ausschuss mitteilen.	Ziviler Aufsichtsrat des Innenministeriums für die Prüfung von Menschenrechtsverletzungen Adresse : İçişleri Bakanlığı Mülkiye Teftiş Kurulu Başkanlığı İnsan Hakları İhlalleri İnceleme Bürosu 06100 Bakanlıklar/ANKARA Telefon : (0312) 425 72 14 (dah. 3472) – 418 14 83-69 Fax : (0312) 418 12 60

ANHANG – 2

EINIGE INSTITUTIONEN UND EINRICHTUNGEN, ÜBER DIE IHR HILFE ERHALTEN KÖNNT

STADT	ANWALTS-KAMMER	SOZIALE DIENSTE UND KINDERSCHUTZBUND BEZIRKSDIREKTION
EDİRNE	Adres: Adliye Sarayı Kat: 2 / EDİRNE Tel: (0284) 225 10 55 Fax:(0284) 225 10 55	Tel:(0284) 212 73 09
ELAZIĞ	Adres: Adliye Sarayı Kat: 2 / ELAZIĞ Tel: (0424) 218 19 71 Fax: (0424) 236 58 45	Tel:(0424) 218 15 73 233 67 51
İSTANBUL	Adres: İstiklal Cad. Orhan Apaydın Sok. No: 20 Baro Han Kat: 2 Beyoğlu / İSTANBUL Tel:(0212) 251 63 25 Fax:(0212) 293 89 60	Avrupa: Tel : (0212) 511 42 75 (5 hat) Anadolu: Tel : (0216) 427 11 00 589 35 55 -56
KONYA	Adres: Akabe Mah. Cemil Çiçek Cad. Yeni Adalet Sarayı No: 175 A Blok Zemin Kat 42050 Karatay / KONYA Tel: (0332) 356 00 18 Fax: (0332) 356 00 83	Tel :(332) 320 64 41 320 84 41
MANİSA	Adres: Peker Mah. Belediye Cad.No: 64/4 45020 / MANİSA Tel:(0236) 238 98 72 Fax: (0236) 233 30 88	Tel :(236) 231 10 01
MARDİN	Adres: Ravza Cad. Yaykent Sit. E-Blok No: 1 Yenişehir / MARDİN Tel: (0482) 213 60 43 Fax: (0482) 212 18 76	Tel :(482) 212 44 79 212 37 95
MERSİN	Adres: Adliye Binası Kat: 2 / MERSİN Tel: (0324) 231 19 65 (0324) 231 31 27 Fax:(0324) 238 29 59	Tel :(0 324) 231 12 55 237 61 07-08
SAKARYA	Adres: Adliye Binası Kat: 2 / SAKAR- YA Tel:(0264) 272 08 40 Fax: (0264) 272 08 40	Tel :(0264) 277 36 90 277 36 92
SAMSUN	Adres: Adliye Binası Giriş Kat SAM- SUN Tel:(0362) 431 39 70 Fax:(0362) 435 54 87	Tel :(362) 435 91 92 435 59 45
YOZGAT	Adres: Adliye Binası YOZGAT Tel: (0354) 212 27 34 Fax: (0354) 217 48 08	Tel :(354) 212 10 47 212 13 07

Kapitel 3

MEB

Ders Kitabı - Schulbuch „Staatsbürgerschafts- und Demokratieerziehung“ (Primarstufe Klasse 8)

3.1 Verschiedenheit und Gesellschaft

4. VERSCHIEDENHEIT UND GESELLSCHAFT

(türk.: Farklılıklar ve Toplum)

VORBEREITUNG AUF DAS THEMA

A. Untersucht diese beiden Fotos. Nehmt, unter Beachtung der Fotos, Stellung dazu, ob ihr den darunter stehenden Ansichten zustimmt oder nicht. Begründet eure Ansichten.

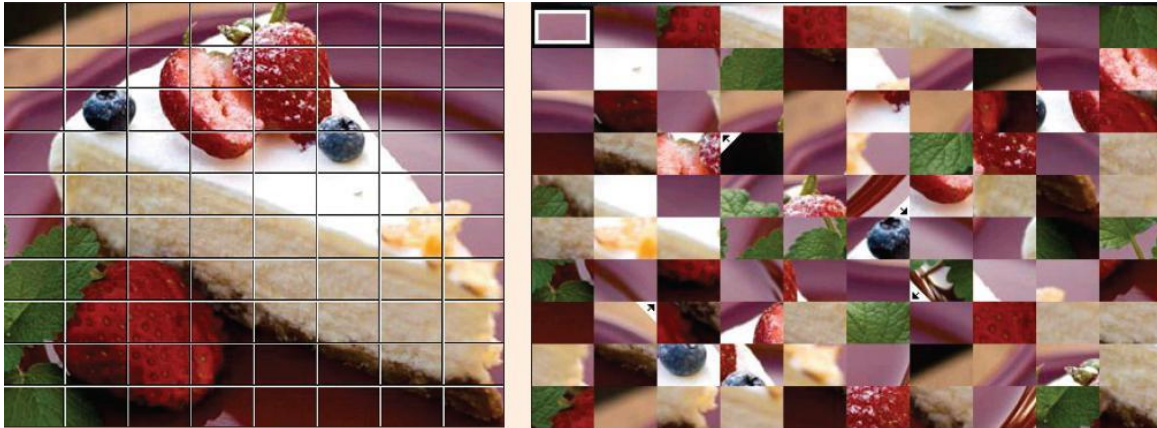

Foto 2.4.: Rätsel

- Damit ein ausdrucksvolles Bild entsteht, müssen jede Teilstücke angemessen zusammengefügt werden.
- [Das Entstehen] eines schönen Bildes hängt vom Zusammenkommen verschiedener Farben und Formen auf eine harmonische Art, sogar kameradschaftlich, ohne einander zu überdecken, ohne einander auszuschließen, ab.
- Die Gesellschaft, in der wir leben, ist aus Menschen verschiedener Farben, Ethnien, Geschlechter, Glaubensvorstellungen und politischer Überzeugungen entstanden. Wenn es keine Menschen unterschiedlicher Ansichten, Gedanken und Werte gibt, ist es nicht möglich, dass eine ausgeglichene/intakte Gesellschaft entsteht, die über kulturelle Reichtümer verfügt.

B. Lest die Verse Mevlanas und beantwortet die Fragen.

„Komme, komme, was immer du auch bist, komme!
 Egal ob du ein Ungläubiger, ein Feueranbeter, egal ob du ein
 Götzenanbeter bist, komme!
 Unsere Karawane ist nicht die der Hoffnungslosigkeit.
 Auch wenn du hundert Mal dein Bußversprechen gebrochen hast,
 komme!“

(Mevlâna, Mesnevî-i Şerif, S. 92)

1. Diskutiert die Bedeutung der Ansichten Mevlanas, indem ihr vor Augen führt, dass die Gesellschaft, in der wir leben, aus Menschen unterschiedlicher Sprache, Religion, ethnischer Herkunft, Glaubensrichtung, politischer Ansicht, Weltvorstellung etc. besteht.

2. Welche Werte entstehen in einer Gesellschaft, in der Menschen verschiedener Ansichten und verschiedener Religionen gemeinsam leben? Diskutiert.

3. Welche Haltung erfordert es eurer Meinung nach, damit gewährleistet werden kann, dass Unterschied in Sprache, Religion, Ethnie, Weltvorstellung und politische Ansicht kein Konfliktgrund werden und verschiedene Gruppen friedlich miteinander leben? Erklärt.

3.3 Die demokratische Lösung unserer Probleme

7. SORUNLARIMIZIN DEMOKRATİK ÇÖZÜMÜ

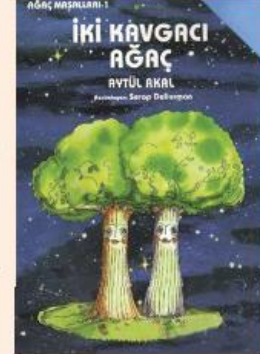
KONUHA HAZIRLANALIM

Aşağıya üç ayrı masaldan bölümler alınmıştır. Bunları okuyarak soruları yanıtlayınız.

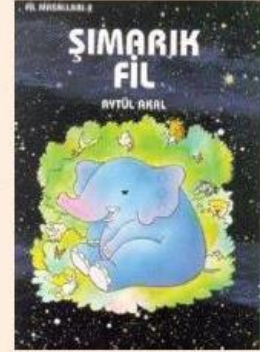
• Canı sıkılan yavru fil, hortumuyla kocaman kocaman sesler çıkarır, kendi sesini öyle beğenir ki bir türlü susmak bilmez. Gece olur ama yavru fil hâlâ sesler çıkarmaya devam eder. Filin sesinden kimse uyuyamaz. Sonunda maymun dayanamaz, uyumak istedikleri ve gürültüyü kesmesi konusunda yavru fili uyarır. Ama yavru filin uykusu kaçtığı için bu sefer de top oynamaya başlar, topa tek-meler atar, eğlenir, gürültüsünden kimsenin uyuyamadığını düşünmez. Sabaha karşı iyice yorulur ve uyumaya başlar. Tam uyuyacakken dışardan müthiş bir gürültü duyar. Aylar, maymunlar, kurbağalar, geyikler, aslanlar uyanmış; oyun oynarlar, değişik sesler çıkarırlarmış. Arkadaşlarına uyumak istediğini söyler ama onlar da uyku saatinin çoktan bittiğini, sabah olduğunu söylerler. (Aytül Akal, *Geceyi Unutan Fil*) (Özetlenmiştir.)

• İki kavgacı çocuğun diktiği elma ağaçları birbirleriyle sürekli kavga edip kendi gelişimlerini engeller. Günlerini kavga ederek geçirdiklerinden hiçbir kuş dallarına yuva yapmaz, kelebekler, arılar, tırtıllar onlarla arkadaşlık yapmak istemez, meyve vermedikleri için çocuklardan da sevgi göremezler. Sonunda yaprakları sararmaya, dalları kurumaya başlar. İki kavgacı ağaç yaptıklarından utanır ve yapraklarını birbirinin üzerinden çekmeyi dener ama boşuna, yapraklar öyle iç içe girmiş ki ayıramazlar. Bir kuş bunların yardımına koşar, tüm kuş arkadaşlarını çağırarak yaprakların birbirinden ayrılmasını sağlar. Ama sorun sadece yapraklar değildir. Kökleri de birbirine dolanmıştır. O sorunu da solucanlar çözümlerler ve iki kavgacı ağaç o günden sonra bir daha kavga etmezler, kuşlar, kelebekler, çocuklarla dost olurlar. (Aytül Akal, *İki Kavgacı Ağaç*) (Özetlenmiştir.)

• Kocaman bir ormanda tüm hayvanlar mutlu ve huzurlu yaşarken bir gün fil iri cüssesine, aklına ve gücüne güvenerek ormandaki gölü sahiplenmiş ve kimseye gölden su içmemiş. Hayvanlar kendilerine başka bir göl bulmuşlar. Sonra fil, gölün çevresindeki ağaçları sahiplenerek kimseyi ağaçlara yaklaştırmamış. Hayvanlar çaresiz başka ağaçlara taşınmışlar. Fil iyice şımarmış ve bu orman benim diyerek hepsini ormandan kovalamış. Herkes kendine bir ev bulmuş ama hiç kimse yeni evinden memnun değilmiş. Sonunda çare olarak bir temsilci seçmeyi düşünmüşler. Zürafa, aslan ve gergedan temsilci seçip file göndermişler. Zaten yalnızlıktan sıkılmış hâldeki fili ikna etmişler ve karar verirken bir çocuk onlara yol göstermiş hep birlikte ormanlarına geri dönmüşler. Fil bir daha şımarıklık yapmamaya söz vermiş. Böylece hep birlikte mutlu yaşamaya yeniden başlamışlar. (Aytül Akal, *Şımarık Fil*) (Özetlenmiştir.)

1. İlk masalda yavru fil demokrasinin hangi temel ilkesine aykırı davranmıştır?
2. İkinci masalda ağaçlar, demokrasinin hangi ilkelerini, ne sayesinde kavramışlardır?
3. Üçüncü masaldan demokrasinin seçme ve seçilme hakkı, çok seslilik, çoğulculuk, uzlaşmacılık ilkeleri ile ilgili çıkardığınız sonuçlar nelerdir?
4. Karşılaştığınız herhangi bir sorunu düşününüz ve masalları göz önüne alarak bu sorunu nasıl çözebileceğinizi belirtiniz.

7. DIE DEMOKRATISCHE LÖSUNG UNSERER PROBLEME

(türk.: Sorunlarımızın Demokratik Çözümü)

VORBEREITUNG AUF DAS THEMA

Unten sind Abschnitte aus drei verschiedenen Geschichten aufgeführt. Lest sie und beantwortet die Fragen.

- Der Baby-Elefant, der sich langweilt, gibt mit seinem Rüssel sehr große, laute Geräusche von sich und will einfach nicht leise sein, weil er seine eigene Stimme so sehr mag. Es wird Nacht, doch der kleine Elefant macht weiter. Wegen der Laute des Elefanten kann niemand schlafen. Schließlich hält es der Affe nicht mehr aus und ermahnt den Elefanten, dass er endlich mit den Geräuschen aufhören solle und sagt, dass sie schlafen wollen. Doch, da der kleine Elefant nun nicht mehr müde ist, fängt er an mit dem Ball zu spielen, kickt ihn, hat Spaß und denkt nicht daran, dass die anderen wegen seinem Krach nicht schlafen können. Gegen morgen wird er dann sehr müde und schläft ein. Gerade als er in den Schlaf fällt, hört er einen unglaublichen Krach von draußen. Die Bären, Affen, Frösche, Hirsche und Löwen sind aufgewacht. Sie spielen und geben verschiedenste Laute von sich. Der Elefant sagt zu seinen Freunden, dass er schlafen will, doch diese sagen, dass es nun Morgen und die Schlafenszeit vorbei ist. (Aytül Akal, *Der Elefant, der die Nacht vergaß*) (Zusammenfassung)
- Zwei Apfelbäume, die von zwei streitlustigen Kindern gepflanzt worden sind, streiten sich ständig und behindern sich gegenseitig bei ihrer Entwicklung. Da sie ihre Tage damit verbringen, sich zu streiten, baut kein einziger Vogel ein Nest auf ihren Ästen, wollen keine Schmetterlinge, Bienen, Raupen mit ihnen befreundet sein, sie werden auch von Kindern nicht gemocht, da sie keine Früchte tragen. Letztlich beginnen ihre Blätter zu erbleichen, ihre Äste zu trocknen. Die zanksüchtigen Bäume schämen sich für ihre Taten und versuchen ihre Blätter vom jeweils anderen wegzubewegen, doch umsonst, denn die Blätter sind derart zusammengewachsen, dass sie sie nicht voneinander loslösen können. Ein Vogel eilt ihnen zur Hilfe, ruft seine Vogelfreunde und bewirkt, dass sich die Blätter voneinander trennen. Doch die Blätter sind nicht das einzige Problem. Auch ihre Wurzeln sind verwickelt. Dieses Problem lösen die Regenwürmer und die beiden streitsüchtigen Bäume streiten sich ab diesem Tag nicht mehr und schließen Freundschaft mit den Vögeln, Schmetterlingen und Kindern. (Aytül Akal, *Zwei streitsüchtige Bäume*) (Zusammenfassung)
- Während in einem großen Wald alle Tiere glücklich und zufrieden zusammenlebten, ergriff der Elefant, der auf seine riesige Größe, seinen Verstand und seine Kraft vertraut, eines Tages Besitz vom See im Wald und ließ niemanden daraus trinken. Die Tiere fanden für sich einen anderen See. Dann ergriff der Elefant Besitz von den Bäumen, die den See umzäunten, und ließ niemanden in die Nähe der Bäume. Auswegslos zogen die Tiere auf andere Bäume. Der Elefant wurde ziemlich frech und jagte die Tiere aus dem Wald, indem er sagt, „Der Wald gehört mir“. Jeder fand ein neues Haus, doch niemand war zufrieden mit seinem neuen Haus. Als Lösung dachten sie daran, einen Vertreter zu wählen. Sie wählten die Giraffe, den Löwen und das Nashorn und schickten sie als Vertreter zum Elefanten. Sie überzeugten den eh schon gelangweilten Elefanten und bei der Entscheidungsfällung wirkte ein Kind richtungsweisend.

Sie kehrten alle zusammen in ihren Wald zurück. Der Elefant versprach, nie wieder frech zu werden. So fingen sie aufs Neue an, gemeinsam glücklich zu leben. (Aytül Akal, *Der freche Elefant*)
(Zusammenfassung)

1. **Gegen welches grundlegende Prinzip der Demokratie hat der Elefant in der ersten Geschichte verstoßen?**
2. **Welche Prinzipien der Demokratie haben die Bäume in der zweiten Geschichte wodurch verstanden?**
3. **Welche Schlussfolgerungen zieht ihr aus der dritten Geschichte hinsichtlich der Prinzipien der Demokratie des Wählens und Gewählt-Werdens, Mehrstimmigkeit, Pluralismus, Kompromissbereitschaft?**
4. **Überlegt euch ein Problem, dem ihr begegnet seid, und findet unter Beachtung der Geschichten eine Lösung dafür.**

3.4 Unsere Bürgerpflichten und –verantwortungen

6. UNSERE BÜRGERPFLICHTEN UND –VERANTWORTUNGEN

(türk.: Vatandaşlık Görev ve Sorumluluklarımız)

VORBEREITUNG AUF DAS THEMA

Welche der untenstehenden Verhaltensweisen treffen auf euch zu? Kreuzt an.

- ☐ Ich bemühe mich darum, mein Umfeld nicht zu verunreinigen.
- ☐ Ich schmeiße wiederverwertbaren Müll in die Recyclingboxen.
- ☐ Ich melde gefahr birgenden herumstreunenden Hunde der Stadtverwaltung.
- ☐ Ich versuche Strom und Wasser sparsam zu nutzen.
- ☐ Ich füge Parks und den dort lebenden keinen Schaden zu.
- ☐ Ich nutze Gegenstände, die der Allgemeinheit gehören mit Vorsicht.
- ☐
- ☐

1. Zählt die angekreuzten Sätze. Seid ihr ein pflichtbewusster Bürger, wenn ihr viel angekreuzt habt oder wenig?

2. Ergänzt zu den oben stehenden Sätzen selbst zwei weitere.

1. AKTIVITÄT

A. Unten ist ein Gedicht aufgeführt, das eine Schülerin der 8. Klasse der Turgut Reis Schule in Zonguldak verfasst hat. Diese ist im Jahr 2007 erste bei einem Wettbewerb der Einkommensverwaltung zum Thema „Steuer“ geworden. Lest es euch durch und beantwortet die Fragen, indem ihr die Infobox auf Seite 129 zur Hilfe nehmt.

DIE GESICHTER, DIE MIT DEN STEUERN LACHEN

Ich bin eine Schule in Anatolien
Die Schrift der schwarzen Tafel
Der Staub der Kreide...

Ich bin ein Fluss in Anatolien
während ich mit Freude dahinströme
werde ich ein Damm, werde ich Strom.
Mit den Steuern, die ihr zahlt
Werde ich euch erreichen

Ich bin voll mit Lehrern,
Die neue Setzlinge ziehen,
Die dem Weg Atatürks folgen,
die Hoffnung in die Zukunft säen.
Meine Klassen werden sich mit euren Hilfen vergrößern,
Ich werde eins mit euch sein.

Ich bin anatolische Erde.
Ein Teil ist grün
ein Teil ist Steppe.
Mit den Steuern, die ihr zahlt
werde ich Segen im Tiefland
werde ich eine Fabrik in der Steppe

Ich bin ein Krankenhaus in Anatolien
Ich habe Patienten, die hoffnungsvoll blicken.
Ich habe Ärzte, die mit Herz arbeiten,
Schwestern, die Liebe verteilen.
Mein Gesicht wird mit euren Steuern lächeln,
mit eurer Hilfe werde ich heranwachsen.

Ich bin Anatolien
Die Heimat der gescheit arbeitenden Menschen.
Mit den Steuern, die mein Volk zahlt,
Bin ich ein neuer Atem, ein neuer Hauch.

Fatma Yılmaz

1. Was wird im Gedicht auf Seite 128 dahingehend betont, was mit Steuern gemacht wird?

2. Weshalb ist das Zahlen von Steuern die Pflicht der Bürger der Gesellschaft gegenüber? Erläutert.

3. Welche Eigenschaften betont Atatürk mit den Worten; „Je mehr sich die Gefühle des Initiative-Ergreifens und der Verantwortung bei den Bürgern entfaltet, desto besser ist es für den Staat. Die Türken sind demokratische, freie und verantwortungsbewusste Bürger; sie selbst sind die Gründer und Eigentümer der Türkischen Republik. (Atatürkçülük, 1, S.179)“?

B. Diskutiert, weshalb die Schulpflicht und die standesamtliche Trauung Bürgerpflichten sind, indem ihr die Fotos unten analysiert.

Foto 4. 10: Ankara Mädchen Lyzeum (1935)

Foto 4. 11: Atatürk bei der Hochzeit von Rukiye Hanım, einer seiner Ziehtöchter (1930)

Informationsnotiz

BÜRGERPFLICHTEN

So wie der Staat seinen Bürgern gegenüber Pflichten hat, so hat auch der Bürger gewisse Pflichten und Verantwortungen dem Staat gegenüber. Zu diesen zählen zu vorderst das Wählen und Gewähltwerden im Interesse des Landes, Steuern zahlen, sich standesamtlich trauen, Respekt gegenüber Gesetzen und Regelungen haben, dem Land verbunden sein.

Wenn in einem Land die Bürger ihre Pflichten und Verantwortungen nicht achten, wird die Regierung nicht in den Händen ehrlicher, kenntnisreicher, moderner und sich um das Wohl des Landes sorgender Menschen sein. Die Regierenden können das Volk nicht hinreichend repräsentieren. Der Staat kann für die Ausgaben für die Allgemeinheit nicht aufkommen. Folglich kann er seine Aufgaben dem Bürger gegenüber nicht erfüllen. Im Inland kann er die Ordnung nicht wahren, im Ausland nicht die Unabhängigkeit. Die Einheit, Unabhängigkeit und Existenz des Landes wird Gefahren ausgesetzt. Eine tyrannische Regierung nimmt die Stelle der demokratischen ein. Die Menschenrechte können nicht geschützt werden. Manche Menschen und Gruppen werden privilegiert behandelt. Diese negativen Folgen können nur durch das Erfüllen der Pflichten und Verantwortungen der Bürger abgewendet werden.

Quelle: www.meb.gov.tr/2014-2015-egitim-ogretim-yilinda-okutulacak-ilk-ve-orta-ogretim-ders-kitaplari/duyuru/7013

Aşan, Emine: *İlköğretim Vatandaşlık ve Demokrasi Eğitimi Dersi. 8. Sınıf Ders Kitabı*. Ankara: Ekoyay Eğitim Yayıncılık Matbaacılık, 2014, 52, 60, 65, 128f.

Kapitel 4

Bilder und Fotos

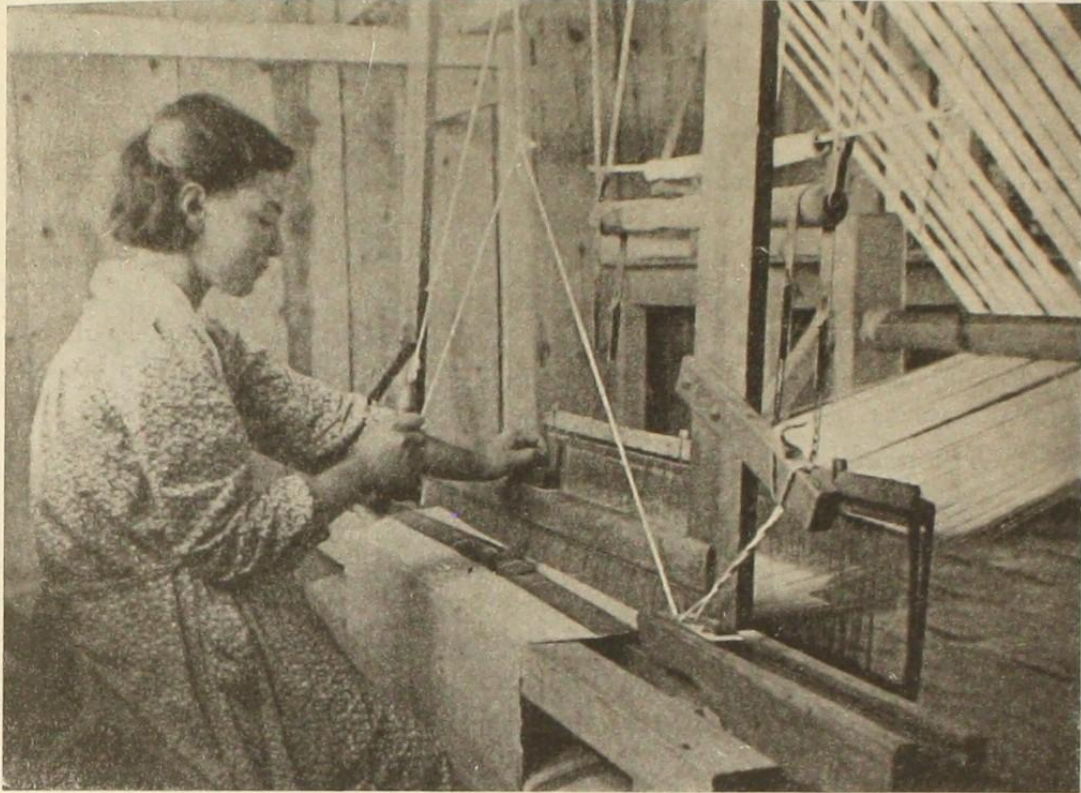
4.1 Hasan Ali Yücel Schule in der Türkei

Quelle: Yücel, Hasan Ali: *Education in Turkey*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı, 1951.

A healthy mind in a healthy body

A girl student weaving cloth

An exhibition held at the
Central Gazi Primary
School in Izmir

7 — The number of hours assigned
to each subject in the schools is as follows:

City Schools

Subjects	1 st class	2 nd class	3 rd class	4 th class	5 th class
Turkish	10	7	7	6	6
Geography	—	—	—	2	2
History	—	—	—	2	2
Citizenship	—	—	—	2	1
Nature Study	—	—	—	3	3
Domestic Science	—	—	—	2	2
General Science	5	6	6	—	—
Arithmetic-Geometry	4	4	4	4	5
Drawing, Handcraft	4	4	4	2	2
Writing	—	2	1	1	1
Music	1	1	1	1	1
Gymnastics	2	2	2	1	1
Total	26	26	26	26	26

Village Schools

Subjects	1 st class	2 nd class	3 rd class	4 th class	5 th class
General Science	3	3	4	—	—
Turkish	10	9	8	5	5
History	—	—	—	2	2
Geography	—	—	—	2	2
Citizenship	—	—	—	1	1
Nature Study	—	—	—	2	2
Domestic Science	—	—	—	1	1
Arithmetic-Geometry	4	4	4	3	3
Drawing	1	1	1	1	1
Writing	—	1	1	1	1
Total	18	18	18	18	18

Working in small groups

4.2 İrem Kab

Atatürk Imam Hatip Mittelschule für Jungen

Fotos aufgenommen von İrem Kab an der Atatürk Imam Hatip Mittelschule (für Jungen) in Fatih/Istanbul, Türkei

Informationen zur Schule:

Das Schulgebäude wurde im Jahre 1952 erbaut und trug den Namen Atatürk İlkokulu. Die Schule wurde seit ihrer Gründung mehrfach umbenannt, wie „Atatürk İlkokulu“, „Atatürk İlköğretim Okulu“ und bis sie 2012 den Namen „Atatürk İmam Hatip Ortaokulu“ erhielt. Basierend auf den bildungspolitischen Veränderungen in der Türkei ist die Schule, von der im folgenden Fotos aufgeführt werden, selbst auch in einem Prozess der Wandlung. Während sie bislang als „Atatürk İlköğretim Okulu“ (Atatürk Grundschule) geführt wurde, ist sie nun eine „Atatürk Erkek İmam Hatip Ortaokulu“ (Atatürk Imam Hatip Mittelschule für Jungen). Wie einige normalen Schulen in der Türkei wurde Atatürk İlköğretim Okulu auch im Jahre 2012 in Imam-Hatip-Schule umgewandelt. Die Schule ist nun eine Imam-Hatip Schule, die ein Berufsfachmittelschule für die Ausbildung zum Vorbeter und Prediger ist. Der Lehrplan von Imam-Hatip Schulen beinhaltet neben dem normalen Curriculum auch die obligatorischen Fächer wie Arabisch, Korankunde, Islamkenntnisse, Leben des Propheten Mohammed. Heutzutage haben aber die Absolventen die Möglichkeit durch die Aufnahmeprüfungen ein Studium an einer Universität zu beginnen.

1 Der Schuleingang

Istanbul- Fatih Atatürk Imam Hatip Mittelschule.

An der Außenwand der Schule hängt eine blaue Namenstafel, auf der steht das Logo vom türkischen Ministerium für nationale Erziehung zusammen mit dem Name der Schule.

Oben steht noch zwei Tafeln: Die Tafel von „Saubere Schule, gesunde Schule“ Projekt und davon erhaltene „weiße Flagge“.

Das Foto zeigt den Haupteingang der Schule (Schulgebäude, Schulgarten, Kantine).

Hier fängt der Schultag an!

Das Foto zeigt den Eingang zum Schulgebäude (Eingangshalle, Flure, Klassenzimmer, Lehrerzimmer usw.)

2 Der Schulhof

Im Zentrum des Schulhofs, also neben der Haupteingangstür, steht ein Atatürk-Denkmal mit einem Zitat von Ihm: „*Es gibt nur eine Sache, die wir brauchen, fleißig sein.*“ - K. Atatürk

1881-1938

Bild rechts: Der Schulhof dient den Schülern in der Pause als Spielgelände und hier können die Schüler sich entspannen.

Auf dem Foto sehen wir die Schüler, die in der Unterrichtspause auf dem Schulhof Fußball aber ohne Ball spielen. Sie haben aus einer plastischen Wasserflasche „einen Ball“ gemacht und mit dem gespielt ☺

Ein Blick auf den Schulhof.

Zum Basketballspielen stehen zwei Basketballkörbe zur Verfügung.

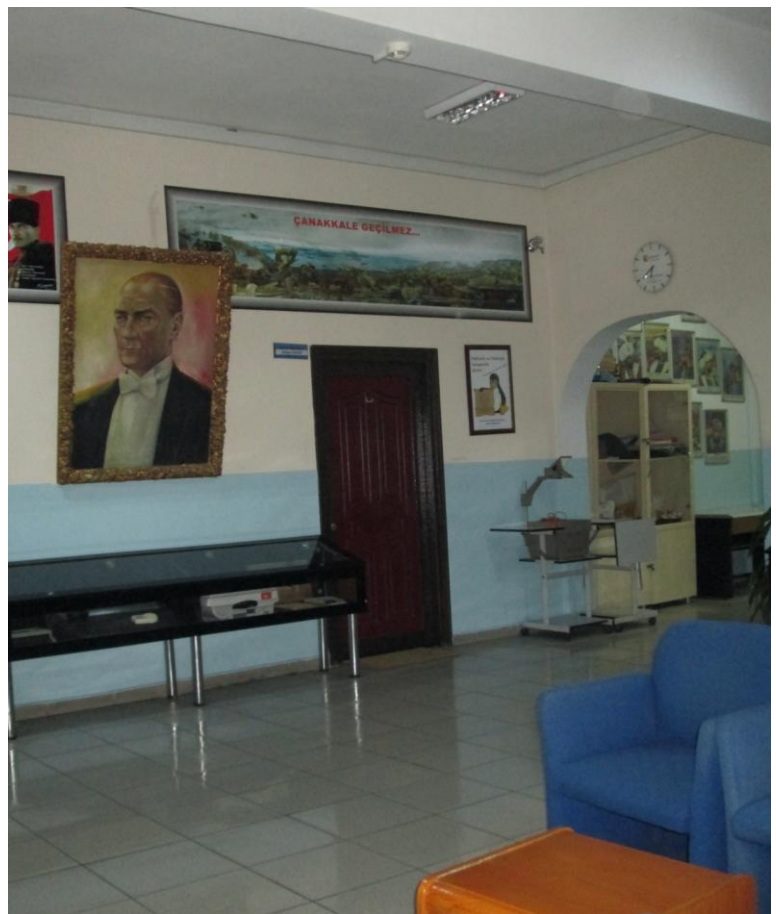
Das kleine weiße Häuschen dahinten ist die Kantine, wo die Schüler und Lehrer etwas zum Essen oder zum Trinken kaufen können.

3 Die Eingangshalle

Die Eingangshalle begrüßt die Schüler mit einem Zitat von Atatürk „*Erziehung fängt mit der Liebe zum Kind an*“.

Rechts steht eine Tafel über das Projekt „*Saubere Schule, gesunde Schule*“. Entsprechend des Projekts wurden die Schulen in Bezug auf Sauberkeit und Hygiene nach bestimmten Kriterien überprüft. Nach der Überprüfung wurde die saubere Schulen ‚weiße Flagge‘ und eine Zertifikat bekommen. Und Links steht die sogenannte, von diesem Projekt erhaltene ‚weiße Flagge‘.

Ein Porträt von Atatürk, ein Bild mit dem Titel „Çanakkale ist unpassierbar...“, ein Overheadprojektor, blaue Sesseln, kleines Tischchen usw. Sie sind aus der zweiten Etage der Schule.

4 Korridore zu den Klassenzimmern

Links: die türkische Nationalhymne

Rechts: Atatürks Ansprache an die Jugend

Rechts neben Atatürk ein Zitat von Ihm: „*Lehrer, die heranwachsende Generation wird Euer Werk sein*“

“An die türkische Jugend!

Deine erste Aufgabe ist, die türkische Unabhängigkeit und die türkische Republik bis in alle Ewigkeit zu schützen und zu verteidigen.

Dies ist der Grundstein für Deine Existenz und Zukunft. Dieser Grundstein ist Dein wertvollster Schatz. Auch in Zukunft wird es im In- und Ausland Menschen geben, die Dich Deines Schatzes berauben wollen. Solltest Du eines Tages genötigt sein, die Unabhängigkeit und die Republik zu verteidigen, so erfülle diese Aufgabe ungeachtet Deiner Dir gebotenen persönlichen Möglichkeiten und Bedingungen. Deine Freiheit und die Republik können von Feinden mit schlechten Absichten bedroht, alle Institutionen besetzt und jede Ecke des Landes feindlich errungen worden sein. Und noch schlimmer als dies: Es können Personen, die das Land regieren, auf den falschen Pfad geraten sein und ihre Macht missbrauchen. Die Nation kann in Armut, Ausweglosigkeit und Erschöpfung geraten sein.

Kinder der türkischen Zukunft, selbst unter all diesen Umständen, ist es Eure Aufgabe, die türkische Unabhängigkeit und Republik zu retten. Die Kraft, die ihr dazu benötigt, fließt im adligen Blut Eurer Adern.

(1927)

Mustafa Kemal Atatürk”

Grundsätze, Mission und Vision der Schule.

Unsere Grundsätze

- 1- Die Prinzipien und Revolutionen Atatürks sowie die allgemeinen Ziele der nationalen Erziehung als Grundlage zu nehmen.
- 2- Teamarbeit Bedeutung beizumessen.
- 3- Lehrer darin zu unterstützen, stets offen für Entwicklungen und Neues zu sein.
- 4- Allen Schülern bei der Erziehung und Bildung gleiche Chancen zu ermöglichen.
- 5- Beim Treffen von Entscheidungen die Meinung jedes Individuums in der Schule zu beachten.
- 6- Eine vertrauenswürdige Schumatmosphäre zu schaffen, in die die Erziehungsberechtigten ihre Kinder abgeben können.
- 7- Die Vermittlung der Zufriedenheit von Absolventen und Eltern dem Umfeld und den künftigen Generationen zu unterstützen.
- 8- Durch das Leben in einer Region mit historischen Werten und die dadurch ermöglichten Privilegien das Geschichtsbewusstsein zu stärken.
- 9- Bei den Beziehungen zwischen dem Personal, den Schülern und den Eltern Respekt als Grundsatz zu erachten.
- 10- Allen, die zur Institution beitragen, Bedeutung beizumessen und anzuerkennen.
- 11- Generationen heranzuziehen, die ihr Ziel gut festlegen und auf Grundlage dieses Zieles ihre Arbeiten fortführen.

Unsere Mission

Individuen heranzuziehen, die sich die Prinzipien und Revolutionen Atatürks zu eigen machen, die gemäß der allgemeinen Ziele und Prinzipien der nationalen Erziehung modern sind, entsprechend der Kultur denken, die konstruktiv, kenntnisreich, verantwortungsbewusst sind, die recherchieren, hinterfragen, mehrperspektivisch und neutral sind, in einer gemeinsamen Allgemeinbildung ihre Sprache richtig und effektiv nutzen können.

Unsere Vision

Individuen heranzuziehen, die universelle und nationale Werte verinnerlichen, die aus dem wissensbasierenden Leben ihre eigene Werte schaffen können und vorhandene Werte voranbringen. Eine Schule zu sein, die wissenschaftlichen Lehr- und Lernumgebung hat, die sich durch ihren akademischen und kulturellen Erfolge einen Name macht.

Diese Bilder stehen in der zweiten Etage der Schule.

In der Mitte steht ein eindrucksvolles Porträt von Atatürk . Auf der rechten Seite von Porträt steht das Bild mit dem Titel „Çanakkale ist unpassierbar...“. Also ein Bild zum Çanakkale Sieg. Auf der linken Seite des Porträts steht das Bild mit dem Titel „großer Angriff (1922)“, auf dem man Atatürk in Kocatepe sieht.

Das Buch zu Atatürk und seine Biographie steht in der zweiten Etage unter dem Bild „großer Angriff (1922)“. Es enthält wichtige Informationen über Atatürk, Bilder, Porträts und einige Zitate von ihm.

Diese Fotos hängen an der Wand des Flurs. Sie sind die Fotos von bedeutenden Personen aus der türkisch-osmanischen Geschichte. Neben Atatürk sind u.a. der Volksdichter Yunus Emre, der persische Mystiker und Dichter Mevlana Celaleddin Rumi, der Verfasser der türkischen Nationalhymne Mehmet Akif Ersoy aufgeführt.

Auf diesem Foto sehen wir Atatürk Anfang 1930er Jahre beim Verlassen der Großen Türkischen Nationalversammlung (Türkiye Büyük Millet Meclisi) in Ankara. Rechts von Ihm ist der damalige Ministerpräsident İsmet İnönü.

Tafelbild links: „Von einer friedvollen Schule zum gesellschaftlichen Frieden.“

Tafelbild rechts: Ein Zitat von Hz. Mohammed: „Der zuträglichste unter euch ist derjenige, der eine gute Moral besitzt.“

„In unserer Schule wird das demokratische Bürgererziehungsprojekt ‚von der friedvollen Schule zum gesellschaftlichen Frieden‘ umgesetzt.“

Das Projekt wurde durchgeführt, um die demokratische Kultur im Kindergarten und in der Grundschule zu stärken. Durch dieses Projekt haben die Lehrer, Schüler und Eltern Kenntnisse und Erfahrungen über diese Themen erworben: Kinderrechte, demokratische Gesellschaftsstruktur, gewaltfreie Kommunikation, Ökologie des Friedens, Konfliktlösungsfähigkeit.

Oben: Ein Zitat von Mustafa Kemal Atatürk „Frieden ist der beste Weg, um die Nationen zu Wohlstand und Glück zu tragen!“

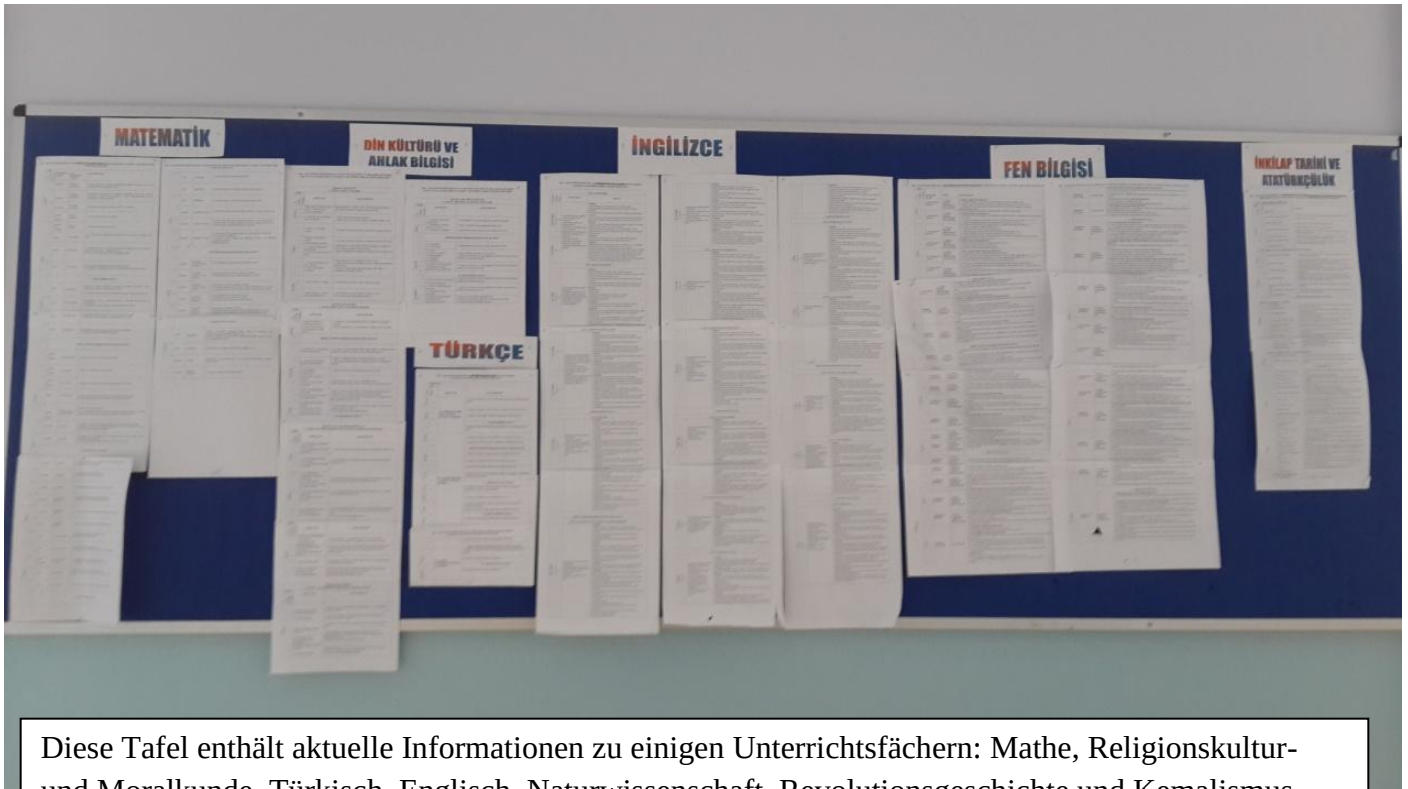
Unten: „Für eine behagliche Schule löse ich meine Probleme durch Verhandlungen. Wenn ich nicht lösen kann, erhalte ich Unterstützung von Vermittler-Freunden.“

An der Wand des Flurs sind die von Schülern gemalte Bilder ausgestellt.

Das Thema: Kinder aus aller Welt

im Zentrum steht die Erdkugel und um die Erde stehen die Kinder mit eigenen Nationalflaggen.

Diese Tafel enthält aktuelle Informationen zu einigen Unterrichtsfächern: Mathe, Religionskultur- und Moralkunde, Türkisch, Englisch, Naturwissenschaft, Revolutionsgeschichte und Kemalismus.

Zitate von Mustafa Kemal Atatürk (1881-1938)

„Die Wissenschaft sind der einzige echte Mentor für alles, was in der Welt geschieht, für die Zivilisation, für das Leben, für den Erfolg.“

„Als Verbraucher leben ist nicht gut. Wir sollen Hersteller sein.“

„Die Schule lehrt junge Köpfe, Respekt zur Menschheit, Liebe zur Nation und Land, Würde zur Unabhängigkeit.“

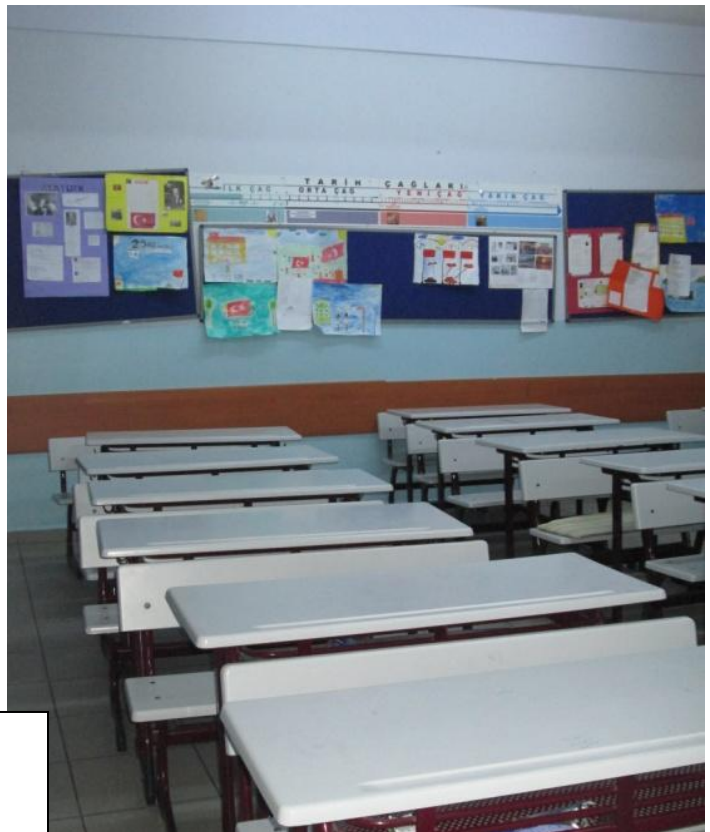
Diese Tafel enthält Informationen zur Schülerbetreuung der Schule.

5 Klassenraum Sozialkundeunterricht

Eine Klassentür. Oben: *Frieden beginnt beim Individuum!* Unten: Ein Gedicht (Akrostichon)

Das Gedicht, bei dem die Buchstaben von „B-A-R-I-Ş“ (Frieden) senkrecht geschrieben wurden.

Ein Klassenzimmer, Schülerschreibtische und – Bänke, Wandbilder.

Ein Blick in ein Klassenzimmer: Lehrertisch und Stuhl, Tafel, Landkarte der Türkei, Schulbücher, der menschliche Körper-Modell, Wanduhr, die türkische Nationalhymne, Foto von Atatürk, Atatürks Ansprache an die Jugend usw.

Bilder-Pinnwand einer Klasse.

Bilder oben stellen die Jahreszeiten dar.

Unten steht eine Bildtafel. Das Bild unten links stellt Menschen am 10. November am Mausoleum von Atatürk dar. Der 10. November ist der Todes-und Gedenktag Atatürks.

Das Bild rechts daneben zeigt zwei Flugzeuge mit einer türkischen Flagge und Schüler (blaue Uniform).

Ein Blick in einen Social Studies-Unterricht der 7. Klasse.

Diese 7. Klasse gehört zur Imam Hatip Mittelschule für Jungen. Eine traditionelle, frontale Klassenzimmerordnung. Die Sitzordnung im Unterricht ist die klassische Lehrerzentrierung, die Lehrerin steht vor der Klasse und im Mittelpunkt. Die Schülertische sind in Reihen gestellt.

Unterricht: Inhalt dieser Unterrichtseinheit war die Geschichte des Osmanisches Reiches. Die Lehrerin erklärte zuerst die wichtigsten Ereignisse und Zusammenhänge und einige Begriffe, die unbekannt sein könnten, antwortete die Fragen von Schülern und danach führte ein Powerpoint- Präsentation zum Thema Osmanische Armee vor (Landstreitkräfte wie z.B. Kapıkulu, Janitscharen, Reiterheere, Infanterie, Artillerie, Sipahis, Kundschaftertruppen usw.).

In der Klasse gibt es Unterrichtsmedien, wie beispielsweise Landkarten. An der Wand des Klassenzimmers, die neben dem Lehrertisch ist, wurde eine Weltkarte (Wandkarte) bemalt und an anderer Wand hängen eine physische- und eine politische Landkarte der Türkei

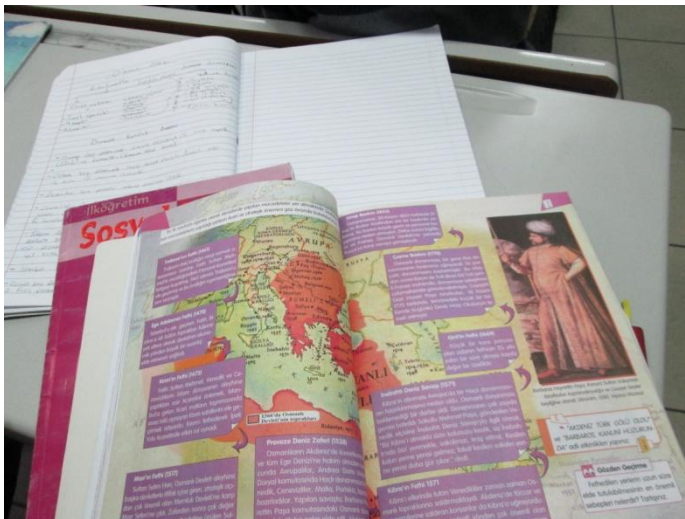
Epochen-Timeline oben stellen die historischen Epochen dar (Altertum, Mittelalter, Neuzeit, Moderne).

Unten stehen die Bilder, die von Schülern gemalt wurden; u.a. mit der Aufschrift „*Wohl dem, der Sagen kann, Ich bin Türke!*“ (vorletztes Bild rechts)

Bilder von Schülern an der Wand, u.a. mit der Aufschrift „29 Ekim“, also „29. Oktober“, welcher der Nationalfeiertag („Tag der Republik der Türkei“) ist.

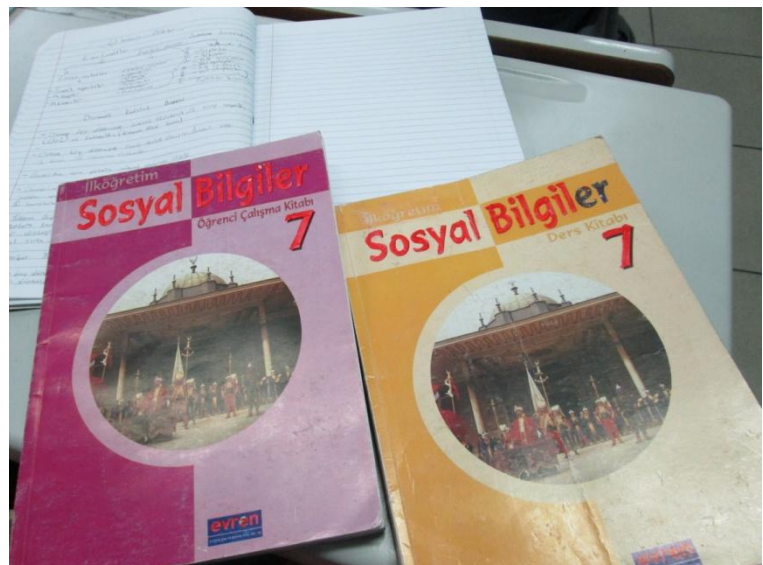
6 Eine "typische" Seite aus einem Staatsbürgerkunde-Lehrbuch)

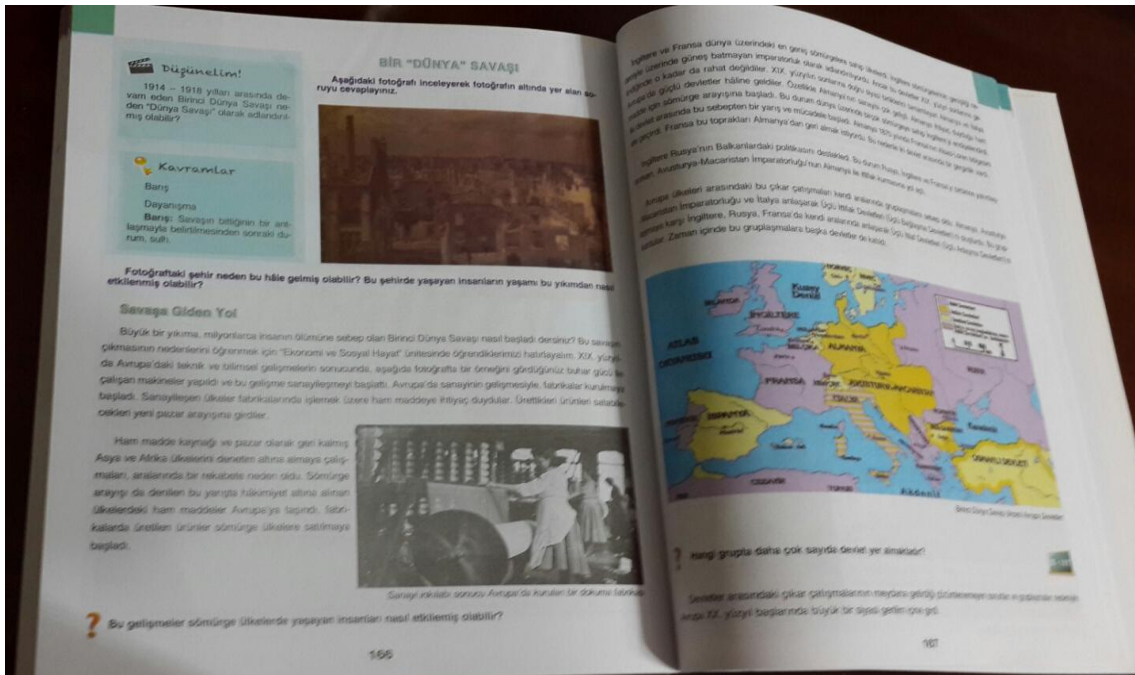

Das Lehrbuch und das Arbeitsbuch „Sosyal Bilgiler 7“.

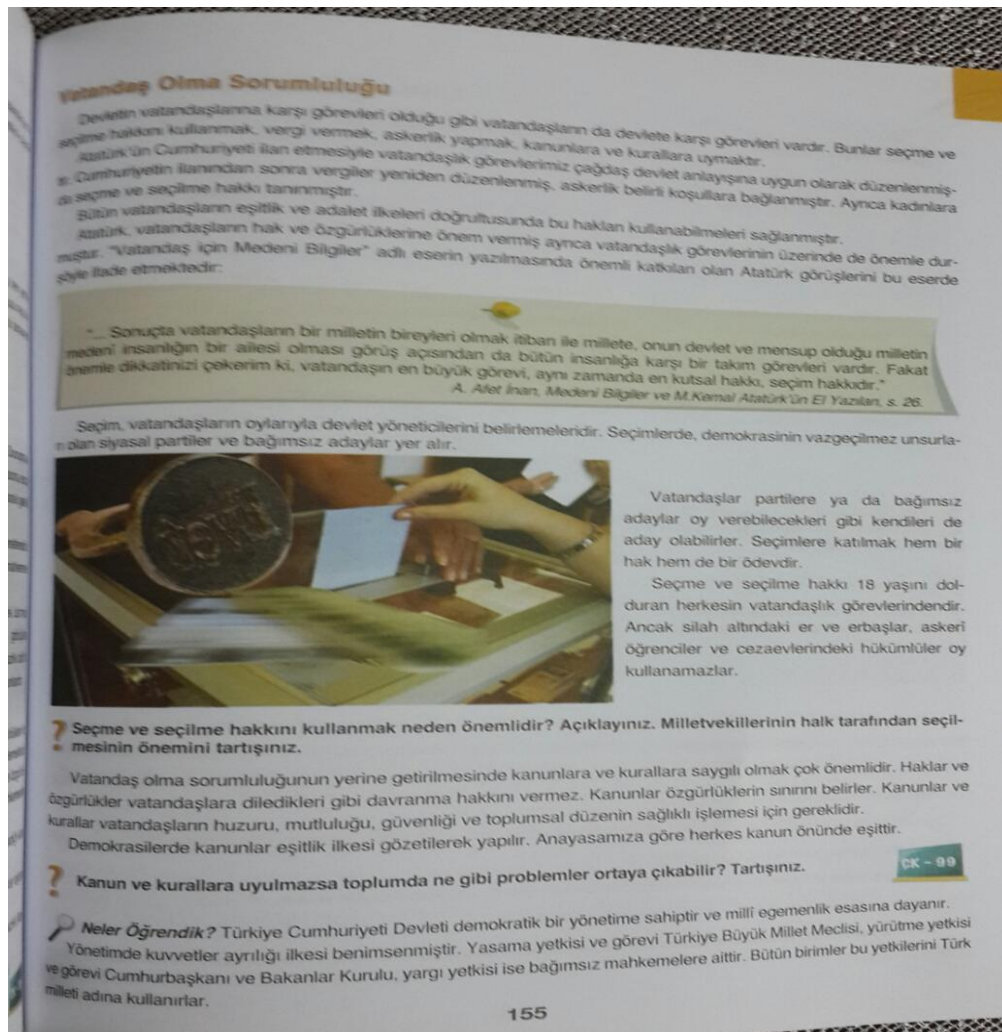
Diese Seiten sind aus einem Social Studies-Lehrbuch der 7. Klasse.

Die Unterrichtseinheit lautet: „Eine Reise in der türkischen Geschichte“.

Diese Seite aus dem Lehrbuch geht um „Ein ,Welt‘ Krieg“, „Der Weg zum Krieg“.

Diese Seite aus dem Lehrbuch geht um die staatsbürgerliche Verantwortung, sog. Wahl, Wahlrecht (Recht zu wählen und gewählt zu werden), Gesetze, Regeln, Steuer bezahlen, Militärdienst, Rechtmäßigkeit usw.

7 Der Eingang zum Lehrerzimmer

Ein Blick ins Lehrerzimmer.

Das Lehrerzimmer befindet sich auf der Eingangshalle. Im Zentrum des Zimmers steht ein Tisch, an dem die Lehrer sitzen. In diesem Zimmer können die Lehrer sich während ihrer Freistunden und sich auch in der Pause entspannen.

Es gibt Schränke, in denen die Lehrer eigene Sachen aufbewahren können.

Im Lehrerzimmer gibt es ein großer Tisch, viele Stühle, nur ein Computer, Tafeln, Schildern, Kalender, die türkische Nationalhymne, Foto von Atatürk, Atatürks Ansprache an die Jugend usw.

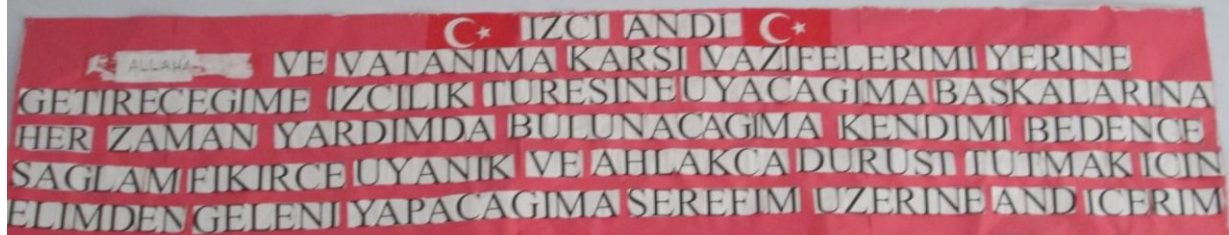
8 Schulveranstaltungen im Zusammenhang mit politischer Bildung

Pfadfinder-Club.

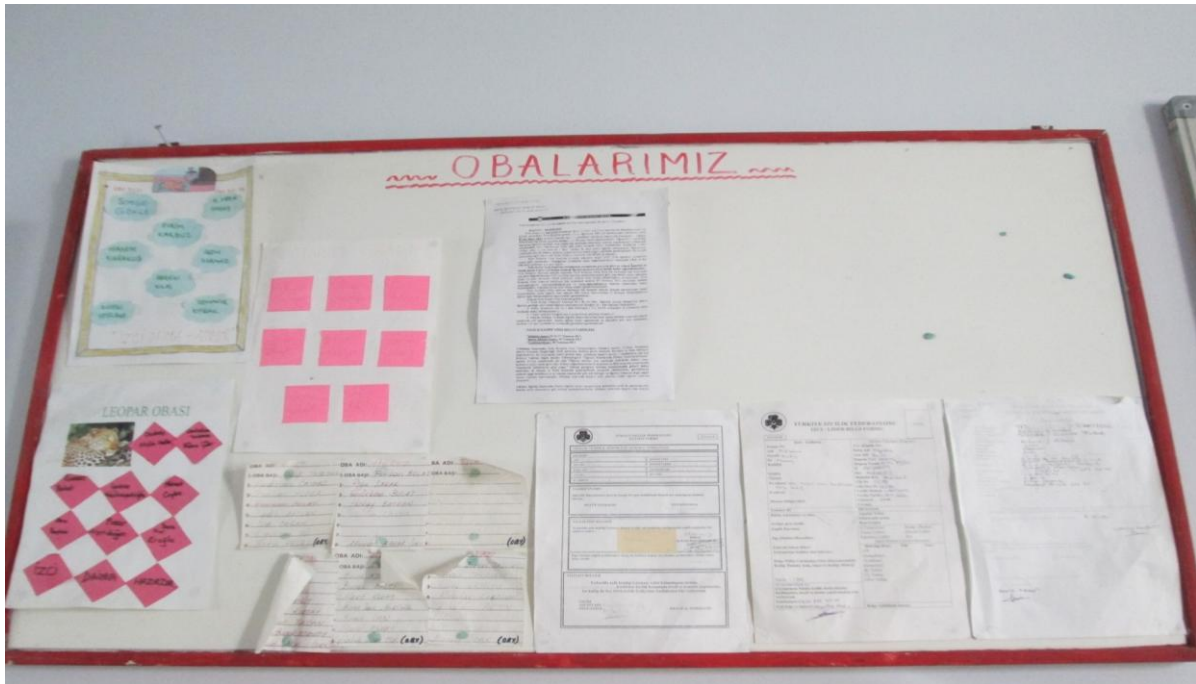
Pfadfinderbewegung ist eine Bewegung, die junge Menschen in ihrer körperlichen, geistigen und spirituellen Entwicklung unterstützen soll, damit sie konstruktive Rolle in der Gesellschaft spielen und auch lernen erfahrungs- und handlungsorientiert. Pfadfinder dient in der Türkei zur Verantwortungsorientierung.

Die Schule hatte ein aktives Pfadfinder- Club aber es gibt heutzutage nicht!

Pfadfinder-Eid

Ich verspreche auf meine Ehre, dass ich gegenüber Allah und meinem Vaterland meine Pflichten erfüllen, dass ich mich an die Pfadfinder-Gesetz halten, dass ich jederzeit anderen Menschen helfen werde, dass ich alles in meiner Macht stehende dafür tun werde, körperlich gesund, gedanklich nüchtern und moralisch aufrichtig zu sein.

„Sippen“ (Team) von Pfandfinder-Club.

Pfadfinder sind immer bereit!

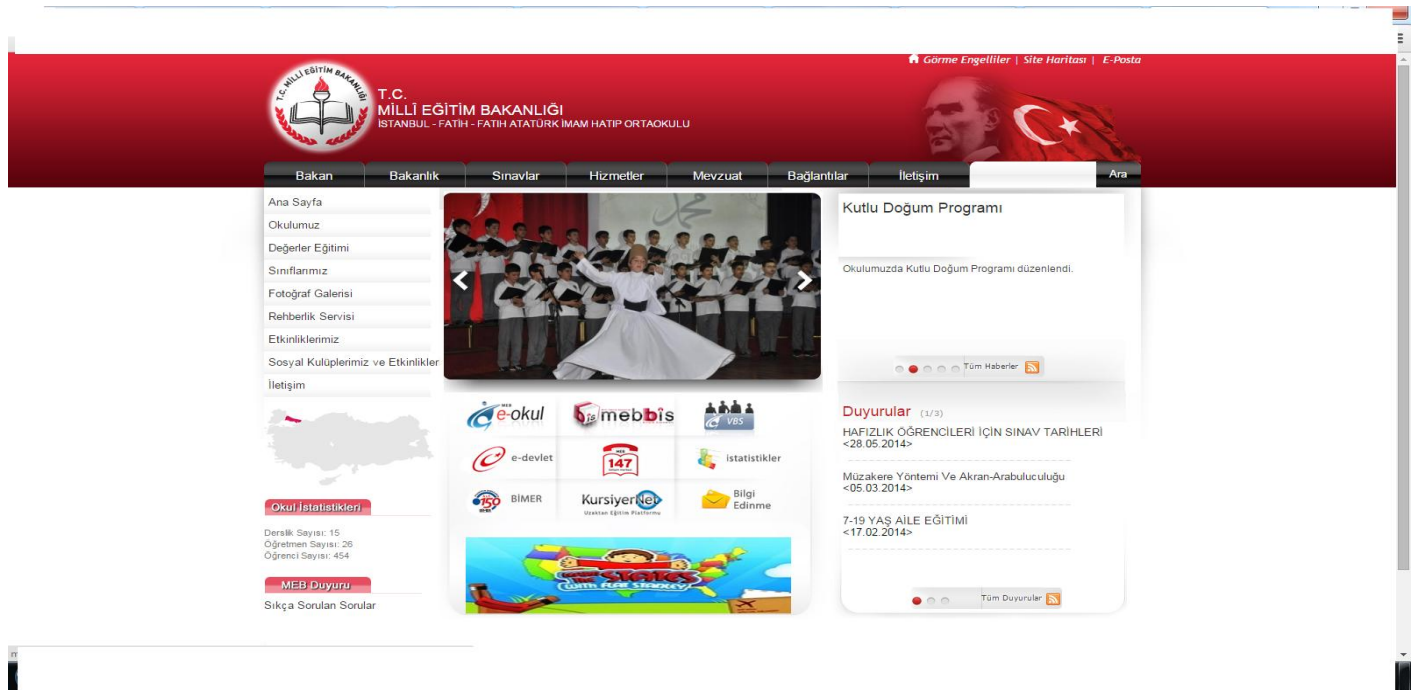
Sippen, die aus 6-8 Mitgliedern entstehen, spielen eine große Rolle bei der sozialen Entwicklung eines Individuums.

An dieser Tafel hängen die aufgestellten Listen der Sippen.

„Von Gestern bis Heute“ zeigt einige Fotos von Schülern aus unterschiedlichen Veranstaltungen. Fotos geben anschauliche Einblicke in die Geschichte von Schulveranstaltungen.

9 Screenshot von der Schul-Startseite im Web

Die Startseite enthält weitere Informationen über die Schule. Der Hauptteil der Startseite besteht aus Ankündigungen und aktuelle Informationen von Veranstaltungen, wichtige Termine des Schullebens usw. Die Dateien werden ständig aktualisiert. (http://mebk12.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/34/10/749417/)

10 Religion

Eine religiös ausgerichtete Tafel. Zitate bzw. Hadithe am Tag des *Mevlit Kandili* in der Schule ausgehangen.

Nachdem die Schule in eine Imam-Hatip Schule umgewandelt wurde, wurde einen Gebetsraum und neben dem Gebetsraum auch ein Abteil zur Gebetswaschung eingerichtet. Vor dem Gebet sollen die Schüler hier eine rituelle Waschung mit Wasser vollziehen.

4.3 Arbeiten im Werteunterricht zum Thema Vaterlandsiebe

Oben: Werte-Unterricht

Rechts: Bilder zum Thema Vaterlandsiebe.

Unten: *Derjenige, der sein Vaterland am meisten liebt, erfüllt seine Pflicht am besten.*

http://mebk12.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/07/20/747638/icerikler/vatanseverlik_1118421.html

Kapitel 5

Unterrichtstranskripte

5.1 Güneş Kılınç & Hüseyin Çalışkan

Questioning Skills of Social Studies Teachers During Teaching: A Case Study

Extract from Postgraduate Thesis,
Department of Primary Education, Social Studies Education.

Supervisor: Assist.Prof. Hüseyin Çalışkan.
Sakarya/ Turkey, July 2014, xiv+ 125 Pages.

This study investigates social studies teacher's questioning behaviors in the classroom during class hours, questioning techniques (the wait time, the feedback etc.), the level of questions asked and the amount of questions asked at different stages of the lesson (introduction to the course, teaching-learning process, end of the course) and describes these with examples.

One of the qualitative research techniques, case study group, is applied on 5 social study teachers who work in the province of Sakarya, including one pilot study.

The research is conducted with 3 male 2 female teachers, four of them work at a public school and one works at a private school. "Observation Form", "Interview Form" and "video recordings" are used as data collection instruments developed by the researcher. Research data consist of four social studies teachers' a total 32 hours of recording with the camera and fifteen-minute audio recording interview with the teachers.

Observed 32 lessons and interviews with teachers were put into writing and analyzed with descriptive analysis. The results of the study show that social studies teachers ask intriguing questions, these questions are intended to the acquisition, the questions are asked in clear and unambiguous language and if necessary they are repeated. Teachers let students ask them questions and answered the questions appropriately. In monitored courses, it is stated that higher-level thinking skills improving questions were asked, students' creativity improving questions were limited, the students' problem-solving skills improving questions were used very little and questions that encourage students to co-operation and group work weren't asked at all. The teachers who participated in the study generally paid attention to wait-time and they used some techniques such as consolidation as a reply, transition questions and giving tips. Negative reactions such as scolding, frowning weren't observed.

It is concluded that Social studies teachers mostly ask questions that could be described as lower level questions such as simple recall and memory questions and convergent questions (that have only one acceptable answer). Teachers asked students some evaluation questions that involve an idea, fewer divergent questions but they didn't ask any questions about the treatment. Teachers asked most questions during the teaching-learning process, they asked few questions in the introduction part of the courses and in the end of the courses questioning behaviors weren't observed.

Key words: Social Studies, Teacher, Questioning Skills, Questioning Techniques, Questioning Behaviors

5.1.1 Unterrichtstranskript Englisch

Course Record Date: 08/11/2013

Course Record Place: Classroom

School: A private school

Grade: 7th

Teacher: Woman

The Number of Student: 25

The subject of the Course: Migrations

1st Lesson

At the beginning of the lesson, the teacher goes over the concepts they learned beforehand.

T: What was brain drain? Let's start with this question. Those who jump on everything had said, "Brain drain is when the husband runs away from the constant chatter of his wife,"; there were those who believed this, you tell me?

S: Unemployment increases in a country.

T: Yes.

Same Student: They cannot make use of those people.

T: So you mean people can be used? Yes?

Same Student: Unemployment rate increases in a country, some people are fine with it but because unemployment is high they do not have many jobs at hand, so foreign countries want such people. They go wherever they wish to go, this is called brain drain.

T: Now when I was talking about this, I mentioned a permanent migration and a seasonal one. Now, one was permanent and the other was temporary, what can you tell me about the temporary one? What kind of examples can you give?

S: There is labor migration. People are working.

T: For example, why would they go or where do they go in our country? What is the reason for seasonal migration?

Same Student: They go to work at factories.

T: Hmm... (*Shakes head as if to say no*) That is temporary. Got a job, stayed there. They would not return after staying for 2-3 days or 1 or 2 months...

Different Student: Teacher, they go during the harvest season.

T: Harvest season. What do they harvest?

Same Student: Hmm... Wheat.

T: What else?

Different Student: Nuts.

T: Nuts. (*Shakes head as if to say yes*) What else?

Different Student: Cotton.

T: Cotton.

Different Student: Barley.

T: Barley. What else? You don't also know what more to add, do you?

Different Student: Citrus.

T: Citrus? Well, I don't think that some of these receive intense migration. Yes, there might be some shifts within the city but what I mean here is to leave a city to go somewhere else for a certain period of time and then return.

S: Travelling.

T: Oh, yes, travelling! Cultural travels. I am talking about migration here! We talked about harvest season. We mean seasonal migration.

S: Leaving some place because there aren't enough job opportunities, going someplace else because there are jobs there, working there to earn money and then going back.

T: Yes, but this is short term. So, for instance, where is Arifiye, do you know where that is? Well, I see many people in Arifiye; a huge crowd of people with bags and sacks, just sitting there waiting for the train. Why do you think they have come to Sakarya?

S: Hazelnut.

T: Yes! One reason. They must have come for hazelnut. Indeed, what is the most important aspect of migrations? There is an intense migration for walnuts my friends! Second?

S: Teacher, climate.

T: I don't say the factors that affect it. I mean products.

Different Student: Tea.

T: There is no tea. Tea is very limited anyway, just around Rize and its surrounding areas?

Different Student: Sunflower.

T: (*Shakes head to both sides*) No.

Different Student: Pumpkin.

T: (*Shakes head to both sides*) Not possible. Don't think of it only as Sakarya. Think more in general terms. I know that there are two products that receive intense seasonal migration. But these are the ones that are really important. Of course, migration occurs from one place to another for planting something. This is true of course, but two products are really important for us. One of these is hazelnut. There is intense migration, people migrate to the Blacksea, to cities like Sakarya with Blacksea climate. Yes, there is another product as well. It receives high migration, too.

S: Cotton.

T: Cotton! Thank you. (*Writes on the board*) My friends, where does cotton grow?

Students: Adana.

T: Only there?

Different Student: At the bordering regions, teacher.

T: Now here... Those who were with me last year (*Writes ZÜHTİP⁶ on the board*) what had I said back then? Does anyone remember this formula? This key word?

S: Teacher, we had this in my previous school as well. Olive, grape, poppy, tobacco, fig, cotton.

T: Which region was it?

Same Student: Aegean region.

T: There is cotton in the Aegean Region. Dear friends, when we look at the circulation, even though Aegean Region has quality cotton, we see that Southeastern Region has taken on being the first in increasing production together with the GAP project. Now, I reach this conclusion: 1- Cotton is grown in the Southeastern Region in high quantities. 2- There is cotton in and around Adana, that is the region called Çukurova, but what is done with it? It is produced. So in this case, where is the migration related with cotton towards? Friends!

S: Taking or giving?

T: It takes, Adana takes a lot of migration. Again, I know that the Southeastern Region has developed economically with the GAP project and increased the income it brings as well as the employment opportunities there as the irrigated fields increased and the cotton production increased as well. Right? Does anyone remember these? We made a slight detour towards last year. We checked our knowledge. This is related with seasonal migration. Now, let's come to permanent migration. Why do people migrate? Why does a person migrate? Is there anyone here right now who is not from Sakarya, who was born and raised in another city but came to Sakarya later? What was the reason that brought you here?

S: Teacher.

T: Which city were you in? Where did you come to?

Same Student: We came to Sakarya from Erzurum.

T: So you came to Sakarya from Erzurum. Where are you from originally?

Same Student: We are originally from Erzurum.

T: So, you are from Erzurum; all right. Why did you come to Sakarya?

Same Student: Teacher, I'll say it in very general terms. Now, people say one part of Turkey is not developed and one part is developed.

T: Yes. (*Shakes head*)

⁶ ZÜHTİP is an abbreviation for five products grown mostly in Aegean Region.

Same Student: Teacher, health ratio is low in Eastern Anatolia. Education is low. Job opportunities are low. That is the reason, because Western side is more developed in Turkey, industry, agriculture, tourism...

T: So is this what you mean? (*Writes “the reasons for migration” on the board*) Is it this?

Same Student: Yes, Teacher.

T: This is what I could make of what you said. What did you say were the reasons why people migrate; you said job opportunities...

Same Student: They are low.

T: (*Writes*) What else?

Same Student: Health.

T: We can say health (*Writes*) service. Yes, what else?

Different Student: Might be political reasons.

T: People can migrate for political reasons (*Writes on the board*).

Different Student: Climate.

T: People can migrate because of the climate as well, yes?

Different Student: Industry.

T: Does any of you remember from last year, Central Asia, migrating because of geographical landforms and climate?

(*Students approve*)

T: So, why had the Turks migrated from Central Asia, what was the climate like that forced them to migrate? Think about what you learned last year; let's go back like this sometimes. İlke?

İlke: There was continental climate in Central Asia.

T: What was the main feature of continental climate?

S: Arid

T: One. It was arid, yes, what else? Why are the same people raising their hands always? Where are the others? Emre?

Emre: Teacher, it is very arid during summers and very cold during winters in continental climate.

T: Winters are very cold in continental climate conditions, life is hard, what else?

Different Student: Teacher, the climate is harsh, there are lots of plains but because the weather is harsh animals might become sick.

T: Like epidemics, right?

S: There isn't much food.

T: Not much food.

Different Student: Not much agricultural products.

T: Not much agricultural products. Good!

Different Student: Lack of rain.

T: Lack of rain. And hence, they did what, they migrated. Now, naturally, they have continued their lives. Now, time has passed and we reach the point in time during which we are living. One. Can people live at the poles or the Equator easily? No, they couldn't. We need a certain temperature so that people can live, right?

S: A certain coldness.

T: A certain coldness. They prefer places where they can meet their certain demands, like accommodation, food or clothing. That is why I had told you something about the first settlements, where were they? Where water resources...

Students: Are plenty.

T: Yes, where water resources are plenty.

S: Teacher, what I mean by minor wars, can it be raids or something like that?

T: Wars, of course, we can state wars as one of the reasons why people migrate. For example today we can give an example for this.

S: Syria.

T: We are experiencing the Syria issue. They have their own civil war ongoing at the moment, right? They have their own internal problems. But the internal problems became external and where did the people living there take refuge in?

S: Turkey.

T: Right, they took refuge in Turkey. Now, how do you think the Turkish Government supported those people who migrated from Syria? (*Waits*) Deniz?

Deniz: Financially and spiritually, in all means.

T: Financially and spiritually is a bit vague. How do you mean? Tell us?

Different Student: Teacher; like clothing, food, water and place to stay.

T: (*Shakes head as if to say yes*) First the physiological needs were met, right? Feeding, accommodation and clothing. What else?

S: Teacher, it was on the news recently, they enter university without any examination.

T: Yes, what will they be able to do without entering the university exam? They will be able to get education at state universities. Now, does anyone have any thoughts about this?

S: Teacher, we can say accommodation as well, we take them into our country. And teacher, food and drinks, organizations help about this issue, like Kızılay.⁷

T: Yes, they also helped, that is Non-Governmental...

Students: Organizations

T: Organizations, NGO's.

Different Student: Teacher, we take them in, but actually it's not really taking, there are those who escape and come here as well... Those who run away and come here.

T: Yes, they are running away of course. They do not come here legally.

Same Student: So it means we are not taking them in. If we wanted we could have built a road there, but these people escape and come here.

T: (*Smiles*) My dear! My dearest, yes, they are running away from their own country, now climate... Let's not say climate but if they know the land there very well and if they know the region well, they are somehow able to enter our country illegally. They enter the borders of Turkey, but now they have escaped their country and took refuge here, now we know that there are various gathering places at regions we call customs gates. They have their names written down at these gathering places. The government cannot give them a house just like that, it cannot also pay for their rent but at worst the government sets up a tent city for them and gets them under a certain amount of protection. Plus, it also meets their needs such as food or clothing. The state gives a certain amount of money per family, like a salary. In this case, the Turkish Republic has taken them under its protection.

So, I'll ask you one thing, if there was a war inside the Turkish Republic right now and if this was a civil war and you were under threat of bombing, what would you do?

S: I would run away.

Different Student: We would run away, teacher.

T: How would you run away?

Different Student: We would run away to Syria.

T: You are running away to Syria, but they already have problems in their own country.

S: I would run away to Bulgaria.

S: Northern Cyprus.

T: Can I ask one more thing? All of you said, "escaped, ran away" but no one used the word "refugee". We all see news on immigrants or refugees, right? They pack them up on ships or boats or some sort of vessel and take them out to open sea, left out there to die when they are saved in the final moment or have you heard such news about them being swindled or dying of hunger?

Students: Yes.

S: Teacher, this was told in the movie "Güneşi Gördüm" (I Saw The Sun)

⁷ Turkish Red Crescent (Turkish: Türk Kızılayı (official) or Kızılay (for short)) is the largest humanitarian organization in Turkey and is part of the International Red Cross and Red Crescent Movement.

T: Did you hear of such news? How many of you watch the news, can I see?

(Many students raise their hands)

It seems like everyone watches the news. From now on I'll ask you every day about what happened. Let's socialize a bit. All right, now, getting back to our topic, there were many reasons for migrating. One of these was job opportunities. We talked about wars and job opportunities. I mentioned health services. Yes, there might be political reasons, disputes etc. or there might be problems within the country. I mentioned the climate and gave an example about it by mentioning the Turks in Central Asia. Can you think of any other reason? Yes, tell me?

S: Teacher, the dividing up of lands by inheritance.

T: *(The teacher's facial expression makes everyone feel that the answer is important)* Very good! Now, I am going from the general to the specific. First, what did we say, dividing up of lands *(writes on the board)* by inheritance? Good.

Students: Teacher! Teacher!

T: Teacher Teacher! Yes? Tell me. *(Smiles)*

S: Because of the increasing use of machinery, Teacher. As machines are used in the farms instead of human labor, unemployment increases.

T: *(Writes on the board)* These are general reasons for migration, plus this was the reason of something else also? Reasons for immigration from rural areas to urban areas. How do migrations take place?

S: From the rural areas to the urban areas, Teacher.

T: Generally so, right?

S: Because rural areas are more developed than urban areas.

Different Student: The urban areas are more developed than rural areas! *(Corrects)*

T: Yes, urban is more developed than rural. What do people living in underdeveloped rural areas do? They migrate to the city where the job opportunities and social amenities are better. But, I'll say one thing though... We are talking about all these, but because people are working very hard, because work life tires people and there are those who are disturbed by this, don't they have something going with nature, or is that only what I feel or observe? Do you have any idea about this? For example, do you have any people around you who work hard and say, "Oh! I wish I had a house with a garden, a private house in a rural area where I can plant my own garden and rest my mind during the weekends?" Have you heard such things?

Students: Yes, Teacher.

T: So, can we say this than? Can people want to migrate from the urban areas to the rural areas to save themselves from the hustle and bustle of the hectic daily life?

Students: Yes.

T: I believe a move towards rural areas has started. Because when we look at our country and examine the situation in terms of Western regions or when we consider the areas that we call urban areas, can't we see some sort of activity going on? Industrial establishments etc... Do you know what comes to my

mind first in Sakarya? The place known as the Hanlı District is where the Organized Industrial Zone is located; in the past it was a village known as Hanlıköy. Then it started to develop slowly and became the Hanlı District. Afterwards the Organized Industrial Zone was built and the state gave the landowners there some money. Meaning the State met some of their expenses and then took important steps for industrialization, right? I am talking in terms of both Sakarya and the region. Now, the young people living in that village found jobs and started working in factories at the Hanlı district. What did the people who cannot earn money from agriculture do? They started working as labourers. Now, the fact that there were new job opportunities did not solve the problems of the settlement there, but do you not think that it solved the immigration problem?

S: Teacher, before that people still wanted to migrate to the western regions with hopes of living in better areas. Now, when we think in this way, both regions of the country will have... will be developed.

T: So, I will ask one other thing. What are the economical activities that can be carried out in the Eastern regions of the country? (*Waits*)

S: Animal breeding.

T: Animal breeding, yes. Because, when we consider the climate and the land there, animal breeding can be done. So, what could we have done if, for instance, we built a factory there? What could be done or would it be very costly for you if you wish to start an industrial business there? Now, let's say I have a farm where I breed animals. All right, buying animals would be cheaper there because there is already animal breeding. I will set up a factory there and manufacture salami, sausages, meat and meat products and let's say I did that as well; I will market these products but to whom? The people in that region already breed animals, there is not much demand. How will I market the products?

S: Teacher, for instance, they are in the East and you can market to the west and...

T: All right, nice thinking. To the West. Because population is more in the West. Okay, let's say I will market my products to the West. But if I build my factory in the East, then the cost of moving the products to the West would be high, right?

Different Student: Yes.

T: I mean transportation, road expenses, all such payments would be made by me, right?

Students: Yes.

S: Teacher, if you take them from the East to the West than the long road expense will increase. But if you start your business directly in the West, it will be more profitable.

T: Isn't it so? My expenses will be less. So, can more investments be made to the Eastern regions of the country? Now, I thought about this individually. I am not talking about the benefits of the country. Just individual. Now, if I had lots of money, would it be right for me to go to the Eastern regions and build a factory there?

Students: ...

T: All right, so how will I ensure that the people of that region develop? How will I supply them with job opportunities?

S: Teacher, you will distribute products. Distribution.

T: What?

S: Product distribution.

T: Product distribution... That's too... (*Points to another student to speak*)

Different Student: Teacher, let's say we built a new factory in the east. Teacher, to the Syrian side, because teacher it would be cheaper there, because of the war...

T: Hmm

Same Student: I will build a factory there. Cement and... We can market houses to Syria because all the houses are demolished.

T: So you are into foreign trade. Hmm...Border regions, foreign trade. That's a whole new dimension of the issue.

Different Student: Teacher, we can build a greenhouse or farm there.

T: All right, now I'll say one thing. There are cargo planes; if we were not close to that region but we were in the West close to large airports and sent cargo planes, what would happen?

Students: Cost.

S: Costs would increase.

T: Did you start getting confused?

S: Teacher, now if we transported by road, it would be difficult and costly because of the continental climate. Now, let's think of it this way, Teacher.

T: You cannot deliver the goods on time, is that what you mean?

Same Student: Teacher, it takes 16 hours to go to the West from the East. It takes 3 hours to go from Sakarya to Ankara but 1 hour from Ankara to Erzurum. Now, the climate is tough, the transportation conditions are bad, but Teacher you can reach everywhere in 1,5 hours by plane and Teacher you can sell your product at a higher price, because animal breeding is more in Eastern Anatolia so you can earn more. To the West.

T: More expensive to the West. Because there is more demand, right? What is scarce is valuable, do not forget that. Now, the issue here is that if many people had animals and they milked their animals, would milk be expensive?

Students: No.

T: No. You would have to sell it at a cheap price, right?

S: You could sell it to foreign countries.

T: Maybe. For example, if there are less milk related products in the region, it would be more valuable and you would sell your products at higher prices, right?

S: For example gold, Teacher.

T: Yes, that's at an even higher level.

Same Student: But Teacher, there is boron. We have lots of boron and some countries...

T: Do we mine it or process it?

Students: No.

S: Teacher, because we are not a developed country.

T: So what kind of a country do you think we are?

Different Student: A developing country.

T: Look how he is laughing. Why did you laugh, Ata?

Ata: Teacher, in the previous lesson you had done this...

T: That came into your mind. Does anyone remember the word I used in the previous lesson? What had I said?

S: Teacher, “My own teacher had also said that Turkey is a developing country and I am also saying the same thing to you and we are still developing.” Was that what you had said?

T: Yes, (*Smiles*) when I was a student, my teacher also told me that Turkey is a developing country. Now, I am a teacher myself and I am saying the same thing to you: Turkey is a developing country. Now, of course there will be those who want to be teachers from among you. Please make sure that your students do not have to say Turkey is a developing country. I think that’s one of the most important points. Now, the concept of working starts at this time. Why? Now people who start working and researching and reaching a level of knowledge, we see that when they are in their professional lives they also continue to work because they do not find their knowledge to be sufficient and they become more productive more creative individuals. If you are not doing your homework today and instead you are joking around, be sure that you will be people who disregards everything and completes his/her tasks at the last moment. Now, if you are individuals who do not research, criticize, think or show effort; forgive me but it will all be the same and even worse and then you will say, “We had a teacher who said: now, when I say we are a developing country, I am saying that we are developing now and right now I am also repeating the words of my teacher as the 3rd generation: Turkey is a developing country...”. So it’s all gloomy. But just like Mustafa Kemal said, you are the new generation that will carry the country to the future.

You can find this sufficient or not, but everybody wants to earn a lot of money and to lead a good life. But you have to keep in mind that the path to leading a good life passes from a good education and good personal attributes. What I mean is, try to be really good at what you do. Think of it this way, you must have heard this in your family, everybody wants their children to be lawyers or doctors; they say my child will be a doctor or a lawyer, I never heard parents say my child will be a garbage collector. But when you look at our day and those who work as garbage collectors, did you know that most of them are university graduates? (*Waits*)

This is because of the lack of job opportunities, but do you know of their attitudes towards nature and the environment because they actually do not want it but they have to do the work?

Teacher waits

If they pick up 2 pieces of waste, they can leave 1 behind and do you see that the environment is really not organized? Did you observe any of this? Did it attract your attention? Reaching a level of responsibility to be sensitive towards the environment as well. Throwing your wastes on the ground and saying that someone will come and sweep it all anyway... For example, these are among the behaviors you should learn as individuals. If you throw away the package of the chocolate you eat to

the ground thinking that your Kemalettin abi⁸ will come and pick it up, in the future you will end up throwing other things on the street.

...

Now, today everything is shaped at school, in this institution. Whatever you be, be the best at it. All right?

(End of recording)

2nd Lesson

The teacher reflects a folk song on the board using a projector. The lyrics of the folk song that is named “Yarim İstanbul’u Mesken mi Tuttun?” expresses a woman’s reproach because her husband far from home for earning money.

Reasons about migration are discussed with interpretations of the folk song. The letter of someone who has left his home to move to a different place is read during the lesson. After reading this letter, the teacher asks the students to think about what the results of migration can be.

After talking about settlement and freedom to travel via question-answer and discussions, the reasons for and results of internal migration are discussed. The recording ends.

⁸ School janitor

5.1.2 Unterrichtstranskript Türkisch

Kayıt Tarihi: 08/11/2013

Kayıt yeri: Classroom

Okul: Özel okul

Sınıf: 7. sınıf

Öğretmen: Bayan öğretmen

Öğrenci Sayısı: 25

Ders Konusu: Göç

1.Ders

Öğretmen dersin başında önceden gördükleri kavramları tekrar eder.

Ö: Beyin göçü neydi? Önce onu soralım. Sazanlayanlar “Hanımının dırdırından kaçan beyin göçüne beyin göçü denir.” demiştik, inananlar vardı kimlerdi bu inananlar, söyle bakalım?

Öğrenci: Bir ülkede işsizlik artıyor.

Ö: Evet.

Aynı Öğrenci: O insanları kullanamıyorlar.

Ö: Nasıl yani insan kullanılır mı? Evet?

Aynı Öğrenci: İşsizlik oranı artıyor bir ülkede bu yüzden bazı insanlar iyi ama işsizlik fazla olduğundan dolayı işleri olmuyor, yabancı ülkelere istek şey yapıyorlar. Bunlar da uygun gördüklerine gidiyorlar, buna beyin göçü denir.

Ö: Bir de ben böyle göç deyince bir daimi göç demiştim yani bir de mevsimlik demiştim. Hani biri sürekliydi biri geçiciydi bu bana geçici göçle ilgili olan kısım ile ilgili bana ne söyleyebilirsiniz? Ne örnek verebilirsiniz?

Öğrenci: İşçi göçü var. İnsanlar çalışıyorlar.

Ö: Mesela niçin giderler, mesela bizim ülkemizde nerelere gidiyorlar? Ne için gidiyorlar mesela mevsimlik göçte?

Aynı Öğrenci: Fabrikalarda çalışmak için gidiyorlar.

Ö: Hımm... (Başını hayır anlamında sallar) O daimi. İş buldu kaldı. 2-3 gün ya da 1 ay 2 ay kalıp geriye dönmez ki...

Başka Öğrenci: Hocam hasat mevsiminde gidiyorlar.

Ö: Hasat mevsimi. Ne hasat ediyorlar?

Aynı Öğrenci: Hım... Buğday.

Ö: Başka?

Başka Öğrenci: Fındık.

Ö: Fındık (*Başını evet anlamında sallar*) başka?

Başka Öğrenci: Pamuk.

Ö: Pamuk.

Başka Öğrenci: Arpa.

Ö: Arpa. Başka? Valla ne sayacağınızı siz de bilmiyorsunuz değil mi?

Başka Öğrenci: Turunçgil.

Ö: Turunçgil? Valla bunların bir kısmının ben yoğun göç aldığını düşünmüyorum. Evet, kendi içerisinde il içerisinde değişimler oluyor da burada benim bahsetmek istediğim bir ilden kalkıp başka bir ile gelip hani belirli bir zaman diliminde çalışıp tekrar kendi iline dönme işi.

Öğrenci: Gezme

Ö: Ha gezme evet! Kültürel gezme. Göç diyorum! Hasat mevsiminden bahsettik. Mevsimlik göçten bahsediyorum.

Öğrenci: Bir yerde iş olanakları fazla olmadığı için öbür başka bir yere gidip orada iş olanakları olduğu için orada çalışıp parasını maddi olarak kazanıp geri dönmesi.

Ö: Evet, ama bu kısa süreli. Peki, mesela nerde mesela Arifiye'yi bilen var mı? Arifiye'de mesela ben bir dünya insan görüyorum, ellerinde böyle bir dünya önlerinde çuvallar bavullar falan böyle oturmuşlar tren bekliyorlar baya kalabalık bir grup. Sizce onlar Sakarya'ya niçin gelmiş olabilirler?

Öğrenci: Fındık.

Ö: Evet! Bir. Fındık için gelmişlerdir. Zaten göçlerdeki en önemli noktalardan biri ne? Fındık için yoğun bir biçimde göç oluyor arkadaşlar! İki?

Öğrenci: Hocam, iklim.

Ö: Etkileyen faktör demiyorum. Ürün.

Başka Öğrenci: Çay.

Ö: Çay yok. Çay zaten çok kısıtlı bir alanda Rize ve çevresi.

Başka Öğrenci: Ayçiçeği.

Ö: (*Başını iki yana sallar*) Hayır.

Başka Öğrenci: Kabak.

Ö: (*Başını iki yana sallar*) Mümkün değil. Sakarya olarak düşünme. Biraz daha genel düşün. İki ürünün gerçekten mevsimlik göç aldığını çok iyi biliyorum. Ama bunlar önemli göç alanlar. Tabi ki

hani bir şeylerin ekilmesi için başka bir yerden başka bir yere göç oluyor. Tabi ki bu var ama iki ürün bizim için çok önemli. Bunlardan bir tanesi fındık. Çok yoğun göç alıyor işte Karadeniz'e göçler oluyor işte Karadeniz ikliminin gözüktüğü mesela Sakarya gibi illere hani Karadeniz ikliminden etkilenen yerlere göçler oluyor. Evet, bir ürün daha var. Oldukça yine göçü toparlıyor.

Öğrenci: Pamuk.

Ö: Pamuk! Teşekkür ederim. (*Tahtaya yazar*) Arkadaşlar pamuk nerede yetişiyordu?

Öğrenciler: Adana.

Ö: Sadece orda mı yetişiyor?

Başka Öğrenci: Uç kesimlerde Hocam.

Ö: Size bir... Geçen sene benimle birlikte olanlar (*Tahtaya ZÜHTİP yazar*) nerde yetişiyor demiştim? Hatırlayan var mı bu formülü? Bu kilit kelimeyi?

Öğrenci: Hocam, bu eski okulumda da vardı. Zeytin, üzüm, haşhaş, tütün, incir, pamuk.

Ö: Hangi bölgeydi?

Aynı Öğrenci: Ege Bölgesi.

Ö: Ege Bölgesi'nde pamuk var bir. Arkadaşlar Ege Bölgesi'nde kaliteli pamuk çıkarılmasına rağmen sürüm açısından baktığımızda Güney Doğu Anadolu Bölgesi'nde GAP projesiyle birlikte pamuk üretiminin kat kat katlanma işi ve birinciliği ele alma işi artık Güney Doğu Anadolu Bölgesi'ne ait oldu. Şimdi buradan şunu çıkartıyorum: 1- Güney Doğu Anadolu Bölgesi'nde pamuk çok yetişiyor. 2- Adana ve çevresinde yani Çukurova diye nitelendirdiğimiz alanda yine pamuk yoğun biçimde ne yapılıyor? Üretilmiş oluyor. Peki, göç en çok nereye yapılıyor pamukla ilgili? Arkadaşlar!

Öğrenci: Alan mı veren mi?

Ö: Göç alıyor Adana oldukça fazla göç alıyor. Yine Güney Doğu Anadolu Bölgesi'nde GAP projesiyle birlikte sulama alanlarının genişlemesi ve pamuk üretiminin artmasından dolayı o bölgenin ben ekonomik anlamda ülkeye katkı sağladığını, ülkeye gelir getirdiğini orada birçok insanın iş bulduğunu biliyorum. Doğru mu? Hatırlayan var mı bunları? Geçen seneye de şöyle bir geri dönüş yapmış olduk. Şöyle bir bilgimizi yoklamış olduk. Bu mevsimlik göçle alakalı. Şimdi geldim, daimi göçe. İnsanlar neden göç eder? Neden insan göç eder? Sakaryalı olmayıp başka ilde doğmuş büyümüş ancak Sakarya'ya gelen var mı aranızda? Ne amaçla geldiniz?

Öğrenci: Hocam.

Ö: Hangi ildeydiniz? Nereye geldiniz?

Aynı Öğrenci: Erzurum'dan Sakarya'ya geldik

Ö: Erzurum'dan Sakarya'ya geldiniz. Aslen nerelisiniz?

Aynı Öğrenci: Aslen Erzurumluyuz.

Ö: Erzurumlusunuz anladım. Ne için Sakarya'ya geldiniz?

Aynı Öğrenci: Hocam genel olarak söyleyeceğim. Şimdi insanlar Türkiye'nin bir kısmına gelişmemiş bir kısmı da gelişmiş oluyor

Ö: Evet. (Başını sallar)

Aynı Öğrenci: Hocam Doğu Anadolu'da sağlık oranı az. Eğitim az. İş olanakları az. Bu yüzden de Batı gelişmiş olduğu için Türkiye'de sanayi, tarım, turizm...

Ö: Yani senin söylediğin şeyler şu mu? (*Tahtaya göçün nedenleri yazar*) Bu mu?

Aynı Öğrenci: Evet Hocam.

Ö: Senin sözünden ben bunu çıkardım. İnsanlar neden göç ederin altında toplayacağım maddeler ne dedin bir kere iş olanakları...

Aynı Öğrenci: Az.

Ö: (*Yazar*) Başka?

Aynı Öğrenci: Sağlık.

Ö: Sağlık (*Yazar*) hizmet diyebiliriz buna. Evet, peki başka?

Başka Öğrenci: Siyasi nedenler olabilir.

Ö: Siyasi nedenlerle göç edebilir (*Tahtaya yazar*)

Başka Öğrenci: İklim.

Ö: İklimden de insanlar göç edebilirler, evet?

Başka Öğrenci: Sanayi.

Ö: Hatırlayan var mı geçen sene Orta Asya'dan hani yeryüzü şekilleri ve iklimden dolayı göç ettiğini hatırlayan var mı?

(*öğrenciler onaylar*)

Ö: Peki, Türkler Orta Asya'dan neden göç etmişlerdi nasıl bir iklim özelliği vardı da göç etmişlerdi? Geçen seneyi şöyle bir yoklayın bakalım bir geriye dönüş de yapalım ara ara. İlke?

İlke: Orta Asya'da karasal iklim özelliği vardı

Ö: Nasıldı karasal iklimin özelliği neydi?

Öğrenci: Kurak

Ö: Bir. Kuraklık vardı evet başka? Niye hep aynı parmaklar diğerleri nerde? Emre?

Emre: Hocam yazları çok kurak oluyor, kışları da çok soğuk oluyor karasal iklimde

Ö: Karasal iklimde kışlar çok soğuk oluyor, yaşamak zor başka?

Başka Öğrenci: Hocam iklim sert bu yüzden ova çok ama iklim sert olduğu için hayvanlar hastalıklara yakalanabilir

Ö: Salgın hastalıklar oluyor değil mi?

Öğrenci: Yiyecek çok olmaz.

Ö: Yiyecek çok olmaz.

Başka Öğrenci: Tarım ürünleri fazla olmaz.

Ö: Tarım ürünleri fazla olmaz. Güzel!

Başka Öğrenci: Yağış azlığı.

Ö: Yağış azlığı. O yüzden ne yaptılar göç ettiler. Şimdi onlar doğal olarak bir yaşantı sürmüşler. Şimdi zaman ilerlemiş ve şimdi kendi yaşantımıza dönüyoruz. Bir. İnsanlar kutup gibi ya da Ekvator çevresinde çok rahatlıkla yaşayabiliyorlar mı? Hayır yaşayamıyordu. İnsanların yaşayabilmesi için belirli bir sıcaklığa değil mi?

Öğrenci: Belirli bir soğukluğa

Ö: Belirli bir soğukluğa. Kendi ihtiyaçlarını giderecek yani beslenme, barınma, giyinme gibi ihtiyaçlarının karşılanabileceği yerleri tercih ederler. O yüzden ilk yerleşimler nerde oldu demiştiniz ben size? Su kaynaklarının...

Öğrenciler: Bol olduğu.

Ö: Bol olduğu yerlerde oluyor demiştiniz.

Öğrenci: Hocam, küçük savaşlar dediğim baskın falan olabilir mi?

Ö: Savaşlar tabii insanların göç etmesine örneklerden birine savaşı verebiliriz. Mesela arkadaşlar şu anda günümüzle ilgili bununla ilgili bir örnek verebiliriz.

Öğrenci: Suriye.

Ö: Suriye olayımız var mesela. Suriye’de kendi iç savaşları var değil mi? Kendi içlerinde problemleri var. Ama bir dış sorun haline de geldi bu orada problem yaşayan savaştan kaçanlar nereye sığındı?

Öğrenci: Türkiye’ye.

Ö: Türkiye’ye sığındı. Peki, sizce Türkiye Devleti Suriye’den göç eden insanlara nasıl destek oldu? (Bekler) Deniz?

Deniz: Maddi manevi her şekilde.

Ö: Maddi manevi biraz üstü kapalı oldu. Nasıl? Söyle?

Başka Öğrenci: Hocam giysi, yiyecek, su ve kalacak yer

Ö: (*Başını evet anlamında sallar*) İlk önce fizyolojik ihtiyaçlar karşılandı değil mi? Beslenme, barınma ve giyinme. Başka?

Öğrenci: Hocam mesela geçen haberde de çıkmıştı üniversiteye sınava girmeden giriyor.

Ö: Evet, üniversite sınavına girmeden ne yapacaklardı? Devlet üniversitesinde okuyabileceklerdi. Peki, bununla ilgili herhangi bir düşüncesi olan var mı?

Öğrenci: Hocam, barınma da olabilir biz onları ülkemize alıyoruz. Bir de Hocam bu yiyecek içecek bunlar bazı dernekler Kızılay gibi onların yardımıyla oluyor.

Ö: Evet, onlar da yardım ettiler yani Sivil Toplum...

Öğrenciler: Örgütleri

Ö: Örgütleri, kuruluşları STK'lar

Başka Öğrenci: Hocam, biz alıyoruz ama öyle alma diye bir şey yok yani kaçıp gelenler de var mesela kendi alanları dışında... Oradan kaçıp gelenler var.

Ö: Zaten öyle kaçıyorlar. Yasal olarak gelmiyorlar.

Aynı Öğrenci: Biz almıyoruz yani. İstesek oraya bir yol yapardık bunlar kaçarak geliyorlar.

Ö: (*Gülerek*) Yavrum benim ya! Canım benim, kendi devletlerinden evet kaçıyorlar iklim... İklim demeyelim de yeryüzü şekillerini eğer biliyorlarsa ve o bölgeyi çok iyi tanıyorlarsa evet kaçak bir şekilde ülke sınırlarının içerisine giriyorlar. Türkiye sınırları içerisine giriyorlar ama oradan kaçıp da sığınmış olup bizim hani o gümrük kapıları diye nitelendirdiğimiz o kısımlarda mesela belirli toplanma yerlerinin olduğunu biliyoruz. O belirli toplanma yerlerinde isimlerini falan yazdırıyorlar. Devlet onlara mesela direkt ev veremese de mesela ev kirasını falan karşılamasa da en kötü ihtimal bir çadır kente alıyor onları, hani belirli bir koruma altına alıyor. Artı yiyecek giyecek gibi ihtiyaçlarını karşılıyor. Devlet aile başına belirli bir miktar para veriyor yani bir maaş gibi belirli bir miktar para veriyor. Türkiye Cumhuriyeti onlara sahip çıkmış durumda.

Peki, şöyle bir şey soracağım şu an Türkiye Cumhuriyeti içerisinde bir savaş olmuş olsaydı ve bu bir iç savaş olsaydı, bombaların altında kalmak zorunda olsaydınız eğer siz ne yapardınız?

Öğrenci: Kaçardım.

Başka Öğrenci: Kaçardık Öğretmenim.

Ö: Nasıl kaçardınız?

Başka Öğrenci: Suriye'ye kaçardık.

Ö: Suriye'ye kaçırırsun onların zaten kendi içlerinde problemleri var.

Öğrenci: Bulgaristan’a kaçardım.

Öğrenci: Güney Kıbrıs.

Ö: Bunun haricinde bir şey daha sorabilir miyim? Bir Allah’ın kulu “Kaçtı kaçtı” dedi de bir mülteci kelimesi ağzınızdan çıkmadı. Kaçak, mülteci şöyle haberleri falan izliyor musunuz ya? Böyle gemi şeylere kayıklara işte ne bileyim böyle vapur gibi biraz daha hani büyük deniz araçlarına böyle bindirip ölüme terk edilen bir kısmının son anda kurtarıldığı ve sadece açlıktan değil hani dolandırıldıklarını falan hani hiç duyuyor musunuz haberlerde?

Öğrenciler: Evet.

Öğrenci: Hocam, “Güneşi Gördüm” filminde vardı

Ö: Hiç dikkatinizi çekti mi böyle haberler? Kaç kişi haber izliyor bakabilir miyim?

(Birçok öğrenci el kaldırır)

Herkes haber izliyor gözüktüyor şu an. Bundan sonra soracağım her gün neler oldu diye. Hadi bakalım bir sosyalleşelim. Evet, şimdi geliyorum tekrar dönüyorum göç etmenin çeşitli nedenleri vardı. Bunlardan biri iş olanaklarıydı. Savaşlardan bahsettik, iş olanaklarından bahsettik. Sağlık hizmetlerinden bahsettim. Evet, siyasi nedenler olabilir hani anlaşmazlıklar vb. devlet içerisinde problem olabilir. İklimden bahsettim, bunun örneğini de zaten Orta Asya’daki Türklerden verdim. Onun haricinde aklınıza gelen başka var mı? Söyle bakalım?

Öğrenci: Hocam, miras yoluyla tarım arazilerinin bölünmesi.

Ö: *(Öğretmen yüz ifadesiyle cevabın önemli olduğunu hissettirir)* Çok güzel! Şimdi genelden özele doğru gidiyorum. Bir. Ne dedik miras yoluyla tarım arazilerinin *(Yazar)* bölünmesi mi diyoruz? Güzel.

Öğrenciler: Hocam! Hocam!

Ö: Hocam Hocam! Efendim? Söyle *(Gülerek)*

Öğrenci: Makineleşme olduğu için Hocam, tarlalarda insan yerine makine kullanıldığı için Hocam işsizlik oranı artıyor

Ö: *(Tahtaya yazar)* Bu genel göç nedenleri artı bir de neyin nedeni bu? Kırdan kente göçün nedenleri. Zaten göçler nasıl oluyor?

Öğrenci: Hocam, kırdan kente.

Ö: Genellikle kırdan kente değil mi?

Öğrenci: Çünkü kır kentten daha gelişmiş.

Başka Öğrenci: Kent kırdan! *(Düzeltir)*

Ö: Evet, kent kırdan daha gelişmiş. Kır daha gelişmemiş olduğu için ne yapıyor? İş imkânları daha iyi sosyal imkânlar daha iyi kente göç oluyor. Ama bir şey söyleyeceğim ya... Bunlardan bahsediyoruz

ama biraz da insanların çok yoğun çalışması, iş hayatının hani insanları yorması bu durumda hani rahatsız olan insanların bir doğaya karşı da böyle hani şeyi oluşmadı mı ya da ben mi öyle hissediyorum acaba gözlemliyorum? Bu konuyla ilgili sizin herhangi bir bilginiz var mı? Mesela çok yoğun çalışan insanlarda ben “Oh! Kafamı dinlemek için işte şöyle bir evim olsa bir böyle hani kırsal bir yerde olsa bahçeli olsa müstakil bir evim olsa işte birazcık eksem biçsem kafamı dinlesem hafta sonu gitsem” falan diye hiç duyan var mı çevrenizde? Böyle konuşan var mı?

Öğrenciler: Var Hocam.

Ö: Ya o zaman mesela şöyle diyebilir miyim? İnsanların yoğun yaşam temposunun getirdiği işte şartlardan dolayı insanlar kentlerden biraz da kırlara doğru göç etmek isteyebilir mi?

Öğrenciler: Evet.

Ö: Sanki sanırsam kırlara doğru hareketlenmeler başladı. Çünkü ülke içerisinde özellikle Batı bölgeler açısından hani düşündüğümüzde bizim kır diye nitelendirdiğimiz hani bölgelerine de baktığımızda artı daha gelişmeye yakın daha böyle ilçelerine biraz da gelişmeye dönük hareketlenmeler yok mu? Sanayi kuruluşları falan... Aklıma ilk gelen örnek mesela Sakarya’da neresi biliyor musunuz? Şu Hanlı Beldesi diye geçen işte Organize Sanayi’nin olduğu yer mesela daha önce orası bir köydü Hanlıköy diye geçiyordu. Sonra biraz gelişmeye başladı belde halini aldı Hanlı Beldesi oldu. Ondan sonra orada Organize Sanayi bölgesi açıldı belirli topraklar alındı işte devlet oradaki toprak sahiplerine biraz para falan verdi. Hani Devlet karşıladı onların giderlerini sonra sanayileşmeyle ilgili önemli adım atılmadı mı? Hem Sakarya açısından konuşuyorum hem o bölge açısından konuşuyorum. E şimdi mesela o köyde yaşayan gençler iş bularak mesela o Hanlı beldesi denilen yerdeki fabrikalarda çalışmaya başladı. Tarımda parayı kazanamayacak olan insanlar ne yaptılar? İşçi olarak orada çalışmaya başladılar. Aslında bir anlamda hani iş imkânının sağlanmış olması oradaki yerleşimi oturtmadı mı mesela bir göç olayını engellemiş olmadı mı sizce?

Öğrenci: Hocam böyle olduğunda da öyle olmadan önce insanlar hep daha iyi yerde yaşayayım diyerek herkes batıya göç etmek istiyordu. Böyle düşünüldüğünde de ülkenin iki tarafı da şey... Gelişmiş olacak.

Ö: Peki, mesela şöyle bir şey soracağım. Ülkenin doğusunda yapılabilecek ekonomik faaliyetler sence neler? (Bekler)

Öğrenci: Hayvancılık

Ö: Hayvancılık yapılabilir. Çünkü oranın iklim ve yeryüzü şekillerini değerlendirdiğimde hayvancılık yapılabilir. Peki, bununla ilgili mesela orada herhangi bir fabrika açılmış olsa neler yapılabilir mesela? Neler yapılabilir ya da orada sanayi kuruluşu açmak istesen ya da açsan sana çok maliyetli olur mu? Şimdi mesela diyorum ki hayvan yetiştiriliyor bir çiftliğim var. Tamam, orada zaten hayvancılık rahat olduğu için hayvan alımları daha ucuz olacak. Kendime bir fabrika açacağım işte ne bileyim sucuk işte ne bileyim salam, sosis, et ve et ürünleri üzerine diyeyim onu da açtım ee ben bunu pazarlayacağım da kime pazarlayacağım zaten o bölgedeki insan hayvancılık yapıyor buna çok ihtiyaç yok. Nasıl pazarlayacağım?

Öğrenci: Hocam, mesela onlar doğuda olduğu için batıya pazarlarsan batıda...

Ö: Peki, çok güzel söyledin. Batıya. Çünkü insan batıda yoğun. Tamam, batıya bunu pazarlayacağım diyelim. Ama benim şimdi doğuda o fabrikayı açtıktan sonra batıya ulaştırabilmem için bak ulaştırmadan bahsediyorum oldukça fazla maliyetim olmaz mı?

Başka Öğrenci: Evet.

Ö: Yani o yol parası, nakliye gibi durumlarda benim cebimden daha fazla para çıkmaz mı?

Öğrenciler: Evet.

Öğrenci: Hocam, buradan yani doğudan batıya gidene kadar uzun yol şeyi artar. Ama direkt batıda kurarsanız sanayi şeyi ki kuracağınız işi orada daha karlı olur.

Ö: Değil mi? Giderim daha az olur. O zaman ülkenin doğusuna çok fazla yatırım yapılabilir mi? Şimdi ben bunu bireysel düşündüm. Hani ülke çıkarları açısından konuşmuyorum. Bireysel. Şimdi ben benim param çok olsa o zaman ben ülkenin doğusuna gidip herhangi bir fabrika açmam doğru mu?

Öğrenciler: ...

Ö: Peki ben doğu bölgesinde yaşayan o bölgenin insanını nasıl kalkındıracağım? Nasıl iş imkânı sağlayacağım?

Öğrenci: Hocam ürün dağıtacaksın. Dağıtılarak.

Ö: Ne?

Öğrenci: Ürün dağıtılarak

Ö: Ürün dağıtılarak... Onun çok... *(Başka öğrenciye söz verir)*

Başka Öğrenci: Hocam mesela yeni doğuya fabrika açtık. Hocam Suriye tarafına Hocam o tarafta daha ucuz olur çünkü savaş olduğu için...

Ö: Hıhım?

Aynı Öğrenci: Oraya fabrika yaparım. Çimento ve... Onları Suriye'ye pazarlarız evler yıkıldığı için.

Ö: Dış ticaret yaptın yani. Hım... Sınır bölgeler dış ticaret. Bu da olayın farklı boyutu.

Başka Öğrenci: Hocam oraya sera, çiftlik gibi bir şey kurarız.

Ö: Peki, bir şey söyleyeceğim. Kargo uçakları var arkadaşlar o bölgeye yakın olmasaydık ve batı bölgesinde hani büyük havaalanlarının bulunduğu bölgede olsaydık peki kargo uçaklarıyla yollasaydık ne olurdu?

Öğrenciler: Maliyet.

Öğrenci: Maliyeti artar.

Ö: Biraz kafanız karışmaya başladı mı?

Öğrenci: Hocam şimdi normal ulaşımı karadan yapsaydık iklim böyle sert olduğu için yollarda ulaşım falan zor olduğu için maliyet daha fazla olacaktı. Ee şöyle düşünelim Hocam.

Ö: Yetiştireceğin ürünü zamanında yetiştiremiyorsun o anlamda mı?

Aynı Öğrenci: Hocam batıdan doğuya gittiğimde 16 saate gidiyorsun. Sakarya'dan Ankara'ya gitmek 3 saat ama Ankara'dan Erzurum'a gitmek 1 saat oluyor. Hocam işte iklim sert, ulaşım olanakları kötü ama Hocam uçakla gittiğinde 1,5 saate gidiyorsun ve Hocam Doğu Anadolu'da hayvancılık fazla olduğu için ürünü daha pahalıya satarsın ki daha fazla gelir elde edersin. Batıya.

Ö: Batıya daha fazla. Çünkü daha fazla ihtiyaç var değil mi? Arkadaşlar az olan şeyler değerlidir bunu unutmayın. Şimdi mesela burada oldukça fazla mesela birçok insanın eğer hayvanı olsaydı ve süt sağmış olsaydı süt pahalı olabilir miydi?

Öğrenciler: Hayır.

Ö: Olamazdı. Mecburen ucuza satacaktın ki değil mi?

Öğrenci: Dış ülkeye de satardın

Ö: Yani. Mesela bu süt ürünleriyle ilgili herhangi bir bölgede az ürün elde edilmişse daha kıymetli olacak ve daha pahalıya satacaksın doğru mu?

Öğrenci: Mesela altın Hocam.

Ö: Evet, o daha üst düzey.

Aynı Öğrenci: Ama Hocam bor var. Bor da bizde çok ve bazı ülkelerde...

Ö: Çıkartıyor, işliyor muyuz?

Öğrenciler: Hayır

Öğrenci: Hocam, gelişmiş bir ülke olmadığımız için

Ö: Peki, nasıl bir ülkeyiz sence?

Başka Öğrenci: Gelişmekte olan.

Ö: Bak nasıl gülüyor bak bak. Niye güldün Ata?

Ata: Hocam, geçen dersimizde siz şey yapmıştınız

Ö: O geldi. Geçen ders söylediğim kelimeyi hatırlayan var mı? Ne demiştin?

Öğrenci: Hocam “Türkiye ile ilgili benim öğretmenim de bana Türkiye gelişmekte olan bir ülke demişti ben de size aynısını söylüyorum ve hala geliyoruz” mu demiştiniz?

Ö: Evet, (*Gülerek*) öğrenciyken öğretmenim bana Türkiye gelişmekte olan bir ülke demişti. Şimdi ben öğretmen oldum şimdi ben size diyorum Türkiye gelişmekte olan bir ülke. O zaman aranızdan elbet öğretmen olacak öğretmen olmak isteyen biri vardır. Lütfen siz öğrencilerinize Türkiye gelişmekte

olan bir ülke sözünü söyletmeyin. Bence en önemli noktalardan biri bu. Yani çalışma kavramı şu sıralarda başlıyor Arkadaşlar neden? Şimdi çalışıp araştırıp belirli bilgiye ulaşan insanların iş hayatında da yine kendilerini yeterli bulmayıp hani emek verip çalışıp biraz daha hani toparlayabileceği ve iş hayatını düzenleyebileceği, bir şeyler üretebileceği, yaratıcı olabileceği bir birey haline gelmesini sağlıyor. Eğitim hayatının. Eğer bugün eğer siz ödevinizi yapmıyorsanız laylaylom geziyorsanız emin olun iş hayatında da sizin bir şeyleri boş veren bir şeyleri son anda yetiştirebilen insanlar olacaksınız. İşte araştırmayan, eleştirmeyen, düşünmeyen, çabalamayan insan olursanız kusura bakmayın aynen bu düzenin biraz daha belki de kötüsü olacak ve siz o zaman diyeceksiniz ki “Bizim bir öğretmen vardı diyordu ki öğretmenim bana gelişmekte olan bir ülke derken ben size şu anda gelişmekte olan bir ülkeyiz diyorum ve şu an arkadaşlar öğretmenimin sözünü tekrar ediyorum 3 nesil olarak Türkiye gelişmekte olan bir ülke...” diyeceksiniz. Durum vahim yani. Hani gelecekte hani Mustafa Kemal’in dediği gibi yani artık yeni nesil sizsiniz ülkeyi ileriye taşıyacak olan da sizsiniz.

Bunu yeterli görürsünüz ya da görmezsiniz hani bireysel düşündüğünüzde herkes çok para kazanmak ister herkes iyi bir hayat sürmek ister. Ama iyi bir hayat sürebilmenin iyi bir eğitim hayatıyla iyi bir kişilik özelliğiyle olduğunu bilmeniz gerekir. Yani ne olursanız olun ama en iyisi olun. Yani işinizi gerçekten iyi yapmaya çalışın. Çünkü şöyle düşünün hani ailenizde muhakkak duyarsınız hani herkes çocuğunun doktor, işte herkes çocuğunun avukat falan olmasını ister ya hani benim çocuğum doktor olacak, avukat olacak bilmem ne olacak diye hiç ben bir anne babanın hani benim çocuğum da çöpçü olacak dediğini duymadım. Ama günümüzde baktığınızda meslek dalı olarak baktığınızda ciddi manada çöpçülük diye nitelendirdiğiniz o işi yapan insanların üniversite mezunu olduğunu biliyor musunuz? (*Duraksar*)

Bu da iş olanaklarından dolayı peki bunu isteyerek yapmadıkları için doğa olaylarına ve çevreye karşı olan tutum ve davranışlarını biliyor musunuz?

...

Yani 2 çöp alıyorsa 1 çöp arkada bırakabildiğini ve çevrenin gerçekten düzenli olmadığını biliyor musunuz? Hiç gözlemlediniz mi bunları? Hiç dikkatinizi çekti mi? Bence bunlar da çok önemli. Çevreye karşı duyarlı olmak sorumluluk bilincinde olmak. Nasıl olsa birileri süpürecek toplayacak deyip yere çöp atmak... Mesela bunlar bence birey olarak kazanmanız gereken davranışlardan biri Arkadaşlar hani o gün ağabeyiniz Kemalettin ağabeyiniz nasıl olsa temizliyor deyip yediğiniz çikolatanın çöpünü yere atarsanız ileride de sokakta yürüdüğünüzde başka bir şeyi yere atacaksınız.

...

İşte bütün her şey artık okulda, bu kurumda oluşuyor. Ne olursanız olun en iyisi olun. Tamam mı?

(*Kayıt biter*)

2.Ders

Öğretmen bu derste projeksiyonla tahtaya bir şiir yansıtır. Şiir üzerinden yapılan yorumlamalar ile göçlerin nedenlerinin neler olabileceği tartışılır. Dersin devamında gurbete gitmiş bir kişinin mektubu okunur. Öğretmen, bu mektup üzerinden öğrencilerin göçlerin sonuçları hakkında çıkarımda bulunmasını ister.

Soru-cevap ve tartışma yoluyla yerleşme ve seyahat özgürlüğü konusuna değinildikten sonra iç göçlerin sebep ve sonuçları anlatılır. Kayıt biter.

5.1.3 Observation Form Regarding the Skills of Teachers for Asking Questions

This form has been prepared to examine the skills of Social Science teachers for asking questions during the lessons and has been designed so that it can measure the behavior of teachers during class, their question asking methods, the quality of the questions they ask and the number of questions they ask.

Please indicate your observations on the skills of the teachers for asking questions and mark the item that best suits your thoughts.

Behaviors of Teachers	Never	Sometimes	Too Much	Opinions
				Explanation
1- Asks intriguing questions				
2- Asks questions about gains				
3- Asks questions testing the prior knowledge				
4- Asks the questions in an open and clear manner				
5- Asks questions suited to the level of the students				
6- Addresses the student by his/her name when asking a question				
7- Asks the questions visually as well				
8- Uses non-verbal behaviors (gest, mimics, smiling etc.) effectively when asking questions				
9- Directs the questions to all the class				
10- Gives equal response time to all the students in the class				
11- Repeats the question if necessary				
12- Allows the students to ask questions				
13- Listens to the questions of the students intently				
14- Responds to the questions of the students in a proper manner				
15- Does not react to the answers of the students and continues to collect other answers				
16- Gives equal opportunities to the students				
17- Encourages students to give answers				
18- Asks questions that will develop the creativity of the students				
19- Asks questions that encourage students to cooperate or carry out group works				
20- Asks questions that will develop the problem solving skills of the students				
21- Asks questions that will develop the higher level thinking skills of the students				
22- Asks questions that are based on estimations				
23- Asks questions related with daily life to the students				
24- Asks questions that will create a discussion environment				

Methods for Asking Questions		Never	Sometimes	Too Much	Opinions
					Explanation
25- Minds the waiting time					
26- If the response is correct	a- Uses transition questions				
	b- Reinforces socially				
	b- Reinforces with an activity				
	c- Reinforces physically				
	d- Reinforces with grade				
27- If the response is not correct	a- Gives clue				
	b- Asks for an explanation				
	c- Evaluates with a grade				
	d- Frowns and shakes head to both sides				
	e- Scolds				
	f- Constructive Criticism				

28- If no answer is given to the question	a- Gives clues so that the student may find the right answer				
	b- Asks further questions so that the student may find the right answer				
	c- Asks the same question to another student				
	d- The teacher answers the question himself/herself				

Level of Questions	Never	Sometimes	Too Much	Opinions
				Explanation
29- Asks simple memory and reminding questions				
30- Convergent questions: asks questions that have only one acceptable answer				
31- Divergent questions: Asks questions that have more than one possible answer				
32- Evaluation questions: Asks questions that state a judgment				
33- Asks questions about the functioning: Asks questions about the organization, discipline and the structure of the lesson				

Number of Questions During the Lesson	Never	1-4 questions	More	Opinions
				Explanation
34- During preparation stage				
35- During learning-teaching stage				
36- At the end of the lesson				

5.1.4 Öğretmenlerin Soru Sorma Becerilerine İlişkin Gözlem Formu

Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin ders işleme süreci esnasındaki soru sorma becerilerini incelemek amacıyla hazırlanmış olan bu form ders işleme sürecinde soru sorma esnasındaki davranışlarını, soru sorma tekniklerini, sordukları soruların niteliğini ve soru miktarını ölçmeyi amaçlayan bir yapıya sahiptir.

Aşağıda verilmiş olan öğretmenlerin soru sorma becerilerine ilişkin gözlemlerinizi, uygun olan seçeneği işaretleyerek belirtiniz.

Öğretmen Davranışları	Hiç	Kısmen	Çok	Görüşler
				Açıklama
1- Merak uyandırıcı sorular sorar				
2- Kazanımlarla ilgili sorular sorar				
3- Ön bilgileri yoklayıcı sorular sorar				
4- Soruları açık ve net bir dille sorar				
5- Öğrenci düzeyine uygun soru sorar				
6- Soru sorarken öğrenciye adıyla hitap eder				
7- Soruları görsel olarak da sorar				
8- Soru sorarken sözel olmayan öğretmen davranışlarını (jest, mimik, gülümseme) etkili biçimde kullanır				
9- Sorularını bütün sınıfa yöneltir				
10- Sınıftaki bütün öğrencilere eşit oranda cevap hakkı verir				
11- Gerektiğinde soruyu tekrar eder				
12- Öğrencinin soru sormasına izin verir				
13- Öğrencinin bütün sorularını dikkatle dinler				
14- Öğrencinin sorularına uygun biçimde cevap verir				
15- Öğrencilerin verdiği cevaplara hiçbir tepki göstermeyerek bütün cevapları almaya devam eder				
16- Öğrencilere fırsat eşitliği vermektedir				
17- Öğrencileri sorulara cevap vermeleri için cesaretlendirir				
18- Öğrencilerin yaratıcılıklarını geliştirecek sorular sorar				
19- Öğrencileri işbirliği ve grup çalışmalarına teşvik edici sorular sorar				
20- Öğrencilerin problem çözme becerilerini geliştirici sorular sorar				
21- Öğrencilere üst düzey düşünme becerilerini geliştirici sorular sorar				
22- Öğrencilere tahmine dönük sorular sorar				
23- Öğrencilere günlük hayatla ilişkili sorular sorar				
24- Öğrencilere tartışma ortamı oluşturacak sorular sorar				

Soru Sorma Teknikleri	Hiç	Kısmen	Çok	Görüşler
				Açıklama
25- Bekleme süresine dikkat eder				
26- Soruya verilen cevap doğru ise	a- Geçiş soruları kullanır			
	b- Sosyal pekiştirir			
	b- Etkinlikle pekiştirir			
	c- Maddi pekiştirir			
	d- Notla pekiştirir			
27- Soruya verilen cevap yanlış veya eksik ise	a- İpucu verir			
	b- Açıklama ister			
	c- Notla değerlendirir			
	d- Kaşlarını çatıp başını sağa sola sallayarak tepki verir			
	e- Azarlar			
	f- Yapıcı Eleştirir			
28- Soruya hiç cevap verilmediği	a- İpucu verip aynı öğrenciye cevabı buldurur			
	b- Ek sorularla öğrenciye cevabı buldurur			
	c- Aynı soruyu başka öğrenciye sorar			

takdirde	d- Sorulan soruyu öğretmen kendi cevaplar				
----------	---	--	--	--	--

Soruların Düzeyi	Hiç	Kısmen	Çok	Görüşler
				Açıklama
29- Basit hatırlama ve bellek soruları sorar				
30- Yakınsak sorular: Kabul edilebilir tek cevabı olan sorular sorar				
31- Iraksak sorular: Birkaç muhtemel cevabı olabilecek sorular sorar				
32- Değerlendirme soruları: Yargı bildiren sorular sorar				
33- İşleyişle ilgili sorular: Organizasyon, disiplin ve dersin yapısıyla ilgili sorular sorar				

Number of Questions During the Lesson	Hiç	1-4 soru	Daha fazla	Görüşler
				Açıklama
34- Derse hazırlık aşamasında				
35- Öğrenme-öğretme süreci esnasında				
36- Dersin sonunda				

5.2 Sevgi Coşkun-Keskin

Lesson Transcript “Children’s Rights”

Location: Istanbul/Kadıköy

Date: 03 October 2006

Grade: 5th Grade

The number of students: 35

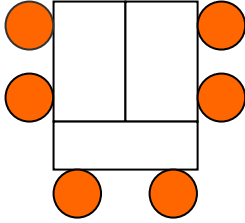
Learning Area: Individual and Society

Unit: I Learn My Rights [2 hours]

Educational attainment: Students recognize their rights as children.

Note: This unit is the first unit of the new educational process and the teacher gives the fourth week lesson. Images of happy children are shown to the students. Then images of children in various awkward situations and conditions are shown. Conversations are conducted with the students and their empathy skill is addressed with these images. The following transcript is unit’s first lesson. The second lesson also includes a series of group activities guided by the teacher. In the following part the details of the first lesson are given.

In class, the students sit in groups of six persons as the diagram below shows.

First Lesson

Teacher: Good morning friends.

Students: Good morning.

[Noise]

Teacher: We tried to realize our rights as children last week, didn't we? We analyzed the evidence of some incidents that had happened in the past. Today, I will show you the conditions under which the children live in some countries at present. Then we'll fill out worksheets relating to these images.

[When the power point show starts, students laugh at the funny pictures of the children on the screen. But they remain silent when they see children in difficult situations on the screen. They look at the screen sadly. There is not any sound to be heard in the classroom anymore. The teacher starts to talk about the children on the screen].

Teacher: [After the show has finished] Now we will talk about this subject [children's rights]. Why have you become quiet?

Alp: Teacher, it was so nice, we were very touched.

Bariş: We felt very sorry.

Students: [all together] Again.... again...

Teacher: All right, I will show it one more time. Then we will put ourselves in the positions of the photographers of these photos. Also we will put ourselves in the positions of the children in these pictures. Now, I will show you the powerpoint show again. We will stop at some points and have a discussion.

[Laughter again...]

Alp: [After happy children pictures are shown] Let's watch this part again.

Teacher: Let's continue. I will give these pictures on a CD to those ones who will contribute to the lesson well.

[The dialogue below is about picture 1 in the presentation]:

Picture 1

Teacher: What's around this child's neck?

Students: A bomb! [Altogether]

Teacher: How old do you think this child is?

Students: Five, six... [Altogether]

Teacher: Five or six years old. Alright, is it a boy or a girl?

Students: A boy [Altogether]

Teacher: What's in its ear? Probably?

Students: A girl! [Altogether]

Teacher: Now, Ayşenur Çetin [Looking through the list]. Can you tell us what this child may feel? In order to do this, you should put yourself in her position and then think.

Ayşenur: I'd be afraid because there is something like that. I mean, because there is a grenade.

Teacher: What kind of environment may this child be in?

Ayşenur: A warlike environment.

Teacher: Which country of the world may this child be in at the present? Where is a war?

Ayşenur: In Iraq.

Teacher: Well, what else would you feel? What's in this child's facial expression?

Ayşenur: She is sad. She is scared.

A few children: Sadness. Fear [Noise]

Teacher: Now, imagine yourself. You are in the middle of a war. Maybe your mother and your father are not alive. But there is a bomb in your hand. This bomb is hanging around your neck. You have to use it when it is necessary. And you don't know what is happening. It looks as if the world is where you are. Think about how you feel in this situation? Can you explain your feelings to me?

Zeynep: Teacher, it cannot be explained, it can just be experienced.

Teacher: One second, I asked Ayşenur. She will answer.

Ayşenur: Teacher, I wouldn't want to kill someone there. People kill each other in a war. I mean something happens and I wouldn't want to do that. However, I wouldn't know what would happen, for I am just 5-6 years old. Therefore, I would do nothing.

[The dialogue below is about picture 2 in the presentation]:

Picture 2

Teacher: Right, now let's look at the picture here. Where may this place be? I want you to describe the place. Zeynep?

Zeynep: Well... a snowy hill, I mean a place that is unseen.

Teacher: Is there any vehicle? Elif.

Elif: No, there isn't.

Teacher: Efe, who is this child walking with?

Efe: He is walking with his mother and father. A soldier...

[A group of first graders visited our classroom. Our class was interrupted for some time (2 minutes). There was some noise while they were checking our classroom.]

Teacher: Now, why is this child crying here?

Efe: Maybe his mother and father, they may be taken as hostages by a soldier. He is just a child. He is sad and cries. Look.... The soldier holds his weapon towards one of them. The child feels scared.

Teacher: Barış, now, I want you to put yourself in the child's position. Maybe you have to migrate from one place to another due to a war or any other reason. You have just your suitcases and bags with you. You departed without taking any other belongings. And, you were taken under custody as if you were criminals. And you're holding the hands of your parents, you are crying while looking at your parents. What would you think and feel in this situation?

Barış: Teacher, well, err... It is really a bad situation, I will lose my life when I do not even know the meaning of it.

Teacher: Yes.

Barış: I mean, just when migrating ... Some people are ill-fated. Destiny... [While bending his neck and being sad]

Teacher: Are these weapons similar to those you play with?

[Noise...]

A group of students: A bit bigger...

Teacher: Could you be quiet? How can we handle this course, if you do not keep quiet?

Barış: Of course they do not look alike. Because these weapons are real and kill people. I suppose I would not want to play with weapons anymore. Perhaps, I would play.

[The dialogue below is about picture 3 in the presentation]:

Picture 3

Teacher: Right, now let's look at the picture here. Probably there was a blast here. The child was frightened because of the noise of the explosion and he hugged an older person who may be his father or grandfather. Now, Zeynep, please put yourself in this child's position and think. What would you feel and think? Could you tell us?

Zeynep: Teacher, I want to say something. I experienced something. Not a bomb exploded, but a gas cylinder in the kitchen.

One of her friend [Jeering] There is not any difference, is there? Atom bomb.

Zeynep: [Does not care] then, Teacher!

Teacher: Yes, Zeynep is talking.

Zeynep: Teacher, first I would cry and would be sad and well... I would want that nothing happened to my father and my family. Well, I would be scared.... I mean, I would think I would die... I mean I would suppose that I would fall on the ground, another bomb would explode and all of us would die.

Teacher: Would you easily walk down the road?

Zeynep: Teacher, I would be nervous as if a bomb would explode at any moment.

[The dialogue below is about picture 4 in the presentation]:

Picture 4

Teacher: Well, now, in this picture; this house used to be the home of this child. The child used to play in this room. These walls used to be the walls of his house. He used to be able to hang pictures on these walls. But now, there are millions of bullet marks on the wall instead of pictures. I say millions, for the marks cannot be counted. Some of these holes are very big and some are smaller. Doğan, I want you to put yourself in this child's position now. How old do you think this child is?

Doğan: Well... 4-5.

Teacher: What do you think he is carrying, it looks as if there is something in his pocket.

Doğacan: A rosary... [laughters]

A student: A pocketknife.

Teacher: Think about your current home, what would you feel if your current home was in the same situation as this house, Doğacan?

Doğacan: Teacher, firstly, the installments of the credit for our house have not been paid yet. Teacher, if this happened to my house, I would kill these people. It is obvious here, I mean it is a child. But I could not understand exactly what he is doing...

Teacher: He is trying to go downstairs by holding on to the wall. Look, there are stairs here.

Doğacan: He is looking for something to eat.

Teacher: Right, what would you feel, Doğacan?

Doğacan: Teacher, I would feel fear.

Teacher: Fear... So, war is equal to?

Cem: Fear...

Doğacan: Teacher, I will say something. Are these pictures real?

Teacher: Real pictures. Now, Berke, imagine this house is your house; once there was a small window here. These are your armchairs and there were your toys in this corner. And there was a TV there. You watched it. Your room turned into this situation. What would you think and feel when you saw this room? [This dialogue is about picture 5 in the presentation];

Picture 5

Berke: Teacher, first I would be very sad. Well, then [grimacing]. The sadness would be an awful thing. I would think like this.

Teacher: Imagine closing your eyes, so...

Bariş: [interrupting] Teacher, I can see only in white and black colors when closing my eyes. [Laughters]

Teacher: Alp, you tell us.

Alp: Teacher, if I were in his position, I would wonder why the war break out. In fact, we know the reason. The USA wants to capture the oil resources in Iraq, but the child in the picture probably does not know this. He used to look out of his window and now there is a huge hole there.

[The dialogue below is about picture 6 in the presentation]:

Picture 6

Teacher: Right, There is a girl in this picture and they are running away from the war environment. She is acting as if she was the parent of her sibling, for they lost their parents while escaping. She is carrying her sibling and they are doing a forced migration. Now, Manolya, can you explain your feelings and thoughts by putting yourself in this girl's position?

Manolya: Teacher, I would take the responsibility of looking after my sibling. Of course I would not be able to do it the way my mother did but I would do my best. And that is because it would be for my sibling.... err... I would be sad, for there are wars in the world.

Teacher: Right, would you ever think to abandon your sibling?

Manolya: No, I would not.

Teacher: You would not.

Zeynep: Teacher, sibling means the other half of one person. [Note: Zeynep has no sibling.]

[The dialogue below is about picture 7 in the presentation]:

Picture 7

Teacher: Right, I want you to look at this picture. This picture has its own story. There is a 5-6 years old child in this picture, maybe 8 years old, we cannot know. Because it is possible that he could not grow due to malnutrition. And he is unable to walk, everywhere is arid, there is nothing to eat. And a vulture is waiting by him to...

A group of students: Die! [Altogether]

Teacher: Perhaps it will eat this child before he dies. And you will put yourself in the position of the photographer of this picture. You are a photographer and see this scene while walking and you take a picture. What would you feel and do in this situation?

[Altogether expressions of opinions that cannot be understood and noise.]

Teacher: Be quiet! Binnur, you tell.

Binnur: I would be very sad in such a situation. I would not be able to stand it.

Teacher: What would you do?

Binnur: I would try to help.

Teacher: How would you help?

Binnur: I would give him food and clothing.

Teacher: What else would you do? What would you do at that certain moment?

Deniz: [Interrupting] I would chase the vulture [Laughters]

Binnur: No answer.

Teacher: Right, Gökçen, tell us what you would do in this situation.

Gökçen: If I were there, I would throw stones at the vulture. I would kick it. I

I would force the vulture to leave. Then I would take the child to my home and look after him.

Teacher: Right, Gökbel, what would you do?

Gökbel: [Smiling] [Rubbing his hands] Well. What would I do? I would try to resist more, at least I would go on walking until finding the way. I would be afraid.

Teacher: Right; Çiğdem, what would you do?

Çiğdem: I would be sad. I would force the vulture to leave. [She immediately sits down. Anyway, she looks as if she does not want to answer any question.]

Teacher: Alright, I will give the last word to Ariyen.

Ariyen: First, I would beat the vulture (laughters). Then, I would look after the child. Perhaps he is suffering from a disease, perhaps he is suffering from the Wilson disease or how it is called. It can infect me as well.

Teacher: What is the Wilson disease?

Ariyen: It is just Wilson disease. I saw it at a museum in Iran. The name of the disease was not written, but the man was like a skeleton like this.

Teacher: This child is just suffering from hunger. He is like this due to hunger.

Ariyen: Teacher, then I would take the child and carry him to my home; I do not have a home there; I would ask charities for help and money. Then I would give him dresses, then... like this...

Teacher: Right, I will ask you something. Do you think there are other children like this there?

Efe: Yes, teacher, there would be. We would take this child, for we have seen him and not others. We would take him to somewhere where children are looked after. In addition, we can collect money from the shopping malls all around the world and then donate this money to these children.

Teacher: Yes. I will tell you something friends. This photo is given a prize for. Do you know what the photographer of this picture did? He left this child there and went.

Students: Ooooooh!!! (Altogether). [All pupils are surprised and upset.]

Teacher: The photographer thought the vulture may harm him and therefore left the child in this position.

Students: [Still looking surprised and upset]

Alp: Teacher, that man should be crazy or something like that.

Teacher: This person was given a prize for this photo. It is not clear whether due to the remorse or not, he committed suicide.

Zeynep: Ooooh!!!

[The dialogue below is about picture 8 in the presentation]:

Picture 8

Öğretmen: Özgecan, what would you feel if you were in these children's position?

Özgecan: Teacher, looking at the other children I would be happy, if I were these children.

Teacher: You would be happy. Right, have you ever gone to somewhere like this place? Have you ever collected flowers in rural plains?

Özgecan [She shakes her head as a sign for "no"] Teacher I would have liked to do so, but unfortunately no.

Teacher: Yusuf, you tell.

Yusuf: I collected flowers. There was my mother's village. There was threshing there.

Teacher: Were you so happy there?

Yusuf: Yes.

Teacher: I will ask you something, can you compare yourself with the children I have just shown you?

Alp: Teacher, they are very fortuneless.

Teacher: [Showing the picture of a child in a half-naked form trying to eat bread crumbs (Picture 9)] Have you ever had to eat bread like this?

Picture 9

[Altogether] Nooooo....

Teacher: What would you feel, if you had to eat anything dry you can find?

Özge: Teacher, if they go on being fed in this manner, it would be impossible for them to survive. I would be sad, if I were in their position. Looking at other children I would be sad.

Teacher: Now, you will fill the worksheets that I will give you on the subject. Each Group will make group of 3 people. These three people will fill out the worksheets (Anex 1) by working together.

[Noise]

[The bell rings. Interventions to the camera.]

Summary of the second lesson:

The teacher divides the groups of six into groups of three. Each group is given three activities that are written on worksheets. The first of these activities is that the children write a letter to leading people of a state putting themselves in the position of children in special situations. The second task is to put themselves in the positions of leading people of states. Therefore, in this activity the children chose people like George Bush, Saddam Hussein and the Turkish President. They wrote a replying letter to themselves from the perspective of the head of states. The last activity is that children prepare their own declaration of children's rights before introducing the declaration of children's rights in the lesson. The following worksheets are examples of these activities. The teacher acted as a guide for each group in the activity process.

5.2.1 Sevgi Coşkun-Keskin

Ders Transkripsyonu “Çocuk Hakları”

Yer: İstanbul/Kadıköy

Tarih: 03 Ekim 2006

Sınıf: 5. Sınıf

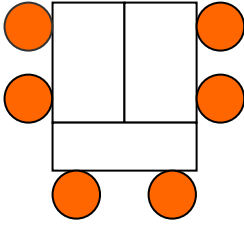
Öğrenme Alanı: Birey ve Toplum

Ünite: Haklarımı Öğreniyorum [2 ders saati]

Kazanım: Çocuk olarak haklarını fark eder.

Not: Bu ünite yeni eğitim öğretim sürecinin ilk ünitesidir ve öğretmen öğrencilerle dördüncü haftadaki dersini yapmaktadır.

Sınıfta öğrenciler aşağıda şema edildiği gibi 6 şarlı gruplarla oturmaktadır.

Birinci ders

Öğretmen: Günaydın Arkadaşlar.

Öğrenciler: Günaydın.

[Gürültü]

Öğretmen: Geçen hafta çocuk olarak haklarımızı fark etmeye çalışmıştık değil mi? Geçmişte yaşanan bazı olaylarla ilgili kanıtları analiz etmiştik. Bugün ise günümüzde bazı ülkelerde yaşayan çocuk manzaralarını izleteceğim. Daha sonra bu manzaralarla ilgili çalışma yapraklarını dolduracağız.

[Powerpoint gösterisi başlayınca, öğrenciler güzel çocuk resimlerine gülerler. Fakat zor durumda olan çocuk resimleri karşısında susarlar. Üzülerek manzaraya bakarlar. Sınıfta artık çıt çıkmıyor. Öğretmen çocuklarla ilgili konuşmalar yapmaya başlıyor].

Öğretmen: [Gösteri bitince] Şimdi bu konuyla [çocuk hakları] ilgili konuşacağız. Neden sustunuz?

Alp: Öğretmenim çok güzeldi Çok duygulandık.

Barış: Çok üzüldük.

Öğrenciler: [hep bir ağızdan] Bi daha... bi daha...

Öğretmen: Tamam, bir daha izleteceğim. Daha sonra kendimizi bu fotoğraftaki fotoğrafçıların yerlerine koyacağız. Bazen de bu resimlerdeki çocukların yerine koyarak onları anlamaya çalışacağız. Şimdi ben filmi tekrar izleteceğim. Bazı yerlerde durarak konuşacağız.

Tekrar gülüşmeler...

Alp: [Mutlu çocuk resimleri bitince] burayı başa alın tekrar izleyelim.

Öğretmen: Devam edelim. Dersimize güzelce katılanlara bu resimleri bir cd yle vereceğim.

[Aşağıdaki diyalog sunuda yer alan resim 1 ile ilgilidir]:

Resim 1

Öğretmen: Bu çocuğun boynunda ne var.

Öğrenciler: Boombaaaaaa [Hep bir ağızdan]

Öğretmen: Sizce bu çocuk kaç yaşındadır?

Öğrenciler: Beşşşş, altııııı... [Hep bir ağızdan]

Öğretmen: Beş altı yaşında. Pekala kız mı erkek mi?

Öğrenciler: Erkekkek [Hep bir ağızdan]

Öğretmen: Kulaklarında ne var? Galiba?

Öğrenciler: Kızzzzz. [Hep bir ağızdan]

Öğretmen: Şimdi Ayşenur Çetin [Listeden bakarak]. Bu çocuğun hissedebileceği şeyleri bize anlatır mısın? Bunun için onun yerine kendini koymalı öyle düşünmelisin.

Ayşenur: Korkarım yani böyle bişey olduğu için. İşte el bombası olduğu için.

Öğretmen: Nasıl bir ortamda olabilir bu çocuk.

Ayşenur: Savaşlı bir ortam.

Öğretmen: Bu çocuk dünyanın şu anda hangi ülkesinde olabilir. Nerede savaş var?

Ayşenur: Irak'ta.

Öğretmen: Pekâlâ başka neler hissederdin? Bu çocuğun yüz ifadesinde ne var?

Ayşenur: Üzülüyor. Korkuyor.

Birkaç çocuk: Üzüntüüü. Koorkuuuu. [Gürültü]

Öğretmen: Şuanda kendini hayal et. Bir savaşın ortasındasın. Belki annen baban hayata değil. Ama elinde bir bomba var. Bomba boynunda asılı. Onu gerektiğinde kullanmak zorundasın. Ve ne olduğundan da haberin yok. Dünya sanki senin bulunduğun yer. Düşün bakalım bu durumda neler hissedersin? Bana duygularını anlatabilir misin?

Zeynep: Anlatılmaz yaşanır öğretmenim.

Öğretmen: Bi saniye Ayşenur'a sordum. O cevaplayacak.

Ayşenur: Öğretmenim ben orda başkasını öldürmek istemezdim. Çünkü savaşta herkes bir birbirini öldürüyo. Şey oluyo yani ben onu yapmak istemezdim. Ama orda daha 5-6 yaşında bir çocuğum ne olacağını da bilmezdim. O yüzden bişey yapamazdım.

[Aşağıdaki diyalog sunuda yer alan resim 2 ile ilgilidir]:

Resim 2

Öğretmen: Pekâlâ şimdi; şimdi buradaki resimde bakalım. Burası neresi olabilir? Mekân olarak tarif etmenizi istiyorum. Zeynep.

Zeynep: Eee... karlı bir tepede yani hiç görünmeyen bir yerde.

Öğretmen: Araç yani vasıta var mı? Elif.

Elif: Yok.

Öğretmen: Efe, bu çocuk kimi yanında gidiyor.

Efe: Anne ve babasıyla gidiyor. Bi asker...

[Bir grup 1. sınıf öğrencisi sınıfımızı ziyarete geldi. Dersimiz biraz [2 dk] bölündü. Sınıfımızı incelemeleri sırasında bir gürültü oldu.]

Öğretmen: Şimdi burada çocuk neden ağlıyor?

Efe: Anne babası olabilir işte bunlar bi asker tarafından rehin alınmış. Çocuk işte... üzölmüş ağlamış. İşte... asker silahı birine doğru tutuyo. Çocuk kendisini korkmuş hissediyö.

Öğretmen: Barış şimdi kendini bu çocuğun yerine koymanı istiyorum. Belki bir savaş yüzünden belki de bir başka neden yüzünden bir yerden bir yere göç etmek zorundasın. Elinizde valizleriniz ve çantanız var. Başka hiçbir eşyanızı almadan yola çıkmışsınız. Ve yolda sizi bir suçlu gibi askerler gözlem altına almışlar. Ve sen anne ve babanın elinden tutuyosun anne ve babana bakarak ağlıyorsun. Neler düşünür ve hissederdin bu durumda?

Barış: Öğretmenim şey ee... gerçekten kötü bişey daha hayatın anlamını bilmezken, hayatım elimden gidecek.

Öğretmen: Evet.

Barış: Yani daha tam göç ederken yani... bazı insanlar şansız. Kader... [Boynunu bükerek ve üzölerek]

Öğretmen: Bu silahlar senin elinde oynadığın silahlara benziyor mu?

[Gürültü]

Bir grup öğrenci: Biraz daha büyük...

Öğretmen: Şşşhhhtttt. Sessiz olur musunuz? Sessiz olmazsanız bu dersi nasıl işleyeceğiz?

Barış: Tabi ki benzemiyo. Çünkü bu silahlar gerçek insan öldürüyor. Her halde bundan sonra silahla oynamak istemezdim. Belki de oynardım.

[Aşağıdaki diyalog sunuda yer alan resim 3 ile ilgilidir]:

Resim 3

Öğretmen: Şimdi buradaki resme bakalım. Muhtemelen burada bir patlama olmuş. Bu patlama sonunda duyduğu sestən çocuk ürkümüş ve bir büyüğüne bu babası da olabilir dedesi de olabilir. Şimdi Zeynep kendini bu çocuğun yerine koyarak düşün. Neler düşünür ve hissederdin? Bize anlatabilir misin?

Zeynep: Öğretmen ben bir şey diyeceğim. Ben bir şey yaşadım. Bomba değil de tüp patladı. Bir arkadaşı [Alay ederek] hiç fark yok demi? Atom bombası.

Zeynep: [Aldırmıyor] sonra ya öğretmenim ya!

Öğretmen: Evet Zeynep konuşuyor.

Zeynep: Öğretmenim ben ilk olarak ağlardım çok üzülürdüm ve eee.. babama ve aileme hiç bişey olmamasını isterdim. Eeee. Korkardım. İnn... yani öleceğimi sanırdım. Yani bir anda yere düşüp, yani bir tane daha bomba patlayacağını ve hepimizin birden öleceğini sanırdım.

Öğretmen: Yolda rahatlıkla yürüyebilir miydin?

Zeynep: Öğretmenim her an bomba patlayacakmış gibi tedirgin olurdum.

[Aşağıdaki diyalog sunuda yer alan resim 4 ile ilgilidir]:

Resim 4

Öğretmen: Pekala şimdi, buradaki resimde; bu çocuğun eviydi bir zamanlar bu ev. Bu odada bu çocuk oyun oynuyordu. Bu duvarlar evinin duvarlarıydı. Bu duvarlara resim asabiliyordu. Fakat şimdi duvarlarda resim yerine milyonlarca kurşun izi var. Milyonlarca diyorum çünkü duvarlar delik deşik sayılmıyor izler. Bazıları çok büyük çapta bazıları küçük çapta delikler bunlar. Doğancan şimdi kendini bu çocuğun yerine koymayı istiyorum. Sence bu çocuk kaç yaşındadır?

Doğacan: Eeee.. 4-5

Öğretmen: Burada ne taşıyor sence, sanki cebinde bişey var.

Doğacan: Tesbih... [gülüşmeler]

Bir öğrenci: Çakı.

Öğretmen: Şu anki evini düşün, şu anki evin bu duruma gelmiş neler hissederdin Doğacan?

Doğacan: Öğretmenim birincisi evin daha borcu ödenmedi. Öğretmenim böyle olsa belki de alırdım adamları deşerdim yani. Burada belli oluyo çocuk yani. Ne yaptığını pek anlamadım ama...

Öğretmen: Merdivenlerden tutunarak inmeye çalışıyo. Bakın merdiven var burada.

Doğacan: Yiyecek bişey aranıyo.

Öğretmen: Ne hissederdin pekala Doğacan?

Doğacan: Öremenim korku hissederdim.

Öğretmen: Korku... Demek savaş eşittir:

Cem: Korku...

Doğacan: Öğretmenim bişey söylicem. Bunlar gerçek resimler mi?

Öğretmen: Gerçek resimler. Şimdi Berke burasının senin evin olduğunu hayal et ve burada bir zamanlar küçük bir pencere vardı? Burası da senin koltukların şu köşede de oyuncakların vardı. Şurada da televizyon vardı. İzliyordun. O durumdan odan bu hale geldi. Bu odayı görünce neler düşünürdün ve hissederdin? [Bu diyalog sunuda yer alan resim 5 ile ilgilidir]:

Resim 5

Berke: Öğretmenim ilk önce çok üzülürdüm. Eeee. Sonra... [Yüzünü buruşturarak] acısı çok berbat bişey olurdu yani. Bunu düşünürdüm.

Öğretmen: Gözünüzü kapatarak hayal edin yani...

Barış: [araya girerek] Öğretmenim ben gözümü kapatınca siyah beyaz görüyorum. [Gülüşmeler]

Öğretmen: Alp, Sen söyle.

Alp: Öğretmenim ben, onun yerinde olsaydım savaşın neden çıktığını merak ederdim. Aslında nedenini biliyoruz Amerika, Iraktaki petrol yataklarını istiyiyo, ama o çocuk bilmiyodur bunun nedenini. O zaman eskiden orda penceresinin camından bakarken, şimdi kocaman bir delik açılmış. [Aşağıdaki diyalog sunuda yer alan resim 6 ile ilgilidir]:

Resim 6

Öğretmen: Pekâlâ buradaki resimde bir kız çocuğu var savaş ortamından kaçıyorlar. Kaçarken de annesin babasını kaybettiği için kardeşini o sahiplenmiş. Onu kucağına almış zorunlu bir göç yapıyorlar. Şimdi Manolya sen, kendini bu kız çocuğunun yerine koyarak bize hissettiğin duygu ve düşüncelerini anlatır mısın?

Manolya: Öğretmenim ben yani eee kardeşime bakacağımı yani sorumluluğumu alırdım. Tabi annem gibi bakamazdım, ama yine elimden geleni yapardım. Ve kardeşim için olduğu için...eee.. bi kere savaş olduğu için çok üzülürdüm.

Öğretmen: Pekâlâ hiç kardeşini bırakıp gitmeyi düşünür müydün?

Manolya: Hayır düşünmezdim.

Öğretmen: Düşünmezdin.

Zeynep: Öğretmenim kardeş, demek onun yarı bir parçası demek [NOT: Zeynebin kardeşi yok]
[Aşağıdaki diyalog sunuda yer alan resim 7 ile ilgilidir]:

Resim 7

Öğretmen: Pekâlâ şimdi bu fotoğrafa bakmanızı istiyorum. Bu fotoğrafın bir hikâyesi var. Bu fotoğrafta 5-6 yaşında bir çocuk var belki de 8 yaşında bilemiyoruz. Çünkü beslenmeden dolayı büyümemiş olabilir. Ve artık yürümeye takadi yok her taraf kurak hiç yiyecek yok. Ve bir akbaba onu bekliyo ki...

Bir grup öğrenci: Ölsünnnnn. [Hep bir ağızdan]

Öğretmen: Belki de ölmeden yiyecek bu çocuğu. Ve siz bu fotoğrafçının yerine koyacaksınız kendinizi. Bir fotoğrafçısının gezerken böyle bir manzara gördün çekiyorsun fotoğrafını. Bu durumda ne hissederdin ve ne yapardın?

[Hep bir ağızdan anlaşılmayacak gürültüde fikir yürütmeler ve gürültü..]

Öğretmen: Sessiz olunnnnnnnnn. Binnur sen söyle.

Binnur: Ben çok üzülürdüm böyle bir durumda. Dayanazdım.

Öğretmen: Ne yapardın?

Binnur: Yardım etmeye çalışırdım. .

Öğretmen: Nasıl yardım ederdin?

Binnur: Yemek verirdim kıyafet verirdim.

Öğretmen: Başka ne yapardın? O anda ne yapardın?

Deniz: [Aradan girerek] akbabayı kovardım. [Gülüşmeler]

Binnur: Yanıt yok.

Öğretmen: Pekala, Gökçen söyle bakalım sen bu durumda ne yapardın?

Gökçen: Ben olsam oradaki akbabaya taş falan atardım. Vururdum. Akbabanın gitmesini sağlardım. Sonra çocuğu evime götürür bakardım çocuğa.

Öğretmen: Pekala Gökbel sen ne yapardın?

Gökbel: [Gülerek] [Ellerini ovuşturarak] Eeee. Napardım. Daha çok direnmeye en azından yani yolunu buluncaya kadar yürürdüm. Korkardım.

Öğretmen: Pekala; çiğdem sen olsan ne yapardın?

Çiğdem: Üzülürdüm. Akbabayı kovardım [Hemen oturur zaten hiçbir soruya cevap vermek istemez bir tavır var çiğdem]

Öğretmen: Pekala son olarak Ariyen'e söz hakkı veriyorum.

Ariyen: Ben ilk başta akbabaya tekme tokat dolaşırdım. [Gülüşmeler] Öğretmenim ondan sonra da çocuğa bakardım. Çocuk eğer belki bi Wilson hastalığıdır nedir o hastalığa yakalanmıştır. O hastalık bana da bulaşabilir.

Öğretmen: Wilson hastalığı nedir?

Ariyen: Wilson hastalığı işte Wilson değil de İran'da bir müzede görmüştüm. Hastalığın adını yazmamışta adam böyle iskelet gibi kalmıştı.

Öğretmen: Bu çocuk sadece aç kalmış. Açlıktan böyle olmuş

Ariyen: Öğretmenim ondan sonra da çocuğu alırdım kucağıma ondan sonra götürürdüm evime evim yok orda işteee yardım derneklerinden yardım isterdim para isterdim. Ondan sonra giyindirip kuşandırırđım, ondan sonra böyle işteee..

Öğretmen: Pekala size bişey soracağım. Onun gibi böyle çocuklar var mıdır orada?

Efe: Evet vardır öğretmenim. Belki bu çocuğu gördüğümüz için bu çocuğu alabiliriz yani başka çocukları görmediğimiz için bu çocuğu alırız. Oralarda çocuk bakan bir yer olma ihtimali falan oraya verebiliriz. bir de şey yapabiliriz bütün dünyadan para toplayıp alış veriş mağazalarını o çocuklara yardım için. o paraları toplayıp oraya bağış yapabiliriz.

Öğretmen: Evet. Size bir şey söyleyeceğim arkadaşlar. Bu fotoğraf ödül almış bir fotoğraf. Bu fotoğrafı çeken kişi ne yapmış biliyor musunuz? Bu çocuğu orada bırakarak gitmiş.

Öğrenciler: [Aynı anda] AAAaaaa!!!. [Tüm sınıf şaşkın ve üzgün.]

Öğretmen: Akbaba bana zarar verir düşüncesiyle bu çocuğu bu pozisyonda bırakarak gitmiş.

Öğrenciler: [Hala şaşkın ve üzgün bir ifadeyle bakıyorlar]

Alp: Öğretmenim ya o manyak mıymış neymiş.

Öğretmen: Daha sonra bu fotoğrafla ödül almış bu kişi. Vicdan azabımıdır bilinmez ama bu fotoğrafı çektikten sonra intihar etmiş.

Zeynep: Yaaa!!!

[Aşağıdaki diyalog sunuda yer alan resim 8 ile ilgilidir]:

Resim 8

Öğretmen: Özgecan sen ne hissederdin bu çocukların yerinde olsaydın?

Özgecan: Öğretmenim ben bu çocukların yerinde olsam yani diğer çocuklara bakıp sevinirdim.

Öğretmen: Sevinirdin. Pekala, böyle bir yere hiç gittiniz mi? Böyle ovalarda kırlarda hiç çiçek topladınız mı?

Özgecan [Hayır anlamında başını iki yana salladı] Öğretmenim ben çok isterdim ama maalef.

Öğretmen: Yusuf sen söyle.

Yusuf: çiçek topladım. Orda annemin köyü vardı, orda harman vardı.

Öğretmen: Çok mutlu mu oldunuz?

Yusuf: Evet.

Öğretmen: Bi şey soracağım kendinizle gösterdiğim bu çocukları kıyaslar mısınız?

Alp: Öğretmenim çok şanssızlar.

Öğretmen: [Yarı çıplak bir şekilde ekmek kırıntılarını yemeğe çalışan çocuğun resmini göstererek (resim 9)] Hiç bu şekilde ekmek yemek zorunda kaldınız mı?

Resim 9

[Hep bir ağızdan] Hayırrr...

Öğretmen: Kuru ne bulduysanız yemek zorunda kalsaydınız ne hissederdiniz?

Özge: Öğretmenim zaten böyle beslenme böyle devam ederse hayatta kalmak imkansız olur. Bunların yerinde olsaydım üzülürdüm yani. Diğer çocuklara bakıp üzülürdüm.

Öğretmen: Şimdi vereceğim konuyla ilgili çalışma yapraklarını dolduracaksınız. Grup kendi içinde 3 erli grup yapacak. Bu üç kişi birlikte çalışarak bu çalışma yapraklarını [Ek 1] dolduracak.

[Gürültü]

[Zil çaldı. Kameraya tacizler.]

2. Ders:

Öğretmen 6 şarlı olan grupları kendi içinde 3erli gruplara ayırır.

Öğretmen: Çocuklar, size verdiğim çalışma yapraklarını yapmaya devam edin.

Verilen iki çalışma yaprağı üzerine çalışırken onlara her bir grup düzeyinde rehberlik yapar.

5.2.2 Group Work

5.2.2.1 Group Work - Letter to a head of state (Group Friends)

Grubun adı: Arkadaşlar.
Adımız: Ali, Uğurcan, Derin

Mektubun yazıldığı kişi: Corç Buş

Kendinizi bu çocukların yerine koyun, onlar gibi düşünerek dünyayı yönetenlere bu durumla ilgili olarak içinde bulunduğunuz durumu, hissettiklerinizi ve büyüklerden istediklerinizi belirten bir mektup yazın.

KONU: ÇOCUKLARIN BULUN DUĞU DURUM

Sayın: Corç Buş

Bulunduğumuz durum tam bir felaket durumudur insanların çoğu açlıktan ölüyor. Bize erzak, vekiyafet gönderin. Bu durumda evlerimiz var ama delik deşik, yollarımız var ama çamurdan. Bize yardım gönderin. Siz bizim yerimizde olsaydınız ne yapardınız. Siz orda keyif yaparken biz burada savaşıyoruz bombaların altında yaşıyoruz. Burada da durumu iyi olan insanlar vardı ama savaş olduğu için kaçıp gittiler. Eskiden otları çöpe attıklarını çöpten ayıklayıp giyorduk. Onlar göç ettikleri için açlıktan ölüyoruz. İster azık budurunda yaşamak istemiyoruz! Değdiğimiz pişman olduk. Zengilerin çocukları top yaparken biz burada mermilere yakalanmadan yoldan geçmeye çalışıyoruz.

The Name of Our Group: Friends

Our Names: Ali, Uğurcan, Derin

To whom the letter is written: George Bush

Put yourselves in the place of these children, think like them and write a letter to those who rule this world indicating the situation that you are in, what you feel and what you ask for from the adults with regard to this situation.

SUBJECT: THE SITUATION THAT THE CHILDREN ARE IN

Dear George Bush

The situation that we are in is a complete disaster situation. Most of our people die of hunger. Send us provisions and clothes. In this situation, we have houses but they are full of holes, we have roads but of mud. Send us help. What would you do if you were in our place? While you are enjoying your lives there, we are fighting and living under bombs here. Here, there were also wealthy people but they ran away because of the war. We used to eat what they threw away as waste by picking them up from the garbage. As they migrated we die of hunger. It's enough; we no longer want to live in this situation anymore! We [even] regret that we are born. While the children of wealthy people play with a ball, we are trying to cross the street without being caught by bullets.

5.2.2.2 Group Work - Letter to a head of state (Group Tree)

Grubun adı: Ağaç
Adımız: Onur Kölem

Mektubun yazıldığı
kişi: Erdoğan

Kendinizi bu çocukların yerine koyun, onlar gibi düşünerek dünyayı yönetenlere bu durumla ilgili olarak içinde bulunduğunuz durumu, hissettiklerinizi ve büyüklerden istediklerinizi belirten bir mektup yazın.

KONU: SAVAŞ GÖÇÜKLARİ

Sayın: RECEP TAYYİP ERDOĞAN

Sayın Erdoğan Irak'taki çocuklar ağılık içinde kıvrınıyor. Amerikalı askerleri çocukların evi baskını yaptılar. Bizler annesiz babasız kaldık. Ne olur bize yardım edin ne olur. Yardım ederseniz bu çocukların hayatını kurtarırız. Olusunuz diyecek, elbise, şalvar, yorgan, battaniye, yatakları Irak'taki çocuklar sence niye böyle oldular, eskiden gülüyor, oynuyorlardı ama şimdi çocuklar Yetim kaldılar. Bu çocukları Türkiye'de Çocuk Esirgeme Kurumuna gönderin. Çocukları biraz da okula gönderin. Çocuklara ruy bir eğitim vermek zorunda. Eğitim alabilmesi için kalem, defter, silgi gösterin. Bu çocuklar bizim çocuklarımız. Ey Erdoğan bu katar gezi yapıyorsun, bir kerede bu çocukların yanına gitsen ne olur he. Çocukları seversen, hiçe fena olmaz. Bazen çocuklar boynlarında el bombası taşıyor, tüfek taşıyor bunlara dur yapma diyen yokmu? Bu kötü günleri aştırtalım, çocuklara güzel eğitim sağlayalım. Çocukların için bir kere daha elele. Çocuklara öğretmen gönderin. O çocukları büyük adam yapmamız şart. Aclıktan atıyorlar. Akbaba lar onları ölmesini bekliyor, bu çocukları kurtaralım. Yardım edelim.

The Name of the Group: Tree

Our Names: Onur-Kazım

To whom the letter is written: Erdoğan

Put yourselves in the place of these children, think like them and write a letter to those who rule this world indicating the situation that you are in, what you feel and what you ask for from the adults with regard to this situation.

SUBJECT: WAR CHILDREN

Dear RECEP TAYYİP ERDOĞAN

Dear Erdoğan, children in Iraq suffer from hunger. American soldiers destroyed the houses of the children. We have no mother, no father, no parents anymore. Please help us, please. If you help us, you will save the lives of these children. Food, clothes, tents, quilt, blanket, bed... What do you think why the children in Iraq are like this now? They used to laugh and play, but now the children are left orphaned. Send these children to the Society for the Protection of the Children in Turkey. Send the children to school. Hand-in-hand to provide good education to children. Give them pencil, notebook and erasers in order to enable them to receive a good education. These children are our children. Oh Erdoğan, you travel so much, but why don't you visit these children for once? It would not be bad if you loved children. Some children carry hand grenades around their necks and rifles with them, isn't there anyone saying 'don't do this' to them? Let's leave these bad days behind and provide good education to children. Hand-in-hand once again for children. Send teachers to the children. We have to make these children big people. They eat grass out of hunger. Vultures wait for them to die, let's save these children. Let's help them.

5.2.2.3 Group Work - Emergency Plan (Group Tree)

Grupun adı: Ağaç Grubu

Kendimizi.. Recep.. Talip.. ERDOĞAN yerine koyduk.

Kendinizi dünyayı yöneten büyüklerin yerine koyunuz ve bu resimdeki çocukların durumlarıyla ilgili olarak problem çözücü bir acil eylem planları hazırlayın.

ACİL EYLEM PLANI

Onların olduğu yere gidip onların sorunlarını çözmeye çalışırız. Oraya gidince bir cadı kurucuz. O cadının içine yemek pişiririz yemek piştikten sonra yemekleri onlara veririz. Evleri yıkılan çocukların evlerini yaptırmaya çalışırız. Onların arkadaş gibi duruz. Onların acılarını bize anlatmalarını sağlarız. Her yerlere binlerce cadı kurucuz. Cadılardan da onları beraber yaşuruz. Her iki kişiye 1 cadı veririz. Sarastırılan çocukları sarıya sokmamaya çalışırız. Ordaki çocuklara eğitim görene imkanı sağlayabiliriz. Ordaki anne ve babasız çocukları evlat edinebilecek anne ve babalar bulmaya çalışırız. Onların defter, kalem ihtiyaçlarını karşılamaya çalışırız. Onları Türkiye'ye getirip orda evlat isteyen iyi anne ve babaları götürürüz. Çocuklar o anne ve babaları severlerse çocuklar onlarda kalabilirler. Anne ve babalar o çocukların yaşam standartlarını yükseltebilirler. Anne ve babalar onların eğitilmesini sağlarlar. Anne ve babalar onlara Atatürk'ün hayatını anlatabilirler. Atatürk'ün ne kadar büyük bir insan olduğunu ve yaptıklarını anlatırlar. Anne ve babalar onlara öğretirler ve söylerler. Anne ve babalar kendilerine saygılı olmalarını söylerler.

Yazan = Müge ERDEM -
Ayşe TEMLİOĞLU
Emine Yıldırım

The Name of the Group: Tree Group

We put ourselves in the place of: Recep Tayyip Erdoğan

Put yourselves in the place of the statesmen that rule the world and prepare an emergency plan that solves problems with regard to the situation of the children in the pictures.

EMERGENCY PLAN

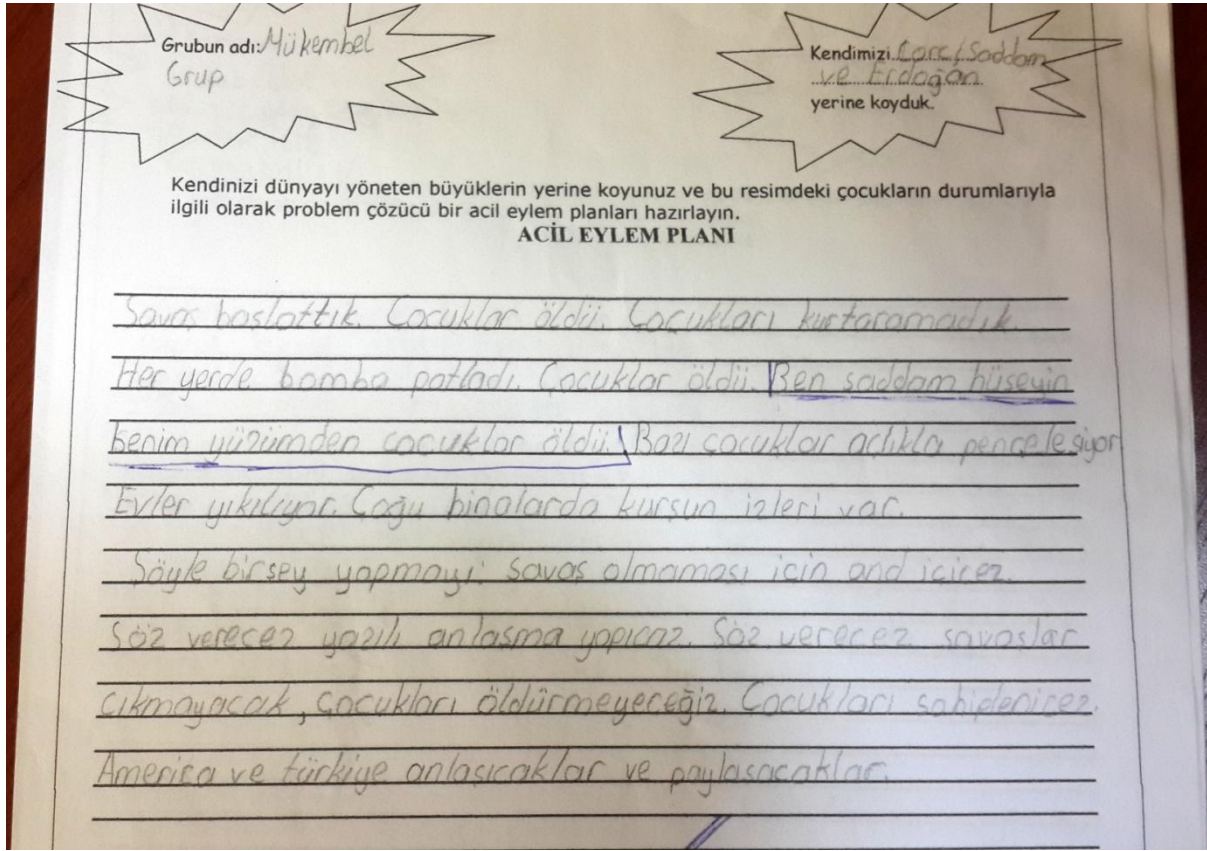
We go to the place where they live and try to solve their problems. We set up a tent when we get there. We cook in that tent; we give them the food after it is cooked. We try to fix the houses of the children whose houses are destroyed. We become their friends. We make them tell us about their sorrows. We set up thousands of tents everywhere. They live together in those tents. We give one tent for two people. We try to keep away children in the war area from war. We may provide these children the opportunity to receive education. We try to find parents who can adopt parentless children there. We try to meet their booklet and pencil needs. We bring them to Turkey and take them to good parents who want to adopt them. If these children like the parents they can stay with them. The parents can increase their life standards. They can teach them the rules of good manners. Parents may teach them the life of Atatürk. They tell them what a significant person Atatürk is and his deeds. Parents teach them and talk to them. Parents tell them to be respectful towards them.

Written by: Müge ERDEM

Ayşe TELLİOĞLU

Funda YILDIRIM

5.2.2.4 Group Work - Emergency Plan (Perfect Group)

The Name of the Group: Perfect Group

We put ourselves in the place of: George, Saddam and Erdoğan

Put yourselves in the place of the statesmen that rule the world and prepare an emergency plan that solves problems with regard to the situation of the children in the pictures.

EMERGENCY PLAN

We started a war. Children died. We could not save the children. Bombs exploded everywhere. Children died. I am Saddam Hussein; children died because of me. Some children struggle with hunger. Houses are being destroyed. There are bullet marks on most of the buildings. To do something like this: we swear that no war will break out. We will promise; we will make written agreements. We will promise that no war will break out, we will not kill children. We will protect the children. The US and Turkey will come to terms and share.

5.2.2.5 Group Work – Declaration (Group Friends)

Grubumuzun Adı:
Arkadaşlar

BİLDİRGEMİZ

- 1- Çocukların yanında kavgaya etmemeli ve kötü söz söylenmemelidir.
- 2- Kız ve erkek çocukları ayırt edilmeden okula gönderilmeli.
- 3- Doğuda bazı köylerde kız çocukları doğunca üzüntüyle karşılanır ama erkek çocuk doğunca sevinçle karşılanır yani kızlarla erkekler ayırt edilmemelidir.
- 4- Eğer çocuk doğurduysak onlara sahip çıkmalıyız ve onları okutup büyütmeliyiz, eğer onları sağda bırakırsak niye onları doğurduk?
- 5- Bazı çocuklarımıza dilendiliyor bunları bir şey vermeliyiz.
- 6- Ahırba evlilikleri yaptırmamalı çünkü çoğu çocuk sakat doğuyor, bu çocukların sakat doğmaya bakmaları yok.
- 7- Çocuklarımıza sevgi göstermeliyiz, onlara güven duyduğumuzu belirtmeliyiz.
- 8- Bazı çocukları terörden korkutuyoruz.
- 9- Çocuklarımızı hacırlanmamalı, alım satım yapılmamalıdır.
- 10- Çocuklarımıza küsük yasta bazı kötü maddeler almamaları gerekir.

SAYGILARIMIZLA

[Signature]

[Signature]

The Name of Our Group:

Friends

OUR DECLARATION

- 1) One should not have an argument and say bad words in the presence of children.
- 2) Boys and girls should be sent to school without discrimination.
- 3) In some villages in the East the birth of a baby girl is met with sadness while the birth of a baby boy is met with joy; so boys and girls should not be discriminated.
- 4) If we give birth to a child, then we must look after them, send them to school and raise them; if we are to abandon them on the street, why did we give birth to them?
- 5) Some children are forced to beg; we should stop this.
- 6) Consanguineous marriages should be stopped as most of the children are born handicapped; no one has the right to give birth to crippled children.
- 7) We should show love to our children and also tell them that we trust them.
- 8) We should protect some children from terror.
- 9) Children should not be kidnapped and sold.
- 10) Children should not take certain drugs at an early age.

BEST REGARDS

[Signatures]

5.2.2.6 Group Work – Declaration (Group Moonlight)

Grubumuzun Adı:
Ay Işığı

BİLDİRGEMİZ

- 1- Çocuk 18 yaşına kadar ebeveynleri tarafından büyütülür.
- 2- Çocuklar oyun ve eğlence hakkına sahiptir.
- 3- Çocukların haklarını savunmalıyız.
- 4- Çocukları 18 yaşına kadar çalışması veya zorlaması yasaklandırılmalıdır.
- 5- Çocuklar zorlayarak dilendirilmesi veya organlarını alıp öldürülmesi yasaktır.
- 6- Çocukların dayakla veya istenince görmesi yasaktır.
- 7- Çocukları alkol veya uyuşturucu satılmamalıdır.
- 8- Çocuklar eğitim ve öğretime öğretmek.
- 9- Çocukları olabildiğince iyi yetiştirmek.
- 10- Çocukları terbiyeli ve ahlaklı eğitmek.
- 11- Çocuklarla ilgilenmek bir sorunu varsa gidermek.
- 12- Çocuklara karşı iyi davranmak iyi bir iz bırakmak.
- 13- Çocukların bir hatası varsa anlayışla karşılamak.
- 14- Çocuğun bir başarısında ona takdir etmek.
- 15- Çocuğun emniyetini sağlamalıyız.

The Name of Our Group:

Moonlight

OUR DECLARATION

- 1) Children are raised by their parents by the age of 18.
- 2) Children have the right to play and have fun.
- 3) We should protect the rights of children.
- 4) Children should be forbidden to work or to be forced to work until the age of 18.
- 5) It is forbidden to force children to beg or to take their organs and kill them.
- 6) It is forbidden to beat or torture children.
- 7) Alcohol and drugs should not be sold to children.
- 8) Teaching children.
- 9) Making children live as good as possible.
- 10) Raising children in a well-mannered and ethical way.
- 11) Taking care of children and solving their problems, if there are any.
- 12) Treating children well, leaving a good impression.
- 13) To be understanding in case children make any mistake.
- 14) Appreciating children for their successes.
- 15) We must ensure the safety of children.

5.3 Mehmet Açıkalın

A Social Studies Education Lesson from Turkey: Human Rights

The lesson was videotaped in March 2013, using two cameras.

Keywords

Social Studies; Human Rights; Citizenship Education; Turkey

1 Introduction

Social studies is a field, consisting of wide variety subjects, and the content of this field differ from one country to another. Also, how social studies are taught may differ a lot depending on each country's culture and educational settings. Thus, it would be very interesting to see examples of social studies lessons from various countries to understand differences and similarities regarding how social studies are taught in different parts of the world.

Therefore, an example of a social studies lesson from Turkish educational context is provided for the special issue of Journal of Social Science Education. This may be the first recorded and transcribed social studies lesson from Turkey. To my knowledge there is no other example to date of a completely recorded and transcribed social studies lesson from Turkey. Thus, this study provides an example of a social studies lesson from Turkey in order to facilitate comparison with examples of social studies lessons from other parts of the world.

This lesson was recorded in a 7th grade class at a middle school in one of the metropolitan neighborhoods in Istanbul. According to the current curriculum in Turkey, social studies education is an interdisciplinary field (TTKB, 2009b; 2009c). The subjects of social studies include history, geography, economics, sociology, anthropology, psychology, philosophy, political science, law, and civics (TTKB, 2009b; 2009c). Social studies courses are taught under two different titles in elementary and middle schools from the first through seventh grades in Turkey. In early grades (grades 1-3), the course is called *Life Studies* (see TTKB, 2009a) and, from grades four through seven, it is called *Social Studies* (TTKB, 2009b; 2009c). Both courses are interdisciplinary,

focusing on skills and values that promote effective citizenship for the Turkish nation. At the high school level focusing on skills and values that promote effective citizenship for the Turkish nation. At the high school level (Grades 9-12), social studies subjects are taught as discipline based courses such as history, geography, sociology, psychology, and philosophy.

2.1 Finding a school site

Finding a school site and teacher participants was one of the major methodological issues for this study. This study is not typical educational research and it is not well known by the school administrators and teachers in Turkey. Educational research studies in Turkey are dominated by surveys and questionnaires. Thus, generally school administrators and teachers limit educational research only to these kinds of surveys which they call "anket". Anket is originally a French word "enquête" and has been integrated into Turkish to mean "public poll" or "questionnaire". Therefore, this type of educational research which required a video recording of a class session was unconventional for the school administrators and teachers and they were not eager to participate in this research. Initially, I was turned down by a couple of schools. Eventually, I was able to convince a social studies teacher and his principal to participate in the study. Of course, it was not enough to get permission from the school. I also applied to the school district for their permission. I was also worried that the school district would not allow the recording as it was a different research method to those generally approved. Like school principals and teachers, administrators in the school districts were also used to approving research studies that required applications of "ankets". Nevertheless, I managed to obtain permission for the study from the school district within a four week period.

Mehmet Açıkalın is an associate professor in the Department of Social Studies Education at Istanbul University, Turkey. He received his PhD from The Ohio State University, USA in 2006. His research interests are computer-supported instruction in social studies and teacher education.

Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi İlköğretim,
İstanbul Üniversitesi, Turkey
Email: mehmet.acikalin@gmail.com

The School

2.2 The School

This public middle school is located in one of the central regions of Istanbul. It is a two storey historical building which was built in the 18th century. The building was used by the navy during the Ottoman period. It is very common to see such historical school buildings in Istanbul especially around the old city. Such constructions, including this one, usually were not designed as school buildings originally which results in limited spaces within the classrooms, offices, playgrounds, and other facilities in the school. Another problem with the school concerns its location. Since the school is located within metropolitan area, a lot of noise that can be heard during the class sessions. The school had 450 students at the onset of the study. The observed class population was 27 (16 male and 11 female) students. According to the school principal and the social studies teacher, students' families' socio-economic status while heterogonous can be considered middle and upper middle class.

2.3 The teacher

The teacher is a 34 year old male. He graduated from a history teacher education program in one of the large universities in a metropolitan city. Although he graduated from a history teacher education program, he was appointed as a social studies teacher. Since there was a shortage of social studies teachers at that time, he was appointed to social studies by the Ministry of National Education in one of the public schools. He has 12 years teaching experience. He taught for one year in Bingöl, a city located at the Eastern region of Turkey and had worked in the school where this study took place for 10 years. He has just transferred to another middle school in Istanbul at the beginning of this academic year.

2.4 The lesson: Methodological process

The lesson topic was human rights which is a core topic in social studies education. This topic was selected because it is a common topic often associated with social studies and civic education curricula worldwide. Therefore, presenting a social studies lesson with a topic of "human rights" might be easier for teachers and

scholars worldwide to follow and understand. Also this lesson might be more valuable for teachers and scholars worldwide as it provides an opportunity to show how this universal topic is taught in a Turkish educational context and allows them to compare this lesson bearing in mind their countries' educational context.

The lesson was video recorded and transcribed verbatim. Then, the transcripts in Turkish were translated into English. Explanations were given in brackets when necessary. Transcription and translation process were not easy. Some issues came up especially with the translation as some words lose their meaning when translated to English. But before that I would like to give some information about key features of the lesson. When you read the whole text, you will see that the teacher always repeated what the students had said. Repeating students' responses might make the lesson boring for the readers. But this is typical in a social studies lesson in a Turkish educational context. Social studies teachers generally repeat or rephrase what the students say to make it clear for the rest of the class.

Another thing concerns how students address their teachers. Students do not call teachers by their first or last names. Instead, they use a single word, "Hocam" [my teacher]. As you can see from the Turkish version of the transcripts, students used the word "Hocam" many times (31 times) during the lesson. But, I did not translate it every time, because most of the time it did not make much sense when this word was translated to English. There were also other words used frequently in the transcripts. One of them was "başka?" [What else?]. The teacher used this word 42 times in the lesson in order to elicit various answers from his students. As can be seen from the text, the teacher used a question & answer method extensively. Thus, he asked students "başka?" too many times. Another extensively used word was "şey" [something /thing]. It was used 39 times in this lesson. It is both difficult and easy to translate this word in a sentence. "Şey" can be used as a substitute word for almost any word in Turkish. I, in most cases, translated "şey" as "something" or "thing". But in some cases I had to omit the word from the English translation. More information about translation or context is given within brackets.

Two sessions covering the same topic were recorded. Nevertheless, for reasons of space, only the first session was prepared for this issue with a summary of the second lesson provided.

3.1 Outline of the first lesson and seating plan

The teacher started the lesson by asking what human rights meant to the students. For most of the lesson, the teachers asked the students questions and got answers from them. The key points discussed in the lesson were:

- various human rights such as the "right to settle /shelter", "right to vote and get elected".

- human rights violations and racial discrimination.
- violence towards women (March 8 - International Women's day)
- modern colonization (Some students believe that the U.S.A. exploits other countries such as Afghanistan and Iraq).

- the right to life and how this right can be violated (Wars, blood revenge, assassination, and murder, ext.)
- the right to receive healthcare, property rights, and the right to travel.
- the right to communicate (Tapping phones illegally: Teacher gave life of Howard Zinn as an example for that. When Howard Zinn wrote his autobiography, he asked the FBI for his personal file which included all of his telephone conversations and other forms of communication, everything related to his life)
- discrimination between rich and poor (Teacher gave example of police searching random teenagers on the street and he suspected that the police particularly choose these boys mostly because of their poor clothing and appearance. The teacher discussed that with the students)
- violation of private life (paparazzi shows)
The seating plan for the lesson was as follows:

BLACKBOARD / CURTAIN

DOOR

TEACHER'S DESK

Only selected students names (pseudonym) were given in the chart.

M: Male

F: Female

			<u>GAMZE</u> (F)		
<u>YAVUZ</u> (M)		<u>MAHİR</u> (M)		<u>TUBA</u> (F)	
<u>BORA</u> (M)				<u>CAN</u> (M)	<u>SENEM</u> (F)

3.2 Summary of the second lesson

The second session of the lesson basically followed a similar structure to the first session. Most of the lesson was also allocated to questions & answers. The teacher showed students several pictures associated with human rights violation in this session and had the students analyze the pictures. Below are examples of these pictures.

Picture 1: Kids who sell "simit" [Turkish bagel]. (Showing this image, the teacher guided a classroom discussion about underage children working).

Picture 2: 10th December Human Rights Day (Showing this image, the teacher guided a classroom discussion about various human rights violations such as violence, torture, and limiting of freedom of speech).

Picture 3: A beggar woman with a child (Showing this image, the teacher guided a classroom discussion regarding how this child's human rights were being violated)

Picture 4

Pictures 4 & 5: Human hunger in Africa. (Using these images, the teacher guided a classroom discussion regarding hunger as violation of human rights and our responsibility as a whole world for this hunger)

Picture 6: Underage girl's marriage (Showing this image, the teacher guided a classroom discussion regarding underage girl's marriage as a violation of human rights).

Picture 7: Woman's body in a sushi bar (Showing this image, teacher guided a classroom discussion regarding using woman's body for commercial purposes which is another violation of human rights).

3.2 Transcription of the first human rights lesson

Abbreviations / Explanations:

T: Teacher, S: Students

SF: Female student, SM: Male students

In order to indicate the students who contributed most to the classroom discussion, pseudonyms are used (Female names: Gamze, Tuba, Senem; Male Names: Bora, Can, Ferit, Mahir, Yavuz)

T: Alright... children today's class topic is "Human rights and its origins". I guess we have been hearing the expression "human rights" frequently these days. What do you think about human rights? What are human rights?

S: ... [3 sec]

T: Human, what is a human?

Mahir: I will talk about human rights. Human rights are essential needs. For example there is something essential. For instance, one of the rights is the right to shelter.

T: Yes.

Mahir: For example, the right to education.

T: Actually, let's have a look at the root of the issue. What is a human?... Human? What are you? [Asks a student.]

SM: A human.

T: You are a human. What am I?

SM: A human.

T: Your friends and I... everybody in this classroom is a human. So what is a human?

S: ...

T: Have you ever asked yourself this question? Yes. [Picks a student.]

Bora: A living being.

T: A living being... If you look at it this way, the cat at home is also a living being.

Yavuz: The smartest living being.

T: The smartest living being! So, it must be "a living being" and "smart" at the same time. Is it like that?... Ok. The smartest living being. So is the human being different from other species and living beings?

Yavuz: Yes.

T: Ok. They are different. What do we call this? It is also in the Koran. What does it say? Or it is also in other religions' holy books. What does it say in the Koran? It says the human being is the most honorable creature in the world [eşrefi mahlukat]. Where does this honor come from?... From their [humans'] thinking. Ok, human... what are human rights?

Can: The right to live.

T: The right to live. What else?

The teacher is asking a question.

SM: The right to settle/shelter.

T: The right to settle. What else?

SM: The right to elect and be elected.

T: The right to elect and be elected. What do you mean by that? Do you mean selection / voting for anything or for political reasons or selection relating to any aspect of life?

SM: [Relating to] every aspect of life.

T: What, for example, do we have to select in our lives? Have you ever thought about that? What do we have to select in our lives?

Yavuz: The president.

T: The president. What else?

Bora: I was going to say the same thing. But my friend has already mentioned it.

T: In fact, the expression of selection is modeled in our heads. And we always say the same thing. Either we are selecting the leader of a political party or the class president. Does a human not have any other right to select?

S: ...

T: Does s/he not have the right to select anybody / anything other than those people to govern him/her?

SM: A human can select his/her religion.

T: What else? S/he can select his/her religion. What else?

SM: S/he can select the place to live.

T: S/he can select the place to live. What else?

S: ... [3 s]

T: [A person] can select the apple s/he wants to eat from the supermarket, right? S/he can select whatever vegetable s/he wants to eat from the market. A human can select the person whom s/he wants to get married to. S/he can select the school s/he wants to go to. Who is the only person that s/he cannot choose?

S: ... [7 s]

T: Did you say something?

Tuba: His/her parents.

T: [A human] cannot select his/her parents. Alright, we have talked about the rights of a human so far. One of them is the right to vote and to get elected. Humans are entitled to rights as soon as they are born. What is the first [of these human rights]?

S: It is the right to live. [Altogether. It is very common to see that all students or at least a group of students respond altogether. This is observed several times in this lesson.]

T: The right to live. The right to live. Ok. Who are those that invade human rights? Who violates human rights?

SM: Humans.

T: Godzilla or the humans? [Laughing.]

SM: The humans.

T: Humans deprive other humans of their rights. Ok then, how do these humans take over other humans' rights?

S: ... [2 sec]

Bora: They do not vest/acknowledge rights.

T: For example? For example? It is not necessary to give such big examples. Give examples from your own lives.

Ferit: Not all people are treated equally.

T: Who do you mean, for instance? Are you and I not equal?

Ferit: Yes teacher, we are... But the people who violate human rights...

T: Segregate/discriminate between who and whom? For example, tell me about something that caught your eye.

Ferit: For instance, Primeminister and a person who lives in a village.

T: [They discriminate between] Prime minister and a villager. Why do you believe in that?

Ferit: Because of the photo, my teacher... [He points to the photos on the screen.]

T: Photo? Is there anything about that [on these photos]?

Ferit: Teacher, for example there is one kid lying on the ground and no one helping him.

T: Ok! Let's come back to the pictures later. Let me close that down, because we are going to talk about these pictures separately. Is there anything you see or feel? Do not look at the photographs. Yes?

Yavuz: Teacher, the color of skin.

T: Color of skin. For example, you have a light skin, I have a chocolate skin color. So, does this mean you and I are not equal? Are we? Is a dark-skinned person better [than a light-skinned person]?

Yavuz: Teacher, they discriminate [because of skin color].

T: Is there something like that?

Yavuz: Yes, there is, teacher.

T: Where?

Yavuz: Almost in every country, my teacher.

T: So when you talk about skin color you mean... blackish [Teacher used word “siyahi” means “blackish.” “Siyah” means black color] people or in more impolite term “Negroes”? [Teacher here used the word “Zenci”, the impolite way to refers the black race]

Yavuz: Yes.

T: Negroes. So, who discriminates [between white and black people]? Do we do that? [He means the Turkish Nation]

Yavuz: Teacher, personal... it is a personal [subjective] thing.

T: It is something personal. Ok, are there a lot of Negros in our country?

Yavuz: Not many.

T: Not many. But their [the illegal African immigrants] numbers have been increasing, right? So do you think we are developing prejudice against these people? Or do you feel that prejudice against these people is developing in society?

Yavuz: No.

T: You do not. Ok then, is there any human rights violation in the society you live in?

Yavuz: Yes, there is.

T: For example what kind?

Yavuz: Teacher, there are people who are involved in racial discrimination.

T: Racial discrimination... They engage in racial discrimination. What else?

S: [incomprehensible]

T: In any a case, a person who praises his/her race is a racist. So you say, there is one race in this country and there are people defending that race... Are there just racists of one and the same race in this country?

Yavuz: No.

T: So, you say in this country there are racist people of each nation living here [who belong to different ethnic groups]. And you say there are racists within all races in the world. Yes. What else? Other human rights violations? Yes?

Tuba: Violence against women.

T: Violence against women. Yes... When was the issue most popular? Which day was it in March? It has been discussed a lot.

Senem: March 8.

T: March 8. What is March 8?

Senem: World workers women’s day. [Senem here originally said “Dünya emekçi kadınlar günü” meaning “World workers women’s day”. It is, in fact, “International Women’s Day”. In Turkey, March 8 mostly is valued by the leftists groups. Thus, there is a special emphasis on the word “workers”]

T: World workers women’s day. Ok, let’s continue. Violence against women. Do you see other human rights violations? Yes?

SF: In the past, Kings and religious people [Priest, imam etc.] were entitled to more rights...

T: In the past!

SF: ... than the regular people.

T: But, is there any human right violation you can see today? We are going to talk about that [later]. We are going to talk about the [historical] development of human rights [later]. But, is there any human rights violation you see today? Yes.

Tuba: Torturing animals.

T: Torturing animals. Actually, isn't that something different. This is not violation of human rights. Rights of living beings. Here a new rights expression arises. This means, rights of living beings. Let us talk about that separately.

Yavuz: Colony. [The word "Colony" does not refer its literal meaning in this context. It refers to exploitation].

T: What colony?

Yavuz: Some countries exploit other countries.

T: Are there still colonized countries?

Yavuz: There are.

T: For example?

Yavuz: Afghanistan, for example.

T: Afghanistan. Who exploits Afghanistan?

Yavuz: America. [People in Turkey when they talk about the United States, they refer her only with one word as "Amerika" which is the Turkish form of "America"].

T: America exploits Afghanistan. Ok, America. Then, according to your logic, America also exploits Iraq, right? So what does it take from Iraq?

Yavuz: Petroleum.

T: It [USA] takes petroleum [from Iraq]. Ok then in the world as we can just see from TV and read from newspapers, if I ask you to name a country that supports human rights, which country would that be? In all respects. Can you tell me one country that will be there with their people and government, if there is any human rights violation anywhere in the world? Is there any country that you can name?

Bora: I do not think there is.

T: Isn't there? That cannot be true! On the grounds of human rights violation people [nations or countries on the world] send their armies back and forth.

Yavuz: Turkey.

T: Turkey! So you say Turkey is a sensitive country for human rights violations in the world and wherever there is human rights violation Turkey would be there! Is that what you were saying?

Yavuz: No. Actually, not that much...

T: So you say we just get sad.

Yavuz: Supposedly.

T: We condemn [when we see human rights violations]. Is there such a country?

S: ... [6 sec]

T: Yes. Is there such a country?

S: ...

T: So there is not. Then, I will briefly give some information about this issue. After that let us have a look at why there is or there is not a country sensitive to human rights violations and where the mistake is? Now... What are human rights? In a general sense, everybody is entitled to human rights as soon as s/he is born. Once you were born and took your first breath, what is your first human right? It is the right to continue breathing. It is the right to continue breathing. Nobody in the world can take your right to breathe, this means your right to live, from you. Ok, when we look at this in detail, what is the right to live? How can the right to live be taken from somebody?

Bora: By being killed.

T: How does a person get killed? Under what circumstances can s/he get killed? There can be a murder, there can be a fighting... What else?

Bora: Wars.

T: Hah. Yes, wars. What else?

Can: Blood revenge. [It is a long-running argument or fight, often between social groups of people, especially families or clans. Although it has been diminishing, there are still ongoing disputes between families in the eastern parts of Turkey.]

T: Blood revenge. What else?

SM: Assassination.

T: Assassination. What else?

S: ... [2 sec]

T: Ok, let's go to another point. Let's say an earthquake has happened and a large site built by a contractor collapsed due to using unqualified or limited material for the construction. As many people get killed under this building, would this be a human rights violation or the deprivation of the right to live? What do you think? Do you know anybody who got killed in an earthquake? There is somebody in the other class, for instance. I will not give his/her name. S/he has lost his/her uncle, aunt, and all his/her cousins. Here there is a violation of human rights and additionally murder! Isn't there? The right to live... Right to receive healthcare! What is the right to receive healthcare?

Can: It means people can go the health centers or hospital to get information about their health.

T: To get information about their health. What else? What is the right to receive healthcare?

S: ... [5 sec]

T: Do you go to the doctor?

S: Yes. [Altogether]

T: Yes, you do. Do you have right to receive treatment?

S: Yes. [Altogether]

T: Yes, you have. Ok then, this is your first essential healthcare right. If you are sick and there is a treatment, you have to get this treatment. Ok, would big corporations and their activities which endanger your health and your lives also be considered a violation of right to health? For example, there is a factory in your neighborhood and this factory does not have a filtering system necessary to prevent air pollution. The factory continuously releases unfiltered bad smoke, toxins and chemical gases to nature. Do these affect peoples' health?

S: Yes. [Altogether]

T: And because of this, would a person's right to health be violated?

S: Yes. [Altogether]

T: Do you think there is a violation of human rights in this case?

S: Yes. [Altogether]

T: Yes, there is. Can you give another example for that? Yes.

Bora: Cigarettes.

T: Cigarettes! It is an interesting example. Ok, who is involved in this case?

Bora: What do you mean by involved, teacher?

T: I mean smoking cigarettes is a health right, a violation of the health right. But for example... I give you an example. A person named Ahmet smokes, but he goes to buy his cigarettes himself. Where is the violation here?

Bora: Is it within the state, teacher?

T: You tell me. Think about it. Where is it [the violation]?

Bora: ... [3 sec] The state, teacher.

T: Let me give you a hint. He has given a good example. He said the state was responsible. Let me give you a hint. In fact, people's habits are all taught somehow. I mean, if you never see cigarettes in your life, you would never want to smoke and you would not know what cigarettes are. If you had never seen ice cream in your life and if you had never

seen people eating ice cream, what would you do? You would not want to have ice cream. Then, are there any factors that affect us in starting smoking habits? Yes.

Can: Family.

T: How? Give me an example.

Can: If a child's or teenager's parents smoke s/he may be curious [about smoking] as well.

T: What else? Family is right.

Bora: Friends.

T: What else?

Bora: People around the person.

T: What else? People around the person. I will add one more. Television. Another human right... one of the primary human rights is the right to property. What is property?

Mahir: Residence, home.

T: Residence, home. Ok, it means a person can buy any house that s/he wishes within the law. Another human right is the right to travel. Is there a human right called a right to travel?

SM: There is.

T: There is. We can travel wherever we want. Ok, can we travel wherever we want?

S: ... [2 sec]

T: Can we travel wherever we want?

Bora: Yes.

T: Ok, where do we go? You say yes. Where do we travel? Where can we go?

Mahir: Anywhere within the country.

T: We can. Is there anybody who travels? Is there anybody who can travel? You travel. [Speaking to a student] Where have you traveled?

SF: Antalya ... Bodrum. [Well known travel destinations in the coastal area of Turkey]

T: Antalya, Bodrum. You went for vacation. Where else? You?

Bora: Edirne. [A city in the Northwest of Turkey]

T: Has anybody stopped you from traveling?

SFM: No.

T: Then, is this issue a problem in our country?

S: No. [Altogether]

T: Ok, we can say it is not an issue. Of course we talk for our country. Ok then... How can a person's right to travel be prevented? Yes?

Yavuz: If s/he has committed a crime, if s/he is a felon felon [ex-convict].

T: These are legal reasons. It means this felon violated another person's right (i.e. right to health; right to live)... This guy is a felon and thus is, by law, deprived of his rights to travel, to own property, and even to live freely. But, I am talking about us here who (presumably) have no obstacles to travelling. How can anybody take away our rights to travel?... If they take our rights to travel, would that be right? Let's say you are going to Bodrum by car or by bus and somebody gets in front of your vehicle with his/her gun or with something else and stops you and tells you "no, you cannot go further". Would s/he have deprived you of your right to travel?

S: Yes. [Altogether]

T: Would s/he?

S: Yes. [Altogether]

T: Ok then, has this happened in this country before?

S: Yes.

T: Where did it happen?

S: ...

T: You say yes. But tell me where?... Ok, all of you are not old enough to remember that. There was a time when this happened before in the Eastern parts of Turkey. Lawless people built barriers on the road and said to travelers that they weren't allowed to continue their travelling from this point on. So, these lawless people took away other people's right to travel. Another right we have is the right to communicate. What is the right to communicate?... What is the right to communicate? Yes, tell me.

Senem: Is it seeing other people and talking with them?

T: Seeing?

Senem: And talking with other people.

T: Seeing other people and talking with them, actually to get in touch with other people; get to communicate with other people. As it is in the word "communication", to interact with others, to receive information and to give information. This is the right to communicate. Can we make use of our right to communicate as we wish?

SF: Yes.

T: How do we use our right to communicate? Yes, we are experts on this issue. [Meaning the students] Yes, please.

SM: Telephone.

T: Telephone. Is it only telephone? What else?

Tuba: Computer.

T: Computer. But what are the applications, the instruments that are used with the computer in order to use it for communication?

SM: Letter.

T: Letter. That was in the past. Yes?

Yavuz: Internet.

T: Internet. Who sends us letters... in these days?

SM: The state.

T: Banks. The banks send us letters. The only organization that sends letters these days are banks. [Students laughing]

SF: Newspaper.

T: Newspaper. What else?

Bora: Television.

T: TV. Let's talk about our cell phones in particular. We all have a cell phone in our pockets, haven't we? I am calling somebody. [Teacher pretends to call somebody with his cell phone.] I say "Ayşe [a girl name] I love you so much. [Students laughing] But I do not want anybody to know about that. It is really secret. I want it to be a secret between us. Look, I could not say that in front of other people. We were in a meeting with other people. I could not tell you. I wanted to say it by phone as if I was whispering it in your ear." While I am saying that a noise is coming from the phone "Höyt! [Hey!] Hey I love Ayşe, too." In fact, there should not be a noise coming from the phone. What should somebody not do with our phones?

The teacher pretends that he is making a phone call

S: Listen to them. [Altogether]

T: Nobody should listen [to other peoples' phone conversations]. This is the right to communicate freely/freedom of communication. When I call Ayşe, my mom or my dad and they in turn call me, they should be telling me freely whatever they want to tell. They should not be worrying about other people listening to our conversation or recording it. What shouldn't they do?

S: They should not worry.

T: They should not worry. Kids I want to tell you about a book I read recently. There is a professor in America and I have just seen his name for the first time on a book while I was walking past a bookstore ten days ago. His name is Howard Zinn. He is an activist and he is against all kinds of human rights violations in the America and in the world. He also takes action against the wars America conducts. For years he has done a lot of research on these issues. Eventually, he decides to write his autobiography. But he says "I am more than 80 years old" and he gets confused about how to write his life story. Then kids, eventually he asks the CIA... What is the CIA?

Yavuz: Central Intelligence Agency in America.

T: Yes. Sorry not CIA. He asks the FBI, because the FBI is involved in the internal intelligence within America, for his personal file. He asks the FBI for his personal file and in this file there are all his telephone conversations; all his communicative activities; and everything related to him. And what does this person [Howard Zinn] do with that? What does he do with all what he had forgotten? He writes. He writes everything that he forgot about his life [by using the information from this file]. So, what do we have here in this case? Here we have to do with a person's or other people's deprivation of their rights to communicate freely. Do you want your phones to be listened to?

S: No. [Altogether]

T: Do you want your letters to be read by someone else before reaching their destination and somebody licking the envelopes to close them again?

S: No. [Altogether]

T: You do not want that. Do you like sending e-mails? Do you want your e-mails to be read by somebody else who says "Ah, okay this letter is harmless" before they reach the person you have [actually] sent them to?

S: No. [Altogether]

T: Or do you want the pictures on your computer to be stolen by somebody else?

S: No. [Altogether]

T: Or a real incident A true story kids... I say it explicitly... a story which was supposed to be in the newspapers so that all people knew about it. Do you want somebody to prevent this story from being published in the newspaper?

S: No. [Altogether]

T: If you do not want those things to happen, you are among the people who support the right to communicate. Ok... the right to defend yourself in a court. Justice and equality. Do you think everybody on the world is equal?

S: No. [Altogether]

T: Is everybody equal in front of the law and the courts?

S: Yes. [One group] No. [One group]

T: So? I do not want to influence you. Those of you who say “equal” raise your hands ... Who say “not equal” raise your hands. [The majority is for “not equal”] I am going to ask those of you who said “not equal” why they think this way. Yavuz [pseudonym name used] why [is everybody] not equal [in front of the law and the courts]?

Yavuz: Teacher, what do you mean by “not equal”? Do you mean equal according to me or what the current situation is [what is happening now on this issue]?

T: Whatever you see. Is there any difference?

Yavuz: There is discrimination.

T: Ha?

Yavuz: There is discrimination teacher.

T: Tell me how?

Yavuz: Teacher, for example a thief must be sentenced to 30 years according to the law, but s/he gets only 10 years or a criminal that actually should be sentenced to 20 years gets 30 years.

T: Hmm. You say a criminal who must be sentenced to 10 years gets only 5 years and another criminal that actually should be sentenced to 5 years gets 10 years. Do you mean that?

Yavuz: Yes.

T: So you say there is injustice. What else... So why do they discriminate between two criminals?

Yavuz: I do not know, teacher.

T: Have you heard something like that before?

Yavuz: Yes, we hear about it on the news.

T: You see it on the news. So based on that do you say there is injustice?

Yavuz: Yes.

T: In fact... I do not know whether we can say it based on that... Ok... In fact, it is not right to talk about this based on this reference [based on assumptions]. Why is this not right? In fact, saying something like “this happened this way and that happened that way” is also a deprivation of humans’ rights. When you talk about human rights, it is not appropriate to say “have you ever seen a rich person’s kid spend time in jail?” In fact, using this sentence is a violation of the human rights of all these rich people or many other people who are better off. But there is one thing on the world: “Everybody is equal, but some are more equal!” What does that mean?... Yes, what does that mean? Everyone is equal, some are more equal. What does that mean? Yes.

Bora: Those who have property are richer. Those who are in the upper class are more equal.

T: Why?

Bora: That is what I understand from that.

Yavuz: Teacher, it is actually exactly the opposite. Upper class people are less equal, lower class people are more equal.

T: How? I do not understand.

Yavuz: Teacher, think of a politician’s son and a vagabond/roamer from the folk.

T: Who has more advantages?

Yavuz: The son of the politician, teacher.

T: Ok, you said a good thing. A couple of days ago I was walking here around the school. I saw the police stopping two teenage boys [Sometimes policemen/policewomen stop people to check their IDs and search them in the control point designated by the police. So, although it is not very common, it is not an unusual situation.] The officers said “Come here.” The boys went to them, but unintentionally I had a look at the boys’ clothing. Their clothes were very old and it seemed that they were coming from a certain neighborhood within Istanbul. I mean, their beards and hair... their outfits... as if the officers had seen them like this and stopped them [because of their appearance]. But there

were other boys of the similar ages passing by, but the police did not stop them... Why? Have you ever experienced something like that? Tell me.

Senem: Teacher, I don't know why this happened. The policemen may have thought that these boys were thieves because of their clothing and appearance.

T: So is it enough to assume [that they have done something illegal] in order to stop and search a person on the street in front of everybody?

S: No. [Altogether]

T: I come... [he calls on a male student from the first row] "stand up, stand up, turn around" [talking to him like a policeman]. Let's say your mother, your wife are there. I do not know... imagine you have your beloved girlfriend or boyfriend with you. But somebody says "turn around, take out your ID" [talking like a policeman] and you say "what have I done?!" "Turn around, take out your ID." Is this right? Ok, you can sit down. [to the student] Then, is it enough only to assume? So, it is enough to stop somebody only supposing [that they did something illegal]. Ok let's say in later time... Who says "I do not look like a thief" raise your hands. Those of you who say "I do not look like a thief or a murderer" raise your hands. [everyone raises his/her hand] I also do not look like a thief or murderer, in my opinion. But when I look into the mirror I look like a thief and also like a murderer. [laughing] Anyway, you have not done something like that. So it is not important whether you look like a thief or murderer, you haven't done such a thing. But let's say one morning you woke up... randomly you took a [bad/old] jacket, you did not shave your beard, you did not comb your hair. And you did not paint/polish your shoes. And the policeman stopped and searched you and asked you for your ID. How would you feel?

S: ... [3 sec]

T: Let me do it this way... let me give you my answer to this question. Then I will take your answers. I would not feel anything. I would say to the officer "Thank you officer. Be always careful like that. Whenever you suspect somebody, you can stop and search him/her." I would say that. What would you tell them?

S: [Inaudible]

T: What would you do?

SF: I would get embarrassed in the midst of those people.

T: Have you ever gotten embarrassed like that?

Bora: By the police or...?

T: Yes, by the police. Have the police embarrassed you before?

S: [Saying no by nodding negatively.]

T: Did the police ever embarrass you? So, what would you think [if you were treated this way by the police]? Would you get embarrassed or...? Your friend said he would. Would you be embarrassed?... I personally am sensitive concerning this issue. The police should search me... I can be anybody, I can be a bomber. Even when the officer gets bored or suspects me s/he should stop and search me... Even if there is not a policewoman there at the moment, a policeman can search my wife! Because our lives and safety are important. The police is for our safety. That is what I think on this issue. Tell me what do you think? Yes.

SF: I would not get embarrassed, because the police eventually would realize that I did not do anything.

T: Ok. You?

Yavuz: Teacher, it is not about embarrassment. You said the police can do whatever s/he wants, I will collaborate with them. But what if they stop only you and not another person walking by. They should stop everyone.

T: Look what I say. Let's assume the officers are suspicious of my wife. And right then there is no policewoman there... But people's health and safety is in danger. So a male cop can search my wife. I would not care.

Yavuz: But teacher, if the police, for example, stopped only me but nobody else on the street, I would get embarrassed.

T: But the officer is only suspicious of you.

Yavuz: Then, I would get embarrassed, because everybody [on the street] would look at me as if I was a thief.

T: Everybody would look at you as if you were a thief. Actually you did not commit any crime. That is what you are thinking about. Though you did not commit any crime people would think of you as a criminal. How would this make you feel? It would...

S: ...disturb us. [Altogether]

T: It would disturb you. What else?... What else? I want to hear something from someone who has not spoken so far. Tell me, how would you feel? [asking to a girl in the first row] So you say "I have a pretty and innocent face. Which police would stop me?" [The teacher is teasing the student]

Gamze: Teacher... I would not want everybody to turn back and look at me. Because... I mean... I would not want it. I mean I would get embarrassed.

T: Who says "I would want it and I would get embarrassed"? Raise your hands.

SM: Those who say that they would be embarrassed. [corrects the teachers' statement]

T: Those who say "I would be embarrassed, I wouldn't want it."

S: [The majority raise their hands.]

T: Or the ones who say, like me, "What the heck! It is not worse than dying!" raise your hand. I mean those of you who say "Is it worse than dying? I would not get embarrassed." raise your hand. Let me say the whole sentence. Those of you who say that they wouldn't be embarrassed.

S: [Few students raise their hands.]

T: The ones who say "I am undecided. I have not thought about it." raise your hands.

S: [Few students raise their hands.]

T: Alright. Kids, in fact, I lied to you. I would not want such a thing to happen to me. I mean, if I was certain that I was innocent I would not want the police to stop me and search me in the midst of people. I would not want my wife to be searched inappropriately and undergo an identity check. Because this is not something normal. This is not a normal thing. Imagine experiencing this every day. Every day when you enter school you got searched. When you enter Istiklal Street [a famous street in Istanbul] you got searched; or you just go to the street and you are searched. And people always keep telling you... What do they tell you? "We are doing this for your safety." You use your phone and hear some noises. You understand that you are wiretapped. So, you complain about that and you are told "Oh no, we do it for a safe society." Your letters, your e-mails and everything is exposed and read by others. So, one should get disturbed by this kind of action. That is where the expression "human rights" emerges. Here, in this case, human rights are abolished. Let's continue... The right to search for rights. What is the right to search for rights?... Tell me.

Can: For example, if a person's rights are violated, s/he has the right to search for his/her rights.

T: Ok, what else?... The right to search for your rights. Is there anybody who feels that his/her rights are violated? At home, at school, at the hospital? For instance, is there anyone who believes that doctors in a hospital do not take good care of him/her? Have you experienced something like that before?

S: ...

T: So, you have not. Ok, right to secrecy of private life... What is that?... What is the secrecy of private life?

Can: For example, nobody has the right to know what happens in my home and what I do there.

T: Ok is this violated... in our country?

Can: I do not know, it depends on the person.

T: Ok, do you like paparazzi shows?

Can: No.

T: Who likes paparazzi programs? [a couple of students raise their hands] I like these shows, for instance. It is fun to watch them on Sundays! Why do I like these shows?

S: [Students laughing.]

T: I see all the details of celebrities' lives like... where they eat, where they go swimming, who they talk to in their houses, what they wear or do not wear. [Bell rings] This is why I like these shows.

Senem: I like them, too.

T: I like them very much. But in fact, by watching these shows I follow other people's lives without even noticing. I am sitting in front of the TV and am observing other peoples' lives. We will continue next lesson, kids.

References

Milli Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı [TTKB]. (2009a). İlköğretim 1, 2 ve 3.sınıflar hayat bilgisi dersi öğretim programı ve kılavuzu [Life studies curriculum: Grades 1,2,3 and teacher's manual]. Ankara: author. Retrieved from http://ttkb.meb.gov.tr/ogretmen/modules.php?name=D_uploads&d_op=viewdownload&cid=74&min=10&orderby=titleA&show=10

Milli Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı [TTKB]. (2009b). Sosyal bilgiler 4. - 5. sınıf programı [Social studies curriculum: Grades 4-5]. Ankara: author

from

http://ttkb.meb.gov.tr/ogretmen/modules.php?name=D_uploads&d_op=viewdownload&cid=74&min=10&orderby=titleA&show=10

Milli Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı [TTKB]. (2009c). Sosyal bilgiler 6. - 7. sınıf programı [Social studies curriculum: Grades 6-7]. Ankara: author. Retrieved http://ttkb.meb.gov.tr/ogretmen/modules.php?name=D_uploads&d_op=viewdownload&cid=74&min=20&orderby=titleA&show=10

Acknowledgements: I would like to thank to the school principal Yener Şarkoğlu and social studies teacher Engin Yolcu for opening their school to my study and Taner Ezici who assisted me with the video recording. I also would like thank to Yasemin Çidem, Dr. Jennifer Bruen, and Professor Tilman Grammes for their reviews, edits, and recommendation throughout the publication process.

Appendix:

İnsan Halkları Dersi

Kısaltmalar / Açıklamalar:

Ö: Öğretmen, Öğr: Öğrenciler

KÖ: Kız Öğrenci, EÖ: Erkek Öğrenci

Ayrıca ders içinde tartışmaya fazlaca katkıda bulunan öğrencileri göstermek amacıyla bu öğrenciler takma isimler kullanılarak belirtilmiştir. (Kız isimleri: *Gamze, Tuba, Senem*; Erkek isimleri: *Bora, Can, Ferit, Mahir, Yavuz*)

Ö: Evet... çocuklar bugünkü konumuz “insan hakları ve insan haklarının doğuşu”. İnsan hakları kelimesini çok sık duyuyoruz herhalde son zamanlarda. Ne düşünüyorsunuz insan hakları konusunda? Nedir insan hakları?

Öğr: ... [3 sn]

Ö: İnsan, insan nedir?

Mahir: Ben insan haklarını söyleyeceğim. İnsan haklarının temel ihtiyaçları vardır. Mesela temel bir şeyi vardır. Örneğin haklarından biri barınma hakkıdır.

Ö: Evet.

Mahir: Mesela eğitim hakkıdır.

Ö: Aslında daha temele inelim. İnsan nedir?... İnsan? Sen nesen? [bir öğrenciye sorarak]

EÖ: İnsan.

Ö: İnsansın. Ben neyim?

EÖ: İnsan.

Ö: Buradaki bütün bulunan... şu an öğrenci arkadaşlarınız ve ben insanız. İnsan nedir peki?

Öğr: ...

Ö: Hiç bu soruyu sordunuz mu kendi kendinize? Evet. [Bir öğrenciye söz veriyor]

Bora: Canlı.

Ö: Canlı... ona bakarsan... evimizdeki kedi de canlı.

Yavuz: En akıllı canlı.

Ö: En akıllı canlı... En akıllı canlı. Hem canlı olması gerekiyor hem de akıllı olması gerekiyor. Öyle mi? Peki en akıllı canlı

insan. Peki insan diğ er varlıklardan veya diğ er yaratılmışlardan farklı mıdır?

Yavuz: Evet.

Ö: Farklıdır. Ne diyoruz bunun için? Hem kuranda da var bu. Ne diyor? Veya diğer dinlerin kutsal kitaplarında da var. Kuran'da ne diyor? Eşrefi... mahlukat. Nedir? Mahluk... Yaratılmışların, mahlukların en şerefli. Bu şeref onlara nereden veriliyor?... Düşünceden. Peki insan... insan hakları nelerdir?

Can: Yaşama hakkı.

Ö: Yaşama. Başka?

EÖ: Yerleşim hakkı.

Ö: Yerleşim. Başka?

EÖ: Seçme seçilme.

Ö: Seçme seçilme. Ne manada seçme seçilme? Neyi seçme yani herhangi bir konuda seçme hakkı mı yoksa siyasi manada mı yoksa hayatın her alanında seçme hakkı mı?

EÖ: Her alanında.

Ö: Mesela hayatın içerisinde neleri seçmek durumunda kalıyoruz?... Hiç düşündünüz mü bunu? Neleri seçmek durumunda kalıyoruz?

Yavuz: Devlet başkanını.

Ö: Devlet başkanını. Başka?

Bora: Onu diyecektim ama arkadaşım söyledi.

Ö: Aslında seçme kavramı bizim kafamızda bir model olarak oturmuş ve biz hep aynı şeyi söylüyoruz. Ya bir siyasi parti liderini seçeceğiz, ya sınıf başkanını seçeceğiz, ya bir parti başkanını seçeceğiz. İnsanın başka bir seçme hakkı yok mu?

Öğr: ...

Ö: Kendini yönetecek kişiden başka bir şeyi seçme hakkı yok mu?

EÖ: Dinini seçebilir.

Ö: Başka? Dinini seçebilir. Başka?

EÖ: Nerede yaşayacağını seçebilir.

Ö: Nerede yaşayacağını seçebilir. Başka?

Öğr: ... [3 sn]

Ö: Markette yiyeceği elmayı seçebilir. Öyle değil mi? Veya markette hangi sebze yemek istiyorsa onu seçebilir. Evleneceği kişiyi seçebilir. Okuyacağı okulu seçebilir. Ne bileyim... Bir tek kimi seçemez?

Öğr: ... [7 sn]

Ö: Sen bir şey mi mırıldandın?

Tuba: Annesini babasını.

Ö: Annesini babasını seçemez. Evet, insanın haklarından bahsettik. Bir tanesi de seçme ve seçilme hakkı. İnsanın doğuştan gelen hakları vardır. Birincisi nedir?

Öğr: Yaşamaktır. [Topluca. Öğrencilerin topluca veya bir grup öğrencinin topluca yanıt vermesi derslerde sıkça görülen bir durumdur. Dersin ileriki yerlerinde de bu durum görülmüştür.]

Ö: Yaşamaktır. Yaşamaktır. Peki, insanın haklarını... gasp eden kim? İnsanın haklarını kim gasp ediyor?

EÖ: İnsanlar.

Ö: Godzilla mı insanlar mı? [Gülerek]

EÖ: İnsanlar.

Ö: İnsanın hakkını insanlar gasp ediyor. Peki nasıl gasp ediyorlar?

Öğr: ... [2 sn]

Bora: Hak tanımıyorlar.

Ö: Mesela? Mesela? Hiç böyle büyük örnekler vermeye gerek yok. Kendi hayatınızdan...

Ferit: Her insan eşit tutulmuyor.

Ö: Mesela kim? Senle ben eşit değil miyiz?

Ferit: Hocam eşitiz de... işte insan haklarını gasp edenler...

Ö: Kimle kimi ayırıyorlar? Mesela senin gözüne çarpan.

Ferit: Mesela başbakanla köyde oturan birisi.

Ö: Başbakanla köyde oturan birisi. Nereden kapıldın bu duyguya?

Ferit: Hocam fotoğraf... [tahtadaki fotoğrafları göstererek]

Ö: Fotoğraf? ... Burada var mı öyle bir şey?

Ferit: Hocam mesela orda çocuk yatıyor hiç kimse yardım etmiyor.

Ö: Ha! Ona sonra bakalım. Onu ben bir indireyim aşağıya. Çünkü bunları ayrı ayrı konuşacağız. Gördüğün bir şey var mı? Hissettiğin? Fotoğrafı boş ver. Evet?

Yavuz: Hocam ten rengi.

Ö: Ten rengi. Mesela sen açık tenlisin ben çikolata renkliyim yani senle ben eşit değiliz değil mi? Çikolata renkli insan daha mı iyi?

Yavuz: Hocam ayrımcılık yapıyorlar.

Ö: Var mı böyle bir şey?

Yavuz: Var hocam.

Ö: Nerde var?

Yavuz: Hocam neredeyse her ülkede var.

Ö: Bu ten renginden kastın... siyahi insanlar veya diğer manada amiyane söylemle "zenciler" mi?

Yavuz: Evet.

Ö: Zenciler. Kim ayırıyor biz ayırıyor muyuz zencileri?

Yavuz: Hocam... kişisel... kişisel bir şey hocam.

Ö: Kişisel bir şey. Peki, bizim ülkemizde çok zenci var mı?

Yavuz: Fazla yok.

Ö: Fazla yok. Ama artıyor değil mi? Peki onlara karşı bir önyargımız oluşuyor mu sence? Veya senin toplumda onlara karşı önyargı oluştuğunu hissediyor musun?

Yavuz: Hayır.

Ö: Hissetmiyorsun. Peki senin yaşadığın toplumda... insan hakları ihlalleri var mı?

Yavuz: Var.

Ö: Ne var mesela?

Yavuz: Hocam ırkçılık yapanlar var.

Ö: ırkçılık... ırkçılık yapıyorlar. Başka?

Öğr: [anlaşılmıyor]

Ö: Kendi ait olduğu ırkı öven kişi ırkçıdır zaten. Bu ülkede diyorsun bir ırk var ve bu ırkı savunan... tek bir ırkın ırkçısı mı var bu ülkede?

Yavuz: Hayır.

Ö: Yani her burada bu ülkede yaşayan her milletin ırkçısı var. Dünyada da ırkçılar her millet içerisinde ırkçılar var diyorsun. Evet başka? Başka insan hakları ihlali? Evet?

Tuba: Kadına şiddet.

Ö: Kadına şiddet. Evet... En çok ne zaman gündemdeydi? Mart ayı içerisinde hangi gündü o? Çok konuşuldu?

Senem: 8 Mart.

Ö: 8 Mart. Nedir 8 Mart?

Senem: Dünya emekçi kadınlar günü.

Ö: Dünya emekçi kadınlar günü. Evet devam edelim. Çevremizde kadına şiddet. Başka insan hakları ihlali görüyor musunuz?

KÖ: Daha eski zamanlarda krallara ve din adamlarına daha çok hak tanınıyordu...

Ö: Eskiden!

KÖ: ... halk insanlarına tanınmıyordu.

Ö: Peki sizin gördüğünüz şu an var mı? Bunlardan bahsedeceğiz. İnsan haklarının gelişiminden bahsedeceğiz. Ama sizin gördüğünüz hak ihlali var mı? Evet.

Tuba: Hayvana eziyet.

Ö: Hayvana eziyet. Aslında değil mi farklı bir şey yani. Bu insan hakları ihlali değil ama. Canlı hakları. Bir de ayrı bir hak kavramı da çıkıyor. Yani canlı hakları. Onu ayrıyeten konuşalım.

Yavuz: Sömürge.

Ö: Ne sömürgesi?

Yavuz: Bazı ülkeler başka ülkeleri sömürüyor.

Ö: Halen var mı böyle sömürge ülkeler?

Yavuz: Var.

Ö: Neresi mesela?

Yavuz: Mesela Afganistan.

Ö: Afganistan. Kim sömürüyor Afganistan'ı?

Yavuz: Amerika.

Ö: Amerika sömürüyor. Tamam, Amerika. Irak'ı da Amerika sömürüyor o zaman senin mantığına göre. Öyle değil mi? Neyini alıyor ki Irak'ın?

Yavuz: Petrol.

Ö: Petrolünü alıyor. Peki, dünyada senin... bizim ancak televizyonlardan izlediğimiz gazetelerden gördüğümüz kadarıyla... dünyada insan haklarının savunucusu olan bir ülke söyleyin desem hangi ülkeyi söylersiniz? Her konuda... bir yerde insan hakları ihlali varsa o ülke ordadır. Halkıyla devletiyle vatandaşıyla hepsiyle ordadır dediğiniz bir ülke var mı?

Bora: Bence bana göre yok.

Ö: Yok! Olur mu ya millet insan hakları ihlali var diye ordularını yığıyor sağa sola.

Yavuz: Türkiye var.

Ö: Türkiye var! Türkiye dünyadaki insan hakları ihlallerine karşı duyarlı bir ülke diyorsun sen ve nerde bir insan hakları ihlali varsa Türkiye orda etkili bir güçtür diyorsun. Öyle mi diyorsun?

Yavuz: Yok. Çok fazla değil de...

Ö: Sadece üzülmüyoruz diyorsun.

Yavuz: Sözde.

Ö: Bu konuda sitemlerimizi iletiyoruz. Var mı böyle bir ülke?

Öğr: ... [6 sn]

Ö: Evet. Var mı böyle bir ülke?

Öğr: ...

Ö: Yok. O zaman size bazı bilgileri kısa kısa vereyim çocuklar. Sonra da niye var niye yok... hata nedir onlara bir bakalım tamam mı? Şimdi... insan hakları ne? İnsanın insan olarak doğmakla elde ettiği bu genel kavram anlamıyla size okuyorum. “İnsanın insan olarak doğmakla elde ettiği haklara insan hakları denir”. Siz bir kere doğduysanız ve size... nefes almaya başladıysanız dünyaya geldiğiniz andan itibaren ilk hakkınız nedir? Nefes almaya devam etme hakkı. Nefes almaya devam etme hakkı. Dünyada doğmuş olan hiç kimse... doğmuş ve doğrulmuş olan hiç kimse sizin nefes alma hakkınızı yani yaşam hakkınızı elinizden alamaz. Peki bunun içerisine girdiğimizde... nedir yaşama hakkı? Nasıl elinden alınabilir bir insanın yaşam hakkı?

Bora: Öldürülerek.

Ö: Bir insan nasıl öldürülür? Hangi hallerde öldürülür? Cinayet olur, bir kavga olur... başka?

Bora: Savaş olur.

Ö: Hah. Savaş olur. Başka?

Can: Kan Davası. [Kan davaları azalmakla birlikte özellikle ülkenin doğu bölgelerinde halen görülmektedir.]

Ö: Kan davası olur. Başka?

EÖ: Suikast.

Ö: Suikast olur. Başka?

Öğr: ...[2 sn]

Ö: Peki başka bir uca gidelim. Deprem oldu ve bir müteahhitin binlerce konuttan oluşan... sitesi... sitesi sırf o müteahhitin o binanın yapımında kullandığı kötü ve eksik malzemelerden dolayı yerle bir olduğu için o binanın altında kalan insanların ölmesi de bir insan hakları ihlali veya o insanların yaşama hakkının elinden alınması mıdır acaba?... Alınması mıdır? Var mı böyle bir tanıdığınız? Depremde hayatını kaybeden? Mesela diğer sınıfta var böyle birisi. Diğer sınıfta var ismini vermiyorum. Hem dayısını hem yengesini hem de kuzenlerinin hepsini kaybetti. Burada bir insan hakları ihlali var artı burada bir cinayet var! Değil mi? Yaşam hakkı... Sağlık hakkı! Nedir sağlık hakkı?

Can: İnsanların... sağlık kurumlarına gidip... sağlığı hakkında bilgi edinebilmesi.

Ö: Sağlığı hakkında bilgi edinebilmesi. Başka? Nedir sağlık hakkı?

Öğr: ...[5 sn]

Ö: Doktora gidiyor musunuz?

Öğr: Evet. [Topluca]

Ö: Evet doktora gidiyorsunuz. Tedavi olma hakkınız var mı?

Öğr: Var. [Topluca]

Ö: Var. Peki, bu sizin birinci derecede sağlık konusundaki haklarınızdan bir tanesi. Hastaysanız tedavi imkanı varsa sizin tedavi olmanız gerekiyor. Peki, büyük kurum ve kuruluşların özel kurum ve kuruluşların hayatınızı ve sağlığını tehdit eden çalışmaları da sağlık hakkını ihlal eden olaylar içerisine girer mi? Mesela hangileri girer?... Çevrenizde bir fabrika var ve bu fabrika bütün o kötü dumanlarını doğaya salmamak için yapması gereken o filtreleme sistemlerini yapmamış ve doğaya durmadan filtrelenmemiş zehirli ve kimyasal gazlar çıkıyor. Bunlar insanların sağlığını etkiler mi?

Öğr: Evet. [Topluca]

Ö: Ve bundan dolayı insanın sağlık hakkı elinden alınır mı?

Öğr: Evet. [Topluca]

Ö: Burada bir insan sağlığı... nedir insan hakları ihlali söz konusu mudur?

Öğr: Evet. [Topluca]

Ö: Söz konusudur. Başka bir örnek verebilir misiniz? Evet.

Bora: Sigara.

Ö: Sigara. Peki bu enteresan bir örnek. Kim alıyor... bu konuda kim müdahil?

Bora: Müdahil derken hocam?

Ö: Yani sigara bir sağıık hakkıdır, sağıık hakkının ihlalidir. Ama mesela... örneğ veriyorum. Ahmet adlı şahıs sigara içiyor. Kendisi gidip alıyor. Buradaki hak ihlali nerde?

Bora: Devlette mi hocam?

Ö: Sen düşün nerde?

Bora: ... [3 sn] Devlet hocam.

Ö: Ben size bir ipucu vereyim. Çok güzel bir örnek verdi devlette dedi. Ben size bir ipucu vereyim. Şimdi insanların hayatındaki bütün alışkanlıklar aslında bir nevi öğretilmiştir. Yani siz hayatınızda hiç sigara görmezseniz... hiçbir yerde sigara görmezseniz sigara içmek istemezsiniz ve bilmezsiniz sigara nedir. Siz hiç dondurma görmemiş olsanız çevrenizde de hiç yiyeni görmemiş olsanız ne yapacaksınız? Dondurma istemeyeceksiniz. O zaman sigara alışkanlığında bizi etkileyen unsurlar var mı? Evet.

Can: Aile.

Ö: Nasıl mesela?

Can: Mesela bir çocuğun, bir gencin annesi babası sigara içiyorsa kendi de merak edebilir [sigarayı].

Ö: Başka? Aile doğru.

Bora: Arkadaşlar.

Ö: Başka?

Bora: Çevresindeki insanlar.

Ö: Başka? Çevresindeki insanlar. Ben bir tane daha söyleyeyim. Televizyon. Diğer bir insan hakkı... başlıca insan haklarından bir tanesi ise... mülk edinme hakkı. Mülk nedir?

Mahir: Konut, ev.

Ö: Konut, ev. İnsan istediği konutu yasal daireler içerisinde ne yapabilir? Edinebilir. Diğer seyahat hakkı. Seyahat hakkı diye bir hak var mı?

EÖ: Var.

Ö: Var. İsteddiğimiz yere seyahat edebiliriz. Peki biz istediğimiz yere seyahat edebiliyor muyuz?

Öğr: ... [2 sn]

Ö: İsteddiğimiz yere seyahat edebiliyor muyuz?

Bora: Evet.

Ö: Nereye ediyoruz? Evet diyorsun. Nereye ediyoruz seyahat seyahat? Nereye gidebiliyoruz?

Mahir: Yurtiçinde her yere.

Ö: Gidebiliyoruz. Giden var mı seyahat edebilen var mı? Siz gidiyorsunuz. [Bir öğrenciye söylüyor.] Nerelere gittiniz?

KÖ: Hocam, Antalya... Bodrum.

Ö: Antalya, Bodrum. Tatile gittiniz. Başka? Siz?

Bora: Edirne.

Ö: Engelleyen kimse oldu mu sizi?

KEÖ: Hayır.

Ö: O zaman ülkemizde bu konuda bir sıkıntı var mı?

Öğr: Yok. [Topluca]

Ö: Yok diyebiliriz. Tabi ki ülke için konuşuyoruz. Peki, bu... bu nasıl engellenebilir? Bir insanın seyahat hakkı nasıl engellenebilir? Evet?

Yavuz: Suçu varsa, sabıkası varsa.

Ö: O kanuni gerekçeler. Yani bir başkasının hakkını ihlal etmiş, sağlık hakkını ihlal etmiş, yaşam hakkını ihlal etmiş, bu adam kanun kaçağı ve bu adam seyahat etme dolaşma hatta mülk edinme ve özgürce yaşama hakkı elinden alınıyor

kanunlar çerçevesinde. Ama bizlerin şuan burada seyahat engeli olmayan bizlerin... olmadığını varsaydığımız bizlerin seyahat hakkımızı nasıl elimizden alırlar? Alırlarsa doğru bir şey mi yapmış olurlar?... Yani yolun bir yerinde... Bodrum

yolunda giderken arabanızda ya da otobüste yolun önüne geçip bir tanesi silahıyla veya başka haliyle karşınıza çıkipta “hayır kardeşim buradan sonrasına gidemezsiniz” derse sizin seyahat hakkınızı elinizden almış olur mu?

Öğr: Olur. [Topluca]

Ö: Olur mu?

Öğr: Olur. [Topluca]

Ö: Peki bu ülkede bu yaşandı mı?

Öğr: Evet.

Ö: Nerde yaşandı?

Öğr: ...

Ö: Evet diyorsunuz da nerde?... Nerde yaşandı? Tabi ki siz bunları hatırlayacak yaşta değilsiniz. Bu ülkede... bu ülkenin doğusunda yaşandığı dönemler oldu. Gayri nizami insanlar, kanunsuz insanlar yolu çevirdi ve buradan sonrasına gidemezsiniz dedi. Ve bu insanların seyahat etme hakkı ne yaptı? Elinden alındı. Diğer hakkımız haberleşme hakkı. Nedir haberleşme hakkı?... Nedir haberleşme hakkı? Evet, söyle kızım.

Senem: Görüşüp konuşma mı?

Ö: Görüşüp?

Senem: Konuşma.

Ö: Görüşüp konuşma aslında iletişim kurmak aslında haberleşme. Karşılıklı birbirimizle adı üstünde haberleşme, haber alıp verme. Haberleşme hakkı bu. İstedğimiz gibi haberleşme hakkımızı kullanabilir miyiz?

KÖ: Evet.

Ö: Nerde kullanıyoruz haberleşme haklarımızı? Evet bu konuda uzmanız.[Öğrencileri kastediyor.] Buyrun.

EÖ: Telefon.

Ö: Telefon. Sadece telefon mu? Başka?

Tuba: Bilgisayar.

Ö: Bilgisayar. Ama ne vasıtasıyla? Onun araçları nelerdir?

EÖ: Mektup.

Ö: Mektup. Nereden... eskidendi o. Evet?

Yavuz: İnternet.

Ö: İnternet. Sadece mektubu kim gönderiyor bize... bu sıralar?

EÖ: Devlet.

Ö: Bankalar. Bankalar gönderiyor mektubu. Mektup gönderen tek kuruluş bankalar. [Öğrenciler gülüyor.]

KÖ: Gazete.

Ö: Gazete başka?

Bora: Televizyon.

Ö: Televizyon. Özellikle cep telefonumuzdan bahsedelim. Cebimizde bir cep telefonu var değil mi? Arıyorum. [Telefonu kulağına götürüyor] Diyorum ki “Ayşeciğim seni çok seviyorum. [Öğrenciler gülüşüyor] Ama bu sevgimi hiç kimsenin bilmesini istemiyorum. Çok gizli. Aramızda kalacak. Bak kimsenin yanında söyleyemedim. Bir grup içerisinde toplantı ortamında oturuyorduk söyleyemedim. Sana telefonda kulağına fısıldar gibi söylemek istedim.” diyor. Aradan bir cızırtı geliyor “Höyt Ayşe’yi ben de seviyorum” diyor. Aslında bu cızırtının gelmemesi lazım. Kimsenin bu telefonları ne yapmaması lazım?

Öğr: Dinlememesi lazım. [Topluca]

Ö: Dinlememesi lazım. Haberleşme özgürlüğü budur. Ben Ayşe'yi aradığımda Ayşe beni aradığında ben annemi aradığımda annem beni aradığında ben babamı aradığımda bana kulağıma söylemek istediğı şeyleri özgürce söyleyebilmeli. Acaba kimse dinler mi? Bunları dinlerde sonra saklar mı diye... ne yapmamalı?

Öğr: Endişelenmemeli.

Ö: Endişelenmemeli. Çocuklar size geçen okuduğum bir kitap hakkında bilgi vereyim. Amerika’da bir profesör var. Ben de ilk defa ne yalan söyleyeyim on gün önce kitapçının önünden geçerken karşılaştım. Howard Zinn diye bir adam. Howard Zinn, bu adam aktivist eylemci Amerika ve dünyadaki bütün insan hakları ihlallerine karşı tepki gösteren ve Amerika’nın yaptığı savaşlara karşı tepki gösteren bir adam. Uzun yıllar çalışmalar yapıyor ve en sonunda bu adam hayatını... hayatını yazmayı düşünüyor. Ama diyor ki 80 küsur yaşına geldim... ve ben aşağı yukarı... hayatını nasıl yazacağını şaşıyor. Çocuklar en sonunda bir şey oluyor ve CIA’ den. CIA nedir?

Yavuz: Haber alma merkezi... Amerika’nın.

Ö: Evet. Pardon CIA değil. FBI’dan çünkü ülke içindeki haber alma işlerini istihbarat işlerini Amerika’da FBI yapar. FBI’dan dosyasını istiyor ve dosyasında Howard Zinn’in bütün telefon konuşmaları bütün görüşmeleri her şeyi var. Ve şahıs buradan ne yapıyor? Buradan kendi hayatıyla alakalı unuttuğu şeyleri ne yapıyor? Yazıyor. Kendi hayatıyla alakalı unuttuğu şeyleri. Burada ne var? Bu şahsın veya başka şahısların insanların haberleşme özgürlüğünün elinden alınması olayı var. Haberleşme özgürlüğünün elinden alınması olayı var. Telefonunuzun dinlenmesini ister misiniz?

Öğr: Hayır. [Topluca]

Ö: Mektuplarınızın adresine ulaşmadan önce başkası tarafından okunup sonra da sizin tükürükle yalanıp tekrar konmasını ister misiniz?

Öğr: Hayır. [Topluca]

Ö: İstemezsiniz. Mail atmayı ister misiniz? Mail atıyorsunuz da mailiniz önce... işte bir başkasına gitmeden ortadaki bir şahıs tarafından okunup “Hı tamam bunda bir sakınca yok” deyip başkasına gitmesini ister misiniz?

Öğr: Hayır. [Topluca]

Ö: Veya bilgisayarınızdaki fotoğrafların çalınmasını ister misiniz?

Öğr: Hayır. [Topluca]

Ö: Veya gerçek bir olayın... yaşanmış bir olayın... yaşanmış bir olayı çocuklar... çok net bir şekilde söylüyorum. Bir gazetede yayınlanarak tüm toplum tarafından bilinmesini isterken birilerinin bunları yayınlamamasını veya engellemesini ister misiniz?

Öğr: Hayır. [Topluca]

Ö: Eğer bunları istemiyorsanız siz haberleşme hakkını savunanlardansınız. Peki... kanun önünde kendini savunma hakkı. Adalet ve eşitlik. Sizce dünyada herkes eşit mi?

Öğr: Hayır. [Topluca]

Ö: Kanun önünde. Mahkeme önünde herkes eşit mi?

Öğr: Evet. [Bir grup] Hayır. [Bir grup]

Ö: Öyle mi? Ben yönlendirmeyeyim sizi. Eşit diyenler parmak kaldırırlar... Eşit değildir diyenler parmak kaldırırlar. [Büyük çoğunluk eşit değil diye parmak kaldırıyor.] Değildir diyenlere niye diye soracağım. Yavuz [öğrencinin adı değiştirilmiştir] niye eşit değildir?

Yavuz: Hocam eşit değildir derken bana göre mi yoksa şu an olan mı?

Ö: Ya sen görüyorsun. Bir ayırmda bulunabiliyor musun bu konuda?

Yavuz: Hocam var ayırım.

Ö: Ha?

Yavuz: Var ayırım hocam.

Ö: Söyle.

Yavuz: Hocam mesela hırsız... hocam mesela kanunda suçu adamın 20 yılsa... 30 yıl yiyecek adam 10 yıl yiyor, 20 yıl yiyecek adam 30 yıl yiyor.

Ö: Ha diyorsun ki bir adamın cezası 10 yıl olması gerekirken 5 yıl yiyor, diğerininki de 5 yıl olması gerekirken 10 yıl yiyor. Bunu mu kastediyorsun?

Yavuz: Evet.

Ö: Adaletsizlik var diyorsun. Başka... Neden peki niye böyle iki adamı neden birbirlerinden ayırıyorlar?

Yavuz: Ben de bilmiyorum hocam.

Ö: Var mı böyle bir yaşanmışlık?

Yavuz: Hocam, haberlerde duyuyoruz.

Ö: Haberlerde görüyorsunuz. Buna göre adaletsizlik mi var diyorsunuz?

Yavuz: Evet.

Ö: Yani aslında... buna göre mi diyebiliriz... yoksa bilmiyorum. Peki... böyle farazi şeylerle konuşmak aslında doğru bir şey değil. Neden doğru bir şey değil? Şimdi şu böyle oldu da bu böyle oldu demek insanın haklarını yine gasp etmektir aslında bu da. İnsan haklarını anlatırken şunu demek yanlıştır “işte hiçbir zenginin çocuğunun hapse girdiğini gördünüz mü?” cümlesi aslında belki de o zenginlerin veya bir başka birçok ekonomik durumu iyi olan insanların hakkını yemektir. Ama dünyada bir şey var ki... herkes eşittir... birileri daha fazla eşittir. Ne demek bu?... Evet ne demek bu? Herkes eşittir, birileri daha fazla eşittir. Ne demek bu? Evet.

Bora: Mal varlığı olan daha zengindir. Üst bölgelerde olan daha çok eşittir.

Ö: Niye?

Bora: O sözden ben onu anlıyorum.

Yavuz: Hocam tam tersi aslında daha üst olanlar daha az eşit, altta olanlar normal halk daha çok eşittir.

Ö: Nasıl? Anlayamadım.

Yavuz: Hocam, mesela şimdi bir tane siyasi adamın oğlu ve bir de halktan bir tane serseri hocam. Öyle düşünün.

Ö: Hımm? Hangisi daha avantajlıdır?

Yavuz: Hocam siyasinin oğlu.

Ö: Peki iyi bir şey söylediniz. Ben mesela geçen gün geçiyorum şuradan. Polis... iki tane genci çevirdi [Polisin zaman zaman çeşitli yerlerde insanları durdurup kimlik kontrolü ve arama yapması görülen bir durumdur.] “Gelin bakalım buraya” dedi. Polisler... çocuklar geldiler ama... ben de tabi gayri ihtiyarı çocukların üzerlerine başlarına baktım nasıl diye. Çocukların üstü başı eski... veya belli bir bölgeden geldikleri belli... bölge dediğim İstanbul içerisinde belli bir bölgeden geldikleri belli. İşte saç... kirli sakal... kıyafetler şey... polis sanki onları görmüş çevirmiş... Ama yandan aynı yaşta başka gençler geçti onları çevirmedi... Niye? Yaşadın mı böyle bir şey? Söyle bakayım.

Senem: Hocam niye olabilir onu bilmiyorum. Onları hırsız felan sanmış olabilir üstü başı şey olduğu için.

Ö: Peki bir insanı çevirip üstünü... toplumun içerisinde üstünü başını aramak için sadece zannetmek yeterli midir?

Öğr: Hayır. [Topluca]

Ö: Yani geliyorum... [ön sıradan bir erkek öğrenciyi kaldırır] “kalk bakalım ayağa, kalk, çevir, dön” [polis gibi konuşarak]. Arkada annen var eşin var. Ne bileyim. Hadi düşün dışarda sevdiğin seni çok farklı tanıyan bir kız arkadaşın var veya bir erkek arkadaşın var. Ama biri sana “dön!” diyorsun ki “ne yaptım?!” “Dön. Çıkar kimliğini.” Doğru bir şey midir bu? Oturabilirsin. [öğrenciye] O zaman zannetmek yeterli mi acaba tek başına? Ya bir insanı çevirmek için zannetmek yeterli mi? Peki yarın bir gün... “Ben hırsıza benzemiyorum” diyenler parmak kaldırsın. “Ben hırsıza katile benzemiyorum” diyenler parmak kaldırsın. [Bütün sınıf parmak kaldırır.] Ben de benzemiyorum yani bana kalırsa. Ama aynaya bakınca hırsıza da benziyorum katile de benziyorum. [Gülerek] Ya şimdi... zaten yapmamışsınızdır böyle bir şey. Yani benzemekten öte böyle bir şey yapmamışsınızdır. Ama bir gün oldu ki sabah kalktınız... rastgele bir mont aldınız sırtınıza, sakallarınızı kesmediniz, saçlarınızı taramadınız. Bir şey oldu... ayakkabılarınız da boyanmadı. Çevirdi sizi [polis] dayadı ve yok aradı, kimlik sordu polis. Nasıl hissedersiniz?

Öğr: ... [3 sn]

Ö: Ben şöyle yapayım. Siz çünkü... hemen ben vereyim cevabı. Belki de sonra sizden. Ben hiçbir şey hissetmem. “Teşekkür ederim memur bey. Her zaman böyle hassas olun. Kimden şüpheleniyorsanız istediğiniz vakit çevirebilirsiniz” derim ben. Siz ne dersiniz?

Öğr: [Duyulmuyor.]

Ö: Ne yapardın?

KÖ: Toplumun içinde utanırdım.

Ö: Hiç utandırıldınız mı böyle?

Bora: Polis tarafından mı yoksa... ?

Ö: Evet, polis tarafından.

Öğr: [Cık cık sesleri, hayır anlamında baş sallamalar.]

Ö: Polis tarafından hiç utandırıldınız mı? Peki ne düşünürdünüz? Utanır mıydınız veya... ? Arkadaşınız utanacağını söyledi. Siz utanır mıydınız?... Ben şahsen şeyim yani o konuda hassasım. Polis beni aramalı... kardeşim böyle... Ben her şey olabilirim bombacı olabilirim şu olabilirim. Hatta canı sıkıldığı zaman, benden şüphelendiği an beni çevirip hemen çevirip aramalı... Eşimi bile kadın polis yoksa bile erkek polis arayabilir benim eşimi! Sonuçta can sağlığımız önemli. Polisler bizim güvenliğimiz için. Ben böyle düşünüyorum. Siz nasıl düşünüyorsunuz? Evet.

KÖ: Utanmazdım. Çünkü sonuçta benim bir şey yapmadığımı polis de görecekti.

Ö: Sen?

Yavuz: Hocam utanma değil. Siz dediniz ya istediğini yapsınlar falan ben razıyım. Ama hocam şimdi mesela sizi çeviriyorlar, diğerini çevirmiyorlar hocam. Hepsini çevirsinler.

Ö: Bak ne diyorum. Eşimden şey yaptılar şüphelendiler. O sırada da şey var. Kadın polis yok. Kadın polis yok. Umm... Ama bu arada insanların sağlığı, güvenliği tehlikede. Eşimi bir erkek polis arayabilir. Hiç çekinmezdim. Arayabilir.

Yavuz: Hocam mesela şimdi orada herkesi çevirmeyip sadece beni çevirse utanırım hocam.

Ö: Ama senden şüpheleniyor.

Yavuz: O zaman hocam utanırdım niye çünkü herkes bana hırslı gibi bakardı.

Ö: Hırslı gibi bakar... Hırslı gibi bakardı. Yani senin aslında suçun yok burada. Onu düşünüyorsun. Suçun olmadığı halde suçun varmış gibi düşünülmesi ve insanların sana bu şekilde bakması bile seni ne yapardı?

Öğr: Rahatsız ederdi. [Topluca]

Ö: Rahatsız ederdi. Başka... Başka? Konuşmayanlardan istiyorum. Söyle bakalım sen ne hissederdin? [Hemen önündeki kız öğrenciye soruyor.] Diyorsun ki “benim böyle masum güzel bir yüzüm var. Hangi polis beni çevirir” diyorsun.

Gamze: Hocam... toplum içinde böyle herkesin bana dönüp bakmasını istemezdim. Çünkü... hani... bunu istemezdim. Yani utanırdım.

Ö: “İsterim utanırım” diyenler parmak kaldırsın...

EÖ: Utanırım diyenler. [Öğretmenin ifadesini düzelterek]

Ö: “Utanırım, istemem” diyenler.

Öğr: [Sınıfın çoğu parmak kaldırır.]

Ö: Veya benim gibi “ne olacak canım! Ölmekten daha mı kötüdür!” diyenler. Yani “ölmekten daha mı kötü, utanmam” diyenler. Tam cümleli kurayım. Utanmam diyenler.

Öğr: [Bir iki parmak kalkar.]

Ö: “Karasızım, hiç düşünmedim” diyenler.

Öğr: [Bir iki parmak kalkar.]

Ö: Evet. Çocuklar ben aslında size yalan attım. Ben istemezdim böyle bir şey. Yani ben suçsuz olduğuma inanıyorsam beni toplum içerisinde çevirmelerini istemem... Eşimi... gayri nizami bir şekilde kimlik kontrolü ve üst aramaları yapmalarını da istemem. Çünkü bu normal bir şey değil. Bu normal bir şey değil. Siz bunu her gün yaşadığınızı düşünsenize. Her gün okula gelirken nizamiye kapısından geçiyorsunuz üstünüz aranıyor. İstiklal caddesine gidiyorsunuz bir nizamiye kapısı var üstünüz aranıyor veya sokağa çıkıyorsunuz üstünüz aranıyor. Ve insanlar hep diyor ki... insanlar hep diyor ki size. Ne diyorlar? “Sizin güvenliğiniz için yapıyoruz.” Telefonu açıyorsunuz kulağınızda bir cızırtı var. Hissediyorsunuz ki telefonunuz dinleniyor. İtiraz ediyorsunuz. “Olur mu toplum güvenliği için yapıyoruz.” Mektuplarınız karıştırılıyor. Her şeyiniz karıştırılıyor. Mailleriniz karıştırılıyor. Bundan rahatsızlık duymak gerekir. “İnsan hakları” kavramı burada çıkar ortaya işte. Burada insan hakları kavramının ortadan kalkması durumu var. Devam edelim... Hak arama hakkı. Ne demek hak arama hakkı?... Söyle bakalım.

Can: Mesela bir insanın hakları ihlal ediliyorsa hakkını aramaya hakkı vardır.

Ö: Evet başka?... Hak arama hakkı... Hakkı ihlal edildiğini düşünen var mı hiç şimdiye kadar? Okulda, evde, hastanede var mı böyle? Mesela hastanede doktorların onlarla ilgilenmediğini düşünen var mı? Böyle bir manzara ile karşılaştınız mı?

Öğr: ...

Ö: Yok. Gereksiz bir şey olmadığını düşünüyorsunuz. Hah! Özel yaşamın gizliliği hakkı... Nedir bu?... Özel yaşamın gizliliği nedir?

Can: Mesela benim evimde olanları evimde yaptıklarımı kimsenin bilmemesi lazım.

Ö: Peki bu ihlal ediliyor mu... bizde?

Can: Bilmiyorum kişisine bağlı.

Ö: Peki magazin programlarını seviyor musun?

Can: Hayır.

Ö: Kim seviyor magazin programı? [Bir iki parmak kalkar] Ben seviyorum mesela. Pazar günleri çok eğlenceli oluyor! Kim seviyor? Ben niye seviyorum magazin programlarını?

Öğr: [Gülüşmeler]

Ö: O sevdiğim sanatçıların bütün yaşamlarını, nerede yemek yediklerini, nerde denize girdiklerini, evlerinin içinde kimle konuştuklarını, ne giydiklerini ne giymediklerini hepsini görüyorum. [Zil çalıyor] O yüzden ben magazin programlarını seviyorum.

Senem: Ben de çok seviyorum.

Ö: Çok seviyorum. Ama aslında farkında olmadan başkasının hayatını gözlüyorum. Oturmuşum televizyonun karşısına birilerinin hayatını gözlüyorum. Bir dahaki ders devam edeceğiz çocuklar.

Kapitel 6

Ahlak Dersi - Moralerziehung

6.1 Schulbuch Soziologie für Mittelstufen

2. AKTIVITÄT

A. Lest die untenstehenden zwei Texte. Diskutiert, ob Niels Bohr deshalb so gelobt wird, weil er ein guter Physiker war, oder nicht.

B. Erklärt, warum sich das Ansehen des Nasreddin Hoca geändert hat, obwohl sich sein Status nicht geändert hat.

C. Wenn ihr etwas Ähnliches wie in der Geschichte erlebt habt, teilt dies mit euren Freunden.

Niels Bohr

Es heißt, das Volk Dänemarks sei stolz auf vier Dinge: die Schiffsindustrie, den Feengeschichten-Autor Andersen, die Milchprodukte, den Physikgelehrten und Nobelpreisträger Niels Bohr. Bohr war sowohl mit seiner Forscherpersönlichkeit als auch mit seinem menschlichen Verhalten ein perfektes Vorbild und eine Inspirationsquelle für Jugendliche, die große Träume verfolgten. Er war weder wie Rutherford, der mit seinem Aussehen furchteinflößend war, noch wie Einstein, der als einziges Pferd eine Kutsche zog.⁹ Bohr wusste neben seiner Willensstärke in seinem Arbeitsleben mit seiner Heiterkeit die Herzen zu erobern. Dänemark rühmt sich zu Recht mit diesem Menschen, den es auf Händen trägt.

Foto 2. 5: Niels Bohr

Iss mein Pelz, iss

Als der Hodscha mit seiner Alltagskleidung auf eine Hochzeitsfeier geht, wird er von niemandem geachtet. Ist zu einem Bankett eingeladen. Dem Hodscha wird langweilig. Er eilt nach Hause, wirft seinen festlichen Pelzmantel um und kehrt zur Feier zurück. Als die Gastgeber ihn mit seinem Pelzmantel sehen, erweisen sie ihm großen Respekt. Sie weisen ihm den Ehrenplatz zu, reihen ihm Teller für Teller Essen auf. Der Hodscha fasst seinen Pelzmantel beim Zipfel, taucht ihn in die Suppenschüssel und fängt plötzlich an zu rufen: „Iss, mein Pelz, iss!“ [Die Gesellschaft] ist erstaunt und fragt: „Was machst du Hoca Efendi, seit wann isst ein Pelzmantel?“ Der Hodscha sagt lachend: „Wenn doch die ganze Bewirtung und der Respekt meinem Pelz gilt, so soll der auch das Essen haben.“

Foto 2. 6: Nasrettin Hoca Statue (Akşehir)

⁹ gemeint: Stärke und Unersetzbarkeit

D. GESELLSCHAFTLICHE WERTE UND NORMEN

GRUNDLEGENDE TERMINI

- Gesellschaftlicher Wert
- Gesellschaftliche Norm

VORBEREITUNG AUF DAS THEMA

Unten sind zwei Karikaturen und Fragen aufgeführt.
Analysiert die Karikaturen und beantwortet unter
Nutzung eures Vorwissens die Fragen.

1. Welcher Wert wird in der ersten Karikatur betont?

2. Nach Orhan Hançerlioğlu sind "Werte abstrakte, verallgemeinerte Verhaltensbeispiele, die grundlegende Maßstäbe darstellen, welche über persönliches Handeln oder Ziele urteilen, und sind durch die starke emotionale Verbundenheit von Mitgliedern einer Gruppe entstanden."

Führt, entsprechend der oben aufgeführten Definition, zwei Wertebeispiele auf.

3. Welchen Unterschied gibt es zwischen den Regeln, die in der zweiten Karikatur angesprochen werden, und Werten?

4. Jemand, der in einer unterschiedlichen Musiktradition aufwächst, könnte abgeneigt gegenüber westlicher Musik sein und sie nicht als wertvoll ansehen. Doch könnte er, wenn er die Gelegenheit erhält, diese Musik häufig zu hören, nach einiger Zeit den Wert dieser erkennen.

Zeigt dieser Umstand, dass jeder Mensch dieselben Dinge als wertvoll erachten kann, wenn er über hinreichend Wissen und Ausstattung verfügt?

5. Wasser ist für jemanden, der in der Wüste ohne Wasser ist, sehr wertvoll; Feuer für jemanden, der im Wald in der Dunkelheit ist. Dagegen erscheinen dieselben Dinge unter normalen Bedingungen gar nicht derart wertvoll.

Was lässt sich eurer Meinung nach aus dem Wertebeispiel schlussfolgern?

6. Freiheit ist für sehr viele Menschen der größte [erhabenste, himmlischste] Wert. **Wäre es möglich gewesen, in einer Gesellschaft mit Sklaverei dies zu verteidigen? Was könnte man dementsprechend schlussfolgern?**

7. Der Wert der Vaterlandsliebe hat die Grundlage für das Sozialstaat-Verständnis gebildet und es sind diesem Wert entsprechend viele Gesetze verabschiedet worden. Diejenigen, die den Wert der Vaterlandsliebe nicht verinnerlichen, mögen vielleicht getadelt werden, doch diejenigen, die dem Staatsprofit schaden, werden nach den Gesetzen durch den Staat bestraft. **Welches Verhältnis gibt es folglich zwischen Werten und Gesetzen oder Normen?**

8. Warum besucht ihr an Bayram-Feiertagen ältere Familienmitglieder und Verwandte? Welche Bedeutung könnte dies aus gesellschaftlicher Sicht haben?

Karikatur 2. 5: (Faruk Bayraktar)

„Juhu, ein Schiff, ich bin gerettet.“
„Kapitän, man sagt, es bringt Unglück
Hühner mit aufs Schiff zu nehmen“

Karikatur 2. 6: (Fethi Özdenk)

„Ich glaube, wir sind bei Rot über die Ampel!“
„Egaaal, Gesetze sind nicht für uns...“

2. Aktivität

Lest den untenstehenden Witz¹⁰ und beantwortet die Fragen.

Bild 5.3: Nasrettin Hodscha

(repräsentatives Bild)

Warum hat er sich falsch herum auf den Esel gesetzt?

Eines Tages setzt sich Nasrettin Hodscha auf seinen Esel und kehrt mit einigen Leuten hinter ihm von der Moschee nach Hause. Plötzlich hält er auf dem Weg an, steigt von dem Tier herunter und setzt sich verkehrt herum mit dem Gesicht zu den Menschen auf den Esel. Die Menschen, die das sehen, fragen ihn, weshalb er dies gemacht hat. Der Hodscha antwortet: „Ich habe hin und her überlegt und mich dazu entschieden, mich so auf meinen Esel zu setzen. Denn ich mag Respektlosigkeit überhaupt nicht. Wenn ihr vor mir hergeht, werdet ihr mir euren Rücken kehren. Wenn ich vorangehe, werde ich euch meinen Rücken kehren - und das ist auch nicht richtig. Wenn ich mich so verkehrt herum setze, gehe ich voran und ihr kommt hinterher. Obendrein stehen wir uns einander gegenüber.“

1. Welche kulturellen Werte werden hier angesprochen?

2. Auf welche Weise lernen und lehren die Menschen diese Werte?

3. Welche Funktion erfüllt Kultur dadurch?

Quelle: Aşan, Emine. *Ortaöğretim Sosyoloji*. Ankara: EKOYAY Eğitim Yayıncılık, 2013, 40f., 108.

¹⁰ gemeint: lehrreiche Erzählung

6.2 Schulbuch Islamische Ethik für Imam Hatip Lyzeen

Quelle: Anadolu İmam Hatip Liseleri. İslam Ahlakı. Ankara: MEB, 2014, 16f.

2. EINHEIT

MORALISCHE HALTUNG UND VERHALTENSWEISEN

2.EINHEIT

MORALISCHE HALTUNG UND VERHALTENSWEISEN

VORBEREITUNG AUF DIE EINHEIT

1. Findet Redewendungen, Sprichwörter und Worte, die mit guter Moral zu tun haben.
2. Schreibt einen Aufsatz zum Hadith *“Ein guter und ein schlechter Freund sind wie Moschustragende Menschen und am Blasebalg (eines Schmieds) arbeitende Menschen: Der Moschus-Händler gibt dir was von seinem Duft oder du kannst es kaufen. Was du aber von dem Arbeiter am Blasebalg (eines Schmieds) erlebst, ist, dass er entweder deine Kleidung verbrennt oder du seinen üblen Geruch annimmst.”* (Buhârî, Büyü’, 38).
3. Recherchiert, was dieser Hadith bedeutet: *“Es gibt ein Wort, das seit den ersten Gottgesandten in der Erinnerung des Volkes geblieben ist: Solange du dich nicht schämst, kannst du tun, was du willst!”* (Buhârî, Edeb, 78)
4. Was ist *“Hilfü’l-Fudûl”*, wer hat es mit welcher Absicht gegründet? Recherchiert.

1. POSITIVE HALTUNG UND VERHALTENSWEISEN

Es gibt Haltungen, die sich in die Seele eines Menschen verankern und die mit der Zeit die Sittlichkeit eines Menschen formen, indem sie sich zu einer Gewohnheit entwickeln. Wenn sich gute Gewohnheiten in unsere Seele verankern, so sind unsere Handlungen und unser Verhalten auch gut und man nennt dies gute Sittlichkeit (ahlak-i hamide). Wenn schlechte Gewohnheiten angeeignet werden, wird unser Verhalten auch schlecht, und dies nennt man schlechte Sittlichkeit (ahlak-i zemime). Damit unsere Sittlichkeit gut wird, müssen wir uns von schlechtem Verhalten reinigen und uns gutes Verhalten aneignen. Dafür müssen wir in Kenntnis über gute und schlechte Haltungen sein.

1.1. AUFRICHTIG UND VERLÄSSLICH SEIN

Aufrichtigkeit ist, rechtschaffen zu sein, nicht zu lügen, auf der Seite Gottes¹¹ und des Rechthabenden zu sein. Es ist die Quelle vieler moralischer Eigenschaften. Ein ehrlicher und vertrauenswürdiger Mensch ist jemand, der in seinem Wort und seinem Verhalten eins ist, einen stabilen Charakter besitzt, nicht lügt, seine Versprechen hält, weiß, was er sagt und tut, der auf anvertrautes Gut achtet.

Ein aufrichtiger Mensch wird durch die Gesellschaft gemocht, geachtet, seinem Wort wird getraut. Er ist ein kommunikationsfreudiger Mensch mit starken sozialen Kontakten. Er gibt seinen Familienmitgliedern und Freunden vertrauen. Er wird zu einem Menschen, der im Arbeitsleben Respekt erlangt, der bevorzugt wird, wenn Verantwortung übertragen werden muss. In Gesellschaften, in denen keine Aufrichtigkeit und kein Vertrauensverständnis herrscht, treten auch vermehrt Probleme auf. Zwischen Familienmitgliedern, Verwandten und Freunden, die sich nicht aufrichtig verhalten, wird das Vertrauensverhältnis aufgehoben, die Liebe und der Respekt zwischen ihnen schwindet mit der Zeit. Die größte Sicherheit eines Menschen ist das Gefühl, dass ihm vertraut wird. Aufrichtig und vertrauensvoll zu sein ist die wichtigste Grundlage und der wichtigste Befehl in der islamischen Ethik. Denn in den Koranversen wird den Gläubigen befohlen, sich an ihre Versprechen zu halten, rechtschaffene und aufrichtige Menschen zu sein: **„Oh ihr Gläubigen! Haltet eure Worte...“**¹⁷

Gleichzeitig benennt Allah im Koran das Aufrichtig- und Verlässlichsein als eine Eigenschaft der Gläubigen: **„Es sind wiederum sie, die anvertrautes Gut achten und Versprechen halten.“**¹⁸

Der Allmächtige hat die Religion des Islam unserem Propheten offenbart und befohlen:

„(Oh Geliebter!) So sei rechtschaffen, so wie dir befohlen. Diejenigen, die mit dir Buße tun, sollen auch rechtschaffen sein. Legt nicht die Maßstäbe des Rechts und der Gerechtigkeit ab. Ohne Zweifel ist er derjenige, der eure Taten sieht.“¹⁹

Wie im Vers befohlen, erfordert es Ernsthaftigkeit, Feinfühligkeit und Mühe, um ein aufrichtiges Leben zu führen.

17 Sure Mâide, 1. Vers.
18 Sure Müminûn, 8. Vers.
19 Sure Hûd, 112. Vers.

„Sei entweder so, wie du aussiehst, oder sehe so aus, wie du bist.“ Mevlana

¹¹ Der Begriff *hak* lässt sich sowohl mit *Gott* als auch mit *Recht* übersetzen.

6.3 Nasreddin Hoca-Geschichten

Dein Topf ist gestorben

Der Hodscha hat sich von einem Nachbarn einen Topf ausgeliehen, den er ihm, nachdem er ihn gebraucht hat, zurückgibt. In den Topf aber hat er einen kleineren gestellt, und als der erstaunte Nachbar fragt, was das denn bedeute, antwortet er:

»Der Topf war wohl trüchtig, er hat ein Junges bekommen.«

Nach einiger Zeit leiht sich der Hodscha wieder einmal den Topf vom Nachbarn aus. Die Zeit vergeht, aber der Hodscha gibt den Topf nicht wieder zurück. Schließlich verlangt der Eigentümer seinen Topf zurück. Doch der Hodscha meint betrübt: »Mein Beileid, dein Topf ist leider gestorben.«

»Seit wann kann denn ein Topf sterben?«, fragt der Nachbar.

»Oho, Herr Nachbar«, erwidert da der Hodscha, »dass Töpfe Junge kriegen können, glaubst du, aber dass sie sterben, das glaubst du nicht?«

Der Mund ist kein Sack, dass man ihn zubinden könnte

Der Hodscha ist unterwegs zum Dorf. Er hat seinen Sohn auf den Esel gesetzt und geht selbst nebenher. Da kommen ein paar Leute vorbei und sagen: »Schau dir das an! Der alte Mann muss zu Fuß gehen und der Junge sitzt auf dem Esel. Er sollte sich was schämen!«

Der Hodscha, der dies hört, lässt seinen Sohn absteigen und setzt sich selbst auf den Esel. Doch schon nach einer Weile hört er, wie sich zwei, die am Wegrand sitzen, unterhalten: »Der große Kerl sitzt auf dem Esel und lässt den armen Jungen nebenher gehen. Gibt es denn kein Mitleid mehr auf der Welt?«

Da holt der Hodscha seinen Sohn mit auf den Esel und so reiten sie beide weiter. Kommt ein Bauer des Weges und meint: »muss dieses schwache Tier denn euch beide tragen? Das ist ja unglaublich. Der arme Esel wird sich das Rückgrat brechen.«

Der Hodscha steigt daraufhin ab und nimmt auch seinen Sohn vom Esel herunter. So gehen sie weiter, der Esel voraus und die beiden hinterdrein. Als sie nicht mehr weit vom Dorf entfernt sind, hören sie, wie ein Mann zum anderen sagt: »Schau dir bloß die zwei Hohlköpfe an! Der Esel spaziert voraus und die zwei marschieren hinterher. Wie kann man nur so dumm sein?«

Da sagt der Hodscha zu seinem Sohn: »Du hast es gehört, das beste ist immer, man tut, was man selbst für richtig hält. Den anderen kann man nie etwas recht machen. Und der Mund ist auch kein Sack, dass man ihn einfach zubinden könnte.«

Iß, mein Pelz, iß!

Der Hodscha ist zu einem Bankett eingeladen. Er trägt sein Alltagsgewand und wird von niemandem beachtet. Das macht ihn betroffen. Er eilt nach Hause, wirft seinen prächtigen Pelzmantel um und kehrt zu der Festgesellschaft zurück. Schon am Eingang wird er in Empfang genommen und zu einem Podest geführt, wo man ihm den besten Platz zuweist. Als die Suppe serviert wird, tunkt der Hodscha das Revers seines Mantels in die Schüssel und sagt: »Bitte, bedien Dich. Iß, mein Pelz, iß, mein Pelz!«

Den erstaunten Gästen aber erklärt er: »Die Ehre gilt ja doch dem Pelz, soll der auch das Essen haben!«

Quelle:

www.hekaya.de/maerchen/die-geschichten-des-nasreddin-hodscha--asien_132.html

Kapitel 7

Historisches Beispiel

7.1 Dorfinstitute

In ländlichen Gegenden der Türkei gab es kaum Schulen und Lehrer. Um die Bildungskluft zwischen den Bürgern in der Stadt und auf dem Land zu verringern, sollte die Bildung des Volkes in ländlichen Gegenden vorangetrieben werden. Somit wurde das sogenannte Projekt zur Ausbildung von Dorflehrern (Köy Eğitmeni projesi) in die Tat umgesetzt. Am 17. April 1940 wurde das Dorfinstitutgesetz (Köy Enstitüleri Yasası) unter dem Bildungsminister Hasan Ali Yücel erlassen. Im Anschluss wurden Dorfinstitute (Köy Enstitüleri) aufgebaut, an denen u.a. Lehrer ausgebildet wurden, die später an Dorfschulen unterrichten sollten.

In die Dorfinstitute wurden Dorfkindern aufgenommen, die die Grundschule bereits absolviert hatten. Der Unterricht an Dorfinstituten zeichnete sich durch seine Praxisorientierung aus. So war es wichtig, die Lage der Dorfinstitute so zu wählen, dass u.a. Landwirtschaft und Tierzucht betrieben werden konnten. Um den Bau der Dorfinstitute mussten sich die Schülerinnen und Schüler sowie die Lehrkräfte gemeinsam kümmern. Auch der Unterrichtsstoff sollte sich aus den Gegebenheiten, den Erfordernissen ergeben, die im Alltag auftauchten und somit praktisch bewältigt werden sollten. Die Dorfinstitute hatten das Ziel sowohl Dorflehrer als auch Fachkräfte für landwirtschaftliche Tätigkeiten auszubilden. Nach einer fünfjährigen Ausbildung konnten die in den Dorfinstituten ausgebildeten Fachkräfte im Landbau tätig werden und die Lehrer verschiedene pädagogische Tätigkeiten in den Dörfern ausführen. Auch wurde 1944 aufgrund der mangelnden gesundheitlichen Versorgung in ländlichen Gegenden beschlossen, dass mit der Unterstützung des Bildungs- und Gesundheitsministeriums in Dorfinstituten Gesundheitsbeamte ausgebildet werden sollten, die sich um die gesundheitlichen Anliegen von Dorfbewohnern kümmern sollten. An den Dorfinstituten wurde viel Kritik ausgeübt. Da es hieß, dass sich die Dorfinstitute ab 1946/47 von ihren eigentlichen Zielen distanzieren, wurden sie 1950 geschlossen.

Herangezogene Quellen:

Ügeöz, Perihan: Erziehung im Aufbruch. Die Dorfinstitute in der Türkei. Berlin: Hitit Verlag, 1992.

www.meb.gov.tr/meb/hasanali/hayati/halibiyografi.htm

<http://hayef.istanbul.edu.tr/?p=6216>

Hasan Ali Yücel

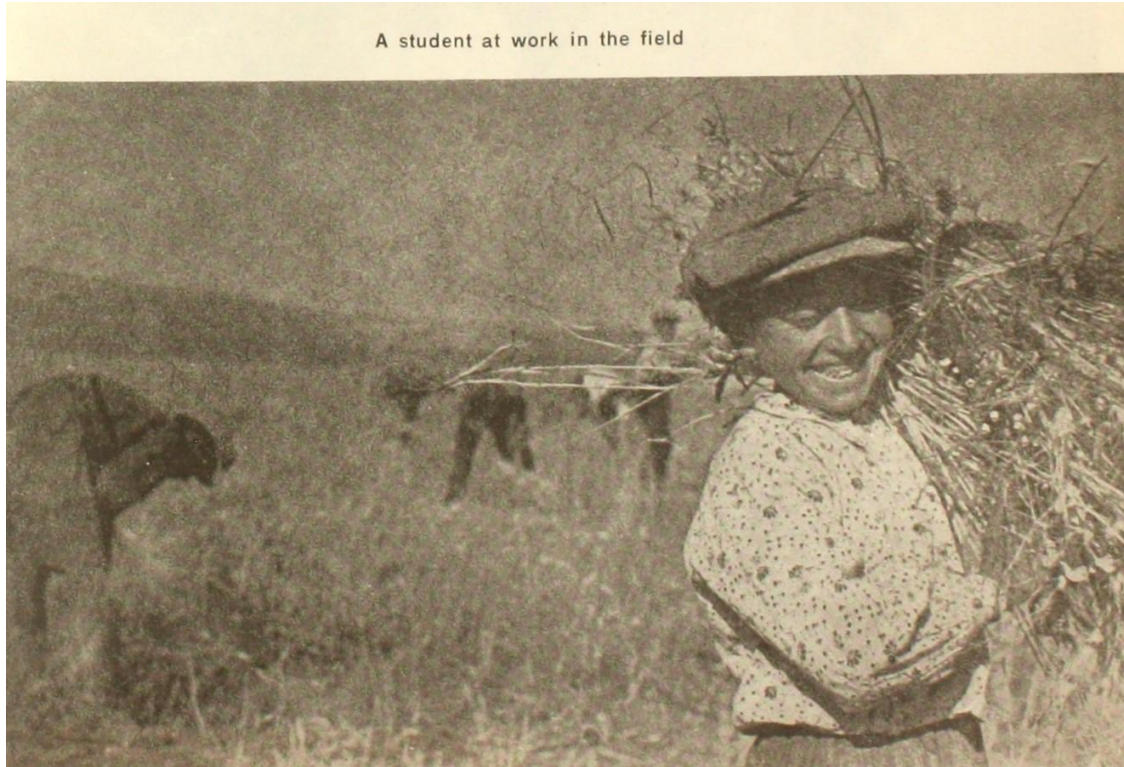
Hasan Ali Yücel (17. Dezember 1897 - 26. Februar 1961) ist eine wichtige Person in Sachen Bildung, Kultur und Politik gewesen. Er arbeitete u.a. als Journalist. Nach dem Studium der Literaturwissenschaften war er 1923 bis 1927 als Literaturlehrer tätig. 1932 wurde er zum Direktor des Gazi Terbiye Enstitüsü in Ankara, wo auch der Lehrer İsmail Hakkı Tonguç tätig war. Zwischen 1935-37 veröffentlichte Hasan Ali Artikel zu den Problemen von Kultur und Bildung. 1938-1946 war er als Bildungsminister tätig. Danach widmete er sich wieder dem Journalismus. Hasan Ali Yücel war gemeinsam mit İsmail Hakkı Tonguç ein bedeutender Name in der Entwicklung der Dorfinstitute.

www.meb.gov.tr/meb/hasanali/hayati/halibiyografi.htm

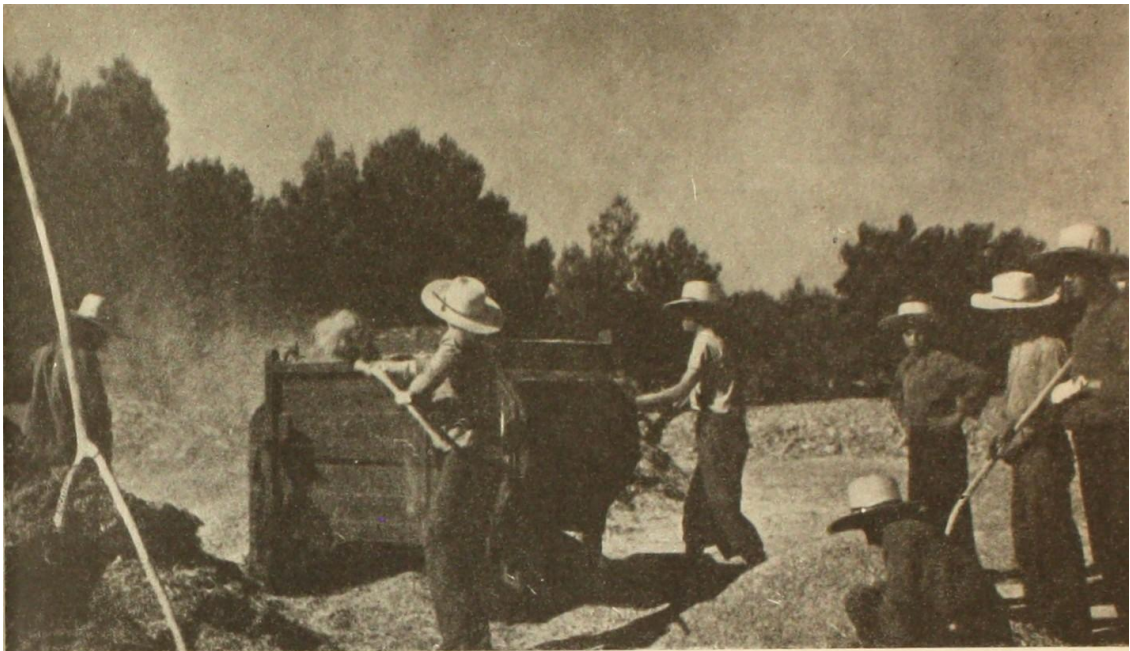
<http://hayef.istanbul.edu.tr/?p=6216>

7.1.1 Hasan Ali Yücel
Dorfinstitutsfotos aus *Education in Turkey*

Quelle: Yücel, Hasan Ali: *Education in Turkey*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı, 1951.

Village Institute boys sort the daily catch of fish

Agricultural activity at the Kızılcıllu Village Institute

7.1.2 İsmail Hakkı Tonguç Dorfinstitutsfotos aus dem Fotoarchiv Tonguç

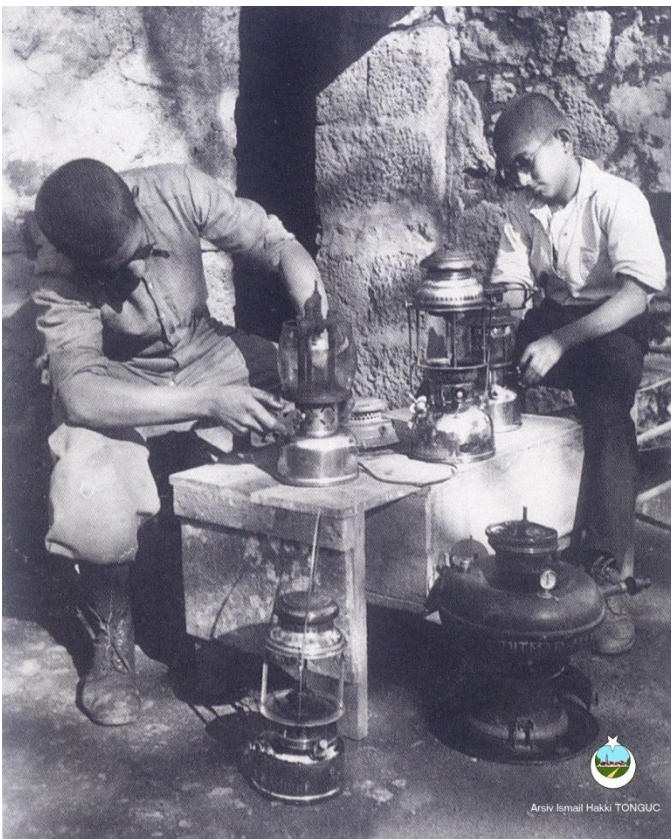
Quelle: Fotoarchiv İsmail Hakkı Tonguç
www.koyenstituleri.de/ke_t/t_bbmp.html

Obstbaumpflanzung Kepirta

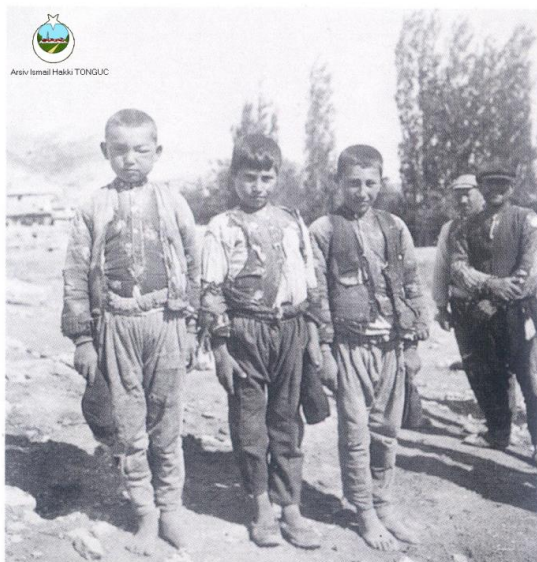
Kochunterricht

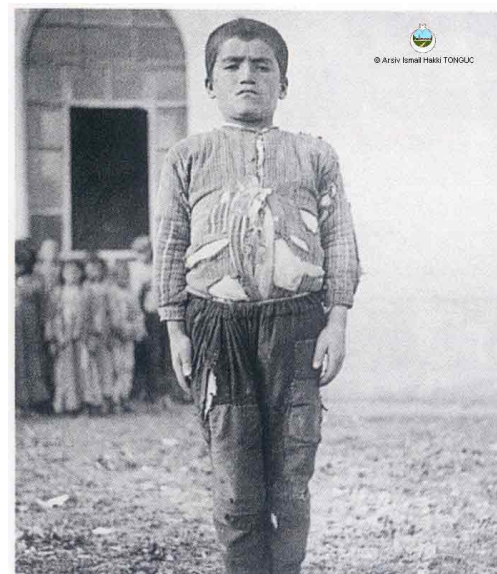
Herstellung von Öllampen für den Schlafsaal durch Wachposten-Schüler in Düziçi – Adana

Die Çifteler-Dorfinstitutsschüler beim Aufbau des Hasanoglan-Dorfinstituts in Çifteler – Eskişehir

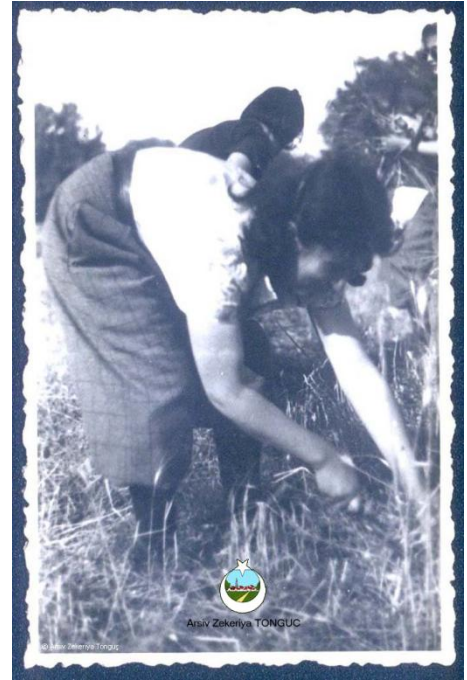
Dorfinstituts-Schüler

Schüler in Kızılçullu – İzmir

Kızılçullu – İzmir

Schülerin bei der Feldarbeit in Kızılçullu –
İzmir

Volkstanz; Tänzer Efe Hasa CAKI, Schüler Zekeriya KAYHAN und zwei Schülerinnen

Kapitel 8

Schülermitbestimmung

8. Schülermitbestimmung

Die Klasse 2a des *Başarı Koleji* bei der Wahl des Klassensprechers.

<http://manavgathaberi.com/basari-kolejili-miniklerden-siyasilere-demokrasi-dersi>

Verschiedene Online-Artikel zur Schülermitbestimmung:

Demokratieerziehung und Wahlen zum Schülerrat

Um in unserem mit Demokratie regierten Land die Erforderlichkeiten der Demokratie zu erfüllen und unseren Schülern ein Demokratiebewusstsein zu vermitteln, fanden am 17. Oktober 2014 mit Beteiligung aller Schüler des Olusum Koleji die Wahlen zum Schülerratssprecher statt. Göksu Küçükpolat wurde zur Schülerratsvorsitzenden der Grundschule, Ayça Ömür Ayvaz zur Schülerratsvorsitzenden für die Mittelstufe und Tufan Emir Uşarer zum Schülerratsvorsitzenden für die Anadolu Oberstufe mit Stimmenmehrheit gewählt. Wir gratulieren den Vorsitzenden und wünschen ihnen Erfolg bei der Bewältigung ihrer Aufgaben. Die Schülerratsmitglieder werden in gewissen zeitlichen Abständen eine Versammlung ausrichten, um der Schule die Bedürfnisse, Wünsche und Probleme aller Schüler mitzuteilen, und arbeiten, um Lösungen dafür zu finden.

www.olusumkoleji.com/ogrenci-meclisi/

Wahl zum Schulratsvorsitzenden

In unserer Schule wurden am Mittwoch, den 26.11.2014, unter Beteiligung aller Schüler der Schülerratsvorsitzende und -beirat gewählt. An der Wahl beteiligten sich insgesamt 75 Schüler. Damla Duman aus der vierten Klasse wurde mit 33 Stimmen zur Schülerratsvorsitzenden gewählt und Eylül Nisa Kurt aus der dritten Klasse mit 27 Stimmen zum Beirat.

http://mebk12.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/81/07/735239/icerikler/ogrenci-meclisi-baskani-secimi_947808.html

Bücherkampagne von Grundschülern für Van

Mit einer Kampagne im Rahmen des Projektes „Soziale Verantwortung“ haben die Erst-, Zweit- und Drittklässler der Terraki Grundschule am 23. April, dem Feiertag der nationalen Souveränität und des Kindes, 665 Bücher für Schüler in Van gesammelt. Die Bücher wurden als Geschenk zum Feiertag des Kindes an die Geschwister¹² in Van geschickt.

[Bild der Schüler von der Terraki-Schule: „Hand in Hand für eine Schumatmosphäre, die demokratisch und respektvoll gegenüber Menschenrechten ist!.“]

Der „Haklar Sahnesi“ Club¹³, der im Rahmen des Kinderrechtsprojektes errichtet wurde, hat zum Anlass des 23. Aprils, mit dem Ziel, das Recht des Kindes auf Mitbestimmung/Teilhabe unter allen Schülern bekannt zu machen, verschiedene Aktivitäten ins Leben gerufen. Unter den zwischen dem

¹² Ausdruck von Brüderlichkeit, Nähe und Hilfsbereitschaft

¹³ Club für die „Bühne der Rechte“; ein Projekt, das die Rechte der Kinder in den Fokus der Betrachtung rückt. Schwerpunkte: Kinderrechtserziehung, Kindermitbestimmung, Kinder und Medien.

www.cocukcalismalari.org/project/haklar-sahnesi/

16. und 27. April gelaufenen Aktivitäten finden sich kreative Arbeiten zur Theaterplakaten, zum Gedichte-, Sprüche- und Songtexteschreiben.

www.egitimtercihi.com/ozelokullar/2293-ilkoegretim-oegrencilerinden-van-icin-kitap-kampanyas.html

Kapitel 9

Unterrichtsmethoden

9.1 Leitfaden zum Rehberlik und Psychologischen Beratungsservice an Schulen

Quelle: *Okullarda Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri Kılavuzu*.

Ankara: MEB Yayınları, 2015.

http://orgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2015_08/20051746_rehberlik_klavuzu2.pdf

Gesprächsbogen Schüler

Von den Beratungslehrern während des Schülergesprächs bei der Schulberatung und dem Psychologischen Beratungsservice zu nutzen.

Name Nachname:	
Klasse:	
Gesprächsthema:	

PBS¹⁴-BEREICH UND ANGESTREBTE BEARBEITUNG

PBS-Bereich	ANGESTREBTE BEARBEITUNG
Berufsberatung 0 Pädagogische Beratung 0 Persönliche Beratung 0 Sonstiges.....	Psychologische Beratung Gespräch
ZUSAMMENFASSUNG	
1. GESPRÄCH Gesprächsdatum:	
2. GESPRÄCH/BEOBACHTUNG Gesprächs-/Beobachtungsdatum:	
3. GÖRÜŞME/İZLEME Gesprächs-/Beobachtungsdatum:	

ERGEBNIS UND VORSCHLAG:

Ggf. Institution, der der Schüler/ die Schülerin zugewiesen wurde:

Bemerkung: Falls Messmethoden genutzt wurden, werden diese im Abschnitt „Informationen über den Schüler, Ergebnis und Vorschlag“ aufgeführt.

Ausführende/r

Vorname Nachname, Unterschrift

¹⁴ Psychologischer Beratungsservice

Gesprächsbogen Eltern

Dieser Bogen ist für Gespräche mit Eltern konzipiert, die den Rehberlik- und Psychologischen Beratungsservice anfragen.

Gesprächsdatum	
Schülervor- und Zuname	
Klasse des Schülers	
Vor- und Zuname des	
Verwandschaftsgrad/Nähe	
Telefon	

Gesprächsthema	
Zusammenfassung des	
Ausgeführte Bearbeitung	
Person/Institution, mit der	
Ergebnis und Vorschläge	

Audführende/r

Vorname Nachname, Unterschrift

PSYCHOLOGISCHE UNTERSTÜTZUNG STEUERUNGSBOGEN*

(An die RAM¹⁵-Abteilung Rehberlik und Psychologische Beratungsdienstleistung)

PERSONALIEN			
Vor- und ZUNAME des Schülers	Personenidentitätsnummer	Geburtsort und -datum	Geschlecht

SCHULINFORMATIONEN
Derzeit besuchte Schule und Klasse:
Haltung gegenüber der Schule und den Lehrkräften:
Situation bezüglich des Schulbesuchs:
Schulerfolg:
Lerngewohnheiten:
Ggf. Klassenwiederholung:
Ggf. Schulwechsel:

Kommunikationskompetenzen	☐ Hört aufmerksam zu und gibt Rückmeldung ☐ Drückt ihre/seine Gefühle aus	☐ Beginnt zu sprechen und führt das Gespräch fort ☐ Besitzt Empathiefähigkeit
Sozialkompetenzen	☐ Baut gute Freundschaftsbeziehungen auf ☐ Kooperiert ☐ Sucht ihr/sein Recht	☐ Nimmt an sozialen Aktivitäten teil ☐ Handelt unabhängig ☐ Kann nein sagen (Fähigkeit etwas abzulehnen)
Soziale Anpassung	☐ Allein ☐ Abhängig ☐ Wenig Selbstvertrauen ☐ Aggressiv [ausfallend] ☐ Hält sich nicht an Regeln	
Emotionale Situation	☐ Frohsinnig ☐ Ruhig ☐ Schüchtern ☐ Gereizt [zornig] ☐ Zurückhaltend ☐ Besorgt ☐ Sturr ☐ Hat Ängste ☐ Sonstiges:	
Verhaltensprobleme	☐ Bettnässen ☐ Geschwisterneid ☐ Lügen ☐ Am Finger nuckeln ☐ Nägelkauen ☐ Obsessives Verhalten ☐ Schulangst ☐ Aggressivität ☐ Diebstahl ☐ Nutzung von Vulgärsprache ☐ Schwerfallen von Zornkontrolle ☐ Körperliche Misshandlung ☐ Brutalität	
Risikoreiches Verhalten	☐ Selbstmordgedanken ☐ Selbstmordversuch ☐ Schulflucht ☐ Flucht von zu Hause ☐ Rauchen ☐ Drogenkonsum ☐ Herumführen von scharfen Instrumenten ☐ Geschlechtliche Verhaltensstörung ☐ Alkoholkonsum ☐ Bedenkliche Freundschaftsbeziehungen	

¹⁵ RAM - Rehberlik Araştırma Merkezi: Zentrum für Rehberlik und Forschung

Grund fürs Senden in das Zentrum für Rehberlik und Forschung:		
Arbeiten, die hinsichtlich des Problems in der Schule gemacht wurden (detailliert ausfüllen)		
Personen und Institutionen, mit denen hinsichtlich des Problems zusammengearbeitet wurde		
Klassen-/ Abteilungslehrer / / Name Nachname Unterschrift	Rehberlik-Lehrer / / Name Nachname Unterschrift	Klassen-/ Abteilungslehrer / / Name Nachname Unterschrift

* ERLÄUTERUNGEN: Dieser Bogen wird von dem Klassen-/Abteilungslehrer für den Schüler, der von einer pädagogischen Einrichtung mit dem Ziel einer psychologischen Unterstützung an das Zentrum für Rehberlik und Forschung zugewiesen wird, ausgefüllt und mit einem offiziellen Schreiben und ggf. zusammen mit entsprechendem ärztlichem Befund hinsichtlich des Schülers in einem geschlossenen Umschlag an das betreffende Zentrum für Rehberlik und Forschung geschickt.

9.2 Beispiele für Rehberlik-Aktivitäten

Quelle: www.yamanlarkarsiyakaio.k12.tr/iys_rehberlik,kriter120=126,icerik=135,sayfa=1-rehberlik-6-yapilan-etkinlikler.html?#detay

[Im Folgenden werden beispielhaft Rehberlik-Aktivitäten an der privaten Yamanlar Karşıyaka Primarschule aufgelistet.]

Aktivitätennachrichten über die Rehberlik-Dienste im 2. Halbjahr des Schuljahrs 2012-2013

Prüfungsangst Gruppen-Rehberlik "Entspannungsübungen und Techniken zur Körperausrichtung" (25. März 2013)

In dieser Woche wurden unsere Achtklässler bei der Prüfungsangst Gruppen-Rehberlik über Entspannungsübungen und Techniken zur Körperausrichtung informiert. Das Ziel war, dass sich die Schülerinnen und Schüler in stressigen Situationen an die gezeigten Übungen erinnern und sich selbständig entspannen.

Prüfungsangst Gruppen-Rehberlik "Techniken zur geistigen Ausrichtung " (18. März 2013)

In dieser Woche wurden unsere Achtklässler bei der Prüfungsangst Gruppen-Rehberlik über störende Gedanken und Bedenken sowie Techniken zur Geistesausrichtung informiert. Sie wurden dazu motiviert eigenständig positiv zu denken.

Familienerziehung 7-19 Jahre, 2.Woche "Kommunizieren" (15. März 2013)

Die Familienerziehung 7-19 Jahre, deren zweite Sitzung diese Woche stattfand, hat wieder sehr viel Spaß gemacht. Durch die Aktivitäten, die gemacht wurden, sagten die Eltern, die an ihre eigene Kindheit dachten, dass sie einfacher Empathie aufbauen würden. Außerdem sagten die Eltern durch die Ansprache der Themen Kommunikationen beginnen, Notwendigkeiten der Kommunikation, Ich-Botschaften "hätten wir all das bloß früher kennengelernt und angewendet und somit unsere Kinder besser gefördert". Die Eltern, die sich verabschiedeten, nachdem sie ihre Hausaufgaben für diese Woche bekommen hatten, sagten, dass sie kaum auf die nächste Woche warten könnten.

Prüfungsangst Gruppen-Rehberlik "Lasst uns die Angst kennenlernen" (11. März 2013)

In der Prüfungsangst Gruppen-Rehberlik wurden denjenigen Schülerinnen und Schüler, die an der SBS¹⁶ teilnehmen, grundlegende Informationen, Begriffe, Definitionen zum Thema Besorgnis und die physiologischen Auswirkungen von Sorgen vermittelt.

Familienerziehung 7-19 Jahre, 1.Woche "Den Jugendlichen kennenlernen" (8. März 2013)

¹⁶ SBS - Seviye Belirleme Sinavi (Einstufungstest): vom MEB zentral geführte Prüfung. Seit dem Schuljahr 2013-2014 gibt es stattdessen die TEOG - Temel Eğitimden Ortaöğretime Geçiş (Übergang von der Primar- zur Mittelstufe).

Neben unserem Mütter-Frühstück und Seminaren veranstalten wir jedes Jahr mit unseren Eltern ein achtwöchiges 7-19 Jahre Familienerziehungsprogramm. Diesen Freitag haben wir die erste Sitzung des 7-19 Jahre Familienerziehungsprogramms [mit dem Thema] "Den Jugendlichen kennenlernen" abgeschlossen.

[...]

Diese Woche haben wir mit den Eltern, die an dem Programm teilgenommen haben, über die Phasen der Pubertät gesprochen. Wir haben die Eigenschaften der körperlichen, geistigen, emotionalen und geschlechtlichen Entwicklung vermittelt. Wir haben darüber gesprochen, welche Eigenschaften der Kindheitsabschnitt zwischen 7-10 Jahren, die Vorpubertätsphase zwischen 11-14 Jahren und das Jugendalter zwischen 15-19 Jahren zeigen wird. Wir wünschen ihnen mit ihren kleinen Hausaufgaben eine schöne Woche und erwarten sie nächste Woche zur Sitzung „Kommunizieren“.

[...]

Kapitel 10

Educational Documentaries

10. Yasemin Çidem Erziehungsfilme

1) Dokumentarfilme

1.1) İki Dil Bir Bavul - Zwei Sprachen, ein Koffer

Dieser Dokumentarfilm von Orhan Eskiköy und Özgür Doğan (2008) handelt von dem Lehrer Emre Aydın aus Denizli (einer Stadt im Westen der Türkei) und seiner Lehrtätigkeit an einer Schule im Südosten, in einem abgelegenen Dorf in Şanlıurfa. Es werden die Schwierigkeiten, denen Emre Aydın im Umgang mit seiner kurdischen Schülerschaft begegnet, aufgezeigt. Das wohl größte Problem stellt die Kommunikation dar. Der Lehrer spricht kein Kurdisch, die Kinder sprechen kein Türkisch. In seiner Verzweiflung beschließt Emre Aydın, der noch keine Berufserfahrung hat, den Kindern im ersten Jahr lediglich das Lesen und das Schreiben auf Türkisch beizubringen. Die Schülerinnen und Schüler müssen versuchen, einem Unterricht in türkischer Sprache zu folgen. Sie müssen einen Eid aufsagen, der u.a. Sätze beinhaltet wie „Ich bin Türke, ich bin aufrichtig und fleißig“ oder „Glücklich derjenige, der sich als Türke bezeichnet“.

Der türkische Staat und die türkische Sprache spielen in dieser abgelegenen Gegend keine Rolle im alltäglichen Leben. Der Film zeigt die Widersprüche und Brüche zwischen dem offiziellen Schulleben und den eigentlichen Lebensumständen der Kinder auf. Nachdem Emre Aydın in den Ferien das Dorf verlassen hat, sprechen die Kinder wieder - so wie immer - Kurdisch. Mehrsprachigkeit ist ein noch kaum beachtetes Phänomen in der türkischen Bildungspolitik.

Trailer: www.youtube.com/watch?v=pEjZEZLKuhA

Weitere Informationen zum Film: www.bpb.de/lernen/unterrichten/126117/ki-dil-bir-bavul-zwei-sprachen-ein-koffer

1.2) İki Tutam Saç: Dersim'in Kayıp Kızları - Zwei Haarsträhnen: Die verschollenen Töchter von Dersim

Nach dem Dersim-Aufstand 1937/38 sind im Rahmen von Assimilierungsprogrammen kurdisch-alevitische Mädchen, u.a. die in diesem Dokumentarfilm dargestellten alten Frauen Huriye Arslan und Fatma İçin (Cousinen), durch Soldaten in einem Feldzug gegen die Bevölkerung in Dersim verschleppt und zur Adoption freigegeben worden. Die Cousinen treffen sich nach 70 Jahren wieder. Sie erzählen, wie sie von ihren Familien getrennt worden sind, wie sie die Verschleppung erlebt haben, mit welchen Schwierigkeiten sie zu kämpfen hatten. Sie erzählen über die türkische Zwangserziehung, ihre Fluchtgedanken und Ängste. Parallel zu der Geschichte der alten Frauen werden zwei Familien dargestellt, die ihre Töchter nicht wiederfinden konnten. Die Familien der vermissten Cousinen Şemsi und Sakine haben nur noch je eine Haarsträhne der beiden in der Hand, die Şemsis Mutter vor der Trennung zufällig abgeschnitten hatte. In diesem Dokumentarfilm von Nezahat und Kazım Gündoğan (2010) erzählen die Familienangehörigen über ihre Leiden und verzweifelten Suchen nach den Mädchen.

Ein derartiger Dokumentarfilm könnte im Unterricht eingesetzt werden, um historische Gegebenheiten aus verschiedenen Perspektiven zu beleuchten.

Trailer: www.youtube.com/watch?v=mApLI_z2jvY

Film in voller Länge: www.youtube.com/watch?v=75Wn2yudc-E

1.3) Siirt'in Sırri - Das Geheimnis von Siirt

Dieser Dokumentarfilm von İnan Temelkuran und Kristen Stevens zeigt das Leben der kurdischen Ringerin und türkischen Meisterin Evin Demirhan aus Siirt, einer Stadt im Südosten der Türkei. Die 16-jährige Evin ringt professionell und unterstützt durch die Einkünfte, die ihr das Ringen bringt, ihre Familie und ganz besonders ihren studierenden Bruder. Ihr selbst bleibt von ihren eigenen Einkünften nichts. Evins ältere Brüder sind dagegen, dass Evin das als Männersport erachtete Ringen zum Beruf macht. Ihre Trainer glauben an sie und stehen hinter ihr, doch ihre Familie hat ihr noch nicht ein einziges Mal beim Ringen zugesehen. Trotz der Schwierigkeiten, die sie mit ihren Brüdern hat, die gegen das Ringen sind, trotz des harten Trainings und der Tatsache, dass sie ein Mädchen ist, das in einer konservativen, patriarchalischen Gegend einen Männersport treibt, versucht die ehrgeizige Evin das Ringen nicht aufzugeben. Evin hat 2010 erfolgreich an der Europameisterschaft teilgenommen. Wenn sie 2011 nochmal Europameisterin im Ringen wird und im Anschluss Weltchampion, wird ihr durch den Staat ein Lehrberuf ermöglicht. Mit der Dokumentation des schwierigen Lebens von Evin werden auch die gesellschaftlichen Probleme in der Stadt Siirt verdeutlicht.

Zitat von Evin: „Ich hoffe, es läuft alles gut, ich hoffe, dass ich die Flagge auf meinem Rücken tragen werde und die Nationalhymne singen lassen kann. Das ist alles, was ich mir wünsche.“

Der Film verdeutlicht die patriarchalisch-konservativen Einstellungen, die besonders im Südosten der Türkei vorherrschen. Somit wird auch gezeigt, dass ein Mädchen aus solch einer Region für ihre Bildung und ihren Beruf hart kämpfen muss.

Trailer: www.youtube.com/watch?v=3_DJfJmoK7A

2) Filme

2.1) Hükümet Kadın (1) – Staatsfrau (1)

Die Hauptdarstellerin Xate ist Hausfrau und Mutter von acht Kindern. Ihr Ehemann, Aziz Veysel, ist Bürgermeister Midyats. Es herrscht Dürre und das große Ziel Aziz Veysels ist es, Wasser in die Kreisstadt zu bringen. Er kommt jedoch bei einem Autounfall ums Leben. Es stellt sich nun die Frage, wer Bürgermeister wird. Xate, die nichts von Politik versteht und zudem auch Analphabetin ist, nimmt sich vor, als Bürgermeisterin das Projekt ihres Mannes zu vollenden. Als Xate merkt, dass ihre Söhne, die ihr bei den Papierangelegenheiten, die sie als Bürgermeisterin erledigen muss, helfen sollten, ihr Amt und die Tatsache, dass sie Analphabetin ist, ausgenutzt haben, beschließt sie lesen und schreiben zu lernen. In diesem Film setzt sich Xate auch für die Frauen in Midyat ein: sie ist gegen Zwangsheirat. Gemeinsam mit den jungen Frauen, die zwangsverheiratet werden sollten oder vor ihren Familien geflohen sind, lernt sie lesen und schreiben. Xate und die jungen Frauen bauen gemeinsam die Wasserleitungen, die Wasser in die Kreisstadt bringen soll. Der Film endet mit dem Militärputsch von 1960. Xate muss ihr Amt als Bürgermeisterin aufgeben.

Die Bedeutung des Lesens und Schreibens wird hier hervorgehoben. Der Film zeigt, dass man vieles im Leben auch ohne Lesen und Schreiben bewältigen kann, solange man will. Doch er zeigt auch, dass man dann auf andere Menschen angewiesen ist und ihnen vertrauen muss. Xate ist ein Beispiel dafür, dass es nie zu spät ist, lesen und schreiben zu lernen.

Trailer Hükümet Kadın 1: www.youtube.com/watch?v=q9zgz6nSJE0

Trailer Hükümet Kadın 2 (Rückblick/spielt Jahre vor Hükümet Kadın 1):
www.trailerseite.de/film/13/huekuemet-kadin-2-kino-trailer-28554.html

2.2) Hababam Sınıfı - Die chaotische Klasse

Hababam Sınıfı ist eine der bekanntesten und beliebtesten türkischen Filmreihen unter den Klassikern. Die Filmreihe ist eine nach dem Roman von Rıfat Ilgaz benannte Komödie aus den 1970ern. Darin geht es um Oberstufenschüler einer Privatschule, die reich, doch faul sind und in der Schule nichts vollbringen können. Die Lehrkräfte haben es in der „chaotischen Klasse“, in der gespickt, geraucht und gegen Regeln verstoßen wird, nicht gerade leicht.

Unter anderem geht es beispielsweise um die Kluft zwischen Armen und Reichen, die Geringschätzung von Dorfbewohnern und Vorurteilen gegenüber einem Lehrer aus dem Osten. Somit ruft die Filmreihe zu sozialem Einfühlungsvermögen auf und stellt sich gegen Vorurteile.

Beispielfilm in voller Länge: www.youtube.com/watch?v=wbYhdyZMnZs

Kapitel 11

Lehrerzeitschriften – ASSE/SBEB

11. Lehrerzeitschriften ASSE – Association of Social Studies Educators / SBEB – Sosyal Bilgiler Eğitimcileri Birliği

Quelle: <http://sosyalbilgiler.org/>

Unsere Vision als Sozialkunde-Lehrkräfteverband

- Die quantitative sowie qualitative Erweiterung von Forschungen im Bereich des Sozialkunde-Unterrichts
- Die Entwicklung der Sozialkunde durch die Gründung einer Plattform für Sozialkundelehrkräfte und die Gründung eines starken und weitreichenden Sozialkundelehrerverbandes wie in den Industrieländern
- Ein soziales Projekt entwickeln, um zum gesellschaftlichen Aufschwung der Türkei beizutragen
- Die Entwicklung eines starken gesellschaftlichen Zusammenhalts aufbauend auf dem Prinzip, dass unsere Verschiedenheit unser Reichtum ist
- Als Sozialwissenschaftler während dem Demokratisierungsprozess der Türkei sicherstellen, dass die Gesellschaft durch wissenschaftliche Forschungen über soziale Themen und Entwicklungen informiert ist und ein Meinungsbild entwickelt
- Arbeiten zur Aufhebung der Lücken zwischen Theorie und Praxis durch die Zusammenführung von Sozialkunde-Lehrpersonal in den USA oder anderen Universitätsmitarbeitern der Sozialkundebildung auf denselben Plattformen
- Einen Beitrag dazu leisten Lehrkräfte und Schüler heranzubilden, die den erforderlichen Fähigkeiten des 21. Jahrhunderts gerecht werden

Kapitel 12

Glossar

12. Glossar

Türkisch	Deutsch
adli yargı	ordentliche Gerichtsbarkeit
ahlak	Moral, Ethik, Ehre, Sitte
anayasa	Verfassung (ana = Mutter/Grund-; yasa = Gesetz)
cinsiyet	Geschlecht
çoğulculuk	Pluralismus
değerler	Werte
demokrasi	Demokratie
demokratik	demokratisch
ders kitabı	Schulbuch
ders planı	Unterrichtsplanung
dil	Sprache
din	Religion
din ve vicdan özgürlüğü	Religions- und Gewissensfreiheit
eğitim	Bildung, Erziehung
eğitimci	Erzieher, Lehrer

farklılık	Verschiedenheit
görev	Pflicht, Aufgabe
hak	Recht; Gott
hoşgörü	Duldsamkeit, Großmut, Toleranz
ilke	Prinzip, Grundsatz, Pfeiler
İlköğretim	Primarstufe
insan hakları	Menschenrechte
katılım	Teilhabe
köy enstitüsü	Dorfinstitut
kültür	Kultur
laiklik	Laizismus
lise	Oberstufe
millet	Nation, Volk
milli	national
Milli Eğitim Bakanlığı (MEB)	Nationales Bildungsministerium
Ortaokul	Mittelstufe
öğretim planı/ müfredat	Lehrplan

öğretmen	Lehrkraft
rehberlik	Betreuung, Führung, Beratung
rehber öğretmen	Betreuungs-/ Beratungslehrer
seçme hakkı	aktives Wahlrecht
seçilme hakkı	passives Wahlrecht
sorumluluk	Verantwortung
sosyal bilgiler	Sozialkunde
sosyal bilimler	Sozialwissenschaften
sosyoloji	Soziologie
Talim Terbiye Kurulu	Amt für Unterricht und Erziehung
tolerans	Toleranz
uzlaşmacılık	Kompromissbereitschaft
vatan	Vaterland, Heimat(-land)
vatandaş	Bürger, Staatsangehöriger
vatandaşlık	Staatsbürgerschaft, -angehörigkeit, Nationalität
vatandaşlık ve demokrasi eğitimi	Staatsbürgerschafts- und Demokratieerziehung
vatanseverlik	Vaterlandsliebe, Patriotismus

yasa	Gesetz
yurt	Heimat(-land)
yurttaş	Bürger, Staatsbürger
yurttaşlık	Staatsbürgerschaft